

**ความเป็นมา
และประเด็นอภิปรายการพิจารณา**

**พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ๒๕๖๑**

ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

**สำนักกรรมการ ๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา**

หน้าว่าง

ความเป็นมา
และประเด็นอภิปรายการพิจารณา
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑
ของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

หน้าว่าง

คำนิยาม

ด้วยร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มีหลักการเพื่อให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เพื่อให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

โดยในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ขึ้น เพื่อพิจารณาศึกษาและเตรียมความพร้อมล่วงหน้าก่อนที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามบทบัญญัติมาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมีการนำผลการพิจารณาศึกษาดังกล่าว เข้าสู่การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ประกอบกับมีการเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมชี้แจงแสดงความคิดเห็น จากนั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวแล้ว จึงได้ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไปยังคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อพิจารณาว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและคณะกรรมการการเลือกตั้งมีประเด็นโต้แย้งเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว สภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงได้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

จากนั้น ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาและลงมติในหลักการสำคัญสามประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่หนึ่ง การกำหนดกลุ่มผู้สมัครรับเลือกตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๙๑ กำหนดไว้จำนวนสิบกลุ่ม แตกต่างจากบทหลักในมาตรา ๑๑ ประเด็นที่สอง การกำหนดวิธีการสมัครและการรับสมัครตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๙๒ และมาตรา ๙๓ กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกอาจสมัครได้สองวิธีการ และประเด็นที่สาม กระบวนการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ กำหนดให้มีกระบวนการเลือกโดยวิธีเลือกกันเองโดยตรงวิธีการเดียวตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๖ ซึ่งแตกต่างจากบทหลักตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ ที่กำหนดให้มีการเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้ (เลือกไขว้)

หน้าว่าง

ทั้งนี้ ประเด็นทั้งสามดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๙๑ มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๖ ไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๗ ประกอบมาตรา ๒๖๙ ตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒/๒๕๖๑

ความเป็นมาและประเด็นอภิปรายการพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งจัดทำโดยกลุ่มงานคณะกรรมการการวิสามัญ ๓ ฉบับนี้ เป็นเอกสารที่รวบรวมความเป็นมา ขั้นตอน และประเด็นการพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ไม่ว่าประเด็นอภิปรายในขั้นตอนการพิจารณาของคณะกรรมการการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตลอดจนคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒/๒๕๖๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ฉบับประกาศในราชกิจจานุเบกษา ไว้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์และเป็นระบบ ซึ่งจะทำให้ผู้ที่ได้ศึกษาทราบถึงเจตนารมณ์ที่แท้จริงของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในแต่ละมาตราอันจะเป็นประโยชน์ต่อการตีความและการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสืบไป

(ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

และคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า

ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

หน้าว่าง

คำนำ

เอกสาร “ความเป็นมาและประเด็นอภิปรายการพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑” นี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเอกสารอ้างอิงสำหรับนักกฎหมาย ผู้ใช้กฎหมาย และผู้สนใจในวงวิชาการด้านกฎหมายในการศึกษา และค้นหาประวัติความเป็นมาและเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว

เนื้อหาของเอกสารประกอบด้วยสาระสำคัญ ๓ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ฉบับประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๖๘ ก ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑ และสรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ส่วนที่ ๒ ความเป็นมา ขั้นตอน และประเด็นการพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ส่วนที่ ๓ ตารางสรุปผลการพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ และภาคผนวก

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะอำนวยประโยชน์ตามความมุ่งหมาย แก่ผู้สนใจตามสมควร

คณะผู้จัดทำ

๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๒

ผู้จัดทำ

กลุ่มงานคณะกรรมการวิสามัญ ๓

สำนักกรรมการ ๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๙๔ โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๙๕

หน้าว่าง

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ฉบับประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๖๘ ก ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑ และสรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑	
	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ฉบับประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๖๘ ก ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑	๓
	- สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑	๔๕
ส่วนที่ ๒	ความเป็นมา ขั้นตอน และประเด็นการพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑	
	๑. ความเป็นมา	๖๑
	๑.๑ ผู้เสนอ	๖๑
	๑.๒ หลักการ	๖๑
	๑.๓ เหตุผล	๖๑
	๒. ขั้นตอนการพิจารณา	๖๑
	๒.๑ ขั้นตอนการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาศึกษา	
	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	๖๑
	๒.๒ ขั้นตอนการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา	
	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	
	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	๗๕
	๒.๒.๑ การดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๗ วรรคสอง	๗๕
	๒.๒.๑.๑ ชั้นคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ	๗๕
	๒.๒.๑.๒ ชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	๗๘
	๒.๒.๒ การพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ	๗๙

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๒.๒.๓ การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	๘๐
๒.๒.๓.๑ การพิจารณาในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ	
แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ	๘๐
(๑) ขั้นตอนการพิจารณา	๘๐
(๒) ประเด็นการพิจารณา	๘๑
๒.๒.๓.๒ การพิจารณาในวาระที่สอง ชั้นการพิจารณา	
เรียงลำดับมาตรา	๘๘
(๑) ชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ	๘๘
(๒) ชั้นการพิจารณาของที่ประชุม	
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	๙๐
๒.๒.๓.๓ ประเด็นการอภิปรายในวาระที่สองของคณะกรรมการการวิสามัญ	
และที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	๙๑
๒.๒.๓.๔ การพิจารณาในวาระที่สาม ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	๒๔๔
๒.๓ ขั้นตอนการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ	
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	
ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	๒๔๔
๒.๓.๑ การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อตั้งคณะกรรมการ	
วิสามัญตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ	
แห่งราชอาณาจักรไทย สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	๒๔๔
๒.๓.๒ การพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ	๒๔๖
๒.๓.๓ การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามประเด็นโต้แย้ง	๒๕๕

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

๒.๔ คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒/๒๕๖๑ เรื่อง ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ส่งความเห็นของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๒๖๓ ว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๙๑ มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๕ และ มาตรา ๙๖ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบ มาตรา ๒๖๙ หรือไม่	๒๖๗
๒.๕ วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลใช้บังคับ	๒๗๐
๓. สรุปการดำเนินการในการเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	๒๗๐
ส่วนที่ ๓ ตารางสรุปผลการพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	๒๗๓

หน้าว่าง

ภาคผนวก

- (๑) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
ที่เสนอโดยคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ๒๘๕
- (๒) รายงานของคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๓๒๑
- (๓) รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ๓๕๑
- (๔) รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ๔๒๕
- (๕) คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒/๒๕๖๑ เรื่อง ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ส่งความเห็นของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๒๖๓
ว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. .... มาตรา ๙๑ มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๕ และ
มาตรา ๙๖ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบ
มาตรา ๒๖๙ หรือไม่ ๔๘๑
- (๖) ข้อเสนอของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๔๙๗

หน้าว่าง

ส่วนที่ ๑

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑

ฉบับประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๖๘ ก

ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑

และสรุปสาระสำคัญของ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑

หน้าว่าง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑
ฉบับประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๖๘ ก
ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑

หน้าว่าง

**พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ๒๕๖๑**

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑
เป็นปีที่ ๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และเป็นระเบียบเรียบร้อย อันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่วุฒิสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑”

หากมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องมีการประชุมคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกรรมการแต่ละคนอาจอยู่ ณ สถานที่แตกต่างกันได้ และให้เลขานุการดำเนินการบันทึกเสียงและภาพเก็บไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๘ การพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม ในกรณีนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้ไต่สวนพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้

การปฏิบัติหน้าที่ของศาลฎีกาเกี่ยวกับการเลือกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ผู้พิพากษาซึ่งร่วมประชุมใหญ่ศาลฎีกา องค์คณะผู้พิพากษา ตลอดจนบุคคลซึ่งองค์คณะผู้พิพากษามอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทน แล้วแต่กรณี ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด

มาตรา ๙ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หมวด ๑

ผู้สมัครและการสมัครรับเลือก

มาตรา ๑๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ วรรคสอง การแบ่งกลุ่มตามมาตรา ๑๑ เป็นไปเพื่อให้บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ทุกคนมีสิทธิสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้

มาตรา ๑๑ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง อันได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๒) กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นผู้พิพากษา ตุลาการอัยการ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๓) กลุ่มการศึกษา อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นครู อาจารย์ นักวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๔) กลุ่มการสาธารณสุข อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นแพทย์ทุกประเภท เทคนิคการแพทย์ สาธารณสุข พยาบาล เภสัชกร หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๕) กลุ่มอาชีพทำนา ปลูกพืชล้มลุก หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๖) กลุ่มอาชีพทำสวน ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๗) กลุ่มพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลซึ่งมีส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้ใช้แรงงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๘) กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง อสังหาริมทรัพย์และสาธาณูปโภค ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๙) กลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๐) กลุ่มผู้ประกอบการอื่นนอกจากกิจการตาม (๙)

(๑๑) กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจหรืออาชีพด้านการท่องเที่ยว อันได้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบการกิจการหรือพนักงานโรงแรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๒) กลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๓) กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร การพัฒนานวัตกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๔) กลุ่มสตรี

(๑๕) กลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๖) กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง นักกีฬา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๗) กลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๘) กลุ่มสื่อสารมวลชน ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๙) กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๒๐) กลุ่มอื่น ๆ

การมีลักษณะอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ความใน (๓) ไม่ใช่บังคับแก่สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๔) และ (๑๕)

มาตรา ๑๔ ผู้สมัครต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) ดิตยาเสพติดให้โทษ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ

(๔) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๕) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

(๖) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๗) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๘) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๙) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงสิบปีนับถึงวันเลือกตั้งในระดับอำเภอ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

ไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ว่าการดำเนินการเลือกต่อไปตามกำหนดวันเดิม จะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมหรือเรียบริ้ย คณะกรรมการจะประกาศกำหนดวันเลือกใหม่ก็ได้

ในกรณีที่เหตุตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้นในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนน คณะกรรมการจะสั่งยกเลิก การเลือก และประกาศกำหนดวันเลือกใหม่ก็ได้

มาตรา ๓๖ ผู้สมัครอาจแนะนำตัวได้ตามวิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

บุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้สมัคร จะช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัว ต้องปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไข ตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๓๗ ในระหว่างการดำเนินการเลือกตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิใช่ผู้สมัครเข้าไปในสถานที่เลือก เว้นแต่จะเป็นผู้ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการเลือก หรือผู้ซึ่ง ได้รับอนุญาตจากกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี

เมื่อประกาศผลการนับคะแนนแล้ว ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นซึ่งไม่มีสิทธิที่จะเลือกหรือ ได้รับเลือก ต้องออกจากสถานที่เลือก

มาตรา ๓๘ ในระหว่างการดำเนินการเลือกตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ ห้ามมิให้ผู้สมัครผู้ใดนำเข้าไปหรือใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใด ๆ ที่อาจใช้เพื่อติดต่อสื่อสารหรือ เพื่อบันทึกภาพหรือเสียง หรืออุปกรณ์อื่นใดตามที่คณะกรรมการกำหนดในสถานที่เลือก รวมทั้งบริเวณ โดยรอบสถานที่เลือกตามที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือ ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี กำหนด

ความในวรรคหนึ่งมิใช่บังคับแก่ผู้สมัครซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ และมีความจำเป็น ต้องใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ตามวรรคหนึ่งเพื่อประโยชน์ในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกหรือการลงคะแนน โดยได้รับอนุญาตจากกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงการอำนวยความสะดวก ตามมาตรา ๕๗ ด้วย

มาตรา ๓๙ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดอันเป็นการขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิ เลือกเข้าไป ณ สถานที่เลือก หรือมิให้ไปถึง ณ สถานที่เลือกภายในกำหนดเวลาที่เลือก

มาตรา ๔๐ การเลือกระดับอำเภอ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้สมัครต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับห้าคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่มีลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินห้าคนให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ผู้มีได้คะแนนไม่ถึงห้าคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างดำเนินการเลือกขั้นต่อไปให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เกินห้าคน หรือมีผู้มารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินห้าคน ให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อ การเลือกของกลุ่มอื่น

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่า จะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสาย ต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน ในขั้นนี้ ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้ผู้ใดได้คะแนนสูงสุดเกินสามคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่ผู้ใดได้คะแนนไม่ถึงสามคนให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๑๓) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๘ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในเขตอำเภอใดมีผู้สมัครไม่เกินห้ากลุ่ม เมื่อได้ดำเนินการเลือกตาม (๓) แล้ว ไม่ต้องจัดให้มีการแบ่งสายตาม (๑๐) และให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

มาตรา ๔๑ การเลือกระดับจังหวัด ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิ์ที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอมารับหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดจัดให้ผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดกำหนด

(๓) ให้ผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับห้าคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม
ในกรณีที่มีลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินห้าคนให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากัน
ดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ไม่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงห้าคน ให้เฉพาะผู้ซึ่ง
ได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างดำเนินการเลือกขั้นต่อไป
ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอรวมกันแล้วไม่เกินห้าคน หรือมีผู้มารายงานตัว
ตาม (๑) ไม่เกินห้าคน ให้ผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่า
ผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอ ให้งดการดำเนินการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และ
ไม่มีผลกระทบต่อทางเลือกของกลุ่มอื่น

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มตกลงกัน
ว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน
เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสายต้อง
มีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตน
จะอยู่ในสายใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคน
มีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน ในขั้นนี้ ผู้ได้รับเลือกขั้นต้น
ในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการให้มีการ
การนับคะแนนโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสองลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับ
จังหวัดสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับประเทศต่อไป ในกรณีที่ไม่มีผู้ได้คะแนน
เท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสองคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใด
จะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่ไม่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงสองคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

และให้ผู้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่ ในระหว่างที่บุคคลดังกล่าวยังมิได้เข้ารับตำแหน่ง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

หากมีกรณีที่ต้องเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มใดขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามวรรคหนึ่ง แต่ไม่มีบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้นเหลืออยู่ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่าจะเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองในกลุ่มอื่นใดที่ยังมีผู้อยู่ในบัญชีสำรองเหลืออยู่ แล้วดำเนินการเลื่อนบุคคลนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคหนึ่ง การจับสลากดังกล่าวให้มีผลเฉพาะการเลื่อนครั้งนั้น

ในกรณีที่ทุกกลุ่มไม่มีรายชื่อบุคคลในบัญชีสำรองเหลืออยู่สำหรับการเลื่อนบุคคลขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคสอง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่ แต่ในกรณีที่มีสมาชิกวุฒิสภาเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดและอายุของวุฒิสภาเหลืออยู่เกินหนึ่งปี ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวันนับแต่วันที่วุฒิสภามีสมาชิกเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้ได้รับเลือกตั้งกล่าวอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่

มาตรา ๔๖ ให้คณะกรรมการส่งสรายชื่อของบุคคลออกจากบัญชีสำรองเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔

(๔) มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในบัญชีสำรองกลุ่มใดกระทำการใดหรือรู้เห็นเป็นใจด้วยการกระทำความผิดของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

(๕) ศาลฎีกามีคำพิพากษาตามมาตรา ๖๒ วรรคสาม

คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ถือว่าบัญชีสำรองมีเพียงเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๔๗ ในกรณีตามมาตรา ๔๖ (๔) และในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในบัญชีสำรองผู้ใดลาออกโดยเจตนาเพื่อให้บุคคลในลำดับถัดลงไปได้รับเลื่อนขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในลำดับถัดไปหรือบุคคลอื่นใดได้ให้ หรือสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่สมาชิกวุฒิสภาหรือบุคคลในบัญชีสำรองเพื่อลาออก ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๔๘ หีบบัตรและบัตรลงคะแนน ให้มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนด ในการกำหนดเกี่ยวกับหีบบัตรต้องกำหนดให้สามารถใช้หีบบัตรเดิมได้ด้วย

มาตรา ๔๙ วิธีการลงคะแนน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๖๑ ในกรณีที่มิหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใดให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่ง

มาตรา ๖๒ เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แล้ว ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น

เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาแล้ว ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลฎีกาจะพิพากษาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิด เมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิดให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาผู้นั้นสิ้นสุดลงนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งอยู่ในบัญชีสำรองด้วย และเมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิด ให้คณะกรรมการส่งลบบรายชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีสำรอง และให้นำความในมาตรา ๕๖ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖๓ เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แล้ว หากความปรากฏต่อคณะกรรมการว่าสมาชิกวุฒิสภาผู้ใดขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า

หมวด ๕

การคัดค้าน

มาตรา ๖๔ ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัด หรือระดับประเทศมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านว่าการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศที่ตนสมัครหรือมีสิทธิเลือกแล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต่อคณะกรรมการภายในสามวันนับแต่วันเลือกในระดับนั้น ๆ และให้คณะกรรมการวินิจฉัยโดยเร็ว หากเห็นว่าไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการสั่งยกคำร้อง และให้การเลือก

มาตรา ๗๖ กรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ใดกระทำการโดยวิธีใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือให้ผู้สมัครผู้ใดได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือทำให้ผู้สมัครผู้ใดไม่ได้รับเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

ผู้สมัครใดยินยอมให้กรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ช่วยเหลือเพื่อให้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๗๗ ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้เพื่อจูงใจให้ผู้อื่นสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือถอนการสมัคร หรือกระทำการใด ๆ อันไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือก หรือเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

(๑) จัด ทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(๒) ทำการแนะนำตัวด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(๓) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(๔) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใสร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้บุคคลอื่น เข้าใจผิดในคุณสมบัติ ความรู้ความสามารถ หรือชื่อเสียงเกียรติคุณของผู้สมัครใด

ความผิดตาม (๑) ให้ถือเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน และให้คณะกรรมการมีอำนาจส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการ ตามหน้าที่และอำนาจได้

มาตรา ๗๘ ผู้ใดกระทำการอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกิน สี่หมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นที่มีกำหนดห้าปี

หน้าว่าง

๕.๖ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกา และการปฏิบัติหน้าที่ของศาลฎีกาเกี่ยวกับการเลือกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (มาตรา ๘)

๕.๗ บทรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๙)

๕.๘ หมวด ๑ ผู้สมัครและการสมัครรับเลือก

๕.๘.๑ กำหนดว่าการแบ่งกลุ่มตามมาตรา ๑๑ เป็นไปเพื่อให้บุคคล ซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ทุกคนมีสิทธิสมัคร เข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ (มาตรา ๑๐)

๕.๘.๒ กำหนดจำนวนสมาชิกวุฒิสภา และกำหนดกลุ่มโดยจัดแบ่งตามความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงาน ด้านต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลที่สมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ลงสมัครตามคุณสมบัติของตน (มาตรา ๑๑)

๕.๘.๓ กำหนดให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา กำหนดเกี่ยวกับระยะเวลารับสมัคร และวันเลือก ทั้งในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และ ระดับประเทศ (มาตรา ๑๒)

๕.๘.๔ กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัคร (มาตรา ๑๓)

๕.๘.๕ กำหนดลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร (มาตรา ๑๔)

๕.๘.๖ กำหนดการยื่นใบสมัครเข้ารับเลือกสมาชิกวุฒิสภา กำหนดสิทธิสมัคร เพื่อเข้ารับเลือกในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ และกำหนดแบบใบสมัคร วิธีการสมัคร ระยะเวลา การสมัคร สถานที่สมัคร การเรียงลำดับผู้สมัคร และวิธีการชำระค่าธรรมเนียมการสมัคร (มาตรา ๑๕)

๕.๘.๗ กำหนดเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร (มาตรา ๑๖)

๕.๘.๘ กำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการรับสมัครภายในระยะเวลาหรือในวันที่กำหนดเพราะเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นใด (มาตรา ๑๗)

๕.๘.๙ กำหนดห้ามคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผย รายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร (มาตรา ๑๘)

๕.๘.๑๐ กำหนดว่าการเลือกในระดับอำเภอให้กระทำได้ แม้จะไม่มีผู้สมัครครบทุกกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (มาตรา ๑๙)

๕.๘.๑๑ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในกรณีที่ความปรากฏต่อผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอว่า ผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หรือสมัครมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือหนึ่งอำเภอ หรือแสดงข้อมูลในใบสมัครหรือเอกสารหรือหลักฐานประกอบการสมัครอันเป็นเท็จ (มาตรา ๒๐)

๕.๘.๑๒ กำหนดหลักเกณฑ์การประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครทุกกลุ่มในเขตอำเภอให้ประชาชนทราบ (มาตรา ๒๑)

๕.๘.๑๓ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอสั่งไม่รับสมัครผู้ใด หรือสั่งลบชื่อผู้สมัครผู้ใด (มาตรา ๒๒)

๕.๘.๑๔ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติกรณีที่ผู้สมัครถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครก่อนการดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ (มาตรา ๒๓)

๕.๙ หมวด ๒ ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก

๕.๙.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือ แนะนำ อำนวยความสะดวก และรายงานปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา และกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ (มาตรา ๒๔)

๕.๙.๒ กำหนดให้เลขาธิการเป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ให้กรรมการและเลขานุการตามมาตรา ๒๔ (๒) เป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด และให้กรรมการและเลขานุการตามมาตรา ๒๕ (๓) เป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ (มาตรา ๒๕)

๕.๙.๓ กำหนดว่าเมื่อพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา มีผลใช้บังคับ ให้ผู้อำนวยการการเลือกเป็นผู้ดำเนินการให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภา เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และตามที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๒๖)

๕.๙.๔ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการแต่งตั้งบุคคลให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดหรือผู้อำนวยการเลือกระดับอำเภอ (มาตรา ๒๗)

๕.๙.๕ กำหนดหน้าที่และอำนาจแก่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ (มาตรา ๒๘)

๕.๙.๖ กำหนดหน้าที่และอำนาจแก่ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับจังหวัด (มาตรา ๒๙)

๕.๙.๗ กำหนดหน้าที่และอำนาจแก่ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ (มาตรา ๓๐)

๕.๙.๘ กำหนดให้ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัด และในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก และพนักงานเจ้าหน้าที่ มีสิทธิได้รับ เบี้ยเลี้ยง ค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตรา ที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๓๑)

๕.๙.๙ กำหนดห้ามมิให้กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ประธาน และกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดหรือในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หลีกเลียงไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ทุจริตหน้าที่ หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการขัดขวางมิให้ การเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ คณะกรรมการระดับ จังหวัด คณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และกำหนดยกเว้นความผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง หากบุคคลดังกล่าวได้กระทำโดยสุจริต (มาตรา ๓๒)

๕.๑๐ หมวด ๓ การเลือก

๕.๑๐.๑ กำหนดว่าการเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ใช้วิธีลงคะแนนลับตามวิธีการ ที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (มาตรา ๓๓)

๕.๑๐.๒ กำหนดว่าในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการ เลือกได้ภายในระยะเวลาหรือในวันที่กำหนดเพราะเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุตวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นใด คณะกรรมการอาจกำหนดวันเลือกใหม่ของการเลือกระดับอำเภอ การเลือกระดับจังหวัด หรือการเลือกระดับประเทศตามความจำเป็นก็ได้ (มาตรา ๓๔)

๕.๑๐.๓ กำหนดกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้ ไม่สามารถจัดการเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัดหรือระดับประเทศพร้อมกันทั่วราชอาณาจักร

ตามวันที่คณะกรรมการประกาศกำหนด คณะกรรมการจะประกาศกำหนดวันเลือกใหม่ก็ได้ (มาตรา ๓๕)

๕.๑๐.๔ กำหนดว่าผู้สมัครอาจแนะนำตัวได้ตามวิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด และบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้สมัคร จะช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัว ต้องปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขดังกล่าว (มาตรา ๓๖)

๕.๑๐.๕ กำหนดห้ามผู้ซึ่งมิใช่ผู้สมัครเข้าไปในสถานที่เลือก เว้นแต่เป็นบุคคลตามข้อยกเว้น (มาตรา ๓๗)

๕.๑๐.๖ กำหนดห้ามผู้สมัครผู้ใดนำเข้าหรือใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใด ๆ ที่อาจใช้เพื่อติดต่อสื่อสารหรือเพื่อบันทึกภาพหรือเสียง หรืออุปกรณ์อื่นใดตามที่คณะกรรมการกำหนดในสถานที่เลือก รวมทั้งบริเวณโดยรอบสถานที่เลือก ในระหว่างการดำเนินการเลือกตั้ง ทั้งในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ (มาตรา ๓๘)

๕.๑๐.๗ กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดอันเป็นการขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกเข้าไป ณ สถานที่เลือก หรือมิให้ไปถึง ณ สถานที่เลือกภายในกำหนดเวลาที่เลือก (มาตรา ๓๙)

๕.๑๐.๘ กำหนดวิธีดำเนินการในการเลือกระดับอำเภอ (มาตรา ๔๐)

๕.๑๐.๙ กำหนดวิธีดำเนินการในการเลือกระดับจังหวัด (มาตรา ๔๑)

๕.๑๐.๑๐ กำหนดวิธีดำเนินการในการเลือกระดับประเทศ (มาตรา ๔๒)

๕.๑๐.๑๑ กำหนดว่าในกรณีที่คณะกรรมการกำหนดให้มีการนับคะแนนด้วยเครื่องกลหรือเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ ถ้าได้ดำเนินการนั้นโดยเปิดเผย ให้ถือว่าเป็นการนับคะแนนโดยเปิดเผยแล้ว (มาตรา ๔๓)

๕.๑๐.๑๒ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในกรณีที่ผู้สมัครในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ เห็นว่าการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกของคณะกรรมการผู้อำนวยการการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย (มาตรา ๔๔)

๕.๑๐.๑๓ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา กลุ่มใดมีจำนวนไม่ครบ ไม่ว่าเพราะเหตุตำแหน่งว่างลงหรือด้วยเหตุอื่นใดอันมิใช่เพราะเหตุถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา (มาตรา ๔๕)

๕.๑๐.๑๔ กำหนดหลักเกณฑ์กรณีที่ให้คณะกรรมการสั่งลบรายชื่อของบุคคลออกจากบัญชีสำรอง (มาตรา ๔๖)

๕.๑๐.๑๕ กำหนดว่ากรณีตามมาตรา ๔๖ (๔) และในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในบัญชีสำรองผู้ใดลาออกโดยเจตนาเพื่อให้บุคคลในลำดับถัดลงมาได้รับเลื่อนขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในลำดับถัดไปหรือบุคคลอื่นใดได้ให้หรือสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่สมาชิกวุฒิสภาหรือบุคคลในบัญชีสำรองเพื่อลาออก ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องยื่นต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น (มาตรา ๔๗)

๕.๑๐.๑๖ กำหนดว่าหีบบัตรและบัตรลงคะแนน ให้มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนด ในการกำหนดเกี่ยวกับหีบบัตรต้องกำหนดให้สามารถใช้หีบบัตรเดิมได้ด้วย (มาตรา ๔๘)

๕.๑๐.๑๗ กำหนดว่าวิธีการลงคะแนน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๔๙)

๕.๑๐.๑๘ กำหนดห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดใช้บัตรอื่นอันมิใช่บัตรลงคะแนนตามมาตรา ๔๘ ลงคะแนนเลือก (มาตรา ๕๐)

๕.๑๐.๑๙ กำหนดห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดนำบัตรลงคะแนนออกไปจากสถานที่เลือก (มาตรา ๕๑)

๕.๑๐.๒๐ กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดตั้งใจทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตโดยวิธีใดไว้ที่บัตรลงคะแนน (มาตรา ๕๒)

๕.๑๐.๒๑ กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรลงคะแนนใส่ลงในหีบบัตรลงคะแนนโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตน เพื่อเลือกโดยผิดไปจากความเป็นจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรลงคะแนนเพิ่มขึ้นจากความจริง (มาตรา ๕๓)

๕.๑๐.๒๒ กำหนดห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพบัตรลงคะแนนที่ตนได้ลงคะแนนแล้ว (มาตรา ๕๔)

๕.๑๐.๒๓ กำหนดห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกนำบัตรลงคะแนนที่เลือกแล้วแสดงต่อผู้อื่นเพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าได้เลือกหรือไม่เลือกผู้ใด (มาตรา ๕๕)

๕.๑๐.๒๔ กำหนดกรณีที่ให้ถือว่าเป็นบัตรเสียและมีให้นับเป็นคะแนน
(มาตรา ๕๖)

๕.๑๐.๒๕ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในกรณีผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือก
เป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือก (มาตรา ๕๗)

๕.๑๑ หมวด ๔ การควบคุมการเลือกให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

๕.๑๑.๑ กำหนดห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วย
กฎหมายกระทำการใด ๆ เพื่อเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัคร (มาตรา ๕๘)

๕.๑๑.๒ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในกรณีที่ยกก่อนประกาศผลการเลือก
หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม (มาตรา ๕๙)

๕.๑๑.๓ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในกรณีที่ยกก่อนประกาศผลการเลือก
ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการใด หรือรู้เห็นกับการกระทำใดของบุคคลอื่น
อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม (มาตรา ๖๐)

๕.๑๑.๔ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า
ผู้ใดให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด
เพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด (มาตรา ๖๑)

๕.๑๑.๕ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ ในกรณีคณะกรรมการประกาศผล
การเลือกตามมาตรา ๔๒ วรรคสองแล้ว มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการ
อันเป็นการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้
เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม (มาตรา ๖๒)

๕.๑๑.๖ กำหนดว่าเมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๒
วรรคสองแล้ว หากความปรากฏต่อคณะกรรมการว่าสมาชิกวุฒิสภาผู้ใดขาดคุณสมบัติ
ตามมาตรา ๑๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการส่งเรื่องไปยัง
ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า (มาตรา ๖๓)

๕.๑๒ หมวด ๕ การคัดค้าน

- กำหนดให้ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัดหรือ
ระดับประเทศ มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านว่าการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือ
ระดับประเทศที่ตนสมัครหรือมีสิทธิเลือก แล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม
หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในกรณีดังกล่าว (มาตรา ๖๔)

๕.๑๓ หมวด ๖ บทกำหนดโทษ

๕.๑๓.๑ กำหนดมาตรการในการกักขังบุคคลไว้เป็นพยาน และการเพิกถอนการกักขังไว้เป็นพยาน (มาตรา ๖๕)

๕.๑๓.๒ กำหนดว่าในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งให้การเพิกถอนสิทธิดังกล่าวมีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลานับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา เว้นแต่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น (มาตรา ๖๖)

๕.๑๓.๓ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้สมัครเข้ารับเลือกมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือมากกว่าหนึ่งอำเภออันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง (มาตรา ๖๗)

๕.๑๓.๔ กำหนดความผิดและโทษแก่กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดซึ่งฝ่าฝืนมาตรา ๑๘ (มาตรา ๖๘)

๕.๑๓.๕ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนตามมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง (มาตรา ๖๙)

๕.๑๓.๖ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้สมัครที่ไม่ปฏิบัติตามวิธีการหรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๓๖ (มาตรา ๗๐)

๕.๑๓.๗ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง (มาตรา ๗๑)

๕.๑๓.๘ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ (มาตรา ๗๒)

๕.๑๓.๙ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ (มาตรา ๗๓)

๕.๑๓.๑๐ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ที่รู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกไม่ว่าเพราะเหตุใด ได้สมัครรับเลือก (มาตรา ๗๔)

๕.๑๓.๑๑ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ที่รับรองหรือเป็นพยานซึ่งลงลายมือชื่อรับรองเอกสารหรือหลักฐานที่ใช้ประกอบการสมัครเป็นเท็จ (มาตรา ๗๕)

๕.๑๓.๑๒ กำหนดความผิดและโทษแก่กรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหาร

ท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ใดกระทำการโดยวิธีใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือให้ผู้สมัครผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือทำให้ผู้สมัครผู้ใดไม่ได้รับเลือก และผู้สมัครที่ยินยอมให้กรรมการบริหารหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ช่วยเหลือเพื่อให้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา (มาตรา ๗๖)

๕.๑๓.๑๓ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้กระทำการตามที่กำหนดไว้ เพื่อจูงใจให้ผู้อื่นสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือถอนการสมัคร หรือกระทำการใด ๆ อันไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือก หรือเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด (มาตรา ๗๗)

๕.๑๓.๑๔ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้กระทำการอันเป็นเท็จ เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (มาตรา ๗๘)

๕.๑๓.๑๕ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้เรียกหรือรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด เพื่อลงสมัครรับเลือกหรือไม่ลงสมัครรับเลือกเพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครผู้ใด (มาตรา ๗๙)

๕.๑๓.๑๖ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้จูงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใดๆ แก่บัตรเสีย เพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ (มาตรา ๘๐)

๕.๑๓.๑๗ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้มีสิทธิเลือกที่เรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อเลือกหรืองดเว้นไม่เลือกผู้ใด (มาตรา ๘๑)

๕.๑๓.๑๘ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้กระทำการโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนสภาพ หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรลงคะแนนหรือบัตรลงคะแนน หรือเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกที่ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกได้จัดทำตั้งแต่เวลาที่ได้เปิดและปิดหีบบัตรลงคะแนนที่ตั้งไว้เพื่อการเลือก หรือภายหลังที่ได้ปิดหีบบัตรลงคะแนนนั้นเพื่อรักษาไว้เมื่อการเลือกได้เสร็จสิ้นแล้ว (มาตรา ๘๒)

๕.๑๓.๑๙ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ไม่ได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการเก็บรักษาบัตรลงคะแนนสำหรับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา มีหรือครอบครองไว้

ซึ่งบัตรลงคะแนน ไม่ว่าจะบัตรลงคะแนนนั้นจะเป็นบัตรลงคะแนนที่สำนักงานเป็นผู้จัดให้มีขึ้นหรือไม่ (มาตรา ๘๓)

๕.๑๓.๒๐ กำหนดความผิดและโทษแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้จ้องใจนับบัตรลงคะแนนหรือนับคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำด้วยประการใดโดยมิได้มีอำนาจกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสียหรือกระทำการด้วยประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้หรืออ่านบัตรลงคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงานการเลือกไม่ตรงความเป็นจริง (มาตรา ๘๔)

๕.๑๓.๒๑ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้เล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขั้นต่อไปใด ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือก (มาตรา ๘๕)

๕.๑๓.๒๒ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครหรือสมาชิกวุฒิสภาผู้ใด และเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ไม่ว่าจะมีคำร้องขอหรือไม่ (มาตรา ๘๖)

๕.๑๓.๒๓ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้เปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนผู้สมัครหรือผู้เลือก เกี่ยวกับการออกเสียงเลือกในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งจนถึงเวลาปิดการเลือกตั้ง (มาตรา ๘๗)

๕.๑๓.๒๔ กำหนดว่าในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ของสถานที่เลือกตั้ง ให้ถือว่าผู้สมัครนั้นเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา ๘๘)

๕.๑๓.๒๕ กำหนดว่าผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ นอกരാชาอาณาจักรจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และการกระทำของผู้เป็นตัวการด้วยกันผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้น แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าตัวการผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร (มาตรา ๘๙)

๕.๑๔ บทเฉพาะกาล

๕.๑๔.๑ กำหนดวาระเริ่มแรก ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยห้าสิบคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ และกำหนดให้การสรรหาและแต่งตั้งเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด (มาตรา ๙๐)

๕.๑๔.๒ กำหนดวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา โดยกลุ่มตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง มีสิบกลุ่ม (มาตรา ๙๑)

๕.๑๔.๓ กำหนดวาระเริ่มแรก ผู้สมัครในแต่ละกลุ่ม อาจสมัครโดยวิธีการสมัครยื่นใบสมัครได้ด้วยตนเอง หรือยื่นใบสมัครด้วยตนเองพร้อมแสดงหนังสือแนะนำชื่อผู้สมัครจากองค์กร (มาตรา ๙๒)

๕.๑๔.๔ กำหนดองค์กรซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี และมีได้มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร ในการมีสิทธิแนะนำชื่อผู้ซึ่งเป็นหรือเคยเป็นสมาชิกขององค์กร หรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือเคยปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรตามระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๙๓)

๕.๑๔.๕ กำหนดวิธีการเลือกผู้สมัครในระดับอำเภอ (มาตรา ๙๔)

๕.๑๔.๖ กำหนดวิธีการเลือกผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอในระดับจังหวัด (มาตรา ๙๕)

๕.๑๔.๗ กำหนดวิธีการเลือกผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดในระดับประเทศ (มาตรา ๙๖)

๕.๑๔.๘ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ขัดขืนไม่ยอมออกจากสถานที่เลือก (มาตรา ๙๗)

๕.๑๔.๙ กำหนดให้คณะกรรมการแจ้งรายชื่อผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่ม และแต่ละวิธีการสมัครตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบของแต่ละกลุ่มและแต่ละวิธีการสมัคร ให้คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติพิจารณาคัดเลือกให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาต่อไป รวมทั้งบัญชีสำรอง (มาตรา ๙๘)

๕.๑๔.๑๐ กำหนดการคัดเลือกบุคคลจากบัญชีสำรองเพื่อแทนตำแหน่งที่ว่าง (มาตรา ๙๙)

ส่วนที่ ๒

ความเป็นมา ขั้นตอน

และประเด็นการพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ. ๒๕๖๑

หน้าว่าง

ส่วนที่ ๒
ความเป็นมา ขั้นตอน
และประเด็นการพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑

๑. ความเป็นมา

๑.๑ ผู้เสนอ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ เสนอโดยคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑.๒ หลักการ

ให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

๑.๓ เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เพื่อให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริต และเที่ยงธรรม ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๒. ขั้นตอนการพิจารณา

๒.๑ การดำเนินการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....^๑

ด้วยบทบัญญัติมาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จะต้องจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเพื่อเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้แล้วเสร็จภายใน ๒๔๐ วัน นับแต่

---

^๑ ภาคผนวก ลำดับ (๒) รายงานของคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ...., หน้า ๓๒๑.

ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (มาตรา ๒๖๗ วรรคสอง) และสภานิติบัญญัติแห่งชาติต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ หากสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนั้นตามที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอ (มาตรา ๒๖๗ วรรคสี่) ดังนั้น ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติและเป็นการเตรียมความพร้อมในการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... เป็นการล่วงหน้า ประกอบกับเมื่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ระยะเวลาที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นั้น หากไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นการล่วงหน้าแล้ว สภานิติบัญญัติแห่งชาติอาจจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด ดังนั้น เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแล้ว คณะกรรมการที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติตั้งขึ้นจะมีข้อมูลประกอบการพิจารณาและสามารถพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้ทันตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ทั้งนี้ เป็นไปตามคำสั่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่ ๑๓๒/๒๕๖๐ สั่ง ณ วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐ แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... และคำสั่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่ ๑๖๔/๒๕๖๐ สั่ง ณ วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ขึ้นเพื่อพิจารณาศึกษาและเตรียมความพร้อมล่วงหน้าก่อนที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามบทบัญญัติมาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ปรากฏผลการศึกษาของคณะกรรมการ ดังนี้

๒.๑.๑ ขั้นตอนการพิจารณา

๒.๑.๑.๑ ผู้ซึ่งคณะกรรมการได้เชิญมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น ได้แก่ ผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ผู้แทนสำนักงานศาลปกครอง

๒.๑.๑.๒ ศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑) กฎหมายและร่างกฎหมาย

(๑.๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

(๑.๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

(๑.๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐

(๑.๔) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐

(๑.๕) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการการเลือกตั้ง เสนอคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙)

(๑.๖) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) และ (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

(๑.๗) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการการเลือกตั้ง เสนอคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙)

(๑.๘) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

(๒) เอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๒.๑) ตารางเปรียบเทียบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ - ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (เฉพาะส่วนวุฒิสภาและบทเฉพาะกาลที่เกี่ยวข้อง)

(๒.๒) ตารางเปรียบเทียบบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกันของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) และ (ฉบับคณะกรรมการการเลือกตั้ง เสนอคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙)

(๒.๓) สารະสำคัญบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่เกี่ยวข้องกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... พร้อมสรุปประเด็นสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ

(๒.๔) โครงสร้างการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการการเลือกตั้ง เสนอคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙) และ (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐)

(๒.๕) รายงานผลการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ (เพื่อพิจารณาจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ร่างแรก) โดยคณะอนุกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ ในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

(๒.๖) ข้อเสนอแนะและความเห็นในการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ของคณะกรรมการสิทธิการสัมฤทธิ์พิจารณาศึกษา เสนอแนะ และรวบรวมความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๒.๗) ข้อมูลแสดงกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา องค์กรที่เกี่ยวข้องในการรับคำร้องคัดค้าน และบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

(๒.๘) ข้อมูลเปรียบเทียบอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ
การเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ กับคณะกรรมการระดับ
อำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

๒.๑.๒ ประเด็นการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิก
วุฒิสภา พ.ศ. .... ที่คณะกรรมการใช้เป็นหลักในการศึกษาจะเป็นร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) ซึ่งสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๑.๒.๑ โครงสร้าง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ยกร่าง จำนวน ๘๖ มาตรา ประกอบด้วย ๖ หมวด และบทเฉพาะกาล คือ

- หมวด ๑ ผู้สมัคร (มาตรา ๙ ถึงมาตรา ๒๒)
- หมวด ๒ ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก (มาตรา ๒๓ ถึง
มาตรา ๓๐)
- หมวด ๓ การเลือก (มาตรา ๓๑ ถึงมาตรา ๕๓)
- หมวด ๔ การควบคุมการเลือกให้เป็นไปโดยสุจริตและ
เที่ยงธรรม (มาตรา ๕๔ ถึงมาตรา ๕๙)
- หมวด ๕ การคัดค้าน (มาตรา ๖๐)
- หมวด ๖ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๖๑ ถึงมาตรา ๘๔)
- บทเฉพาะกาล (มาตรา ๘๕ ถึงมาตรา ๘๖)

**๒.๑.๒.๒ ประเด็นสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐)**

(๑) ประเด็นการแบ่งกลุ่มบุคคลของผู้สมัคร

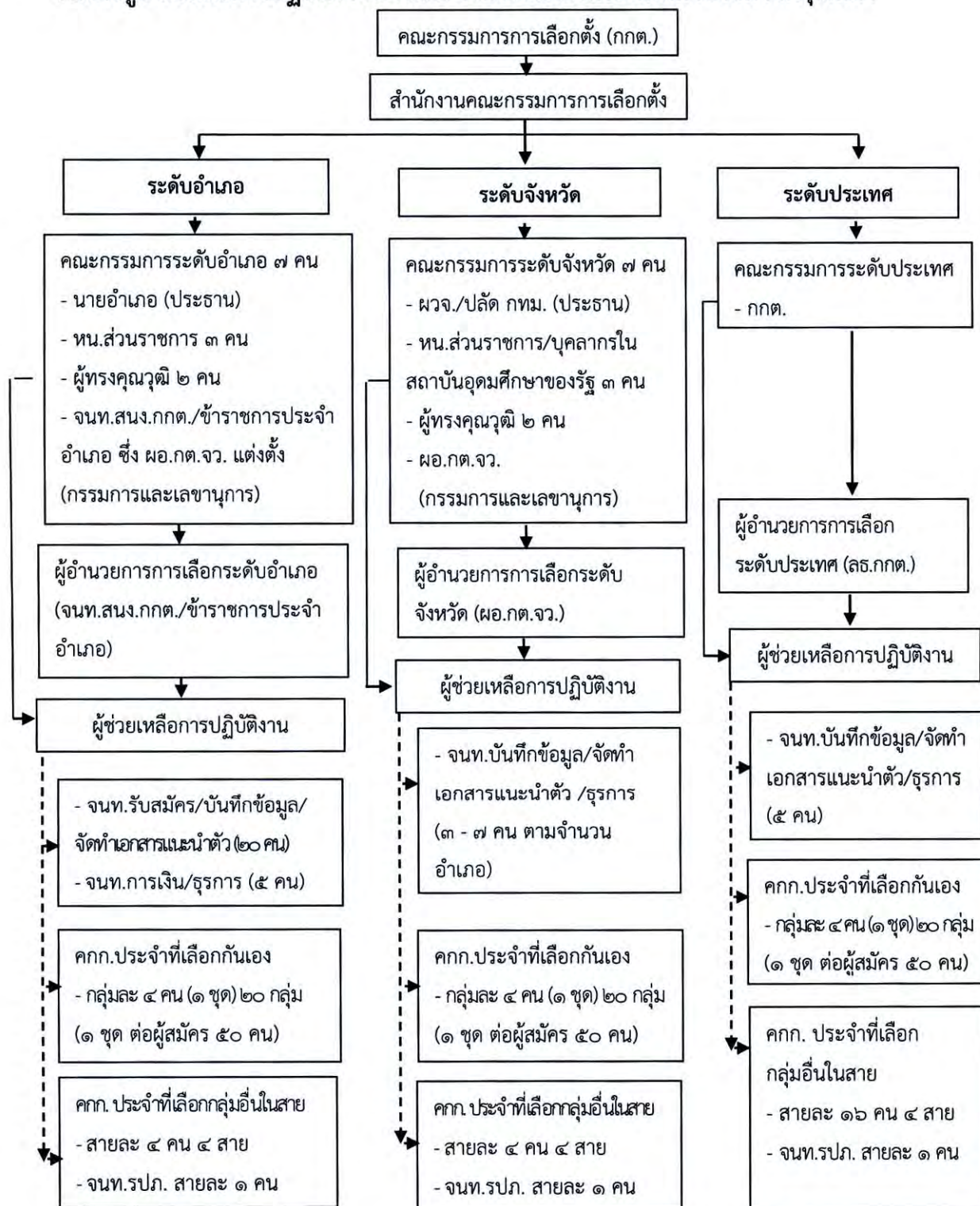
แนวความคิดของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ในหลักการที่ใช้แบ่งกลุ่มบุคคลออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ มีที่มาจากผลการศึกษารายงานผลการศึกษา
โครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ (เพื่อพิจารณาจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ร่างแรก) โดยคณะอนุกรรมการศึกษา

โครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ ในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งการแบ่งกลุ่มนอกจากพิจารณาจำนวน ประชากรและการแบ่งกลุ่มบุคคลจากภาคส่วนต่าง ๆ แล้ว ต้องใช้หลักการการแบ่งกลุ่มโดยคำนึงถึง หน้าที่อำนาจของวุฒิสภาเป็นองค์ประกอบด้วย เพื่อให้ได้กลุ่มคนที่มีแนวคิดจากกลุ่มนั้น ๆ และสามารถสะท้อนแนวคิดดังกล่าวให้เกิดประโยชน์ต่อหน้าที่อำนาจของสมาชิกวุฒิสภา โดยการแบ่งกลุ่ม ต้องใช้คำว่า “บุคคลที่ทำงานด้าน ...” ซึ่งการแบ่งในลักษณะดังกล่าวจะได้ทั้งบุคคลและภารกิจ ในกลุ่มต่าง ๆ ด้วย รวมถึงการเป็นตัวแทนกลุ่มความคิดในเชิงนโยบาย ทั้งนี้ หลักคิดในการกำหนด ตัวแทนของกลุ่มบุคคลให้มาทำหน้าที่สมาชิกวุฒิสภา จำแนกหลักเกณฑ์จาก ๒ ฐานความคิดหลัก คือ ฐานความคิดด้านเศรษฐกิจหรือการใช้ชีวิต และฐานความคิดด้านสังคมหรือค่านิยม ซึ่งจากข้อมูลกลุ่ม ต่างต่าง ๆ สามารถจำแนกได้แก่ (๑) ฐานความคิดด้านเศรษฐกิจหรือการใช้ชีวิต ประกอบด้วย สภาหอการค้า สภาอุตสาหกรรม สมาคมธนาคารและสภาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจหรือ การค้า ธุรกิจการค้าหรือผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ แรงงานและลูกจ้าง เจ้าหน้าที่ของรัฐ (๒) ฐานความคิดด้านสังคมหรือค่านิยม ประกอบด้วย ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส ประชาสังคม นักวิชาการและการศึกษาสตรี สุขภาพและสิ่งแวดล้อม ศิลปะ วัฒนธรรม การแสดงและการ กีฬา องค์กรชุมชน โดยหลักการที่ใช้แบ่งกลุ่มดังกล่าว ได้นำมาปรับเพื่อให้มีสัดส่วน แต่ละกลุ่มที่ใกล้เคียงกัน และเพื่อมิให้เกิดปัญหาได้จำนวนผู้สมัครไม่ครบในแต่ละกลุ่ม แต่ในการควรวรวมกลุ่มอาจทำให้ตัวแทนกลุ่มย่อยที่ใหญ่กว่ามีจำนวนตัวแทนมากกว่ากลุ่มย่อย ที่เล็กกว่าในกลุ่มเดียวกัน และการกำหนดไว้ ๑๐ กลุ่ม ในทางปฏิบัติจำนวนผู้สมัครที่มี การแบ่งกลุ่มย่อย อาจทำให้หาผู้สมัครได้ไม่ครบภายในกลุ่มหรือกลุ่มย่อยในกลุ่มทั้ง ๑๐ กลุ่มเช่นกัน รวมถึงการแบ่งเป็นกลุ่มย่อยจะเกิดความยุ่งยากในทางปฏิบัติ ดังนั้น ในการแบ่งกลุ่ม จึงไม่ควรคำนึงถึงตัวแทนที่จะต้องมีส่วนร่วมของผู้สมัครครบทุกกลุ่ม เนื่องจากที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ไม่ได้มีการนำระบบสัดส่วนมาใช้ แต่เป็นการกระจายให้มีผู้สมัครที่มีความหลากหลาย จึงควรมีการ แยกกลุ่มให้ชัดเจน โดยมีเงื่อนไขหลักว่า ผู้สมัครสามารถลงสมัครได้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น ดังนั้น สมาชิกวุฒิสภาควรมาจากตัวแทนของทุกกลุ่มซึ่งต้องมีการกระจายให้ทั่วถึงมากที่สุด โดยควรจัดกลุ่ม สมาชิกวุฒิสภาเป็น ๒๐ กลุ่ม และแบ่งเป็นกลุ่มบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ ทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ซึ่งการแบ่งกลุ่มบุคคลดังกล่าว ถือว่าเป็นการเปิดโอกาสกว้าง ให้บุคคลมีสิทธิสมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ทำงานหรือ เคยทำงานด้านนั้น ๆ และรวมถึงในฐานะตัวแทนของกลุ่มนั้น ๆ หรือเป็นบุคคลผู้มีสถานภาพนั้น ๆ ด้วย

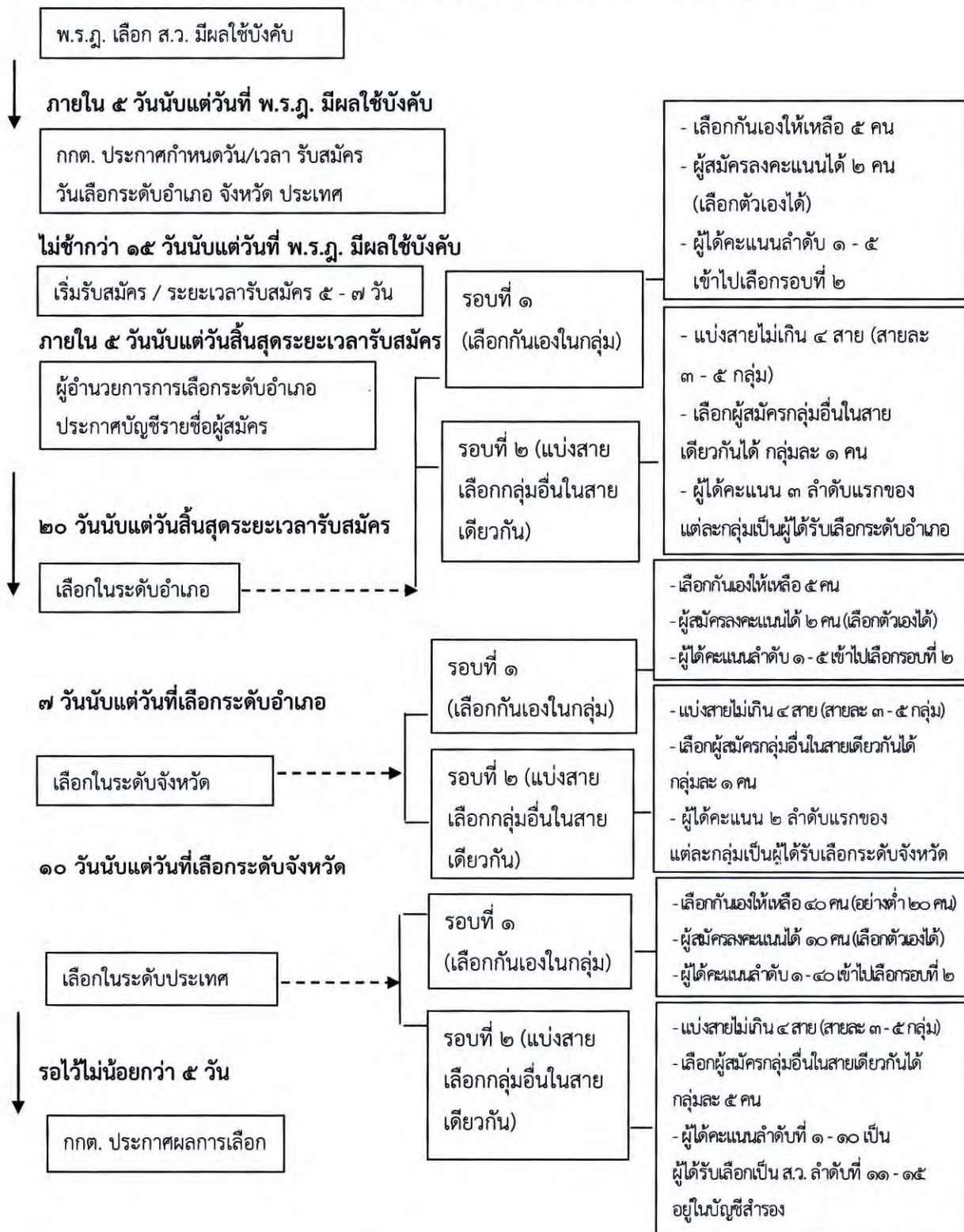
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เห็นชอบในหลักการดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้ การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่มาจากการเลือกกันเองมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศไทยในปัจจุบันซึ่งคาดว่าจะได้ สมาชิกวุฒิสภา ประกอบด้วยบุคคลที่มีประสบการณ์ที่หลากหลายจากการประกอบอาชีพ องค์ความรู้ ภูมิปัญญา หรืออัตลักษณ์ มิได้มุ่งหมายเฉพาะกลุ่มวิชาชีพที่มีการจดทะเบียนเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้ สามารถร่วมกันแสดงความคิดเห็นที่หลากหลายในการพิจารณากฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติและ ร่วมกันขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้ อย่างไรก็ดีตามที่มาของจำนวน ๒๐ กลุ่มนั้น ได้มีการรับฟัง ความคิดเห็นในขั้นการยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ จากทั่วประเทศ และเห็นว่า จำนวน ๒๐ กลุ่มมีความเหมาะสมกับสภาพข้อเท็จจริงของจำนวนประชากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ด้านต่าง ๆ ในจังหวัดที่มีขนาดแตกต่างกัน ประกอบกับเงื่อนไขในการบริหารจัดการการเลือก โดยเฉพาะภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการเลือกของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยการกำหนด ชื่อกลุ่มต่าง ๆ ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ จะสะท้อนถึงกลุ่มการประกอบอาชีพ กลุ่มความรู้ความเชี่ยวชาญ และกลุ่มที่มีลักษณะในสังคมหรือมีประโยชน์ร่วมกัน ตามมาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญ โดยแบ่งเป็น ๓ กลุ่มใหญ่ คือ (๑) กลุ่มการประกอบอาชีพ ได้แก่ กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง กลุ่มการศึกษา หรือกลุ่มกฎหมายและกระบวนการ ยุติธรรม กลุ่มอาชีพทำนาฯ หรือกลุ่มอาชีพทำสวนฯ เป็นต้น (๒) กลุ่มความรู้ความเชี่ยวชาญ ได้แก่ กลุ่มสื่อสารมวลชน ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม หรือผู้ประกอบอาชีพอิสระ เป็นต้น และ (๓) กลุ่มอัตลักษณ์ ได้แก่ คนพิการ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มสตรี เป็นต้น

นอกจากนี้ สำหรับสัดส่วนของกลุ่มต่าง ๆ ได้มีการศึกษาข้อมูลจากแหล่ง ต่าง ๆ เช่น ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งเป็นข้อมูลการสำรวจสำมะโนประชากรและการ สำรวจการประกอบอาชีพให้กับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย แต่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบ อาชีพต่าง ๆ เท่านั้น โดยไม่มีข้อมูลของกลุ่มทางสังคมหรือกลุ่มที่มีประโยชน์ร่วมกัน ส่วนข้อมูลของ กระทรวงมหาดไทย เป็นข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน และข้อมูลพื้นฐานระดับ หมู่บ้าน ซึ่งรวบรวมโดยกรมการพัฒนาชุมชนเป็นประจำทุกปี อันเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพประชากร ที่อาศัยในพื้นที่ชนบท เช่น ประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรือรับจ้าง เป็นต้น ทั้งนี้ ประเทศไทยยังไม่มีฐานข้อมูลที่สมบูรณ์ในการที่จะสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ อาชีพ ประสบการณ์ คุณลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกันได้ จึงต้องวิเคราะห์จากฐานข้อมูลต่าง ๆ และ จากการรับฟังความคิดเห็นจากทั่วประเทศดังกล่าว

(๒) ประเด็นองค์ประกอบของคณะกรรมการระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ รวมทั้งผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของการบริหารจัดการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

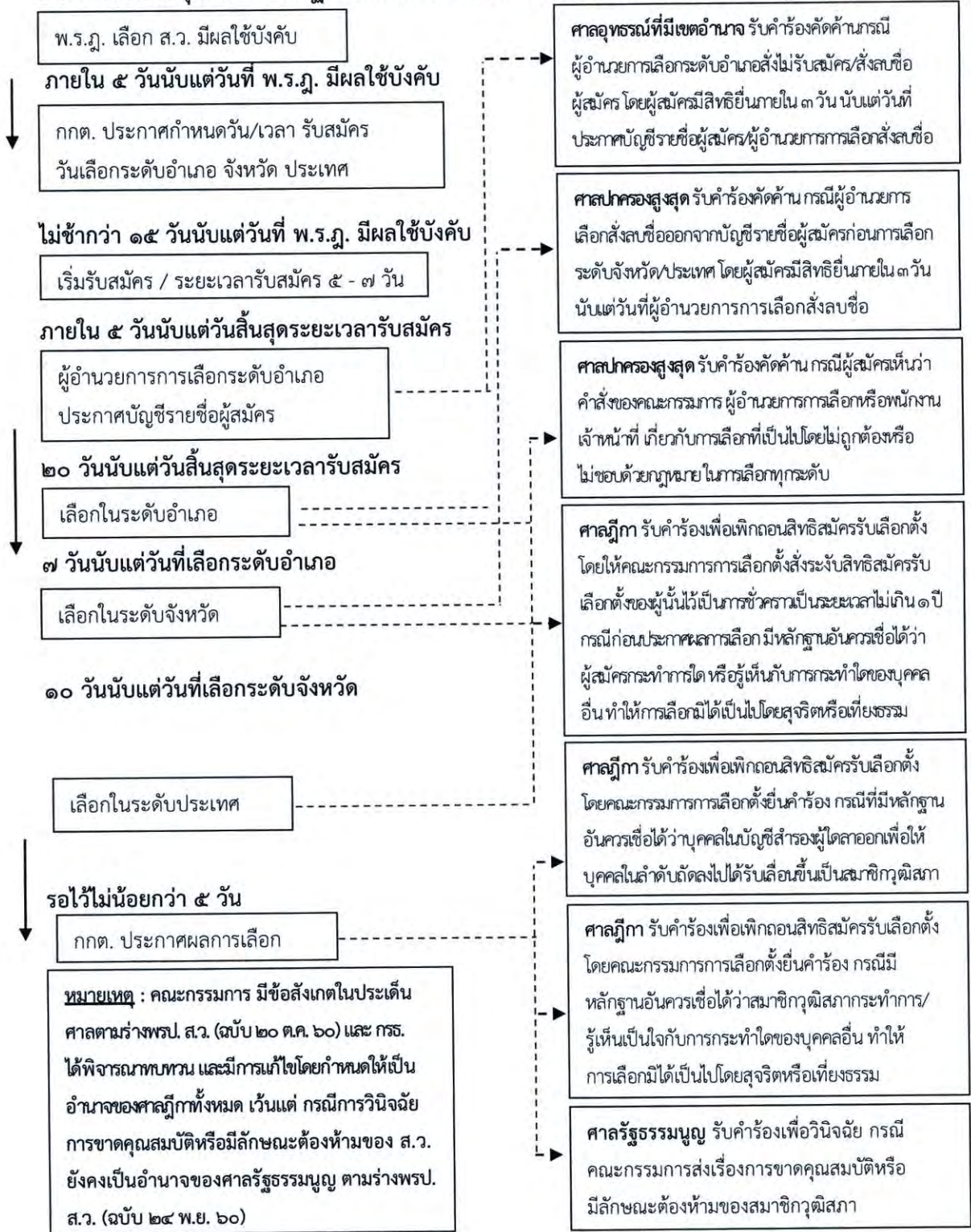

(๓) ประเด็นกระบวนการเลือกเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาในระดับอำเภอ
ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ปราบกฏตามโครงสร้างการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ดังนี้

(๔) ประเด็นศาลที่มีอำนาจรับคำร้อง พิจารณา และมีคำวินิจฉัยในคดีเกี่ยวกับกระบวนการ

ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ปราบกฎตามแผนผังในกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

(๕) ประเด็นบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา จำแนกตามประเภทของผู้กระทำ ดังนี้

ผู้สมัคร

๑) ระยะเวลารับสมัคร

๑.๑) การสมัครมากกว่า ๑ กลุ่มหรือมากกว่า ๑ อำเภอ

๑.๒) สมัครรับเลือกโดยรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัคร

๑.๓) รับรองหรือเป็นพยานรับรองเอกสารการสมัครเป็นเท็จ

๑.๔) การเรียกรับหรือรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดเพื่อลงสมัคร

รับเลือกหรือไม่ลงสมัครรับเลือกเพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครผู้ใด

๒) ระยะเวลาการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

๒.๑) การไม่ปฏิบัติตามวิธีการหรือเงื่อนไขในการแนะนำตัว

๒.๒) ระหว่างการดำเนินการเลือก ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกชั้นต้นนำเข้าไปหรือใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่อาจใช้ติดต่อกับสื่อสารหรือเพื่อบันทึกภาพหรือเสียง

๒.๓) เมื่อประกาศผลการนับคะแนนแล้ว ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกชั้นต้นซึ่งไม่มีสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือกต้องออกจากสถานที่เลือก

๒.๔) ห้ามผู้มีสิทธิเลือกใช้บัตรอื่นอันมิใช่บัตรลงคะแนนในการลงคะแนนเลือก

๒.๕) ห้ามผู้มีสิทธิเลือกนำบัตรลงคะแนนออกไปจากสถานที่เลือก

๒.๖) ห้ามผู้มีสิทธิเลือกใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ถ่ายภาพบัตรลงคะแนน

๒.๗) ห้ามผู้มีสิทธิเลือกนำบัตรลงคะแนนที่เลือกแล้วแสดงต่อผู้อื่นเพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าคุณเลือกหรือไม่เลือกผู้ใด

๒.๘) การยินยอมให้กรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ช่วยเหลือเพื่อให้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

๒.๙) ผู้มีสิทธิเลือกเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อเลือกหรืองดเว้นไม่เลือกผู้ใด

คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๑) ระยะเวลารับสมัคร

- การเปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่ม

๒) ระยะเวลาการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

๒.๑) ผู้ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือครอบครองไว้ซึ่งบัตรลงคะแนนไม่ว่าบัตรลงคะแนนนั้นจะเป็นบัตรลงคะแนนที่สำนักงานเป็นผู้จัดให้มีขึ้นหรือไม่

๒.๒) พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดจงใจนับบัตรลงคะแนนหรือนับคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำด้วยประการใดโดยมิได้อำนาจกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสียหรือกระทำการด้วยประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้หรืออ่านบัตรลงคะแนนให้ผิดไปจากความจริงหรือทำรายงานการเลือกไม่ตรงความเป็นจริง

๒.๓) เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายกระทำการใด ๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร

บุคคลทุกประเภทที่เกี่ยวข้องในกระบวนการการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

๑) ระยะเวลารับสมัคร

- กระทำการเพื่อจงใจให้ผู้อื่นสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ถอนการสมัคร หรือกระทำการใดอันไม่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อให้ผู้สมัครหมดสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือก หรือทำให้ผู้มีสิทธิเลือกเลือกตนเองหรือผู้สมัครอื่น

๒) ระยะเวลาการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

๒.๑) การกระทำเพื่อจงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนน

๒.๒) การช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัวโดยไม่ปฏิบัติตามวิธีการ หรือเงื่อนไข

๒.๓) ระหว่างการดำเนินการเลือก ห้ามมิให้ผู้ซึ่งมิใช่ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขึ้นต้นเข้าไปในสถานที่เลือก

๒.๔) ห้ามมิให้กระทำการขัดขวางหรือห่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกเข้าไป ณ สถานที่เลือก หรือมิให้ไปถึง ณ สถานที่เลือกภายในกำหนดเวลาที่จะเลือก

๒.๕) ห้ามผู้ใดจงใจทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตโดยวิธีใดไว้ที่บัตรลงคะแนน

๒.๖) ห้ามผู้ใดนำบัตรลงคะแนนใส่ลงในหีบบัตรลงคะแนนโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อเลือกโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรลงคะแนนเพิ่มขึ้นจากความจริง

๒.๗) กรณีกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กระทำการเป็นการช่วยเหลือให้ผู้สมัครได้รับเลือกหรือไม่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

๒.๘) การกระทำอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา หรือการกระทำดังกล่าวเพื่อจะกลั่นแกล้งให้ผู้สมัครถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือเพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือก หรือกรณีกระทำการดังกล่าวเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

๒.๙) การจงใจกระทำการใดให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรดี

๒.๑๐) กระทำการโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนสภาพ หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรลงคะแนนหรือบัตรลงคะแนน หรือเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกที่เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือก ได้จัดทำตั้งแต่เวลาที่ได้เปิดและปิดหีบบัตรลงคะแนนที่ตั้งไว้เพื่อการเลือก หรือภายหลังที่ได้ปิดหีบบัตรลงคะแนนนั้นเพื่อรักษาไว้เมื่อการเลือกได้เสร็จสิ้นแล้ว

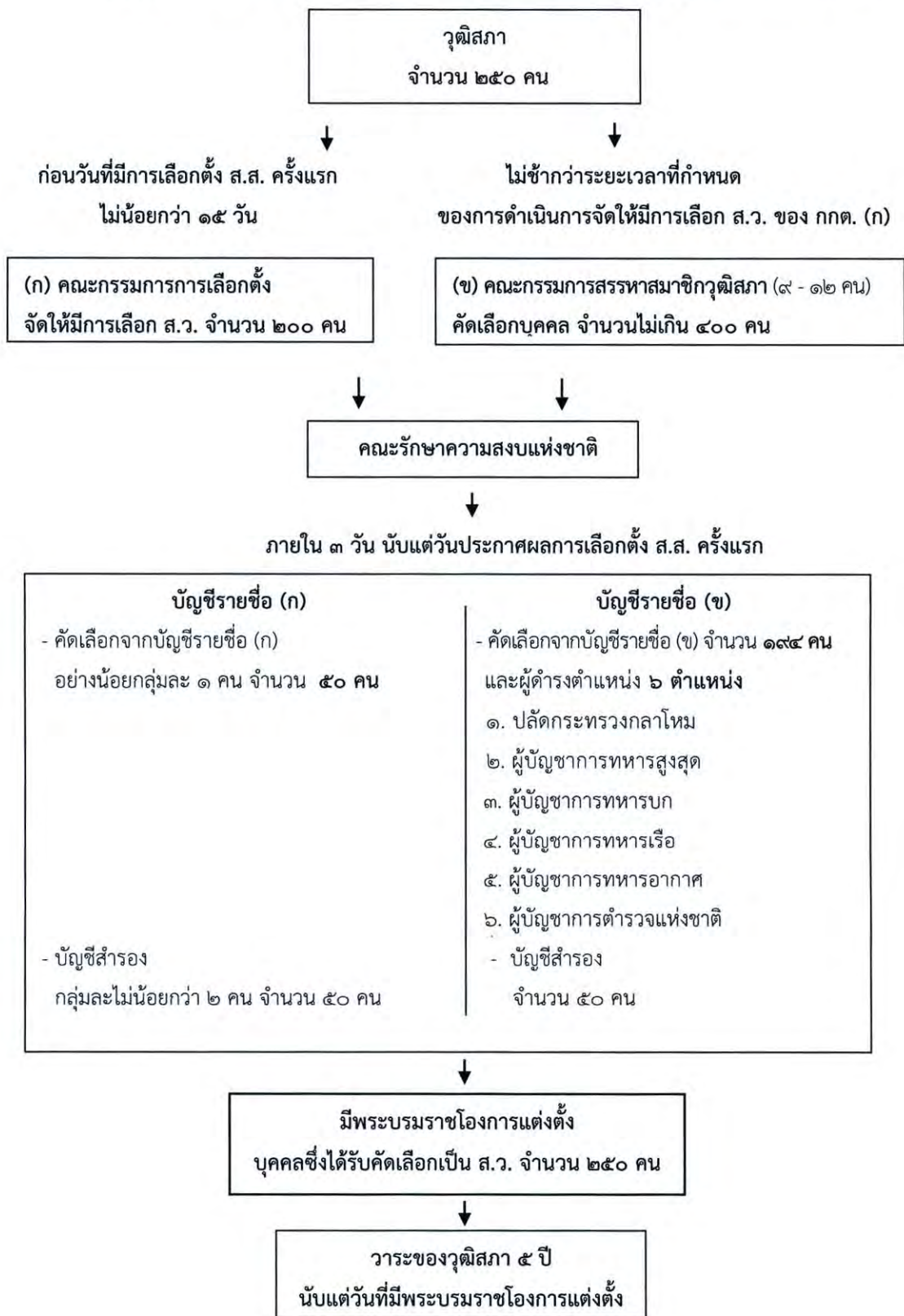
๒.๑๑) ผู้ซึ่งไม่ได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการเก็บรักษา บัตรลงคะแนนสำหรับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา มีหรือครอบครองไว้ซึ่งบัตรลงคะแนนไม่ว่าบัตรลงคะแนนนั้นจะเป็นบัตรลงคะแนนที่สำนักงานเป็นผู้จัดทำมีขึ้นหรือไม่

๒.๑๒) กรณีการเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันชั้นต่อใด ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือก

๒.๑๓) การดำเนินคดีเพื่อขอให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกหรือสิทธิเลือกของผู้ใด คณะกรรมการจะขอให้ศาลสั่งให้ผู้นั้นซึ่งเป็นผู้กระทำให้การเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมอันเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกใหม่รับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกในหน่วยเลือกที่เป็นเหตุให้คณะกรรมการสั่งให้ต้องมีการเลือกใหม่นั้นด้วย โดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีใหม่ก็ได้ แต่ถ้าศาลเห็นว่าการพิจารณาตามคำขอนั้นจะทำให้คดีล่าช้า จะสั่งให้คณะกรรมการแยกไปฟ้องเป็นอีกคดีหนึ่งก็ได้

๒.๑๔) การเปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการเลือกในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันเลือกจนถึงเวลาปิดการเลือก

(๖) ประเด็นบพเฉพาะกาล เกี่ยวกับการสรรหาและแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาในวาระเริ่มแรก

๒.๒ ขั้นตอนการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๒.๒.๑ การดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗วรรคสอง ในชั้นคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๒.๒.๑.๑ ชั้นคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗วรรคสอง ได้บัญญัติว่า “ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป”

ทั้งนี้ มาตรา ๑๓๐ ประกอบกับมาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา และให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... โดยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นได้^๒ ดังนี้

- วิธีการรับฟังความคิดเห็น

(๑) คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน) ได้จัดโครงการสัมมนารับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยมีกลุ่มผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น ในส่วนกลาง ได้แก่ สมาชิก

^๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (๒๕๖๐). รายงานการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ในเอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ. ๕๙/๒๕๖๐), จาก <http://web.senate.go.th/document/approve/678.pdf> (สืบค้นเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒).

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้แทนศาลฎีกา ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้แทนองค์กร กลุ่มเครือข่ายด้านต่าง ๆ สื่อมวลชน และประชาชนที่สนใจ ส่วนกลุ่มผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในส่วนภูมิภาค ได้แก่ อดีตนักการเมืองระดับชาติในแต่ละพื้นที่ภูมิภาค ผู้บริหาร/พนักงานสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในแต่ละพื้นที่ภูมิภาค นักวิชาการ/อาจารย์มหาวิทยาลัย ภาคประชาสังคม ในแต่ละพื้นที่ภูมิภาค สื่อท้องถิ่น และประชาชนทั่วไปในแต่ละพื้นที่ภูมิภาค

(๒) จัดให้มีช่องทางแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ผ่านทางเว็บไซต์ (Website) ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และได้เผยแพร่การรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวด้วย

ทั้งนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. ตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... โดยเชิญผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมชี้แจงแสดงความคิดเห็น

๒. คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยคณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน จัดโครงการสัมมนารับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ณ อาคารรัฐสภา ๒ โดยมีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้แทนกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนพรรคการเมือง ผู้แทนองค์กรชุมชนและกลุ่มอาชีพต่าง ๆ และประชาชนผู้สนใจทั่วไป รวมทั้งสื่อมวลชนทุกแขนง เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

๓. คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยคณะอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็น ร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ จัดโครงการสัมมนา เรื่อง “การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ” เพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ดังนี้

(๑) วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ โรงแรมเซ็นทาราคอนเวนชันเซ็นเตอร์
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

(๒) วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ โรงแรมฮอติเคย์อินน์เชียงใหม่
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

(๓) วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ โรงแรมเดอะรีเจนท์ ชะอำ บีช
รีสอร์ท อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

(๔) วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ โรงแรม ลี การ์เดนส์ พลาซ่า อำเภอ
หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

โดยมีอดีตนักการเมืองระดับชาติในแต่ละพื้นที่ภูมิภาค ผู้บริหารพนักงาน
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในแต่ละพื้นที่ภูมิภาค นักวิชาการ อาจารย์มหาวิทยาลัย
ภาคประชาสังคมในแต่ละพื้นที่ภูมิภาค สื่อท้องถิ่นและประชาชนทั่วไปในแต่ละพื้นที่ภูมิภาค
เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มา
ซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

๔. คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยคณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจ
ความคิดเห็นของประชาชน และคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... จัดโครงการสัมมนารับฟัง
ความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
เมื่อวันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ณ อาคารรัฐสภา ๒ โดยมีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้แทนสำนักงาน
คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้แทนศาลฎีกา ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทน
กระทรวงมหาดไทย ผู้แทนภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้แทนองค์กร กลุ่มเครือข่ายด้านต่าง ๆ
สื่อมวลชน และประชาชนที่สนใจ เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

๔.๑ จัดให้มีช่องทางแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ผ่านทางเว็บไซต์ (Website)
ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของ
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าว

๔.๒ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ที่ได้รับมาสรุปและจัดทำเป็นประเด็น เพื่อนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

๔.๓ เมื่อจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... แล้วเสร็จ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้นำออกเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

- ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ได้แก่ การเพิ่มเติมบทนิยามให้ชัดเจน การแบ่งกลุ่มอาชีพ ๒๐ กลุ่ม ควรกำหนดให้เหมาะสม คุณสมบัติผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา เพิ่มเงื่อนไขระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของสมาชิกกลุ่มนั้น ๆ ของผู้สมัครให้ชัดเจน ค่าธรรมเนียมในการสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา จำเป็นเพียงใดที่ต้องมีบทบัญญัติการห้ามคณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครหรือจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร เขตอำนาจศาลในการรับคำร้องการให้มีคณะกรรมการระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ บทบัญญัติความคุ้มครองคณะกรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต การเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ การกำหนดวิธีการให้แต่ละบุคคลได้รู้จักประวัติ บทบาทหน้าที่ที่ผ่านมาของผู้สมัครแต่ละคนเพื่อให้พิจารณาเลือกบุคคลได้อย่างเหมาะสม การแนะนำตัวของผู้สมัครควรกำหนดให้ชัดเจน กำหนดจำนวนสมาชิกวุฒิสภาต่อจำนวนประชากรของแต่ละกลุ่มเพื่อความเสมอภาคและเป็นธรรมโดยอาศัยข้อมูลตามแหล่งข้อมูลภาครัฐ การอำนวยความสะดวกในการใช้สิทธิเลือกผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือก กระบวนการวินิจฉัยคำร้องคัดค้านของคณะกรรมการเลือกตั้ง การกำหนดบทลงโทษผู้สมัครหรือผู้ให้ความช่วยเหลือการกระทำการทุจริตในการเลือก อัตราโทษทางอาญาที่กำหนดไว้ต่ำกว่าฐานความผิดเดียวกันที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... บทกำหนดโทษในการเปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน

๒.๒.๑.๒ ขึ้นสถานะนิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิการวิสามัญได้มีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และนำความคิดเห็น รวมทั้งข้อมูลในชั้น

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญประกอบการพิจารณาในกระบวนการตราร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ครบถ้วนแล้ว ดังนี้

(๑) พิจารณาผลการศึกษาของคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(๒) คำอภิปรายและการแสดงความคิดเห็นจากประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๘/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ พฤหัสบดีที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

(๓) พิจารณาข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม และเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองหรือผู้แทน เข้าร่วมให้ข้อมูล

(๔) จัดให้มีช่องทางแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ผ่านทางเว็บไซต์ (Website) ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติและเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติดังกล่าว (www.senate.go.th)

๒.๒.๒ การพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ตามมาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ให้แล้วเสร็จและเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวเสร็จแล้ว พร้อมได้ส่งรายงานการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว นอกจากนี้ได้จัดทำเอกสารการวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรากฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ทั้งนี้ ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๐๗ กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภาต้องมีบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติด้วยนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงขอเสนอเอกสารบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

อนึ่ง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญขอเข้าร่วมชี้แจงร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติจนกว่าการพิจารณาจะเสร็จสิ้น

๒.๒.๓ การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๒.๒.๓.๑ การพิจารณาในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

(๑) ขั้นตอนการพิจารณา

ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๘/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ ซึ่งที่ประชุมได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ต่อจากนั้นที่ประชุมตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๒๗ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สอง ชั้นคณะกรรมการกำหนดการแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน และกำหนดระยะเวลาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการวิสามัญภายใน ๕๘ วันนับจากวันที่สภาแต่งตั้ง

คณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๒๗ คน ประกอบด้วย

๑. พลอากาศเอก จีรวัฒน์ มุลศาสตร์	๒. พลเอก ฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข
๓. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่*	๔. พลอากาศเอก ณรงค์ศักดิ์ สังกขพงศ์
๕. พลเรือเอก ธราธร ขจิตสุวรรณ	๖. นางนรรรัตน์ พิมเสน**
๗. นายปกรณ์ นิลประพันธ์*	๘. พลเอก พิรุณ แผ้วพลสง
๙. ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง	๑๐. นายมนตรี ศรีเยี่ยมสะอาด
๑๑. พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร	๑๒. ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล***
๑๓. พลเอก วิชญ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา	๑๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิศักดิ์ ลาภเจริญทรัพย์
๑๕. นายศรีศักดิ์ ว่องสงสาร	๑๖. พลเอก สกล ชื่นตระกูล
๑๗. ศาสตราจารย์สม จาตุศรีพิทักษ์	๑๘. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์
๑๙. นายสมพร เทพสิทธา	๒๐. พลเอก สมหมาย เกาฏีระ
๒๑. นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข	๒๒. นายสุพันธุ์ มงคลสุธี
๒๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์*	๒๔. พลเอก อภิรัชต์ คงสมพงษ์
๒๕. นางสาวอรจิต สิงคาลวนิช	๒๖. นายอุดม รัฐอมฤต*
๒๗. พลเอก อู๊ด เป็องบน	

หมายเหตุ : (*) หมายถึง กรรมวิธีการวิสามัญในสัดส่วนของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

(**) หมายถึง กรรมวิธีการวิสามัญในสัดส่วนของผู้แทนสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

(***) หมายถึง กรรมวิธีการวิสามัญในสัดส่วนของผู้แทนองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง)

(๒) ประเด็นการพิจารณา

(๒.๑) การนำเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) เป็นผู้นำเสนอหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สรุปได้ดังนี้

หลักการ ให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

เหตุผล โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาเพื่อให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ในส่วนที่สำคัญที่สุดคือการแบ่งกลุ่มบุคคลที่จะเข้าสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาและวิธีการเลือก ซึ่งทั้งสองเรื่องนั้นได้กำหนดเป็นแนวทางอยู่ในรัฐธรรมนูญ เพียงแต่ในส่วนที่เกี่ยวกับการแบ่งกลุ่มนั้นไม่ได้กำหนดว่าจะแบ่งออกมากี่กลุ่ม แต่ในชั้นพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญได้สมมติไว้ที่ ๒๐ กลุ่ม เหตุที่แบ่งกลุ่มให้มาก เพราะวัตถุประสงค์ในการที่จะให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภานั้น ต้องการให้ประชาชนทุกอาชีพทุกคุณลักษณะและทั่วประเทศมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิในทางการเมืองนี้โดยถ้วนหน้ากัน หลักคือจะต้องทำอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้คนทุกคน ไม่ว่าจะอยู่ในอาชีพสาขาหรือลักษณะอย่างไร สามารถมีสิทธิเข้าสมัครรับเลือกในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้เสมอ เพราะฉะนั้นจึงแยกออกเป็น ๑๙ กลุ่ม เพื่อกำหนดลักษณะชัดเจนว่า แต่ละกลุ่มเป็นอย่างไร และกลุ่มสุดท้าย คือ กลุ่มที่ ๒๐ เป็นกลุ่มอื่น ๆ กรณีไม่สามารถจะเข้ากลุ่มใดกลุ่มหนึ่งใน ๑๙ กลุ่มได้ ก็สามารถเข้ากลุ่มที่ ๒๐ ได้ กรณีนี้อาจมีผู้แสดงความคิดเห็นว่าการจัดกลุ่มดังกล่าว

ทำให้ไม่เป็นธรรมเพราะประชากรในแต่ละจังหวัดมีแตกต่างกัน โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร จะมีกลุ่มคนที่มีสาขาอาชีพ ดังนั้น หลักการของการมีสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญเพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งจะเป็นตัวแทนของประชาชนทั้งประเทศ ตามสาขาหรือคุณลักษณะที่สังกัด อยู่ไม่ใช่จังหวัดหรือที่อยู่อาศัยเป็นเกณฑ์ ฉะนั้นไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนในสาขาอาชีพเดียวกัน ก็จะถือเป็นกลุ่มเดียวกัน อย่างไรก็ตาม หากมองว่าส่วนที่เกี่ยวกับจำนวนประชากร อาจจะรู้สึกว่าคนในกรุงเทพมหานครเสียเปรียบเพราะอยู่ในกรุงเทพมหานครและมีชื่อเสียง แต่ถ้าพิจารณา คุณสมบัติของคนที่จะสมัครรับเลือกเห็นได้ชัดว่า การกำหนดคุณลักษณะในส่วนที่เกี่ยวกับ สถานที่ได้กำหนดไว้หลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นภูมิลำเนา สถานที่ศึกษา สถานที่ทำงาน ชื่อตามที่อยู่ ในทะเบียนบ้าน เพราะฉะนั้นบุคคลแต่ละคนจะสามารถเลือกลงสมัครได้หลายแห่ง ส่วนประเด็น เรื่องกลุ่ม เหตุผลที่กำหนด ๒๐ กลุ่ม เนื่องจากประสงค์ให้มีกลุ่มละ ๑๐ คน และจำนวนสมาชิก วุฒิสภา ๒๐๐ คน มาจากหลากหลายทั้ง ๒๐ กลุ่ม ส่วนประเด็นเรื่องวิธีการเลือก กรณีให้ ประชาชนมาสมัครแล้วมาเลือกจะมีช่องทางในการทุจริตหรือสมยอมกันได้ง่ายหรือไม่นั้น ได้พยายามคิดวิธีการต่าง ๆ เพื่อไม่ให้สมยอมกันได้ง่าย โดยใช้วิธีจับสลาก วิธีไขว้ วิธีเลือก จำกัดจำนวนเพื่อที่จะให้แตกกระจายออกไป ซึ่งหากสมยอมกันก็จะสมยอมกันไม่ได้ตลอด จึงเป็นเรื่องที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพยายามทำ ทั้งนี้ หากการพิจารณาของ คณะกรรมการวิสามัญในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ อาจมีวิธีที่ดีกว่าหรือเพิ่มเติมให้เกิด ความมั่นคงได้ว่าจะไม่มีใครสามารถทุจริตได้ ก็ไม่ขัดข้องอย่างใด

(๒.๒) การอภิปรายของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การพิจารณาในวาระที่หนึ่งชั้นรับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติอภิปรายและตั้งข้อสังเกต (นายก้านรงค์ จันทิก, พลเรือเอก ธราธร ขจิตสุวรรณ, นายกิตติ วะสีนนท์, นายเจตน์ ศิรธรานนท์ และนายสมชาย แสวงการ) สรุปได้ดังนี้

(๒.๒.๑) ประเด็นการแบ่งกลุ่ม (มาตรา ๑๑)

- คำว่า “หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน”

นายก้านรงค์ จันทิก สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มีข้อสังเกต สรุปได้ดังนี้

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีเจตนารมณ์ให้ได้สมาชิก วุฒิสภาที่มีความรู้ความสามารถและเป็นตัวแทนทุกกลุ่มอาชีพ ซึ่งเป็นระบบแรกในโลก การแบ่งกลุ่มในมาตรา ๑๑ ซึ่งในหลายอนุมาตราใช้คำว่า “หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน” และ

ในมาตรา ๑๑ (๙) “กลุ่มผู้ประกอบกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน” และ (๒๐) “กลุ่มอื่น ๆ” เป็นชื่อกลุ่มที่มีลักษณะกว้าง ทำให้บุคคลคนหนึ่งสามารถลงสมัครได้หลายกลุ่ม จึงอาจมีกรณีบุคคลซึ่งมีความรู้ความสามารถในกลุ่มหนึ่งอย่างเด่นชัด แต่ไปลงสมัครในกลุ่มอื่นที่ตนก็มีคุณสมบัติด้วย เพื่อประโยชน์ในความได้เปรียบเสียเปรียบให้ตนได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

นางนิพัทธา อมรรัตนเมธา สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้แสดงความคิดเห็นว่า คำว่า “หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน” มีความได้ยาก และมีหลายกลุ่มที่กำหนดโดยใช้คำที่มีความหมายกว้าง เช่น กลุ่มบริหารราชการแผ่นดิน ก็มีข้าราชการซึ่งยังแบ่งได้เป็นหลายประเภท เช่น ข้าราชการพลเรือน ทหาร ตำรวจ เป็นต้น

(๒.๒.๒) ประเด็นการสมัครเข้ากลุ่มของกลุ่มเพศที่สาม (LGBT)

นายเจตน์ ศิรธรานนท์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้แสดงความคิดเห็น สรุปได้ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๗ วรรคแรก มีเจตนารมณ์ให้บุคคลสามารถลงสมัครรับเลือกในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการขององค์การสหประชาชาติที่จะไม่ทิ้งใครไว้เบื้องหลัง โดยทุกคนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ หากจำเป็นต้องมีวุฒิสภาก็เห็นว่าสมาชิกวุฒิสภาควรเป็นตัวแทนจากอาชีพและวิชาชีพ ไม่ควรมีที่มาเช่นเดียวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หากเปรียบเทียบการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ มีการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาจาก ๕ กลุ่ม ซึ่งในสมัยนั้นมีผู้สมัครรับเลือกมากกว่าหนึ่งกลุ่มและเกิดความได้เปรียบเสียเปรียบ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้กำหนดห้ามการสมัครรับเลือกมากกว่าหนึ่งกลุ่มไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้แล้ว แม้ตามมาตรา ๑๑ จะยังไม่ครอบคลุมทุกอาชีพ แต่เชื่อว่าบุคคลที่สนใจสมัครรับเลือกคงสามารถสมัครเข้ากลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่กำหนดไว้อย่างกว้างได้ ทั้งนี้มีข้อสังเกตว่า การแบ่งกลุ่มในมาตรา ๑๑ ยังไม่มีกลุ่มบุคคลเพศที่สาม หรือ LGBT (Lesbian Gay Bisexual and Transgender) สามารถลงสมัครรับเลือกได้ ซึ่งพิจารณาแล้วยังไม่ใช้กลุ่มอัตลักษณ์อื่นตามมาตรา ๑๑ (๑๕) หรือเห็นควรที่จะพิจารณาให้ลงสมัครตามมาตรา ๑๑ (๒๐) คือ กลุ่มอื่น ๆ

(๒.๒.๓) ประเด็นผู้ทำไร่นาสวนผสม

นางนิพัทธา อมรรัตนเมธา สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้แสดงความคิดเห็น สรุปได้ดังนี้

มาตรา ๑๑ (๕) และ (๖) กำหนดแยกอาชีพกลุ่มทำนาออกจากอาชีพกลุ่มทำสวน โดยปัจจุบันมีประชาชนทำไร่นาสวนผสมจำนวนมาก มีการทำมาเป็นเวลานาน ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการทำเกษตรตามแนวศาสตร์พระราชามีการปลูกทั้งพืชยืนต้นและพืชล้มลุก จึงมีข้อซักถามว่า บุคคลที่ทำไร่นาสวนผสม จะสามารถสมัครรับเลือกได้ในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๕) หรือ (๖)

(๒.๒.๔) ประเด็นการแก้ไขปรับปรุงการแบ่งกลุ่มทั้ง ๒๐ กลุ่ม ในอนาคต

นายกิตติ วัฒนินท์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้แสดงความคิดเห็น สรุปได้ดังนี้

การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภามาตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นนวัตกรรมอย่างหนึ่ง โดยที่ผ่านมามีวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภามาตรูแบบของสภาในประเทศที่เป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อย่างไรก็ตาม เห็นว่า ในมาตรา ๑๑ ซึ่งเป็นการแบ่งกลุ่มออกเป็น ๑๙ บวก ๑ กลุ่ม ที่มีแนวคิดจากสองฐาน คือ ฐานการประกอบอาชีพและฐานทางสังคม มีข้อสังเกตว่าฐานแรกจะเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพสูง ในหลายกรณี เช่น แพทย์หญิงที่มีการเปิดคลินิกให้บริการทางการแพทย์ อาจมีคุณสมบัติสมัครรับเลือกได้ถึง ๘ กลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญด้านผังเมือง อาจมีคุณสมบัติสมัครได้ ๒ กลุ่ม เป็นต้น โอกาสในการเลือกกลุ่มสมัครรับเลือกของบุคคลหนึ่งยังมีความแตกต่างกันมาก จึงมีข้อสังเกตว่าการแบ่งเป็น ๒๐ กลุ่ม อาจยังไม่ประสบความสำเร็จในการเลือกครั้งแรก ซึ่งจะต้องมีการทดลองและแก้ไขปรับปรุงในการเลือกครั้งต่อไป ดังนั้น การแบ่งกลุ่มทั้ง ๒๐ กลุ่ม ควรกำหนดเป็นบทบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้แน่ชัด หรือควรจัดทำเป็นเอกสารแนบท้าย เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นและสะดวกแก่การแก้ไขปรับปรุงในอนาคต

(๒.๒.๕) ประเด็นกระบวนการเลือก

- กระบวนการเลือกที่สลับซับซ้อนจะมีประสิทธิภาพในการป้องกันการทุจริตหรือไม่ (มาตรา ๔๐ ถึงมาตรา ๔๒)

นายก้านรงค์ จันทิก สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มีข้อสังเกต
สรุปได้ดังนี้

กระบวนการเลือกที่มีความสลับซับซ้อนจะสามารถป้องกันการทุจริต
ได้หรือไม่ โดยการเลือกระดับอำเภอ (มาตรา ๔๐) ในรอบแรกเป็นการรับสมัคร ๒๐ กลุ่ม
ผู้สมัครเลือกกันเองให้ได้กลุ่มละ ๕ คน รวมได้ตัวแทน ๑๐๐ คน ต่อมาในรอบที่สองจึงเป็น
การเลือกระบบไขว้ โดยวิธีจับสลากแบ่งสายจำนวน ๔ สาย สายละ ๕ กลุ่ม โดยจะมีผู้ได้รับ
เลือกจาก ๒๐ กลุ่ม กลุ่มละ ๓ คน รวมเป็น ๖๐ คน ซึ่งจะไปสู่การเลือกระดับจังหวัด
(มาตรา ๔๑) ซึ่งจะได้ตัวแทนกลุ่ม กลุ่มละ ๒ คน รวมเป็น ๔๐ คน ต่อไปในการเลือก
ระดับประเทศ (มาตรา ๔๒) จะมีผู้ได้รับเลือกเป็นจำนวนอย่างมาก ๓,๐๘๐ คน ดังนั้น ผู้มีเจตนา
กระทำการทุจริตสามารถดำเนินการได้โดยการติดต่อประสานงานกับบุคคลจำนวน ๓,๐๘๐ คน หรือ
๗๗๐ คน ใน ๕ สาย ก็จะได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งบุคคลที่ได้รับเลือกเหล่านี้ไม่ใช่
ผู้แทนประชาชน แต่เป็นผู้สมัครรับเลือก หรืออาจกระทำการทุจริตโดยการส่งตัวแทนลงสมัคร
รับเลือกให้ได้ใน ๓๙ จังหวัด เพื่อควบคุมผลการเลือก ก็จะได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้
ในท้ายที่สุด นอกจากนี้ การส่งผู้สมัครลงรับสมัครเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของแต่ละกลุ่ม ก็อาจ
ทำให้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ด้วย ทั้งนี้ จังหวัดในประเทศไทยมีจำนวนอำเภอแตกต่างกัน
และปัจจุบันพรรคการเมืองต่าง ๆ มีผู้แทนพรรคและมีความสามารถในการควบคุมฐานเสียง
ในอำเภอต่าง ๆ แล้ว ประกอบกับผู้ลงสมัครรับเลือกคงมิใช่ประชาชนทั่วไป แต่ต้องเป็นบุคคลที่มี
เป้าหมายอย่างไรอย่างหนึ่งในการสมัคร ซึ่งกระบวนการเลือกนี้ มีข้อสังเกตว่ายังทำให้เกิด
การบล็อทโหวตและการซื้อเสียงได้ง่าย ดังเช่นตัวอย่าง สมัยการเลือกสมาชิกสภา
ร่างรัฐธรรมนูญ (ส.ส.ร.) พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งเลือกกันเองจากสมาชิกสมัชชาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙
ผู้ได้รับเลือกเป็น ส.ส.ร. ซึ่งได้รับคะแนนสูงสุด ได้รับคะแนน ๓๗ คะแนน ส่วนน้อยที่สุด ได้รับ
๗ คะแนน อย่างไรก็ตาม การแก้ไขหรือเสนอคำแปรญัตติต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญฉบับนี้ทำได้ยาก เนื่องจากสอดคล้องกับบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ
จึงควรพิจารณามาตรการป้องกันการบล็อทโหวตและการซื้อเสียงให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

นายสมชาย แสวงการ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้แสดง
ความคิดเห็น สรุปได้ดังนี้

ผู้แทนกลุ่มอาชีพทั้ง ๒๐ กลุ่ม จะสามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ของการมี
วุฒิสภาได้หรือไม่ การที่รัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์ให้ได้สมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยนั้น

จะเป็นลักษณะของการได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือไม่ หากเป็นเช่นนั้น ก็ไม่จำเป็นต้องมีวุฒิสภา อย่างไรก็ตาม จึงยังเห็นว่าสมาชิกวุฒิสภา ควรมีที่มาจากการเลือก โดยประชาชนและต้องมีความเป็นกลางทางการเมือง

แม้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จะมีบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดไว้เป็นจำนวนมาก แต่คงไม่อาจป้องกันการกระทำความผิดได้จากบทเรียนของการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) พ.ศ. ๒๕๕๐ เห็นว่ากระบวนการเลือกตามมาตรา ๔๐ ถึงมาตรา ๔๒ ยังคงมีการบล็อกโหวตได้ และคาดว่าจะนำไปสู่การที่พรรคการเมืองจะส่งบุคคลลงสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งพรรคการเมืองต่าง ๆ มีศักยภาพในการส่งคนจำนวน ๑๐๐ - ๓๐๐ คนลงสมัครรับเลือกและควบคุมการเลือกได้ตั้งแต่ระดับอำเภอ ภายใต้งบประมาณจำนวนประมาณ ๕,๐๐๐ ล้านบาท และจะนำไปสู่การลงมติเลือกนายกรัฐมนตรีจากบุคคลภายนอกในอนาคต จึงมีข้อซักถามว่า กระบวนการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จะสามารถป้องกันการบล็อกโหวตได้อย่างไร และเห็นว่าประชาชนอาจต้องการผู้แทนกลุ่มอาชีพในวุฒิสภา แต่คงไม่ใช่จากวิธีการเลือกตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้

(๒.๒.๖) ประเด็นการตรากฎหมายลำดับรอง

พลเรือเอก ธราธร ขจิตสุวรรณ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อซักถามว่า ได้มีการเตรียมการสำหรับการตรากฎหมายลำดับรองตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้แล้วหรือไม่ อย่างไร

(๒.๒.๗) ประเด็นรูปแบบของคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา

พลเรือเอก ธราธร ขจิตสุวรรณ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อซักถามว่า คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ตามมาตรา ๙๐ (ข) ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... และตามมาตรา ๑๐๘ (ข) ของรัฐธรรมนูญ มีรูปแบบอย่างไร

(๒.๒.๘) ประเด็นการแก้ไขปรับปรุงปัญหาตามบทเฉพาะกาล เมื่อมีการเลือกในสถานการณ์ปกติ

นายเจตน์ ศิรธรานนท์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้แสดงความคิดเห็นว่า หากการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาจำนวน ๕๐ คน ตามบทเฉพาะกาล มีปัญหาขัดข้องต่อไปในการเลือกในสถานการณ์ปกติ จะสามารถแก้ไขปรับปรุงกระบวนการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาได้หรือไม่ อย่างไร

(๒.๓) การชี้แจงของผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญต่อประเด็นที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติอภิปราย

ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) ได้ให้ข้อมูลและตอบประเด็นซักถามของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สรุปได้ดังนี้

การตรากฎหมายควรกำหนดทางเลือกให้ประชาชน ตามหลักการที่ว่า “อยากให้คนใดคนหนึ่งสามารถสมัครในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเสมอ” โดยจากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศ พบว่าประชาชนมีความสนใจในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาในรูปแบบนี้มากและสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมตามรูปแบบนี้ ทั้งนี้ การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาไม่ว่าตามรูปแบบใดก็เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญทั้งสิ้น และการแบ่งเป็นกลุ่มต่าง ๆ เนื่องจากบุคคลจากกลุ่มต่าง ๆ มีแนวคิดและมุมมองต่อการออกกฎหมายและผลกระทบที่กฎหมายจะมีต่อประชาชนในภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมที่แตกต่างกัน

ประเด็นบุคคลทำไร่นาสวนผสมนั้น สามารถเลือกสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๕) หรือ (๖) ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ก็ได้ ซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลที่ไม่ใช่พนักงานการเมืองสามารถเลือกสมัครได้ และแม้จะมีบทกำหนดโทษไว้มาก หากเกิดการทุจริตก็คงจะได้ลงโทษและกำจัดผู้กระทำผิดไป

สำหรับบุคคลกลุ่มเพศที่สาม (LGBT) นั้น สังคมไทยในปัจจุบันยังมีทัศนคติที่ไม่ชัดเจนต่อประเด็นดังกล่าว บุคคลกลุ่มเพศที่สามจึงสามารถเลือกเข้ากลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๒๐) “กลุ่มอื่น ๆ” ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ได้ และไม่ว่าบุคคลจะมีอาชีพใดก็สามารถสมัครเข้ากลุ่มนี้ได้เสมอ แม้จะประกอบอาชีพแพทย์หากไม่ประสงค์สมัครในกลุ่มแพทย์ก็สามารถสมัครในกลุ่มอื่น ๆ ได้

นอกจากนี้ ในมาตรา ๗๗ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ที่กำหนดห้ามมิให้หาเสียงโดยการจัดให้มีหรรสพและมีบทกำหนดโทษไว้ด้วยนั้น ก็มีการกำหนดบทยกเว้น

สำหรับผู้สมัครซึ่งมีความสามารถทางศิลปะไว้แล้ว เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมสำหรับผู้สมัคร
รับเลือกที่มีความสามารถหรือทักษะอย่างอื่น ซึ่งกรณีนี้เป็นเรื่องใหม่

หลังจากการอภิปราย ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ลงมติเห็นชอบให้รับ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ฉบับนี้
ไว้พิจารณา ปรากฏผลการลงคะแนนในวาระที่หนึ่ง มีดังนี้

องค์ประชุม	๑๘๙	คน
เห็นด้วย	๑๗๗	คน
ไม่เห็นด้วย	๑	คน
งดออกเสียง	๑๐	คน
ไม่ลงคะแนน	๑	คน

๒.๒.๓.๒ การพิจารณาในวาระที่สอง ขั้นการพิจารณาเรียงลำดับมาตรา

(๑) ขั้นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

ในการประชุมคณะกรรมการการวิสามัญเป็นครั้งแรก เมื่อวันศุกร์ที่ ๑
ธันวาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญได้มีมติเลือกตำแหน่งต่าง ๆ ในคณะกรรมการ
วิสามัญ ดังนี้

๑. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ เป็นประธานคณะกรรมการการวิสามัญ
๒. พลเอก พิรุณ แฉ้วพลสง เป็นประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการการวิสามัญ
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิศักดิ์ ลามเจริญทรัพย์ เป็นรองประธานคณะกรรมการ
วิสามัญ คนที่หนึ่ง
๔. พลเอก อู้ด เป็องบน เป็นรองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ
คนที่สอง
๕. นางสาวอรจิต สิงคาลวนิช เป็นรองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ
คนที่สาม
๖. นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข เป็นเลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ
๗. พลเรือเอก ธราธร ขจิตสุวรรณ เป็นโฆษกคณะกรรมการการวิสามัญ
๘. ศาสตราจารย์สม จาตุศรีพิทักษ์ เป็นกรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา
๙. นายอภิชาติ สุข์คานนท์ เป็นกรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา

ที่ประชุมคณะกรรมการมาธิการวิสามัญได้มีมติตั้งที่ปรึกษาากิตติมศักดิ์
จำนวน ๒ คน ดังนี้

๑. นายภัทร คำพิทักษ์

๒. นายวิเชียร ชูบโธสง

อนึ่ง ที่ประชุมคณะกรรมการมาธิการวิสามัญได้มีมติแต่งตั้งนางสาวสรญา
โสภาเจริญวงศ์ สำนักกรรมการ ๒ ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

ทั้งนี้ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... จำนวน
๑๒ ครั้ง

ผลการพิจารณามีดังนี้

๑) การพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- คณะกรรมการวิสามัญไม่มีการแก้ไข จำนวน ๗๒ มาตรา

- คณะกรรมการวิสามัญมีการแก้ไข จำนวน ๑๙ มาตรา คือ

มาตรา ๘ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑
มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๕ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๖ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๙ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๔
มาตรา ๗๗ มาตรา ๙๐ และมาตรา ๙๑

- คณะกรรมการวิสามัญตัดมาตราออกทั้งมาตรา จำนวน
๒ มาตรา คือมาตรา ๖ และมาตรา ๑๗

- คณะกรรมการวิสามัญเพิ่มมาตราขึ้นใหม่ จำนวน ๒ มาตรา
คือ มาตรา ๘/๑ และมาตรา ๓๕/๑

- คณะกรรมการวิสามัญมีการสงวนความเห็น จำนวน ๔ คน
จำนวน ๕ มาตรา ได้แก่ มาตรา ๑๑ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๙๑

๒) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีสมาชิกสภานิติบัญญัติ
แห่งชาติเสนอคำแปรญัตติ ๘ คน ดังนี้

- นายธนนิติ เศรษฐบุตร

- นางนิพัทธา อมรรัตนเมธา

- พลตำรวจโท ศานิตย์ มหาวรร

- นายธานี อ่อนละเอียด
- นายสมชาย แสวงการ
- พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร
- นางสุวรรณณี สิริเวชชะพันธ์
- นายเจตน์ ศิรธรานนท์

โดยขอสงวนคำแปรญัตติ จำนวน ๖ คน มีจำนวน ๙ มาตรา ได้แก่ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๕/๑ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๖๓/๑ และมาตรา ๘๑

๓) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีกรรมวิธีการวิสามัญสงวนความเห็น ดังนี้

- นายชาติชาย ณ เชียงใหม่
- นายปกรณ์ นิลประพันธ์
- นายอภิชาติ สุขัคคานนท์
- ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต

โดยสงวนความเห็น จำนวน ๕ มาตรา ได้แก่ มาตรา ๑๑ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๑

(๒) ขั้นตอนการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

ผลการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีดังนี้

๑) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ มีจำนวน ๘๔ มาตรา

๒) ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๒๒ มาตรา คือ มาตรา ๘ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๕ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๘ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๗ มาตรา ๘๐ และมาตรา ๘๑

๓) ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติเห็นชอบด้วยกับการตัดมาตราออก
ทั้งมาตราตามที่คณะกรรมการการวิสามัญเสนอ จำนวน ๒ มาตรา คือ มาตรา ๖ และมาตรา ๑๗

๔) ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติเห็นชอบด้วยกับการเพิ่มความเป็น
มาตราใหม่ตามที่คณะกรรมการการวิสามัญเสนอ จำนวน ๔ มาตรา คือ มาตรา ๘/๑ มาตรา ๑๒/๑
มาตรา ๑๕/๑ และมาตรา ๓๕/๑

**๒.๒.๓.๓ ประเด็นการอภิปรายในวาระที่สองของคณะกรรมการการวิสามัญ และ
ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ**

การพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ....

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๑

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....”

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๒

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

ทั้งนี้ ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : มีประเด็นการพิจารณาเกี่ยวกับกำหนดวันใช้บังคับ เนื่องจากกรณีร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ซึ่งกฎหมายทั้งฉบับมีความสัมพันธ์กัน

ทั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการเลือกสมาชิกวุฒิสภาที่ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกันหรือไม่

คณะกรรมการการวิสามัญ^๓ : จากการตรวจสอบแล้วปรากฏว่า ไม่จำเป็นต้องแก้ไขระยะเวลาวันใช้บังคับเช่นเดียวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... เนื่องจากการเลือกสมาชิกวุฒิสภานั้นต้องประกาศเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งพระราชกฤษฎีกานั้นรัฐบาลจะเป็นผู้กำหนดเวลาที่เหมาะสม

มาตรา ๓

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

(๒) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

^๓ รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๗๙.

มาตรา ๔

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการการเลือกตั้งด้วย

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน และให้หมายความรวมถึงข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการ กรรมการ หรือผู้อำนวยการการเลือก แต่งตั้งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

“ผู้สมัคร” หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

“วันเลือก” หมายความว่า วันที่คณะกรรมการประกาศกำหนดให้เป็นวันเลือกสมาชิกวุฒิสภา ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

“ผู้อำนวยการการเลือก” หมายความว่า ผู้อำนวยการเลือกระดับอำเภอ ผู้อำนวยการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการเลือกระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

“สถานที่เลือก” หมายความว่า สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกกำหนดให้เป็นสถานที่เลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

“จังหวัด” หมายความว่า รวมถึงกรุงเทพมหานครด้วย

“อำเภอ” หมายความว่า รวมถึงเขตด้วย

“ศาลากลางจังหวัด” หมายความว่า รวมถึงศาลาว่าการกรุงเทพมหานครด้วย

“ที่ว่าการอำเภอ” หมายความว่า รวมถึงสำนักงานเขตด้วย

“ผู้สูงอายุ” หมายความว่า ผู้มีอายุตั้งแต่หกสิบปีขึ้นไป

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มาตรา ๕

มาตรา ๕ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มิได้กำหนดไว้เป็นการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ยปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว

ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามิได้กำหนดวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการกำหนดโดยทำเป็นระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ดำเนินการประกาศตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใดมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ คณะกรรมการต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มาตรา ๖

มาตรา ๖ การพิงครณและมืค่วินิฉัยของศาลฎีกาตามพระรชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยประกดในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้การพิงครณเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม ในกรณี อลคกำหนดให้ศาลชั้นต้น ที่มีเขตอำนาจเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อลัดส่งให้ศาลฎีกาวินิฉัย หรืออลคให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้ไต่สวนพจนหลักฐวนหรือค่วเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้

การปฏิบัติหน้าที่ของศาลฎีกาเกี่ยวกับการเลือกตามพระรชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ผู้พิพากษาซึ่งร่วมประชุมใหญ่ศาลฎีกา องค์คณะผู้พิพากษา ตลอดจนบุคคล ซึ่งองค์คณะผู้พิพากษามอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทน แล้วแต่กรณี ตามระเบียบที่คณะกรรมกรบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ ศาลยุติธรรมกำหนด

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

ทั้งนี้ ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : มีข้อสังเกตในประเด็นมาตราดังกล่าว เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... มีการตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของศาลให้มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนนั้นให้รวมถึงเจ้าหน้าที่ด้วย เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งขององค์กรตุลาการทั้งศาลยุติธรรมและศาลปกครอง บุคลากรที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นคดีที่มีความสำคัญ ต้องรวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นธรรม เพื่อที่จะทราบว่าได้ดำเนินการไปหรือจะต้องดำเนินการต่อไปอย่างถูกต้องนั้น ควรจะเป็นอย่างไร แต่การปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรดังกล่าวผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ได้มีจำกัดเฉพาะผู้พิพากษาหรือตุลาการเท่านั้น ยังมีบุคลากรอื่น ๆ จำนวนมากที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบและพิจารณาเอกสารต่าง ๆ ดังนั้น จึงเป็นข้อสังเกตในการออกอนุบัญญัติต่อไปที่จะคำนึงถึงบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้วย

คณะกรรมการวิสามัญ : ตัดมาตรา ๖ ออกทั้งมาตราและนำไปบัญญัติเป็นมาตรา ๘/๑ เพื่อเป็นการเรียงลำดับของบทบัญญัติให้มีความสอดคล้องกัน โดยเริ่มจาก

บทบัญญัติการให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของ
ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก บทบัญญัติเกี่ยวกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และ
บทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกา ตามลำดับ

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๐๗ คน

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้ตัดออกตามคณะกรรมการการวิสามัญ) ๒๐๑ คะแนน

ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม) - คะแนน

งดออกเสียง ๕ คะแนน

ไม่ลงคะแนนเสียง ๑ คะแนน

มาตรา ๗

มาตรา ๗ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
ให้คณะกรรมการมีอำนาจวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก
รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอื่นใดที่จำเป็นได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งหรือที่มีได้มีบัญญัติไว้แล้ว
เป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๘

มาตรา ๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในระหว่างเวลานับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ใช้บังคับจนถึงวันประกาศผลการเลือก หากมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องมีการประชุมคณะกรรมการให้คณะกรรมการมีอำนาจประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกรรมการแต่ละคนอาจอยู่ ณ สถานที่แตกต่างกันได้ และให้เลขาธิการดำเนินการบันทึกเสียงและภาพเก็บไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัย

- มีการแก้ไข : เพื่อให้ถ้อยคำในลักษณะดังกล่าวเป็นไปในลักษณะเดียวกันกับ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๒๗ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

รายการแปรญัตติ

นายธานี อ่อนละเอียด สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในระหว่างเวลานับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ใช้บังคับจนถึงวันประกาศผลการเลือก หากมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องมีการประชุมคณะกรรมการให้คณะกรรมการมีอำนาจประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกรรมการแต่ละคนอาจอยู่ ณ สถานที่แตกต่างกันได้ และให้เลขาธิการดำเนินการบันทึกเสียงและภาพเก็บไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดโดยต้องเป็นไปตามมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมกำหนด

ในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หากมีกรณีที่ต้องจ่ายเบี้ยประชุมให้แก่ผู้ร่วมประชุมให้จ่ายเบี้ยประชุมแก่ผู้ร่วมประชุมซึ่งได้แสดงตนเข้าร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้”

เหตุผลของคำแปรญัตติ^๔ : ประเด็นคำแปรญัตติกรณีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ต้องเป็นไปตามมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมกำหนด รวมถึงการจ่ายเบี้ยประชุมแก่ผู้ร่วมประชุมซึ่งได้แสดงตนเข้าร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจนซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมกำหนด และป้องกันปัญหาการตีความกรณีผู้ร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมหรือไม่

คำชี้แจงของคณะกรรมการการวิสามัญ : การให้มีบทบัญญัติมาตราดังกล่าว เพื่อให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความคล่องตัวและรวดเร็ว ประกอบกับกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งมีการกำหนดในเรื่องเบี้ยประชุมของคณะกรรมการไว้แล้ว ดังนั้น คณะกรรมการการวิสามัญชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๐๘ คน

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้แก้ไขเพิ่มเติมตามคณะกรรมการการวิสามัญ)	๒๐๓	คะแนน
ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม)	-	คะแนน
งดออกเสียง	๕	คะแนน
ไม่ลงคะแนนเสียง	-	คะแนน

---

^๔ บันทึกการประชุมของคณะกรรมการการวิสามัญ ครั้งที่ ๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๗.

มาตรา ๘/๑

มาตรา ๘/๑ การพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้ไต่สวนพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้

การปฏิบัติหน้าที่ของศาลฎีกาเกี่ยวกับการเลือกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ผู้พิพากษาซึ่งร่วมประชุมใหญ่ศาลฎีกา องค์คณะผู้พิพากษา ตลอดจนบุคคลซึ่งองค์คณะผู้พิพากษามอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทน แล้วแต่กรณี ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ตัดมาตรา ๖ ออกทั้งมาตราและบัญญัติเป็นมาตรา ๘/๑ : เพื่อเป็นการเรียงลำดับของบทบัญญัติให้มีความสอดคล้องกัน โดยเริ่มจากบทบัญญัติการให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก บทบัญญัติเกี่ยวกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และบทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกา ตามลำดับ

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๐๙ คน

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้เพิ่มตามคณะกรรมการวิสามัญ)	๒๐๒	คะแนน
ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม)	-	คะแนน
งดออกเสียง	๕	คะแนน
ไม่ลงคะแนนเสียง	๒	คะแนน

มาตรา ๙

มาตรา ๙ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง

หมวด ๑

หมวด ๑
ผู้สมัครและการสมัครรับเลือก

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๐

มาตรา ๑๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ วรรคสอง การแบ่งกลุ่มตามมาตรา ๑๑ เป็นไปเพื่อให้บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ทุกคนมีสิทธิสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มาตรา ๑๑

มาตรา ๑๑ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง อันได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๒) กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๓) กลุ่มการศึกษา อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นครู อาจารย์ นักวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๔) กลุ่มการสาธารณสุข อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นแพทย์ทุกประเภท เทคนิคการแพทย์ สาธารณสุข พยาบาล เกษัชกร หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๕) กลุ่มอาชีพทำนา ปศุสัตว์ ทำสวน ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๖) กลุ่มอาชีพทำสวน ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๗) กลุ่มพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลซึ่งมิใช่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้ใช้แรงงาน ผู้ประกอบวิชาชีพ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๘) กลุ่มผู้ประกอบอาชีพด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง อสังหาริมทรัพย์และสาธารณสุข ภัยพิบัติ ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๙) กลุ่มผู้ประกอบกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และผู้ประกอบกิจการอื่น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๐) กลุ่มผู้ประกอบกิจการอื่นนอกสหคติสหคตวม (๙)

(๑๑) กลุ่มผู้ประกอบธุรกิจหรืออาชีพด้านการท่องเที่ยว อันได้แก่ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบกิจการหรือพนักงานโรงแรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๒) กลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๓) กลุ่มผู้ประกอบการ

บอชิตด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร การพัฒนานวัตกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๔) กลุ่มสตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๕) กลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๖) กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง นักกีฬา สื่อสารมวลชน ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๗) กลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๘) กลุ่มสื่อมวลชน ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๙) กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๒๐) กลุ่มอื่น ๆ

การมีลักษณะอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ประกาศกำหนด

ผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ย่อมมีสิทธิสมัคร ในกลุ่มอื่น ๆ ตาม (๒๐) ได้

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- มีการแก้ไข : เพื่อเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกลุ่มอาชีพของผู้สมัครให้มีความเหมาะสม โดยแก้ไขเป็นดังนี้

๑. นำกลุ่มอาชีพทำนาฯ รวมเข้าไว้กับกลุ่มทำสวนฯ

๒. นำกลุ่มพนักงานหรือลูกจ้างซึ่งมิใช่ส่วนราชการ รวมเข้าไว้กับกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพ และผู้ประกอบการอิสระฯ

๓. นำกลุ่มผู้ประกอบการกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม รวมเข้าไว้กับกลุ่มผู้ประกอบการอื่น

๔. นำกลุ่มสตรี รวมเข้าไว้กับกลุ่มผู้สูงอายุคนพิการหรือทุพพลภาพฯ

๕. นำกลุ่มสื่อมวลชน และผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม รวมเข้าไว้กับกลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง นักกีฬา

ดังนั้น การควบรววมกลุ่มดังกล่าว ทำให้จำนวนกลุ่มจาก ๒๐ กลุ่มตามร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ฉบับรับหลักการ ลดลงเหลือ จำนวน ๑๕ กลุ่ม

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะกำหนดเป็นจำนวน ๑๕ กลุ่มก็ตาม แต่ถือว่าเป็นการเปิดโอกาส กว้างให้บุคคลที่มาจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ทำงานหรือเคยทำงาน ด้านนั้น ๆ ซึ่งมีความหลากหลายมาสมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภา

นอกจากนี้ มีการเพิ่มคำว่า “ใน” ในวรรคสองของมาตรา ๑๑ เพื่อให้สอดคล้องกับการใช้คำว่า “อื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน” ในอนุมาตราต่าง ๆ ของมาตรา ๑๑

รายการสงวนความเห็น

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ นายปกรณ์ นิลประพันธ์ นายอภิชาติ สุจริตานนท์ และศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต (กรรมาธิการวิสามัญ) ขอสงวนความเห็นให้คงไว้ ตามร่างเดิม

รายการแปรญัตติ

๑. นางนิพัทธา อมรัตน์เมธา (สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ) ขอสงวนคำแปร ญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๑๑ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือกกันเอง ของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือ ทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดิน และคหกรรมมั่นคง อันได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายพลเรือน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑/๑) กลุ่มความมั่นคง อันได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการทหาร

(๑/๒) กลุ่มพนักงานรัฐวิสาหกิจ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

..... ฯลฯ .....

(๕) กลุ่มอาชีพहनด ปศุคพีชสัมพันธ์ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๖) กลุ่มอาชีพ ทำนา ทำสวน ปลูกพืชล้มลุก ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

..... ฯลฯ .....

(๑๔) กลุ่มสตรี

(๑๕) กลุ่มสตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

..... ฯลฯ .....

เหตุผลของคำแปรญัตติ^๕ :

(๑) มาตรา ๑๑ (๑) ซึ่งกำหนดรวมกลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง อันได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐไว้ในกลุ่มเดียวกัน จะทำให้มีผู้สมัครจำนวนค่อนข้างมาก จึงควรแบ่งกลุ่มย่อยออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดิน อันได้แก่ ผู้เคยเป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายพลเรือน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน กลุ่มที่ ๒ กลุ่มความมั่นคง อันได้แก่ ผู้เคยเป็นข้าราชการทหาร และกลุ่มที่ ๓ กลุ่มพนักงานรัฐวิสาหกิจ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๒) ขอดัดความในมาตรา ๑๑ (๕) และนำไปรวมไว้ในมาตรา ๑๑ (๖) โดยเป็นการรวมกลุ่มอาชีพทำนาและอาชีพทำสวนไว้ในกลุ่มเดียวกัน เนื่องจากในข้อเท็จจริงมีการทำนาและทำสวนในพื้นที่เดียวกันตามแนวทางศาสตร์พระราชาอย่างแพร่หลาย

(๓) ขอดัด (๑๔) กลุ่มสตรี ในมาตรา ๑๑ ออกทั้งอนุมาตรา เนื่องจากเห็นว่าผู้หญิงสามารถสมัครรับเลือกได้ทุกกลุ่ม จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดเป็นกลุ่มแยกต่างหากเป็นการเฉพาะ โดยหากแบ่งกลุ่มโดยใช้เพศเป็นเกณฑ์ จะเกิดปัญหาว่าเหตุใดจึงไม่มีกลุ่มบุรุษหรือกลุ่มเพศที่สามด้วย ดังนั้น ขอนำกลุ่มสตรีไปกำหนดไว้ในมาตรา ๑๑ (๑๕) และขอแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๓ วรรคสองด้วย ตามเหตุผลดังกล่าว

๒. นายสมชาย แสวงการ และพลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร ขอสงวนคำแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๑๑ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มคหบดีหรือคหบดีแผ่นดินและความมั่นคง อันได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกันกลุ่มภาคการเมือง หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

^๕ บันทึกการประชุมของคณะกรรมการวิสามัญ ครั้งที่ ๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๓ - ๑๔

(๒) กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นผู้พิพากษาศาลอาญา อัยการ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน

(๓) กลุ่มครุศึกษา อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นครู อาจารย์ นักวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางครุศึกษา หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน กลุ่มภาคกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ผู้เป็นหรือเคยเป็นผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน

(๔) กลุ่มการสาธารณสุข อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นแพทย์ทุกประเภท เทคนิคการแพทย์ สาธารณสุข พยาบาล เภสัชกร หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน กลุ่มภาควิชาการ หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน

(๕) กลุ่มอาชีพด้าน ปศุศัตตภัณฑ์ หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน กลุ่มภาควิชาชีพ หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน

(๖) กลุ่มอาชีพด้าน ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน กลุ่มภาคเอกชน และแรงงาน หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน

(๗) กลุ่มพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลซึ่งมิใช่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้ใช้แรงงาน หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน กลุ่มภาคเศรษฐกิจ หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน

(๘) กลุ่มผู้ประกอบการด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง อสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภค ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน กลุ่มภาคเกษตร หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน

(๙) กลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยคชช. หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน กลุ่มภาคประชาสัมพันธ์ และการเพื่อพัฒนาสังคมที่ทำงานด้านสตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ทพพลาภาพ หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน

(๑๐) กลุ่มผู้ประกอบการอื่นนอกสหคชช.ตาม (๙) กลุ่มภาควิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร การพัฒนานวัตกรรม สื่อสารมวลชน วรรณกรรม หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน

- (๑๑) กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจหรืออาชีพด้านการท่องเที่ยว อันได้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบการกิจการหรือพนักงานโรงแรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๑๒) กลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๑๓) กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร การพัฒนา นวัตกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๑๔) กลุ่มสตรี
- (๑๕) กลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๑๖) กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง นักร้อง หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๑๗) กลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๑๘) กลุ่มสื่อมวลชน ผู้สร้างสรรค์วัฒนธรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๑๙) กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพ ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๒๐) กลุ่มอื่น ๆ
- การมีลักษณะอื่น ๆ ทำนองเดียวกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ย่อมมีสิทธิสมัครในกลุ่มอื่น ๆ ตาม (๒๐) ได้”

เหตุผลของคำแปรญัตติ^๖ : เนื่องด้วยประเทศไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งอำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศโดยแบ่งเป็น ๓ ลักษณะ คือ อำนาจอธิปไตย อำนาจบริหาร และอำนาจอตุลาการ ทั้งนี้ อำนาจอธิปไตย หรือสถาบันนิติบัญญัติ ซึ่งมีรูปแบบเป็นสภาคู่ ประกอบด้วย สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา สำหรับกรณีวุฒิสภา มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบกลั่นกรองกฎหมายและมิได้มีที่มาจากสภาเชื้อชาติหรือสภาท้องถิ่นแบบสาธารณรัฐฝรั่งเศส บทบาทหน้าที่จึงมีความแตกต่างกัน ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ หรือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ได้มีการกำหนดรูปแบบที่มาของวุฒิสภา เพื่อจะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากการเลือกตั้ง จากการสรรหา หรือจากการเลือกกันเอง เป็นต้น แต่ด้วยปัจจัยทาง

^๖ บันทึกการประชุมของคณะกรรมการการวิสามัญ ครั้งที่ ๗ วันศุกร์ที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐, หน้า ๔ - ๕ และครั้งที่ ๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๒๑.

การเมืองหรือมีการเปลี่ยนแปลงอุดมการณ์ทางการเมือง อันเป็นเหตุให้เกิดปัญหาบางประการ เช่น สมาชิกวุฒิสภาไม่ได้มาจากการเลือกตั้งโดยตรง อาจถูกเรียกว่า สมาชิกวุฒิสภาลากตั้ง อย่างไรก็ตาม ในวิธีการสรรหามชิกวุฒิสภาของประเทศไทยนั้น ประเทศมาเลเซียก็มีการใช้รูปแบบดังกล่าว และสามารถที่จะปฏิบัติงานได้ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่ามีข้อดีมากกว่าข้อเสีย ทั้งนี้ อาจต้องมีการปรับระบบการสรรหาให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจากกลุ่มตัวแทนอาชีพอาจจะแคบเกินไป เช่น กรณีตัวแทนกลุ่มแรงงาน อาจไม่ได้กลุ่มตัวแทนจากชาวประมงพื้นบ้าน แต่ผู้ได้รับการสรรหาเป็นตัวแทนกลุ่มนายทุนแรงงานเป็นส่วนใหญ่ ปัญหาดังกล่าวนี้อาจจะแก้ไขได้ โดยการจำแนกกลุ่มอาชีพให้ชัดเจน แต่กรณีตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เสนอ) มีการแบ่งกลุ่มจำนวน ๒๐ กลุ่ม ซึ่งมีจำนวนมากเกินไป จึงควรที่จะแก้ไขปัญหาโดยการจัดการสรรหาให้ได้ตัวแทนกลุ่มอาชีพที่แท้จริง โดยป้องกันมิให้ผู้สมัครที่มีอาชีพหลายอาชีพ มาสมัครในอาชีพที่ ๒ หรืออาชีพที่ ๓ เป็นต้น ส่วนกระบวนการสรรหาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ปรากฏจุดอ่อนในองค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหามชิกวุฒิสภา ซึ่งมีจำนวน ๗ ท่าน อาจไม่เพียงพอ จึงควรกำหนดเพิ่มเป็น ๑๕ ท่าน โดยมีผู้แทนจากภาคส่วนอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมด้วย ไม่ว่าจะจากองค์กรอิสระ สถาบันอุดมศึกษา หรือสถาบันวิจัยต่าง ๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ ผลงานวิจัยของผู้แปรญัตติ ซึ่งได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการเลือกตัวแทนกลุ่มแต่ละกลุ่ม และให้ประชาชนทั้งประเทศเป็นผู้ทำหน้าที่เลือก แต่ด้วยข้อจำกัดของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่มีการกำหนดให้วุฒิสภามาจากการเลือกกันเองนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดการแบ่งกลุ่มและรูปแบบของกระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามคำแปรญัตติดังกล่าวซึ่งอาจจะมิใช่รูปแบบที่ดีที่สุดเท่าที่ควร แต่ได้พยายามนำวิธีการตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาประกอบการพิจารณา เพื่อนำมาสู่ช่องทางที่จะสามารถดำเนินการได้ สำหรับประเด็นการแบ่งกลุ่ม มีการเสนอเป็น ๑๐ กลุ่ม เพื่อเป็นการเปิดกว้าง ซึ่งกรณีกลุ่มสตรีนั้น เนื่องจากมิได้เป็นการระบุอาชีพ กลุ่มสตรีอาจเห็นว่าจะถูกกำหนดให้อยู่ในกลุ่มนี้เท่านั้น จึงได้มีการกำหนดให้อยู่ในกลุ่มภาคประชาสังคมและเพื่อพัฒนาสังคมที่ทำงานด้านสตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ทูพพลภาพ ตามคำแปรญัตติ สรุปได้ว่า การเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๑ โดยลดจำนวนกลุ่มเหลือ ๑๐ กลุ่ม เนื่องจากมีแนวคิดเรื่องวัตถุประสงค์ของการมีวุฒิสภาที่แตกต่างกัน โดยความตามร่างเดิมเป็นแนวคิดของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่ประสงค์ให้วุฒิสภาเป็นศูนย์รวมของผู้แทนจากกลุ่ม

อาชีพต่าง ๆ แต่ที่ผ่านมามีวุฒิสภาที่มาจากการสรรหาในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ก็ได้มีการแก้ไขด้วยการกระจายกลุ่มให้ทั่วถึง ซึ่งเห็นว่ายังไม่จำเป็นที่จะต้องทิ้งหลักการเดิมทั้งหมด แนวทางที่เห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์คือการกำหนดวิธีการสรรหาให้ชัดเจน หรือการกำหนดให้ประชาชนเลือกกันเองทั้งระบบซึ่งเป็นวิธีการที่สามารถป้องกันการบล็อกโหวตได้มากที่สุด ซึ่งจำเป็นที่จะต้องเลือกแนวทางใดแนวทางหนึ่งทั้งระบบ จึงเห็นว่าวิธีการเลือกตามร่างเดิมจะไม่ประสบผลสำเร็จทั้งในวาระปกติและในบทเฉพาะกาล

อย่างไรก็ตาม การแบ่งกลุ่มในมาตรา ๑๑ คือ กลุ่มทั้ง ๒๐ กลุ่ม ไม่สะท้อนความเป็นจริงและทำให้เกิดการบล็อกโหวตได้ โดยจากสถิติพบว่ากลุ่มอาชีพที่มีขนาดใหญ่ที่สุดคืออาชีพเกษตรกรรม แต่ก็ได้มีการแบ่งสัดส่วนกลุ่มอาชีพดังกล่าวอย่างเหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มบริหารราชการแผ่นดิน กลุ่มการศึกษา กลุ่มการสาธารณสุข หรือกลุ่มประกอบอาชีพด้านสิ่งแวดล้อม สะท้อนให้เห็นว่าผู้ร่างยังคงมีความต้องการได้สมาชิกวุฒิสภาที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่ใช่ผู้แทนกลุ่มอาชีพ จึงมีความคิดว่า ควรมีวุฒิสภามาทำหน้าที่สภาถ่วงรองร่างกฎหมาย ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับวิธีการเลือกตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ฉบับนี้ จึงได้แบ่งเป็น ๑๐ กลุ่ม การลดจำนวนกลุ่มจะเป็นการป้องกันปัญหากรณีบุคคลสมัครไม่ตรงกับกลุ่มที่ตนมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้วย อีกทั้งเป็นการขยายขอบเขตให้กว้างขึ้นและมีผู้ลงสมัครรับเลือกมากขึ้นด้วย ทั้งนี้ เห็นควรให้ตัดกลุ่มสตรีในมาตรา ๑๑ (๑๔) ด้วย

๓. นางสาวรณิ สิริเวชชะพันธ์ ขอสงวนคำแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๑๑ .....ฯลฯ .....

(๑๔) กลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านสตรี อันได้แก่ผู้ซึ่งปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานในด้านที่เกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครอง ส่งเสริมหรือพัฒนา เพื่อเสริมสร้างบทบาทและความเท่าเทียมทางอาชีพ หรือสังคมให้แก่สตรี หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

.....ฯลฯ .....

เหตุผลของคำแปรญัตติ^๗ : ขอเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๑ (๑๔) เนื่องจากความตามอนุมาตราอื่นในมาตรา ๑๑ เป็นการแบ่งกลุ่มบุคคลที่จะสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

^๗ บันทึกการประชุมของคณะกรรมการวิสามัญ ครั้งที่ ๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๒๒ - ๒๓.

โดยใช้เกณฑ์ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม แต่ความใน (๑๔) กลุ่มสตรี เป็นการแบ่งโดยใช้เพศเป็นเกณฑ์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการในรัฐธรรมนูญที่ว่าชายและหญิง มีสิทธิเท่าเทียมกัน และอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women : CEDAW) ที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๘ รวมถึงพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๒๘ ที่กำหนดมิให้มีการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศ จึงเสนอให้แก้ไขความในมาตรา ๑๑ (๑๔) ดังกล่าว เพื่อให้เป็นการแบ่งกลุ่มโดยใช้เกณฑ์ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม และเพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาข้อกฎหมายในอนาคตจากการผลักดันให้ผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มอื่นที่ เป็นผู้หญิงไปเป็นผู้แทนของกลุ่มสตรี เนื่องจากจะส่งผลกระทบต่อผลการผลักดันให้สัดส่วนผู้หญิงในฝ่ายนิติบัญญัติทั้งหมดเพิ่มขึ้นให้ได้สัดส่วนด้วย ซึ่งในหลายประเทศมีการจัดให้มีระบบโควตาหลายรูปแบบด้วย เช่น ระบบ Reserve Seat ในประเทศอินเดียที่กำหนดตำแหน่งในสภาของผู้หญิงไว้ ๗๐ ตำแหน่งจากจำนวนทั้งหมด ระบบ Legal Woman Candidate ในประเทศฝรั่งเศสที่กำหนดจำนวนร้อยละของผู้สมัครที่เป็นผู้หญิงที่พรรคการเมืองจะต้องส่งลงสมัคร เป็นต้น จึงสังเกตได้ว่า ความในมาตรา ๑๑ (๑๔) มิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในระบบใดเลยตามที่ได้กล่าวมาแล้ว เพราะการกำหนดกลุ่มดังกล่าว ในระบบการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ฉบับนี้ ไม่มีความแน่นอนว่าในชั้นสุดท้ายจะมีผู้ได้รับเลือกจากกลุ่มดังกล่าวได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา อีกทั้งในการเลือกกันเองในกลุ่มสตรีก็ไม่มีเหตุผลในการพิจารณาเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมเนื่องจากการแบ่งโดยใช้เกณฑ์เพศ ไม่ใช่จากเกณฑ์ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม โดยสังเกตได้ว่าไม่มีการแบ่งเป็นกลุ่มบุรุษด้วย การแก้ไขเพิ่มเติมความตามคำแปรญัตติย่อมาความว่า ผู้ชายซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านสตรีก็สมัครรับเลือกในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๔) ได้

๔. นายเจตน์ ศิรธรานนท์ ขอสงวนคำแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๑๑ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มทนายสิทธิพลชนกชนกแผ่นดินและศวมณันตง อันได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกันภาควิชาการ

(๒) กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกันภาครัฐ

(๓) กลุ่มครุศึกษา อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นครู อาจารย์ นักวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางครุศึกษา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกันภาคเอกชน

(๔) กลุ่มการสาธารณสุข อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นแพทย์ทุกประเภท เทคนิคการแพทย์ สาธารณสุข พยาบาล เภสัชกร หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกันภาควิชาชีพ

(๕) กลุ่มอาชีพทวนทวน ปลุกพืชล้มลุก หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกันภาคอื่นที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา

(๖) กลุ่มอาชีพทวนทวน ไร่ไม้ ปศุสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๗) กลุ่มพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลซึ่งมิใช่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้ใช้แรงงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๘) กลุ่มผู้ประกอบการด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง อสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภค ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๙) กลุ่มผู้ประกอบการขนทวนทวนและขนทวนยอมตามกฎหมายว่าด้วยขนทวนนั้น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๐) กลุ่มผู้ประกอบการอื่นนอกจวนทวนทวน (๙)

(๑๑) กลุ่มผู้ประกอบการหรืออาชีพด้านทวนทวนทวนทวนทวน อันได้แก่ผู้ประกอบการทวนทวน ทวนทวน ทวนทวน ผู้ประกอบการหรือพนักงานโรงแรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๒) กลุ่มผู้ประกอบการทวนทวน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๓) กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพด้านทวนทวนทวนทวน ทวนทวนทวน ทวนทวนทวน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๔) กลุ่มสตรี

(๑๕) กลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๖) กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง นักกีฬา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๗) กลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๘) กลุ่มสื่อมวลชน ผู้สร้างสรรค์วัฒนธรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๙) กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๒๐) กลุ่มอื่น ๆ

กรณีลักษณะอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกวดกำหนด

ผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ย่อมมีสิทธิสมัครในกลุ่มอื่น ๆ ตาม (๒๐) ได้”

เหตุผลของคำแปรญัตติ^๘ : การแบ่งกลุ่มเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่ต้องการให้มีตัวแทนของกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มวิชาชีพทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติในวุฒิสภา แต่การแบ่งกลุ่มตามแนวคิดดังกล่าวก็ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยปรากฏว่าบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่ในวุฒิสภาคือวุฒิสภาจากสรรหาซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถอันเป็นที่ยอมรับ ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการแบ่งกลุ่มตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ฉบับนี้ คือ ความได้เปรียบเสียเปรียบของการสมัครรับเลือกโดยบุคคลที่เป็นแพทย์ อาจสมัครรับเลือกได้ในหลายกลุ่ม ทั้งตามมาตรา ๑๑ (๑) (๒) (๓) (๔) (๑๙) และ (๒๐) จึงได้ขอแปรญัตติแบ่งกลุ่มในมาตรา ๑๑ เป็น ๕ กลุ่ม ได้แก่ (๑) กลุ่มภาควิชาการ (๒) กลุ่มภาครัฐ (๓) กลุ่มภาคเอกชน (๔) กลุ่มภาควิชาชีพ (๕) กลุ่มภาคอื่นที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา โดยที่ยังสอดคล้องกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญที่ให้มีการแบ่งกลุ่ม

๕. นายธานี อ่อนละเอียด ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๑๑ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

^๘ บันทึกการประชุมของคณะกรรมการวิสามัญ ครั้งที่ ๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๒๖.

..... ฯลฯ .....

(๒) กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นผู้พิพากษา
ตุลาการ อัยการ ทนายความ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในทำนอง
เดียวกัน

..... ฯลฯ .....

(๑๐) กลุ่มผู้ประกอบการอื่นนอกจากกิจการตาม (๙) อันได้แก่ผู้ประกอบการ
คมนาคม การขนส่ง โลจิสติกส์ และการบิน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

..... ฯลฯ .....

(๑๔) กลุ่มสตรี กลุ่มองค์กรส่งเสริมบทบาทสตรีและความเท่าเทียมทางเพศสภาพ

..... ฯลฯ .....

(๑๖) กลุ่มศิลปะศาสตร์ วัฒนธรรม ศิลปะ ดนตรี การแสดงและบันเทิง นักกีฬา
หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๗) กลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ที่ไม่แสวงหากำไร หรืออื่น ๆ
ในทำนองเดียวกัน

(๑๘) กลุ่มสื่อสารมวลชน การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม
หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

..... ฯลฯ .....

เหตุผลของคำแปรญัตติ^๔ :

(๑) มาตรา ๑๑ (๒) ขอเพิ่มเติม “ทนายความ” เพราะถือว่าเป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่ม
กระบวนการยุติธรรมด้วย

(๒) มาตรา ๑๑ (๑๐) ขอเพิ่มเติมกลุ่มผู้ประกอบการเกี่ยวกับการคมนาคม
เนื่องจากความตามร่างเดิมไม่อาจทราบแน่ชัดได้ว่าเป็นผู้ประกอบการใดอันมีความซ้ำซ้อนกับ

(๒๐) กลุ่มอื่น ๆ จึงขอเพิ่มเติมตามข้อเสนอดังกล่าวซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ
คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่ง
สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

---

^๔ บันทึกการประชุมของคณะกรรมการวิสามัญ ครั้งที่ ๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๑,
หน้า ๑๗.

(ก) มาตรา ๑๑ (๑๔) ขอเพิ่มเติมกลุ่มองค์กรส่งเสริมบทบาทสตรีและความเท่าเทียมทางเพศสภาพ เนื่องจากยังไม่มีกลุ่มใดระบุกลุ่มดังกล่าวไว้

(ข) มาตรา ๑๑ (๑๖) ขอเพิ่มเติมกลุ่มศาสนา เนื่องจากยังไม่มีกลุ่มใดระบุกลุ่มดังกล่าวไว้ และปรับตำแหน่งกลุ่มศิลปะให้ใกล้เคียงกับกลุ่มดนตรี

(ค) มาตรา ๑๑ (๑๗) ขอเพิ่มเติมให้กลุ่มองค์กรสาธารณะประโยชน์ ต้องเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร เพื่อให้ถ้อยคำมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

(ง) มาตรา ๑๑ (๑๘) ขอเพิ่มเติมให้กลุ่มการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ เนื่องจาก การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ไม่อาจหมายรวมอยู่ในกลุ่มสื่อสารมวลชน

ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

คำชี้แจงของคณะกรรมาธิการวิสามัญ^{๑๐} : เนื่องจากประเด็นมาตรา ๑๑ เป็นการแบ่งกลุ่มของผู้สมัครซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม โดยผู้แปรญัตติ มีการเสนอแก้ไขลดจำนวนกลุ่มอาชีพของผู้สมัคร เป็นจำนวน ๕ กลุ่ม หรือจำนวน ๑๐ กลุ่ม และมีการเสนอแก้ไขโดยเพิ่มเติมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ หรือเป็นการนำกลุ่มอาชีพที่มีลักษณะใกล้เคียงกันมากำหนดรวมไว้ด้วยกัน รวมทั้งการเพิ่มเติมรายละเอียดของกลุ่มสตรีให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เป็นต้น คณะกรรมาธิการวิสามัญ จึงตั้งประเด็นการพิจารณาว่า เห็นด้วยหรือไม่ ในการปรับลดจำนวนกลุ่มอาชีพตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ โดยมีการอภิปรายในประเด็นดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

กรรมาธิการวิสามัญ ในฐานะผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : ตามมาตรา ๑๑ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ อยู่ภายใต้บังคับของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๗ โดยมีหลักการว่า การแบ่งกลุ่มต้องแบ่งในลักษณะที่ทำให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือกทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ แม้จะมีสิทธิสมัครได้หลายกลุ่ม แต่หากประสงค์จะสมัครต้องสมัครเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น โดยในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จะพิจารณาในเรื่องสิทธิในการสมัครต้องทั่วถึง ไม่ว่าบุคคลใดที่ประสงค์จะสมัครย่อมสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ ส่วนการแบ่งกลุ่ม ถ้ามีการกำหนดกลุ่มจำนวนมาก จะทำให้การบล็อกโหวตเป็นไปได้ยาก รวมทั้งเมื่อมีการสมัครกลุ่มใดแล้วห้ามมิให้เปิดเผยรายชื่อผู้สมัคร

---

^{๑๐} บันทึกการประชุมของคณะกรรมาธิการวิสามัญ ครั้งที่ ๙ วันศุกร์ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๘ - ๑๐ และครั้งที่ ๑๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๗ - ๙.

ก่อนมีการประกาศรายชื่อของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จากนั้น เมื่อมีการประกาศรายชื่อผู้สมัครอย่างเป็นทางการแล้ว ประชาชนทั่วไปย่อมสามารถตรวจสอบรายชื่อของผู้สมัคร รวมถึงการคัดค้านผู้สมัครที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามได้ ดังนั้น โดยหลักการของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จึงพยายามกำหนดกลุ่มให้มีจำนวนมาก แต่จะมีปัญหาในเรื่องการถ่วงดุลอย่างไรให้มีความเหมาะสม เนื่องจากอัตราส่วนของจำนวนประชากรผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ มีจำนวนมากน้อยต่างกัน ซึ่งมีการนำข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติมาประกอบการพิจารณา รวมถึงข้อมูลขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ หรือไอแอลโอ โดยมีจำนวนกว่า ๔,๐๐๐ อาชีพ ที่มีรายละเอียดที่มากจนเกินไป จึงได้นำเฉพาะข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติเป็นหลักในการพิจารณา ซึ่งจำนวนบุคคลผู้มีงานทำ อายุตั้งแต่ ๔๐ ปีขึ้นไป จำแนกตามอาชีพเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้แก่ ข้าราชการอาวุโส/ผู้จัดการ จำนวน ๑ ล้านกว่าคน ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ สุขภาพ การสอน และธุรกิจ จำนวน ๙๘๙,๐๐๐ คน ช่างเทคนิคสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๖๘๐,๐๐๐ คน พนักงานบริการทั่วไป/พนักงานบริการร้านค้าและตลาด จำนวน ๔ ล้านคน เกษตรกรรม/ประมง ๗,๖๐๐,๐๐๐ คน และงานฝีมือ/ธุรกิจการค้า จำนวน ๒,๒๐๐,๐๐๐ คน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม กรณีการให้มีกลุ่มสตรีนั้นก็มีความเห็นต่างกัน นอกจากนี้ ตามคำแปรญัตติที่มีการเพิ่มกลุ่มภาคการเมืองนั้น ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ที่ไม่มีการกำหนดกลุ่มดังกล่าวไว้ เนื่องจากเป็นลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาที่ไม่ต้องให้มีการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภามีที่มาจากกลุ่มอาชีพต่าง ๆ โดยตรง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาการแบ่งกลุ่มอาชีพ จากข้อมูลที่ได้จากองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization : ILO) ซึ่งได้แบ่งกลุ่มอาชีพออกเป็นจำนวนมาก แต่ไม่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย จึงได้พิจารณาข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งได้แบ่งจำนวนกลุ่มอาชีพออกเป็น ๑๐ กลุ่ม แต่มีปัญหา คือ การแบ่งกลุ่มดังกล่าวให้น้ำหนักในแต่ละกลุ่มไม่เท่ากัน ดังนั้น เมื่อพิจารณาเจตนารมณ์ของมาตรา ๑๐๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งมีได้กำหนดถึงการแบ่งตามกลุ่มอาชีพเท่านั้น แต่ใช้เกณฑ์ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงได้เพิ่มจำนวนกลุ่มมากกว่า ๑๐ กลุ่ม นอกจากนี้ การกำหนดให้มีกลุ่มจำนวนมาก เป็นการประกันสิทธิให้ประชาชนเลือกสมัครเข้าในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้อย่างหลากหลายอีกด้วย ทั้งนี้ ไม่เห็นควรให้มี

กลุ่มเกี่ยวกับการเมือง เนื่องจากไม่สอดคล้องกับหลักการของวุฒิสภาที่ควรเป็นอิสระจาก
กลุ่มการเมือง ส่วนผู้ที่เคยเป็นนักการเมืองยังสามารถสมัครรับเลือกได้ผ่านทางกลุ่มต่าง ๆ
ที่มีกำหนดไว้แล้ว

กรรมวิธีการวิสามัญ มีความเห็นว่าการแบ่งกลุ่มจำนวน ๒๐ กลุ่ม ทั้งในชั้น
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการพิจารณาศึกษาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ได้มีการพิจารณาในกรณีดังกล่าว แต่ก็ยังไม่สามารถได้ข้อมูลอ้างอิงจำนวนแต่ละกลุ่มได้อย่าง
ชัดเจน ซึ่งหากพิจารณาแต่ละกลุ่มในจำนวน ๒๐ กลุ่ม อาจยังมีความซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกัน
การแก้ไขจำนวนกลุ่มโดยกำหนดเป็น ๑๐ กลุ่ม ๑๕ กลุ่ม หรือ ๒๐ กลุ่มนั้น ย่อมมีความ
เชื่อมโยงต่อกระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภา แต่สามารถปรับแก้ไขให้สอดคล้องกัน ทั้งนี้
ได้มีประเด็นที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันในแนวความคิดของการกำหนดจำนวนกลุ่มมากหรือ
จำนวนกลุ่มน้อยของผู้แปรญัตติและคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ คือ ผู้แปรญัตติเห็นว่า
การกำหนดจำนวนกลุ่มน้อย จะเป็นการบล็อกโหวตได้ยาก แต่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
เห็นว่าการกำหนดกลุ่มจำนวนมากจะทำให้การบล็อกโหวตเป็นไปได้ยากกว่า เพราะหากกำหนด
จำนวนกลุ่มน้อย จะมีการกระทำที่เป็นการจงใจให้ผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ง่าย
แต่ขณะที่กำหนดจำนวนกลุ่มมาก ต้องมีการลงทุนที่มากขึ้นด้วยเช่นกัน

ดังนั้น เห็นควรปรับกลุ่มอาชีพที่มีความใกล้เคียงกันไว้ในกลุ่มเดียวกันด้วย เช่น กรณี
กลุ่มอาชีพทำนา ปลุกพืชล้มลุก (มาตรา ๑๑ (๕)) รวมไว้กับกลุ่มอาชีพทำสวน ป่าไม้ ปศุสัตว์
ประมง (มาตรา ๑๑ (๖)) กลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วย
การนั้น (มาตรา ๑๑ (๗)) รวมไว้กับกลุ่มผู้ประกอบการอื่นนอกจากกิจการตาม (๗) (มาตรา ๑๑ (๑๐))
กลุ่มสตรี (มาตรา ๑๑ (๑๔)) รวมไว้กับกลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์
กลุ่มอัตลักษณ์อื่น (มาตรา ๑๑ (๑๕)) และกลุ่มสื่อสารมวลชน ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม (มาตรา ๑๑ (๑๘))
รวมไว้กับกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ (มาตรา ๑๑ (๑๙))

นอกจากนี้ มีกลุ่มองค์กรต่าง ๆ เสนอความคิดเห็นในประเด็นมาตรา ๑๑
ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ยกตัวอย่างกรณีพรรคชาติไทยพัฒนา
มีการเสนอความคิดเห็นว่าการกำหนดกลุ่มความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ
ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงาน หรือเคยทำงาน และจำนวนกลุ่ม ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา
ซึ่งออกโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากจะมีความยืดหยุ่นในการเปลี่ยนแปลงได้อย่าง
รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพกว่าการกำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ อีกทั้ง

บางคำแปรญัตติไม่ได้กำหนดถึงกลุ่มอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันไว้ อาจจะมีปัญหาในการตีความของการเข้ากลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ การแบ่งกลุ่มเป็นจำนวน ๒๐ กลุ่มหรือมากกว่านั้น ยังไม่มีเหตุผลชัดเจนสนับสนุน และเมื่อได้พิจารณาประกอบคำแปรญัตติหลายฉบับที่มีแนวโน้มให้ลดจำนวนกลุ่มลงเป็น ๕ กลุ่ม หรือ ๑๐ กลุ่ม และมีการเสนอให้รวมกลุ่มต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยผู้แปรญัตติบางท่านได้เสนอแนวคิดฯ หากมีจำนวนกลุ่มน้อยลง จะทำให้มีผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะทำให้การบล็อกโหวตเป็นไปได้ยากด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้คงความมุ่งหมายของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในการกระจายให้ครอบคลุมอาชีพต่าง ๆ จึงเห็นควรให้ลดจำนวนกลุ่มลงเป็น ๑๕ กลุ่ม

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ

กรรมาธิการวิสามัญ ในฐานะผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ผู้สงวนความเห็น :
การแบ่งกลุ่มบุคคลที่จะให้มีการเลือกกันเองเป็น ๒๐ กลุ่ม ด้วยเหตุผล ๔ ประการ^{๑๑} ดังนี้

ประการแรก วุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมีแนวคิดที่แตกต่างจากวุฒิสภาในรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ กล่าวคือรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ นั้นวุฒิสภาเป็นสภาที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ที่มีประสบการณ์สูง ผู้ที่มีสถานะทางสังคม เศรษฐกิจในระดับบนของประเทศ โดยมองว่าสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้นอาจจะเป็นผู้ที่ดีที่เก่งในเขตพื้นที่การเลือกตั้ง แต่เรื่องที่ลึกซึ้ง ซับซ้อนอาจจะไม่ค่อยเข้าใจดีพอที่จะผลักดันกฎหมายหรือควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน จึงได้มีวุฒิสภาที่มาจากผู้ที่มีคุณวุฒิเพื่อจะให้เป็นพี่เลี้ยง แต่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนั้นเปลี่ยนแนวคิดฯ บ้านเมืองไทยนั้นเปลี่ยนไปมากแล้ว ความชำนาญ ความรู้ที่หลากหลายประชาชนก็มีความต้องการที่หลากหลายมาก ได้เปลี่ยนแนวคิดฯ วุฒิสภาควรเป็นที่รวมของคนที่มีความเชี่ยวชาญ มีทักษะ ประกอบอาชีพที่แตกต่างหลากหลายครอบคลุมทุกภาคส่วน ให้เป็นสภาที่เรียกว่า สภาเติมเต็ม หรือสภาของพลเมืองจริง ประกอบกับรัฐธรรมนูญฉบับนี้มุ่งปฏิรูปประเทศ ซึ่งต้องปฏิรูปประเทศทุกด้าน ดังนั้น จึงต้องการคนที่มาจากทุกภาคส่วนทุกด้านและทุกระดับชั้นของสังคม

---

^{๑๑} รายงานการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๒ - ๑๔.

ประการที่สอง วรรคแรกในมาตรา ๑๐๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ใช้คำว่า“หลากหลาย” หมายถึง เป็นหลักประกันให้คนที่มีความแตกต่างหลากหลายในทุกภาคส่วนต่าง ๆ ได้เข้ามามีโอกาสที่จะได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา โดยมีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในภาคส่วนต่าง ๆ และเห็นพ้องกันว่า ควรมีจำนวน ๒๐ กลุ่ม

ประการที่สาม การกำหนดจำนวนกลุ่มมาก เพราะเมื่อมีกลุ่มมาก โอกาสของคนที่มีความชำนาญมาอยู่ในแต่ละกลุ่มก็จะมีโอกาสถูกเลือกมากขึ้น ถ้ามีกลุ่มน้อยลง โอกาสของคนอาชีพต่าง ๆ ที่อาจจะมาสมัครน้อยก็ย่อมจะมีโอกาสได้รับเลือกน้อยลง เนื่องจากคนที่อยู่ในอาชีพเดียวกันก็มักจะเลือกกันเองเป็นส่วนใหญ่มากกว่าจะเลือกอาชีพกลุ่มอื่น

ประการที่สี่ การที่มีกลุ่มน้อยลงกว่า ๒๐ กลุ่ม มีประเด็นที่เรียกกันว่า บล็อกโหวต (block vote) หรือสมยอมกันได้ง่ายกว่ามีกลุ่มมากเพราะการมีกลุ่มมากนั้น การจะบล็อกโหวตในทางปฏิบัติก็ต้องใช้ทั้งทรัพยากรและเงินทองเป็นจำนวนมาก

ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เห็นควรที่จะมี ๒๐ กลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มประกอบด้วยอาชีพใด ความเชี่ยวชาญใด ประสบการณ์ใด ได้ศึกษาโดยให้สำนักงานสถิติแห่งชาติใช้กรอบอาชีพที่เป็นมาตรฐานขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ซึ่งสำรวจในปี ๒๕๕๙ คนที่มีอายุ ๔๐ ปีขึ้นไป มีอาชีพใด จำนวนเท่าใด และปรากฏว่ามีถึง ๓๔ อาชีพ โดยยังไม่รวมถึงกลุ่มสังคม กลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ผู้แปรญัตติ สงวนคำแปรญัตติ สรุปดังนี้

๑. นายสมชาย แสวงการ^{๑๒} : วุฒิสภามีส่วนสำคัญในการปฏิรูปการเมือง โดยเฉพาะสิ่งที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเมืองมีส่วนร่วมของรัฐสภาในการกำกับดูแลเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งประเทศไทยไม่เคยมีมาก่อน และการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ให้ลูกหลานในอนาคต วุฒิสภาก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง แม้ว่าจะออกแบบไว้ในบทเฉพาะกาลให้มีวุฒิสภา ๒๐๐ คน ที่มาจากการสรรหาและให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เลือกจาก ๔๐๐ คน เหลือ ๒๐๐ คน ก็ตาม แต่บทเฉพาะกาลได้กำหนดให้มาจากบทหลักตามมาตรา ๑๐๗ ซึ่งให้วุฒิสภาถูกเลือกกันเอง ตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยว่า เลือกมาจากบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกันหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่ม

^{๑๒} รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๔ - ๒๓.

เข้ามาโดยวิธีการที่ออกแบบไว้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการสมัครที่ละอำเภอ จากอำเภอมาจังหวัด จากจังหวัดมาประเทศ แล้วก็เข้าสู่ส่วนกลาง เหลือ ๒๐๐ คน แล้วให้ คสช. เลือก ๕๐ คน ซึ่ง ๕๐ คนนี้มีส่วนในการร่วม ๕ ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติด้วยเช่นกัน และ ๕ ปีแรกของสมาชิกวุฒิสภาชุดนี้ ๒๕๐ คน ก็มีส่วนสำคัญในการเลือกนายกรัฐมนตรีเช่นเดียวกัน รัฐธรรมนูญฉบับนี้กำหนดให้วุฒิสภาเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ไม่ว่าจะป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือองค์กรอิสระที่มาจากสรรหา ทุกคนเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยทั้งสิ้น ในการทำหน้าที่ ไม่ว่าจะข้าราชการประจำทุกกระทรวง ทบวง กรม ก็เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ในการทำงานให้กับแผ่นดิน แต่วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มและวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภานั้น ยังเห็นว่ายังมีปัญหาและนำไปสู่การบล็อกโหวต (block vote) ที่มาของสมาชิกวุฒิสภาที่ออกแบบ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อาจยังไม่เคยมีใช้ในหลายประเทศ หรือน่าจะเป็นแห่งแรก ของประเทศไทยหรือไม่ แต่ในงานวิจัยที่อาจจะตรงกับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ คือ การแบ่งกลุ่มอาชีพที่ควรมี ๒ วิธีการในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่ดีและเหมาะสมกับประเทศไทย คือ ๑. จัดเป็นกลุ่มอาชีพ และให้ประชาชนเลือก ซึ่งอาจเป็น ๕ กลุ่ม ๑๐ กลุ่ม ๑๕ กลุ่ม หรือ ๒๐ กลุ่ม ทั้งนี้ ต้องมีกระบวนการคัดกรองก่อนที่จะให้ประชาชนเลือกเพื่อไม่ให้สมาชิกวุฒิสภา นั้นกลายเป็นผู้แทนของพรรคการเมือง ๒. กระบวนการสรรหาแบบเดิม ซึ่งต้องปรับปรุงแบบ การสรรหาจากเดิมที่มาจากสมาคมองค์กรต่าง ๆ เนื่องจากบางกลุ่มอาชีพลงแข่งขัน ในกลุ่มอาชีพตนเองไม่ได้ก็ไปลงในกลุ่มอื่น หรือผู้นำประมงที่เข้ามาเป็นสมาชิกวุฒิสภา อาจไม่ใช่ชาวประมงที่แท้จริงแต่อาจเป็นนายทุนที่ทำประมงขนาดใหญ่ ดังนั้น จึงไม่ได้ตัวแทน ที่ผู้กร่างประสงค์และไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ทำให้เห็นได้ว่า ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ฉบับรับหลักการที่เสนอนั้นมีวัตถุประสงค์ว่า เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยและต้องการกลุ่มอาชีพที่หลากหลายนั้นเห็นด้วย แต่ ๒๐ กลุ่มสะท้อน บางกลุ่มและไม่สะท้อนบางกลุ่ม ทำให้เห็นการบล็อกโหวตบางกลุ่มโดยไม่จำเป็น ทั้งนี้ ข้อมูลจาก สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประชากรไทย ๖๗ ล้านคน โดยมีร้อยละ ๗๐ เป็นอาชีพเกษตรกร ปศุสัตว์ ประมง และรับจ้าง ซึ่งหากต้องการปวงชนชาวไทยเป็นตัวแทนจริง ๒๐๐ คนของวุฒิสภาต้องมี ผู้แทนที่เป็นชาวนา ชาวไร่ และประมง และผู้รับจ้างแรงงานในโรงงาน ๑๔๐ คน เมื่อไม่ได้ ออกแบบให้เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยตามสัดส่วนประชากรจริง จึงเห็นว่าการที่ต้องการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่ว่าจะป็นเรื่องการบริหารราชการแผ่นดิน ความมั่นคง กฎหมาย กระบวนการ ยุติธรรม การศึกษา รวมถึงกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มสตรี แต่ก็เป็นการบล็อกโหวต เพราะ

ไม่สะท้อนสัดส่วนประชากร ซึ่งในความเห็นจะทำให้บางอาชีพ บางประเภทได้รับการสรรหาหรือเลือกกันเองเข้ามาเป็นพิเศษ จึงไม่สะท้อนความเป็นจริง และไม่สะท้อนความต้องการของการทำหน้าที่วุฒิสภาในการทำหน้าที่เป็นสภาถ่วงดุล สภาผู้ทรงคุณวุฒิ การถ่วงดุลกฎหมายของสภาผู้แทนราษฎรก่อนนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย ทำหน้าที่ในการประกาศสงคราม ทำหน้าที่ในการแต่งตั้งองคมนตรีชยาท หรือทำหน้าที่อื่น ๆ อีกมากมาย รวมถึงยุทธศาสตร์ชาติ เพราะฉะนั้นสภาที่สะท้อนเพียงกลุ่มอาชีพหรือลักษณะของกลุ่มคนอย่างเดียว แสดงให้เห็นว่า การแบ่งกลุ่ม ๒๐ กลุ่ม เป็นการออกแบบที่ไม่สมดุลและมีการลิดเคี้ยวในบางกลุ่มอาชีพอย่างชัดเจนและไม่สะท้อนความเป็นจริง บางกลุ่มซึ่งมีคนหรือประชากรจำนวนน้อย แต่ไม่ได้สะท้อนความเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนั้น ตามที่แปรญัตติได้มีการแบ่งกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มหนึ่งคือ กลุ่มภาคการเมือง ที่ต้องพ้นจากความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือพ้นจากความเป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือพ้นจากความเป็นรัฐมนตรี กลุ่มที่สอง คือ กลุ่มภาครัฐ ประกอบด้วย ไม่ว่าจะเป็นการบริหารราชการแผ่นดิน ความมั่นคง ตำรวจ หรือทหารก็ตามที่เกี่ยวกับการทำงานภาครัฐ ซึ่งก็ไม่ได้ห้ามกลุ่มอาชีพอื่น ไม่ว่าจะทำงานด้านกระทรวงพลังงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ก็สามารถลงแข่งขันในกลุ่มภาครัฐได้ กลุ่มที่สาม คือกลุ่มภาคกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ซึ่งกลุ่มนี้สำคัญซึ่งจะมีนักกฎหมายหลายท่านที่เป็นกลุ่มพลังขับเคลื่อนในสภา สภาผู้ทรงคุณวุฒิที่จะช่วยถ่วงดุลกฎหมายที่มาจากสภาผู้แทนราษฎร ก่อนเสนอนายกรัฐมนตรีและนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เพราะฉะนั้นกลุ่มกฎหมายเหล่านี้อาจจะเคยเป็นผู้พิพากษา ตุลาการ ทนาย อัยการ ตำรวจ ทนายความ กลุ่มที่สี่ คือกลุ่มวิชาการ ที่จะช่วยดูแลเรื่องการศึกษา ทั้งการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงเป็นกลุ่มหนึ่งที่สำคัญเช่นเดียวกัน กลุ่มที่ห้า เรียกว่า กลุ่มภาควิชาชีพ ไม่ว่าจะเป็อาชีพสถาปนิก วิศวกร งานจดทะเบียน บัญชี งานตรวจสอบใด ๆ เข้ามาเพื่อสะท้อนการทำงาน และเป็นผู้แทนของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในสังคม กลุ่มที่หก คือ กลุ่มภาคเอกชน และแรงงาน โดยสัดส่วนประสงค้ให้ผู้ใช้แรงงานหรือผู้นำแรงงานเข้ามาเป็นสมาชิกวุฒิสภา เพื่อสะท้อนปัญหา ไม่ว่าจะเป็เรื่องการประกันสังคม ค่าแรงขั้นต่ำ กฎหมายแรงงาน หรือแรงงานประมงในน่านน้ำ กลุ่มที่เจ็ด คือ กลุ่มเศรษฐกิจ ตั้งแต่กลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมถึงกลุ่มอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ หรือกลุ่มหอการค้า รวมถึงร้านค้าปลีก โดยกลุ่มเศรษฐกิจ จะรวมถึงการเงิน การคลัง การธนาคาร การบัญชี เศรษฐศาสตร์ กลุ่มที่แปดคือ ภาคเกษตร ไม่ว่าจะอาชีพทำสวน ทำไร่ ทำนา ทำปศุสัตว์ ทำประมง และทำการปลูกสวนยาง

กลุ่มที่เก้า คือ กลุ่มภาคประชาสังคม ไม่ว่าจะด้านองค์กรเอกชน (NGO) เด็ก สตรี ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ คนชรา งานสังคม กลุ่มที่สิบ คือ กลุ่มภาควิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร การพัฒนานวัตกรรม สื่อสารมวลชน วรรณกรรมหรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

๒. นางสุวรรณณี สิริเวชชะพันธ์^{๑๓} : การกำหนดกลุ่มสตรีเป็น ๑ ใน ๒๐ กลุ่มของ สมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๒๐๐ คน ซึ่งจะมาจากการเลือกกันเอง เป็นหลักประกันว่าสมาชิก วุฒิสภาอย่างน้อย ๒๐๐ คน จะมีสตรีอย่างน้อย ๑๐ คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๕ เท่านั้น และ หากสตรีสมัครในกลุ่มอื่น ๆ อีก ๑๙ กลุ่ม หรือหากได้รับเลือกอย่างน้อยกลุ่มละ ๑ คน จะมีสมาชิกวุฒิสภาที่เป็นสตรี ๒๙ คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๔.๕ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ซึ่งเป็นเรื่องที่น่ายินดีในการเพิ่มสัดส่วนของผู้หญิงในการดำรงตำแหน่งทางการเมือง มาตรา ๑๑ (๑๔) ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาฯ ถือว่าเป็น การร่างกฎหมายที่สงวนที่นั่งในวุฒิสภาให้สตรีเป็นการเฉพาะ ถือเป็นหลักสากลที่เป็นรูปแบบหนึ่ง ของการกำหนดโควตาให้กับผู้หญิงในระบบรัฐสภา ซึ่งหลายประเทศนำไปใช้เพื่อให้เกิด ความเสมอภาคระหว่างชายและหญิง และลดความเหลื่อมล้ำในสัดส่วนของสมาชิกรัฐสภา ระหว่างหญิงชายให้น้อยลง เพื่อพัฒนาไปสู่สัดส่วนหญิงชายที่ใกล้เคียงกัน จึงขอแปรญัตติ ในกลุ่มสตรี (๑๔) ว่า “ผู้ปฏิบัติงานด้านสตรี อันได้แก่ผู้ซึ่งปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานในด้าน ที่เกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครอง ส่งเสริมหรือพัฒนา เพื่อเสริมสร้างบทบาทและความเท่าเทียม ทางอาชีพ หรือสังคมให้แก่สตรี หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน” วัตถุประสงค์ที่จะขยายความ ของกลุ่มสตรีนี้ให้สอดคล้องกับความในวรรคแรกของมาตรา ๑๑ และการเป็นสมาชิกวุฒิสภา มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทำให้เกิดความชัดเจนว่า ผู้หญิงที่จะเข้ามาในกลุ่มนี้เพราะว่าวุฒิสภา จะต้องเป็นผู้พิจารณากฎหมาย เป็นผู้กำกับนโยบาย เป็นผู้ที่ต้องทำหน้าที่หลาย ๆ อย่าง ในรัฐธรรมนูญที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง จึงจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต้องส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายด้วยการเพิ่มสัดส่วนจำนวนสมาชิกสภาที่เป็นสตรีให้มี จำนวนที่ใกล้เคียงกันกับสมาชิกที่เป็นบุรุษ โดยใช้มาตรการพิเศษด้วยการกำหนดกลุ่มสตรี ในรัฐสภา การให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนเพื่อจัดการปฏิบัติต่อสตรี หากพิจารณาจำนวน ประชากรของประเทศไทย เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ มีประชากรทั้งสิ้น ๖๕,๐๙๖,๙๐๕ คน เป็นหญิง ๓๓,๑๗๓,๑๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑ เป็นชาย ๓๑,๙๒๓,๗๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙

^{๑๓} รายงานการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๒๓ - ๒๘.

ทั้งนี้ แม้จำนวนประชากรหญิงที่มีมากกว่าก็ไม่ได้ทำให้สัดส่วนผู้หญิงอยู่ในระดับที่มีอำนาจตัดสินใจมีจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women (CEDAW) ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๒๘ และประเทศไทยมีพันธกรณีต้องเสนอรายงานต่อสหประชาชาติในการปฏิบัติตามอนุสัญญาดังกล่าว ซึ่งล่าสุดมีการรายงานเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยมีข้อสังเกตบางประการ กรณีที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคี ประเทศไทยได้มีความพยายามผลักดันในหลายเรื่องอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญให้ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน มีการคุ้มครองสิทธิสตรีและความเสมอภาคระหว่างเพศ จนกระทั่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติรับรองสิทธินี้ และสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ตรากฎหมายที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งได้มีความพยายามมากกว่า ๓๐ ปี และประกาศใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ นอกจากนี้ ฝ่ายบริหารได้มีมติคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชายในทุกกระทรวง เรียกว่า “Chief Gender Equality Officers” (CGEOs) และการจัดตั้งศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย (Gender Focal Point)

จากการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร เห็นว่า ในปัจจุบันผู้บริหารที่เป็นผู้หญิงเพิ่มมากขึ้นในหน่วยงานของภาครัฐ แม้ว่าประเทศไทยจะมีความพยายามในการขับเคลื่อนการเลือกปฏิบัติต่อสตรี แต่ภาคการเมืองหรือฝ่ายนิติบัญญัติยังมีน้อยมาก ซึ่งค่าเฉลี่ยของสัดส่วนผู้หญิงที่อยู่ในรัฐสภาของโลก มีอัตราร้อยละ ๑๙.๕ ในขณะที่สหประชาชาติมีข้อเสนอแนะว่าสัดส่วนผู้หญิงในรัฐสภาควรอยู่ที่ร้อยละ ๓๐ แต่ประเทศไทยเองมีค่าเฉลี่ยของผู้หญิงในรัฐสภาไม่เกินร้อยละ ๑๑ เท่านั้น ทั้งนี้ คณะกรรมการของสหประชาชาติได้มีข้อสังเกตโดยสรุป (Concluding Observation) มายังประเทศไทยว่า ประเทศไทยควรมีมาตรการพิเศษชั่วคราวในการสร้างให้ผู้หญิงมีความเท่าเทียมชายอย่างยั่งยืนในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในอำนาจการตัดสินใจในทางการเมือง โดยการเพิ่มสัดส่วนผู้หญิงทางการเมืองในระบบรัฐสภา

จากเหตุและผลดังกล่าว จึงควรกำหนดให้มีสมาชิกวุฒิสภาที่เป็นสตรีโดยเฉพาะที่จะเป็นการเพิ่มสัดส่วนจำนวนผู้หญิงที่ทำงานเพื่อการพัฒนาบทบาทและการแก้ไขปัญหาสตรีในระบบการเมือง เพื่อให้เกิดความเสมอภาคหญิงชาย ทั้งนี้ ตามคำแปรญัตติ คำว่า “ผู้ปฏิบัติงานด้านสตรี” ไม่ได้จำกัดเฉพาะสตรี แต่ในความเป็นจริงผู้ที่ปฏิบัติงานด้านสตรีและปกป้องสิทธิสตรี ส่งเสริมอาชีพด้านสตรี ร้อยละ ๙๙ ที่เป็นผู้หญิง รวมทั้งกลุ่มอื่น ๆ อีก ๑๙ กลุ่ม

ไม่ได้จำกัดว่าผู้หญิงไม่สามารถสมัครได้ ผู้หญิงก็ยังสามารถได้ อย่างไรก็ตาม หากมีการลดกลุ่มหรือรวมกลุ่ม ก็ขอให้ใช้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฉบับรับหลักการ คือ คงมาตรา ๑๑ (๑๔) ไว้

๓. นายเจตน์ ศิรธรานนท์^{๑๔} : รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๗ ส่วนที่ ๓ ของวุฒิสภา วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๒๐๐ คน ซึ่งมาจากการเลือกกันเอง และมีการจัดกลุ่ม โดยการแบ่งกลุ่มต้องแบ่งลักษณะที่ทำให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือกทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า โดยทฤษฎีการจัดกลุ่มของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ในวาระรับหลักการ แบ่งไว้ ๒๐ กลุ่ม ซึ่งโดยทฤษฎีต้องมีถึง ๒๐๐ กลุ่ม การให้มีกลุ่มมากโอกาสของคนก็มากขึ้น ซึ่งมีวิธีอื่นหรือไม่ที่ทำให้โอกาสของคนมากขึ้นโดยไม่ได้จำเป็นจะต้องมีกลุ่มจำนวนมาก โดยในความเห็นย่อมไม่สามารถจัดกลุ่มได้สมบูรณ์ที่จะครอบคลุมสัดส่วนของประชาชนในแต่ละอาชีพ เช่น ประชาชนในกลุ่มเกษตรกรกับภาคบริการ มีสัดส่วนร้อยละ ๗๐ ฉะนั้นการจัดกลุ่มที่ทำให้เกิดความเท่าเทียมของประชาชน ทุกคนควรจะมีสิทธิเท่ากันจึงเป็นการยาก อย่างไรก็ตาม จำต้องออกแบบการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่จะทำให้ประชาชนทุกคนสามารถสมัครเข้ามาทำงานซึ่งเป็นกลุ่มตัวแทนของกลุ่มอาชีพได้ ฉะนั้น จึงออกแบบในลักษณะที่ส่งโดยกลุ่มหรือนิติบุคคลหรือองค์กร โดยแยกเป็น ๒ ส่วน คือ ชมรม สมาคม เป็นผู้ส่ง และสมัครอิสระ แต่สำหรับร่างมาตรานี้ อดีตที่ผ่านมา มีการเลือกที่มีความสมดุลกันอยู่ กรณีสมาชิกวุฒิสภา มาจากการสรรหาทั้งจากภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคเอกชน ภาควิชาชีพ และกลุ่มอื่น ซึ่งการจัดกลุ่ม ๕ กลุ่มนี้เกิดขึ้นมาแล้วตั้งแต่สมัยที่มีสมาชิกวุฒิสภาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙ ผู้ที่ผ่านการคัดเลือกในรอบแรก จำนวน ๑,๙๘๒ คน เลือกกันเอง ๒๐๐ คน และมีคณะกรรมการความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) เลือกให้เหลือ ๑๐๐ คน และนำรายชื่อขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อม ดังนั้น การแบ่งกลุ่มตามที่แปรญัตติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยที่มีสมาชิกวุฒิสภาสรรหา ประชาชนทุกคนสามารถเข้า ๕ กลุ่มนี้ได้ แต่อาจติดขัดที่ต้องมีองค์กรเสนอชื่อ เพราะเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ต้องการให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิสมัครรับเลือกและอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ ดังนั้น จึงออกแบบในลักษณะที่ให้สมาคมหรือชมรมส่ง อีกกลุ่มหนึ่งคือให้สมัครโดยอิสระ แต่ให้ครอบคลุมใน ๕ กลุ่ม เพราะจะได้เกิดความสมดุลแล้ว แต่ถ้าจัดกลุ่มตามร่างในชั้นรับหลักการเป็น ๒๐ กลุ่ม

---

^{๑๔} รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๒๘ - ๓๓.

จะเกิดปัญหาในเรื่องความสมดุล การอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอาจจะมีสิทธิอยู่ได้หลาย ๆ กลุ่ม ยกตัวอย่าง กรณีการจัดกลุ่มแบบนี้ทำให้เกิดปัญหาที่บางกลุ่ม บุคคลอาจจะเข้าได้หลาย ๆ กลุ่ม เช่น อาชีพแพทย์ อาจเข้าในกลุ่มบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง หรือกลุ่มการศึกษา ในขณะที่แพทย์รับราชการอยู่ในมหาวิทยาลัย หรือกลุ่มสาธารณสุข หรือกลุ่มอื่น ๆ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มเกษตรก็มีปัญหาขาดความสมดุล เพราะกลุ่มดังกล่าวอาจสมัครได้เพียงกลุ่มเดียว แม้เจตนารมณ์ของกฎหมายต้องการให้ประชาชนทุกคนสมัครเข้าได้เพียงกลุ่มเดียว แต่ประชาชนสามารถสมัครได้หลายกลุ่ม จึงเห็นว่าไม่เท่าเทียมกัน เมื่อต้องการสมาชิกวุฒิสภา ในอนาคตที่เป็นตัวแทนของกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มวิชาชีพของตัวเองอย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ของคณะกรรมการการวิสามัญที่นำเสนอเป็น ๑๕ กลุ่มนั้น ก็ยังเป็นปัญหาในการที่จะทำให้เกิดความสมดุล ให้เกิดความเท่าเทียมของประชาชน และนำมาสู่การที่สามารถบล็อกโหวต (block vote) ได้ ซึ่งตามที่ได้รับคำชี้แจงว่า หากกลุ่มน้อยสามารถบล็อกโหวตได้ง่ายกว่าการที่จะมีกลุ่มถึง ๒๐ กลุ่ม กรณีนี้เป็นประเด็นที่คิดต่าง หากจัดกลุ่มน้อย จะเป็นลักษณะของการเลือก ถ้าหากว่ามีการเลือกไขว้กับการเลือกตรง ซึ่งเป็นการบล็อกโหวตอีกแบบหนึ่ง และการจัดกลุ่มแบบนี้ก็เป็นกรยากที่จะจัดกลุ่มให้เกิดความสมดุล ทั้งนี้ เมื่อคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาอย่างรอบคอบแล้ว ภายใต้บริบทที่เกี่ยวข้อง ขอเสนอไว้เป็นทางเลือกหากไม่สามารถจัดกลุ่มได้ ก็ย้อนไปในอดีตที่เคยทำมา และเสนอเป็นทางเลือกหนึ่งเท่านั้น

๔. พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร^{๑๔} : เหตุผลการมีร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเพื่ออะไร การมีสมาชิกวุฒิสภาต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีอิสระในการทำงาน ไม่ถูกครอบงำด้วยการเมือง ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วม ทั้งในเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ การปฏิรูปประเทศ โดยในการแบ่งกลุ่ม แม้กลุ่มน้อยลงแต่ปริมาณคนมากขึ้น การบล็อก (block) มีมากน้อยต่างกัน เพราะแต่ละจังหวัดประชากรไม่เท่ากัน เช่น จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดนครราชสีมา กรุงเทพมหานคร ใช้หลักการเดียวกัน กรณีนี้สิทธิของพลเมืองควรจะเท่ากันหรือไม่ แสดงให้เห็นได้ว่า ถ้ากลุ่มมาก บางจังหวัดในระดับอำเภอ เช่น กลุ่มแพทย์ อาจไม่มีผู้สมัคร ซึ่งส่งผลให้พรรคการเมืองเห็นช่องโหว่

---

^{๑๔} รายงานการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๓๘ - ๓๙.

บล็อกคนเข้าไปได้ จึงเสนอให้ลดกลุ่ม โดยยุบรวมกลุ่ม เช่น กลุ่มที่ ๔ กลุ่มสาธารณสุข รวมกับ กลุ่มที่ ๘ กลุ่มสิ่งแวดล้อม และผังเมือง หรือกลุ่มที่ ๑๑ กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว รวมกับ กลุ่มที่ ๑๖ กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี เป็นต้น ทั้งนี้ หากแบ่งเป็น ๑๕ กลุ่ม วิเคราะห์จากระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศให้ได้ ๒๐๐ คน จะคำนวณค่อนข้างยาก แต่หากแบ่งเป็น ๑๐ กลุ่ม ให้ได้ ๒๐๐ คน จะลงตัวมากกว่า

สมาชิกสถานิติบัญญัติแห่งชาติ ร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปดังนี้

๑. พลเอก ดนัย มีชูเวช^{๑๖} : ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ฉบับรับหลักการ มาตรา ๑๑ (๕) และ (๖) ซึ่งกลุ่ม (๕) กลุ่มอาชีพทำนา ปลูกพืชล้มลุก กับ (๖) กลุ่มอาชีพทำสวน ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ใน ๒ กลุ่มนี้เห็นว่าเป็นการแบ่งกลุ่มที่เหมาะสมแล้ว โดยการแบ่งกลุ่มนั้นนอกจากจะพิจารณา ลักษณะอาชีพแล้วต้องดูประชากรที่เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย และลักษณะของงานที่กระทำ ซึ่งประเด็นที่แยกกลุ่ม ๒ กลุ่มนี้ กลุ่มอาชีพทำนาและพืชล้มลุกนั้นเป็นพืชหมุนเวียนต้องทำทุกวัน จำนวนประชากรที่เกี่ยวข้องจำนวนครัวเรือน เช่น ข้าวจะเกี่ยวข้องกับเกษตรกร ๓ ล้าน ๘ แสนครัวเรือน มันสำปะหลัง ๕ แสนครัวเรือน ข้าวโพด ๔ แสนครัวเรือน อ้อย ถั่ว กระทบ สับปะรด หัวหอม อื่น ๆ รวมทั้งหมดผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนี้ ๗.๑ ล้านครัวเรือน หรือ ประมาณ ๒๕ ล้านคน หรือร้อยละ ๔๐ ของประชากรทั้งประเทศ ส่วนกลุ่มอาชีพทำสวน ป่าไม้ ปศุสัตว์ งานต่างกัน อาชีพทำนา พืชล้มลุกต้องปลูกตลอด ปีหนึ่ง ๒ ครั้งหรือ ๓ ครั้ง แต่ทำสวน ป่าไม้ ปศุสัตว์ อันนี้เป็นกลุ่มอาชีพที่ทำยาวนานเป็นปีต่อเนื่อง ประมง ปศุสัตว์ ยางพารา ๑.๖ ล้านครัวเรือน โค กระบือ ประมาณ ๗ แสนครัวเรือน ปลูกอื่น ๆ เช่น ปาล์ม ประมาณ ๑.๒ แสนครัวเรือน รวมทั้งโคเนื้อ แพะ แกะ ไก่ ซึ่งเกษตรกรที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ๔.๒ ล้าน ครัวเรือน หรือ ประมาณ ๑๕ ล้านคน หรือร้อยละ ๒๒ ของประชากรทั้งประเทศ ซึ่ง ๒ อาชีพนี้ รวมกันเกินครึ่งของจำนวนประชากรของประเทศ เพราะฉะนั้นการแบ่งกลุ่มย่อยตามลักษณะ การประกอบอาชีพ ๒ กลุ่มเหมาะสมแล้ว และหวังว่าสมาชิกวุฒิสภาที่เข้ามาดูแลในเรื่อง ดังกล่าวทั้งในกลุ่มที่ ๕ และ ๖ ต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหา ราคาตกต่ำ การเสนอร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ เช่น

^{๑๖} รายงานการประชุมสถานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๔๐.

Illegal, Unreported and Unregulated : IUU , ASEAN Free Trade Area : AFTA) เป็นต้น ดังนั้น จึงขอให้พิจารณาลักษณะงาน ภูมิประเทศในการปฏิบัติงาน ระยะเวลาของผลผลิตที่ต่างกันโดยสิ้นเชิง และควรมีผู้แทนของกลุ่มอาชีพดังกล่าวเข้าดูแลรักษาประโยชน์ของกลุ่มเกษตรกรทั้ง ๒ กลุ่มดังกล่าวด้วย

๒. นายมณฑิร บุญตัน^{๑๗} : ตามวิธีการแบ่งกลุ่มของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ พยายามที่จะเปลี่ยนวิธีคิดจากการที่วุฒิสภาเป็นสภาผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นสภาของชนชั้นนำ สะท้อนถึงความเป็นผู้มีภูมิรู้ ภูมิปัญญา จะเปลี่ยนให้มาเป็นสภาพลเมือง ซึ่งสะท้อนความหลากหลาย แต่เมื่อพิจารณาแล้วยังลักลั่นกัน คือจะเอาความหลากหลายแบบสาขาอาชีพ ความหลากหลายของการเป็นผู้แทนกลุ่มประชากร อย่างไรก็ตาม เห็นด้วยกับร่างเดิมที่ว่า พยายามกระจายความหลากหลายนี้ให้ครอบคลุมหน่วยย่อยที่สุด ถ้ากล่าวถึงหลักของความ เป็นผู้แทนเกษตรกรยังถือว่ามีผู้แทนน้อย ในขณะที่เดียวกันผู้มาจากภาครัฐ ไม่ว่าจะใช้ชื่ออะไร มีทั้งกลุ่มเดียวกันหรือข้ามกลุ่มที่เกี่ยวข้อง หรือกลุ่มบุคคลที่อยู่ในวิถีชีวิตของความเป็นผู้มีฐานะทางสังคมสามารถเข้าได้หลายช่อง จึงไม่แน่ใจว่าความหลากหลายนั้นสะท้อนอะไร ทั้งนี้ ยังคงสนับสนุนร่างเดิม เพราะมองถึงความแตกต่างระหว่างความหลากหลายเชิงประเด็นกับความหลากหลายเชิงตัวแทน นอกจากนี้ ไม่ว่าจะเป็นผู้สูงอายุก็ดี คนพิการก็ดี กลุ่มชาติพันธุ์ก็ดี เข้าใจว่าเจตนารมณ์หมายถึงผู้แทนของคนเหล่านั้น แม้ว่าสัดส่วนไม่สะท้อนความเป็นจริงก็ตาม เพราะว่าแนวโน้มของประชากรโลกจะเข้าสู่สังคมสูงอายุ โดยเฉพาะประเทศไทย เพราะฉะนั้น ผู้สูงอายุจะมีประมาณร้อยละ ๒๐ ของประชากร และประมาณเกินครึ่งหนึ่งของผู้สูงอายุจะเป็นคนพิการ เพราะฉะนั้นความหลากหลายในเชิงตัวแทนก็ไม่สะท้อนตัวเลขความเป็นจริง แต่อย่างไรก็ตามดีกว่าไม่มีเลย ในขณะที่เดียวกันก็มีความหลากหลายที่สะท้อนเชิงประเด็นในการมีกลุ่มภาคประชาสังคม ซึ่งภาคประชาสังคมนี้อาจจะไม่จำเป็นต้องสะท้อนความเป็นผู้แทนของกลุ่มประชากรใด คือคนที่ทำงานด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเด็ก ด้านคนพิการ ด้านผู้สูงอายุ เมื่อเทียบสัดส่วนกับกลุ่มวิชาชีพต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าทั้งตัวแทนกลุ่มเปราะบางก็ดี ทั้งผู้ทำงานเชิงประเด็นหลากหลายก็ดี ถูกขมวดมาอยู่ใน ๒ กลุ่มนี้เพราะฉะนั้นจะเอาความหลากหลายสะท้อนกลุ่มประชากร สะท้อนความเป็นผู้แทนก็ไม่ได้ จะเอาความหลากหลายที่สะท้อนเชิงประเด็นก็ไม่เต็มที่ และเห็นด้วยที่กลุ่มสตรีมีทั้งความหลากหลายเชิงประเด็นและความหลากหลาย

---

^{๑๗} รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๔๑ - ๔๓.

ในเชิงผู้แทน เพราะฉะนั้นยังคงมีกลุ่มที่ ๑๔ ไว้ก็จะเป็นการดี ดังนั้น การแบ่งกลุ่มเป็น ๒๐ กลุ่มตามที่ร่างเดิมได้กำหนดไว้ไม่สมบูรณ์ เพราะยังมีความลักลั่นระหว่างความหลากหลายเชิงประเด็นกับความหลากหลายเชิงตัวแทน และยังเปิดช่องให้คนที่เป็นชนชั้นนำเข้าได้หลายช่องมาก ในขณะที่คนยากจน คนยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ กลุ่มเปราะบางชาติพันธุ์ต่าง ๆ นี้ ถูกขมวดปมไปอยู่ในจุดเล็ก ๆ แต่ก็ยังดีกว่าการจัด ๑๕ กลุ่มตามที่เสนอ เพราะยิ่งจะมีความสลับซับซ้อนและไม่สามารถหาความลงตัวทั้งในเชิงตัวเลข มีการไขว้กันทับซ้อนกัน และยังเปิดช่องให้คนที่มีโอกาสมากอยู่แล้วเข้ามาช่องได้มากขึ้น ในขณะที่กลุ่มเปราะบาง กลุ่มด้อยโอกาส สตรี คนพิการ หรือคนทำงานด้านสังคม กลับมีจำนวน มีโอกาสเข้าช่องได้น้อยลง เพราะฉะนั้น การแบ่งกลุ่ม ๒๐ กลุ่มกระจายความหลากหลายได้มากที่สุด แต่ก็หักไปแล้วตั้งแต่ต้นเพราะไม่สามารถที่จะให้คนเหล่านี้มีโอกาสจะได้รับการเลือกโดยประชาชนทั้งประเทศ

๓. คุณหญิงทรงสุธา ยอดมณี^{๑๘} : ปัจจุบันนี้สตรีไทยมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกับบุรุษสามารถประกอบอาชีพได้ทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน นายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด ชาวไร่ ชาวนา วิศวกร สถาปนิก นักผังเมือง นักกฎหมาย แพทย์ทุกสาขา คนขับแท็กซี่ (taxi) เป็นตำรวจ ทหาร หน่วยรักษาความปลอดภัย หรือนักบิน ก็เป็นได้เท่าเทียมกับผู้ชาย เพราะฉะนั้นการที่สตรีจะสมัครเข้าเป็นสมาชิกวุฒิสภากลุ่มใดก็สามารถทำได้อยู่แล้ว อย่างไรก็ตามเพื่อให้เป็นสัญลักษณ์และเห็นความสำคัญของสตรีและเพื่อให้สตรีเข้ามาเป็นสมาชิกวุฒิสภามากขึ้นใกล้เคียงกับสัดส่วนของบุรุษ จึงขอเสนอให้กลุ่มสตรีเป็นกลุ่มแยกออกมาอีกกลุ่มหนึ่งตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับรับหลักการ

ผลการพิจารณาของที่ประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติก่อนการลงมติ

ผลการพิจารณามาตรา ๑๑ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาฯ มีแนวทางของกรรมาธิการวิสามัญเสียงข้างน้อย ให้แบ่งกลุ่มเป็น ๒๐ กลุ่ม ส่วนกรรมาธิการวิสามัญเสียงข้างมาก ให้แบ่งกลุ่มเป็น ๑๐ กลุ่ม

---

^{๑๘} รายงานการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๔๓.

ผู้แทนกรรมการวิสามัญเสียงข้างน้อย (ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต)^{๑๙} :

การแบ่งกลุ่มเป็น ๒๐ กลุ่ม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๗ ได้กำหนดองค์ประกอบที่มาของสมาชิกวุฒิสภาไว้ว่าจะต้องคำนึงถึงความหลากหลาย ให้โอกาสกับประชาชนในทุกภาคส่วนได้มีโอกาสได้เข้ามาเป็นสมาชิกวุฒิสภาในองค์ประกอบ ๒๐๐ คน เพราะฉะนั้นจึงเริ่มต้นตั้งแต่ ๕ กลุ่ม ๑๐ กลุ่ม ๑๕ กลุ่ม จนถึง ๒๐ กลุ่ม โดยมีการอภิปรายประกอบกับข้อมูล พร้อมนำความคิดเห็นที่เปิดรับฟังในเวทีต่าง ๆ มาพิจารณา ซึ่งการแบ่งเป็น ๒๐ กลุ่ม คือโอกาสของพี่น้องประชาชนในภาคส่วนต่าง ๆ ที่จะได้มีโอกาสเข้ามาร่วมด้วยเหตุผลดังนี้

(๑) การกระจายกลุ่มคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของพี่น้องประชาชนในภาคส่วนต่าง ๆ ซึ่งในคณะกรรมการวิสามัญยังไม่มีความคิดเป็นอย่างอื่น ก็เพียงแต่เอาภาคส่วนเหล่านั้นเอามารวมเป็นกลุ่มใหญ่เท่านั้นเอง ฉะนั้นเหตุผลของการกระจายกลุ่มมีอยู่แล้ว แต่ส่วนนั้นมีความสำคัญในภาคส่วนของสังคม มีตัวตนอยู่จริง แล้วก็เป็นส่วนที่สมควรได้รับการให้ความสำคัญ และขออภัยในส่วนของผู้หญิงเป็นประเด็นที่สำคัญมาก เพราะเป็นเรื่องที่ประจักษ์ว่ากลุ่มผู้หญิงนั้นโอกาสในทางการเมืองมีน้อย เพราะการที่จะไปแข่งขันกับภาคส่วนอื่น ๆ นั้นมีโอกาสที่จะเข้ามาในที่นี้ในทางการเมืองก็ค่อนข้างลำบาก เพราะฉะนั้นการกระจายกลุ่มจึงเป็นส่วนที่สำคัญ

(๒) กรณีที่กรรมการวิสามัญเสียงข้างมากอภิปรายว่า การกระจายกลุ่มจะทำให้เกิดการฮั้วหรือการสมยอมกันได้มาก ซึ่งคิดว่าตรรกะนี้ กรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีความเห็นตรงกันข้าม การรวมกลุ่มเป็น ๑๐ กลุ่มนั้นทำให้โอกาสในการที่จะสมยอมกันนั้นมากกว่าการกระจายเสียอีก โอกาสของการที่จะได้คนในกลุ่มต่าง ๆ เพื่อให้มีภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามานั้น คิดว่าพี่น้องประชาชนในทุกภาคส่วนนั้นตระหนักถึงสิทธิอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นการที่ผู้ใดจะได้เข้ามาเป็นตัวแทนในกลุ่มผู้สมัครนั้น จึงเป็นเรื่องที่คิดว่าการกระจายกลุ่มจะทำให้ลดการสมยอม แม้จะไม่สามารถป้องกันได้ร้อยละ ๑๐๐ แต่คาดหวังไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งในฐานะผู้ดำเนินการในเรื่องเหล่านี้ และกรณีมาตรการที่มีการเสริมเข้ามาในเรื่องการมองว่าคนที่เข้ามาแล้วไม่ได้คะแนนเลย ซึ่งจะได้อภิปรายกันต่อไปในกระบวนการเลือกนั้นก็จะเป็นอีกวิธีการหนึ่งในการที่จะป้องกัน ส่วนการฮั้วกันในกลุ่มน้อยจะเกิดได้มากกว่าการกระจายกลุ่มเป็น ๒๐ กลุ่ม

---

^{๑๙} รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๖๒ - ๖๓.

เพราะฉะนั้นสรุปว่า ในส่วนของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีความเห็นแล้วว่าในมุมต่าง ๆ นั้นจะเป็นอย่างไร จึงขอเสนอว่าการแยกกลุ่มเป็น ๒๐ กลุ่ม ตามกรรมาธิการวิสามัญเสียงข้างน้อยนั้นเป็นเรื่องที่สภาแห่งนี้น่าจะสนับสนุน

ผู้แทนกรรมาธิการวิสามัญเสียงข้างมาก (ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการวิสามัญ)^{๒๐} : การแบ่งกลุ่มเป็น ๑๐ กลุ่ม จะแก้ปัญหारेื่องการจัดกลุ่มและการนับคะแนนทั้งหลาย แต่กรณีการแบ่งเป็น ๑๐ กลุ่มตามคำแปรญัตติของพลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร กับนายสมชาย แสวงการ มีปัญหา ๒ เรื่อง ได้แก่ กรณีการนำภาคการเมืองมาจัดกลุ่มซึ่งกรรมาธิการวิสามัญเสียงส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย และกรณีกลุ่มสุดท้าย คือกลุ่มอื่น ๆ นั้นไม่กำหนดไว้ จึงเกรงว่าจะมีปัญหากรณีผู้ที่ไม่เข้ากลุ่มใดเลยจะเข้ากลุ่มใดได้หรือไม่ ซึ่งจะขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๗ กรรมาธิการวิสามัญ จึงประสงค์จะใช้ ๒ วิธีผสมกัน คือ ใช้ ๒๐ กลุ่ม เป็นตัวตั้ง แล้วยุบรวม ๒๐ กลุ่มนี้ ให้ได้ ๑๐ กลุ่ม เพื่อให้ครบถ้วนและทุกคนสามารถเข้ามาในกลุ่มนั้นได้ จึงแบ่งเป็น ๑๐ กลุ่ม ดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ ๑ คือ กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง อันได้แก่ ผู้เคยเป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (ตามร่างเดิมที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เสนอ)

กลุ่มที่ ๒ คือ กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ ผู้เป็นหรือเคยเป็นผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (ตามร่างเดิมที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เสนอ)

กลุ่มที่ ๓ คือ กลุ่มการศึกษา อันได้แก่ ผู้เป็นหรือเคยเป็นครู อาจารย์ นักวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา และการสาธารณสุข อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นแพทย์ทุกประเภท เทคนิคการแพทย์ สาธารณสุข พยาบาล เภสัชกร หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (รวมกลุ่มที่ ๓ และกลุ่มที่ ๔ ของร่างเดิมที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เสนอ โดยจัดไว้ด้วยกัน)

กลุ่มที่ ๔ คือ กลุ่มอาชีพทำนา ปลูกพืชล้มลุก ทำสวน ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (รวมกลุ่มที่ ๕ กับกลุ่มที่ ๖ ของร่างเดิมที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เสนอ โดยจัดไว้ด้วยกัน ทั้งนี้ ๒ กลุ่มดังกล่าวน่าจะไปทิศทางเดียวกันได้ โดยไม่ได้คำนึงถึง

---

^{๒๐} รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๖๔ - ๖๖.

จำนวนของกลุ่มว่า กลุ่มนั้นมีจำนวนกี่คน เพราะถ้าคำนวณเช่นนั้นจะมีความแตกต่างกันมาก และอธิบายไม่ได้ว่าการที่กลุ่มมีจำนวนมาก เหตุใดได้สมาชิกจำนวนเท่ากับคนกลุ่มอื่น เป็นต้น จึงคำนึงถึงการมีส่วนร่วมทั้งหมดมากกว่าจำนวนของกลุ่มแต่ละกลุ่มที่มีอยู่)

กลุ่มที่ ๕ คือ กลุ่มพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลซึ่งไม่ใช่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้ใช้แรงงาน ผู้ประกอบวิชาชีพ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (เกิดจากการรวมกลุ่มที่ ๗ กับกลุ่มที่ ๑๙)

กลุ่มที่ ๖ คือ กลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง อสังหาริมทรัพย์ สาธารณูปโภค ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร การพัฒนา วัฒนธรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (เกิดจากการรวมกลุ่มที่ ๕ กับกลุ่มที่ ๑๓)

กลุ่มที่ ๗ คือ กลุ่มผู้ประกอบกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และผู้ประกอบกิจการอื่น ๆ ผู้ประกอบธุรกิจหรืออาชีพด้านการท่องเที่ยว อันได้แก่ ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบกิจการหรือพนักงานโรงแรม ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (เกิดจากการรวมกลุ่มที่ ๙ กลุ่มที่ ๑๐ กลุ่มที่ ๑๑ และกลุ่มที่ ๑๒)

กลุ่มที่ ๘ คือ กลุ่มสตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์ (เกิดจากการรวมกลุ่มที่ ๑๔ กลุ่มที่ ๑๕ และกลุ่มที่ ๑๗)

กลุ่มที่ ๙ คือ กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง นักกีฬา สื่อสารมวลชน ผู้สร้างวรรณกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (เกิดจากการรวมกลุ่มที่ ๑๖ และกลุ่มที่ ๑๘)

กลุ่มที่ ๑๐ คือ กลุ่มอื่น ๆ เพราะหากไม่มีกลุ่มนี้อาจจะมีปัญหาว่าคนกลุ่มอื่น ๆ ที่เข้าไม่ได้ใน ๙ กลุ่ม จะเข้ากลุ่มใดได้

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๐๖ คน

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้แก้ไขเพิ่มเติมตามคณะกรรมการวิสามัญ) ๑๖๖ คะแนน

ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม) ๓๕ คะแนน

งดออกเสียง ๕ คะแนน

ปรากฏการแก้ไขเพิ่มเติมตามมติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นดังนี้

- มาตรา ๑๑ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือก
กันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน
หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้
- (๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง อันได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการ
เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
  - (๒) กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็น
ผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
  - (๓) กลุ่มการศึกษาและการสาธารณสุข อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นครู อาจารย์
นักวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา แพทย์ทุกประเภท เทคนิคการแพทย์
สาธารณสุข พยาบาล เภสัชกร หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
  - (๔) กลุ่มอาชีพกสิกรรม ปลูกพืชล้มลุก ทำนา ทำสวน ทำไร่ ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง
หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
  - (๕) กลุ่มพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลซึ่งมิใช่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ
ผู้ใช้แรงงาน ผู้ประกอบวิชาชีพ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
  - (๖) กลุ่มผู้ประกอบการด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง อสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภค
ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร การพัฒนานวัตกรรม หรืออื่น ๆ
ในทำนองเดียวกัน
  - (๗) กลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
และผู้ประกอบกิจการอื่น ๆ ผู้ประกอบธุรกิจหรืออาชีพด้านการท่องเที่ยว อันได้แก่ผู้ประกอบการ
ท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบกิจการหรือพนักงานโรงแรม ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม หรืออื่น ๆ
ในทำนองเดียวกัน
  - (๘) กลุ่มสตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น
ประชาสังคม องค์กรสาธารณประโยชน์ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
  - (๙) กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง นักกีฬา สื่อสารมวลชน
ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
  - (๑๐) กลุ่มอื่น ๆ
การมีลักษณะอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ
ประกาศกำหนด
- ผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๔ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๕ ย่อมมีสิทธิ
สมัครในกลุ่มอื่น ๆ ตาม (๑๐) ได้

มาตรา ๑๒

มาตรา ๑๒ การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ ให้คณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับการเลือก ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดวันเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ
- (๒) กำหนดวันรับสมัคร โดยเริ่มรับสมัครไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวันแต่ต้องไม่เกินเจ็ดวัน

วันเลือกในระดับอำเภอ ต้องไม่เกินยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลารับสมัคร วันเลือกในระดับจังหวัด ต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันเลือกในระดับอำเภอ และวันเลือกในระดับประเทศ ต้องไม่เกินสิบวันนับแต่วันเลือกในระดับจังหวัด ทั้งนี้ ในการกำหนดวันเลือกในแต่ละระดับต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๑๒/๑

มาตรา ๑๒/๑ ผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาในแต่ละกลุ่มตามมาตรา ๑๑ ให้แบ่งออกเป็นกลุ่มละ ๒ ประเภท ดังนี้

- (๑) ประเภทที่สมัครโดยอิสระ
- (๒) ประเภทที่สมัครโดยต้องได้รับการเสนอชื่อจากองค์กรตามมาตรา ๑๕/๑

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการเพิ่มขึ้นใหม่ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ ทั้งนี้ คณะกรรมการการวิสามัญมีการเสนอเพิ่มมาตรา ๑๒/๑ ขึ้นใหม่ ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕ และการเพิ่มมาตรา ๑๕/๑ ขึ้นใหม่

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ

กรณีผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาในแต่ละกลุ่มตามมาตรา ๑๑ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาฯ แบ่งเป็น ๑๐ กลุ่ม ซึ่งจะมี ๒ ประเภท ได้แก่ ประเภทที่สมัครโดยอิสระ กับประเภทที่สมัครโดยต้องได้รับการเสนอชื่อจากองค์กรตามมาตรา ๑๕/๑ ซึ่งมีประเด็นอภิปราย^{๒๑} สรุปดังนี้

ผู้แทนกรรมาธิการวิสามัญเสียงข้างน้อย (ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต) :
มีข้อสังเกตว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๗ ไม่ได้กำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาแยกเป็น ๒ ประเภท แต่กำหนดในเรื่องที่มาสมาชิกวุฒิสภาและวิธีการเลือกเป็นภาพรวม ซึ่งการกำหนดกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญโดยเพิ่มเติมให้สมาชิกวุฒิสภามีที่มาจากผู้สมัคร ๒ ประเภท ถือว่าเป็นการกำหนดเพิ่มเติมจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่

สมาชิกสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น ดังนี้

๑. ผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับการเสนอชื่อจากองค์กร ต้องสังกัดพื้นที่หรืออยู่ในระดับเดียวกันหรือไม่

๒. องค์กรซึ่งเป็นนิติบุคคลหมายความว่าอย่างไร และควรกำหนดรายละเอียดขององค์กรให้ชัดเจน เนื่องจากมีข้อห่วงใยที่อาจมีการใช้ข้อมูลสิทธิหรือสมาคมอันเป็นองค์กรนิติบุคคลที่ไม่ได้หวังผลกำไรมาใช้ประโยชน์ทางการเมือง

คำชี้แจงของประธานคณะกรรมการวิสามัญ (ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์)

ตามลำดับ :

๑. ผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับการเสนอชื่อจากองค์กร ต้องมีการยึดโยงกับพื้นที่ โดยมีการเสนอชื่อเพื่อเข้าสู่กระบวนการเลือกตั้งแต่ในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ เช่นเดียวกัน และต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามที่กำหนด รวมทั้งมีการกำหนดรายละเอียดประเภทที่สมัคร โดยต้องได้รับการเสนอชื่อจากองค์กรไว้ในมาตรา ๑๕/๑ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาฯ เพื่อให้เกิดความรอบคอบยิ่งขึ้นด้วยแล้ว

๒. องค์กรที่เสนอชื่อผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภานั้นต้องเป็นองค์กรซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี และมีได้มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรมาแบ่งปันกันหรือดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ขององค์กรมาอย่างต่อเนื่อง

---

^{๒๑} รายงานการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๐๑ - ๑๒๓.

รวมทั้งองค์การนั้น ต้องลงทะเบียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด และเลือกกลุ่มตามมาตรา ๑๑ ได้เพียงกลุ่มเดียวเท่านั้นในการเสนอชื่อ

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๑๐ คน
ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้เพิ่มตามคณะกรรมการวิสามัญ)	๒๐๒	คะแนน
ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม)	๒	คะแนน
งดออกเสียง	๕	คะแนน
ไม่ลงคะแนนเสียง	๑	คะแนน

มาตรา ๑๓

มาตรา ๑๓ ผู้สมัครต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีในวันสมัครรับเลือก
- (๓) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่าสิบปี
- (๔) เกิด มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ท่างวน หรือเคยทำวงวนหรือเคยศึกษาอยู่ใน

เขตอำเภอที่สมัครรับเลือกเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปีนับถึงวันสมัครรับเลือกผู้สมัครต้องมีลักษณะ
อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) เป็นบุคคลซึ่งเกิดในอำเภอที่สมัครรับเลือก

(ข) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในอำเภอที่สมัครรับเลือกมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกัน

ไม่น้อยกว่าสองปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(ค) ทำงานอยู่ในอำเภอที่สมัครรับเลือกมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสองปี

นับถึงวันสมัครรับเลือก

(ง) เคยทำงานหรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านอยู่ในอำเภอที่สมัครรับเลือก

แล้วแต่กรณี เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสองปี

(จ) เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในอำเภอที่สมัครรับเลือกเป็นเวลาติดต่อกัน

ไม่น้อยกว่าสองปีการศึกษา

ความใน (๓) ไม่ใช่บังคับแก่สตรีซึ่งสมัครในกลุ่มตามหมวด ๑๑ (๑๔) และผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๕) (๑๔)

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- มีการแก้ไข : เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการตีความ และให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... มาตรา ๔๑

รายการแปรญัตติ

๑. นายสมชาย แสวงการ พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร และนายเจตน์ ศิรธรานนท์ (สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ) ขอสงวนคำแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๑๓ .....ฯลฯ .....

(๔) เกิด มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ทำงาน หรือเคยทำงานหรือเคยศึกษา อยู่ในเขตอำเภอที่สมัครรับเลือกเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปีนับถึงวันสมัครรับเลือก ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ความใน (๓) ไม่ใช่บังคับแก่สตรีซึ่งสมัครในกลุ่มตามหมวด ๑๑ (๑๔) และผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ซึ่งสมัครในกลุ่มตามหมวด ๑๑ (๑๕)”

เหตุผลของคำแปรญัตติ : เป็นการแก้ไขให้สอดคล้องกับการแปรญัตติในมาตรา ๑๑ การแบ่งกลุ่มจาก ๒๐ กลุ่ม เป็น ๑๐ กลุ่ม

๒. นางนิพัทธา อมรัตน์เมธา (สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ) ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๑๓ .....ฯลฯ .....

ความใน (๓) ไม่ใช่บังคับแก่สตรีซึ่งสมัครในกลุ่มตามหมวด ๑๑ (๑๔) และผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๕)”

เหตุผลของคำแปรญัตติ^{๒๒} : เป็นการแก้ไขให้สอดคล้องกับการตัด (๑๔) กลุ่มสตรี ในมาตรา ๑๑ ออกทั้งอนุมาตรา เนื่องจากเห็นว่าผู้หญิงสามารถสมัครรับเลือกได้ทุกกลุ่ม จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดเป็นกลุ่มแยกต่างหากเป็นการเฉพาะ โดยหากแบ่งกลุ่มโดยใช้เพศ เป็นเกณฑ์ จะเกิดปัญหาว่าเหตุใด จึงไม่มีกลุ่มบุรุษหรือกลุ่มเพศที่สามด้วย

ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นด้วยกับผู้แปรญัตติและได้แก้ไขแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๒๓}

กรณีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สงวนคำแปรญัตติไว้ตามรายการแปรญัตติ ข้อ ๑. เนื่องจากการขอแบ่งกลุ่มจาก ๒๐ กลุ่ม เหลือ ๑๐ กลุ่ม ซึ่งมีความในมาตรา ๑๓ วรรคท้าย ที่ไปเกี่ยวพันกับความใน (๓) ไม่ใช่บังคับแก่สตรีซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๔) ผู้สูงอายุ คนพิการ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๕) จึงเสนอแก้ไขให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ดังนั้น จึงไม่ติดใจในประเด็นดังกล่าวแล้ว

ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญ มีการแก้ไขมาตรา ๑๓ โดยกำหนดรายละเอียด ให้ชัดเจนยิ่งขึ้นในมาตรา ๑๓ (๔) และสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... อีกด้วย นอกจากนี้ความในวรรคสอง “ความใน (๓) ไม่ใช่บังคับแก่สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์และ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น” ต้องคงไว้เพราะเป็นการใช้สถานภาพของบุคคลดังกล่าว แต่ไม่ได้เอาความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ จึงจำเป็นต้องยกเว้นไว้ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับรับหลักการ

^{๒๒} บันทึกการประชุมของคณะกรรมาธิการวิสามัญ ครั้งที่ ๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๔.

^{๒๓} รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๖๙.

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๑๑ คน

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้แก้ไขเพิ่มเติมตามคณะกรรมการการวิสามัญ)	๒๐๔	คะแนน
ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม)	-	คะแนน
งดออกเสียง	๕	คะแนน
ไม่ลงคะแนนเสียง	๒	คะแนน

ปรากฏการแก้ไขเพิ่มเติมตามมติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นดังนี้

มาตรา ๑๔ ผู้สมัครต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีในวันสมัครรับเลือก

(๓) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่าสิบปี

(๔) ผู้สมัครต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) เป็นบุคคลซึ่งเกิดในอำเภอที่สมัครรับเลือก

(ข) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในอำเภอที่สมัครรับเลือกมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกัน

ไม่น้อยกว่าสองปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(ค) ทำงานอยู่ในอำเภอที่สมัครรับเลือกมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า

สองปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(ง) เคยทำงานหรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านอยู่ในอำเภอที่สมัครรับเลือก

แล้วแต่กรณี เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสองปี

(จ) เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในอำเภอที่สมัครรับเลือกเป็นเวลาติดต่อกัน

ไม่น้อยกว่าสองปีการศึกษา

ความใน (๓) ไม่ใช่บังคับแก่สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๘)

มาตรา ๑๔

มาตรา ๑๔ ผู้สมัครต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) ตติยาเสพติดให้โทษ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ

(๔) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๕) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

(๖) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๗) อยู่ในระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๘) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๙) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงสิบปีนับถึงวันเลือกตั้งในระดับอำเภอ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้าของหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๕) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นเจ้าของหน้าท่อนของรัฐ

- (๑๖) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
- (๑๗) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ หรือ การกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ มีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย
- (๑๘) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมืองมีคำพิพากษาว่า ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง หรือเป็นผู้มี พฤติการณ์ร้ายชัดผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจ ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง
- (๑๙) เป็นข้าราชการ
- (๒๐) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก
- (๒๑) เป็นสมาชิกพรรคการเมือง
- (๒๒) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง เว้นแต่ได้พ้นจากการดำรง ตำแหน่งในพรรคการเมืองมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก
- (๒๓) เป็นหรือเคยเป็นรัฐมนตรี เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นรัฐมนตรีมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี นับถึงวันสมัครรับเลือก
- (๒๔) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็น สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก
- (๒๕) เป็นบุพการี คู่สมรส หรือบุตรของผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิก วุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิก วุฒิสภาในคราวเดียวกัน หรือผู้ดำรงตำแหน่งใดในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ
- (๒๖) เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- มีการแก้ไข : เพื่อให้การจัดเรียงลำดับของลักษณะฐานความผิดทั้งสี่กรณีในมาตรา ๑๔ (๑๘) ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาฯ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน กับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... มาตรา ๔๒

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๑๑ คน

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้แก้ไขเพิ่มเติมตามคณะกรรมการการวิสามัญ)	๒๐๖	คะแนน
ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม)	-	คะแนน
งดออกเสียง	๕	คะแนน
ไม่ลงคะแนนเสียง	-	คะแนน

มาตรา ๑๕

มาตรา ๑๕ ผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเองพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร และชำระค่าธรรมเนียมการสมัครจำนวนสองพันห้าร้อยบาท ให้ผู้สมัครแต่ละคนมีสิทธิสมัครเพื่อเข้ารับเลือกในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ ได้เพียงกลุ่มเดียว และอำเภอเดียว และเมื่อสมัครแล้วจะถอนการสมัครมิได้

ผู้สมัครมีสิทธิสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๒๐) ได้ แม้จะมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านอื่นในกลุ่มอื่น แบบใบสมัคร วิธีการสมัคร ระยะเวลาการสมัคร สถานที่สมัคร การเรียงลำดับผู้สมัคร และวิธีการชำระค่าธรรมเนียมการสมัคร ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

แบบใบสมัครอย่างน้อยต้องมีข้อความที่ผู้สมัครต้องรับรองว่าตนมีคุณสมบัติ ตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔

การกำหนดสถานที่สมัครต้องกำหนดให้อยู่ภายในเขตอำเภอที่จะมีการเลือก

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไขในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ ทั้งนี้ มีการแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๑๕ ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับการเพิ่มมาตรา ๑๒/๑ และมาตรา ๑๕/๑ ขึ้นใหม่ ดังนี้

“มาตรา ๑๕ ผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเองพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร และชำระค่าธรรมเนียมการสมัครจำนวนสองพันห้าร้อยบาท ในกรณีที่ เป็นผู้สมัครประเภทที่สมัครโดยได้รับการเสนอชื่อตาม มาตรา ๑๓ (๒) ต้องมีหนังสือแจ้งการเสนอชื่อจากองค์กรดังกล่าวแนบมาพร้อมกับใบสมัครด้วย

ให้ผู้สมัครแต่ละคนมีสิทธิสมัครเพื่อเข้ารับเลือกในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ ได้เพียงกลุ่มเดียวและประเภทเดียว และสมัครในประเภทตามมาตรา ๑๓ ได้เพียงประเภทเดียว รวมทั้งมีสิทธิสมัครได้เพียงอำเภอเดียว และเมื่อได้ยื่นใบสมัครแล้วจะถอนการสมัครมิได้

..... ฯลฯ .....

รายการแปรญัตติ

๑. นายธานี อ่อนละเอียด (สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ) ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๑๕ ผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเองพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร และชำระค่าธรรมเนียมการสมัครจำนวนสองพันห้าร้อยหนึ่งพันห้าร้อยบาท

..... ฯลฯ .....

เหตุผลของคำแปรญัตติ^{๒๔} : อัตราค่าสมัครตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... จำนวน ๒,๕๐๐ บาท ค่อนข้างสูงเพื่อไม่ให้เป็นการกีดกันผู้สมัครและเปิดโอกาสแก่ประชาชนในกลุ่มต่าง ๆ ให้มีส่วนร่วมทางการเมือง อีกทั้งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้ที่ไม่ค่อยมีฐานะทางด้านเศรษฐกิจและไม่มีฐานสนับสนุนจากพรรคการเมือง หากกำหนดไว้สูงจะเป็นการกีดกันได้

คำชี้แจงของกรรมาธิการวิสามัญ ในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า ในขั้นการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้มีการเสนอให้กำหนดค่าธรรมเนียมการสมัครจำนวน ๕๐๐ บาท แต่เพื่อเป็นการป้องกันผู้สมัครที่มีได้มีความประสงค์เพื่อได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา จึงเห็นควรกำหนดให้สูงขึ้น ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า จำนวน ๕๐๐ - ๑,๐๐๐ บาท เป็นจำนวนที่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ นอกจากนี้ การสมัครเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ได้กำหนดค่าธรรมเนียมไว้ในจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท จึงอาจกำหนดค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในอัตราที่หนึ่งคือ ๕,๐๐๐ บาท อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาประกอบกับความคิดเห็นจากหลายภาคส่วน ปรากฏว่าจำนวน ๕,๐๐๐ บาท เป็นจำนวน

^{๒๔} บันทึกการประชุมของกรรมาธิการวิสามัญ ครั้งที่ ๗ วันศุกร์ที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐, หน้า ๗ และครั้งที่ ๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๗.

ที่ค่อนข้างสูงสำหรับประชาชนที่อาศัยในต่างจังหวัด รวมทั้งผู้ประกอบการอาชีพชาวนา เป็นต้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงกำหนดไว้ในจำนวน ๒,๕๐๐ บาท

ดังนั้น คณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาเห็นว่า ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กำหนดค่าธรรมเนียมการสมัครไว้ในอัตรา ๑๐,๐๐๐ บาท ส่วนอัตราค่าธรรมเนียมการได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาลดลงจากอัตรา ๕,๐๐๐ บาทตามกฎหมายเดิม เป็นอัตรา ๒,๕๐๐ บาท ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ฉบับนี้ ถือว่าได้ลดอัตราค่าธรรมเนียมลงมากยิ่งแล้ว ทั้งนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

๒. นายสมชาย แสวงการ และพลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร (สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ) ขอสงวนคำแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๑๕ ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภามี ๒ ประเภท ได้แก่

(๑) ผู้สมัครแบบอิสระ

(๒) ผู้สมัครซึ่งเป็นตัวแทนขององค์กรตามมาตรา ๑๕/๑

ผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเอง พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร และชำระค่าธรรมเนียมการสมัครจำนวน สองพันห้าร้อยห้าพันบาท

..... ๗๑๑ .....

ผู้สมัครมีสิทธิสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๒๐) (๑๐) ได้ แม้จะมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงาน ด้านอื่นในกลุ่มอื่น

..... ๗๑๑ .....

เหตุผลของคำแปรญัตติ^{๒๕} : กรณีผู้สมัครมีการกำหนดรูปแบบผู้สมัครรับเลือก เป็น ๒ ประเภท ได้แก่ ผู้สมัครแบบอิสระ และผู้สมัครซึ่งเป็นตัวแทนขององค์กร ทั้งนี้ หากกำหนดให้ผู้สมัครดำเนินการสมัครอย่างอิสระ อาจทำให้มีการทุจริตได้ง่ายขึ้น ไม่ว่าจะ เป็นการเกณฑ์บุคคลที่มีได้ประสงค์เป็นสมาชิกวุฒิสภาเพื่อลงสมัคร ในการเลือกผู้สมัคร

^{๒๕} บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญ ครั้งที่ ๗ วันศุกร์ที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐, หน้า ๕ และครั้งที่ ๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๒๒.

รายอื่น หรือการขายเสียงเพื่อเลือกผู้สมัครรายอื่น ซึ่งปัญหาดังกล่าวก็จะเกิดขึ้นได้ เพียงแต่ หากใช้รูปแบบผู้สมัครในประเภทตัวแทนขององค์กรอาจมีการตกลงกันเองในพื้นที่เพื่อให้ได้ ผู้แทนใน ๑๐ กลุ่มดังกล่าว ดังนั้น เห็นว่าความตามร่างเดิมยังไม่ทำให้ได้ผู้สมัครที่เป็นอิสระ โดยผู้สมัครที่ไม่มีการสนับสนุนแทบจะไม่มีโอกาสได้รับเลือกตามวิธีการในร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญฯ นี้ จึงขอแปรญัตติแบ่งเป็นผู้สมัครแบบอิสระตามแนวคิดในร่างเดิม และ เพิ่มผู้สมัครซึ่งเป็นตัวแทนขององค์กรอีกช่องทางหนึ่ง โดยมีการเลือกแยกประเภทผู้สมัคร ในระดับอำเภอ และระดับจังหวัด จากนั้นจึงจะเลือกโดยรวมทั้งสองประเภทในระดับประเทศ รวมทั้งค่าธรรมเนียมการสมัครของผู้สมัครกำหนดเป็นจำนวน ๕,๐๐๐ บาท เพื่อป้องกัน พรรคการเมืองนำบุคคลมาลงสมัครได้ยากขึ้นอีกด้วย

๓. นายเจตน์ ศิรธรานนท์ (สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ) ขอสงวนคำแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๑๕ ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกมี ๒ ประเภท ได้แก่

(๑) ผู้สมัครแบบอิสระ

(๒) ผู้สมัครซึ่งเป็นตัวแทนขององค์กรตามมาตรา ๑๕/๑

ผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเอง พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร และชำระค่าธรรมเนียมการสมัครจำนวน สองพันห้าร้อยบาท

.....”

ผู้สมัครมีสิทธิสมัครในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตามมาตรา ๑๑ (๒๐) ได้ แม้จะมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงาน ด้านอื่นในกลุ่มอื่น

.....”

เหตุผลของคำแปรญัตติ^{๒๖} : กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกมี ๒ ประเภท ได้แก่ ผู้สมัครแบบอิสระ และผู้สมัครซึ่งเป็นตัวแทนขององค์กร ซึ่งในขั้นต้นเป็นการเลือกแยก ตามประเภท แต่จะมีการรวมกันเลือกกันเองในขั้นสุดท้าย

^{๒๖} บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญ ครั้งที่ ๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๒๖.

๔. นางสาวรณิ สิริเวชชะพันธ์ (สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ) ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๑๕ ..... ฯลฯ .....

แบบใบสมัครอย่างน้อยต้องมีข้อความที่ผู้สมัครต้องรับรองว่าตนมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ รวมทั้งต้องมีประวัติระบุถึงเพศ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ การทำงาน และลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน ในด้านที่สมัครของผู้สมัคร”

เหตุผลของคำแปรญัตติ : ขอแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๕ วรรคห้า ให้มีการระบุถึงเพศ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ การทำงาน และลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน ในด้านที่สมัครของผู้สมัคร ในแบบใบสมัคร เพื่อให้การเลือกเป็นไปได้อย่างยิ่งขึ้น

คณะกรรมการการวิสามัญชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ ทั้งนี้ มีการจัดทำเป็นข้อสังเกตท้ายรายงานของคณะกรรมการการวิสามัญ^{๒๗} ดังนี้

“ใบสมัครสำหรับผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ที่คณะกรรมการกำหนดนั้น ควรกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติของผู้สมัคร โดยระบุถึงเพศ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ การทำงาน และลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน ในด้านที่สมัคร รวมทั้งคำรับรองของผู้สมัครว่าได้สมัครรับเลือกเพียงกลุ่มเดียวและอำเภอเดียวเท่านั้น”

๕. นายสมชาย แสวงการ พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร และนายเจตน์ ศิรธรานนท์ (สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ) ขอสงวนคำแปรญัตติ โดยเพิ่มเป็นมาตรา ๑๕/๑ ดังนี้

“มาตรา ๑๕/๑ ให้องค์กรกลุ่มต่าง ๆ ในแต่ละกลุ่มตามมาตรา ๑๑ ซึ่งเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย หรือเป็นนิติบุคคลที่ได้รับการรับรองโดยกฎหมายให้จัดตั้งขึ้นในราชอาณาจักรมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี และต้องมีใช่เป็นองค์กรที่แสวงหาผลกำไรหรือดำเนินกิจกรรมทางการเมือง มีสิทธิเสนอชื่อบุคคลที่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกขององค์กร หรือปฏิบัติหน้าที่หรือเคยปฏิบัติหน้าที่ในองค์กร ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ เพื่อสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาองค์กรละหนึ่งคน

องค์กรตามวรรคหนึ่งต้องลงทะเบียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนด โดยต้องแสดงหลักฐานการเป็นองค์กรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตามมาตรา ๑๑ เพียงกลุ่มเดียว

^{๒๗} บันทึกการประชุมคณะกรรมการการวิสามัญ ครั้งที่ ๙ วันศุกร์ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๒.

การเสนอชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่งให้ทำเป็นหนังสือโดยอย่างน้อยต้องมีประวัติระบุถึงเพศ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ และสาขาอาชีพของผู้ได้รับการเสนอชื่อพร้อมทั้งหนังสือยินยอมจากผู้ได้รับการเสนอชื่อ ทั้งนี้ ตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด”

คำชี้แจงประเด็นมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๕/๑^{๒๘} :

กรรมาธิการวิสามัญ ในฐานะผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ มีข้อสังเกตว่า กรณีจัดประเภทของผู้สมัครเป็น ๒ ประเภทดังกล่าวจะเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๗ หรือไม่ รวมถึงกระบวนการเลือกแต่ละประเภทของผู้สมัครในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และนำมาคัดเลือกรวมกันในระดับประเทศ

กรรมาธิการวิสามัญ มีความเห็นว่า การกำหนดให้มีผู้สมัครประเภทเดียวตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มีความเหมาะสมแล้ว เนื่องจากหากมีการกำหนดเพิ่มผู้สมัครซึ่งเป็นตัวแทนขององค์กร จะต้องมีการตรวจสอบองค์กรที่มีการส่งผู้สมัครด้วย และอาจเกิดปัญหาในลักษณะความได้เปรียบเสียเปรียบ เพราะกรณีตามคำแปรญัตติ องค์กรกลุ่มต่าง ๆ จะต้องมีการจัดตั้งขึ้นในราชอาณาจักรไม่น้อยกว่า ๕ ปี ซึ่งจะส่งผลต่อองค์กรใหม่ที่ประสงค์จะส่งตัวแทนขององค์กรเข้าสมัครได้ จึงอาจทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในกรณีดังกล่าว นอกจากนี้ เมื่อเข้าสู่กระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภาของผู้สมัครทั้งสองประเภทอาจทำให้อยู่บนพื้นฐานของความไม่เท่าเทียมกันได้

ดังนั้น ในขั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ จึงไม่เห็นด้วยกับคำแปรญัตติในการกำหนดให้ผู้สมัครมี ๒ ประเภท และเห็นควรให้กรณีมาตรา ๑๕ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาฯ คงไว้ตามร่างเดิม โดยไม่มีการแก้ไข **ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๒๙}**

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ (ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์) : คณะกรรมาธิการวิสามัญ มีการประชุมหารือร่วมกันกับผู้สงวนคำแปรญัตติ ซึ่งมีความเห็นที่คล้ายคลึงกัน คือ ประเด็นแรกในเรื่องของการให้สมาชิกวุฒิสภามี ๒ ประเภท คือ สมัครอิสระได้โดยตรง กับเสนอชื่อจากองค์กรทั้งหลาย ซึ่งเป็นแนวทางกลางเพื่อแก้ปัญหาเรื่องการสมยอม

^{๒๘} บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญ ครั้งที่ ๙ วันศุกร์ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๑ - ๑๒.

^{๒๙} รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๑๓ - ๑๒๓.

และแก้ปัญหาที่ไม่สามารถให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนได้ เพราะรัฐธรรมนูญได้กำหนดประเด็นดังกล่าวไว้

ในกรณีการเสนอชื่อจากองค์กร องค์กรที่เสนอชื่อต้องเสนอระดับอำเภอและเลือกกันมาในระดับจังหวัดและระดับประเทศเช่นเดียวกัน คุณสมบัติของคนที่องค์กรนั้นส่งต้องเป็นไปตามมาตรา ๑๓ ฉะนั้น โดยหลักการองค์กรนั้นจะเป็นองค์กรระดับพื้นที่หรือไม่ก็ตาม แต่ผู้ที่ได้รับเสนอชื่อต้องส่งไปในพื้นที่ระดับอำเภอขึ้นมา มิเช่นนั้นจะขัดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับคนที่สมัครขององค์กรนั้นต้องเป็นคนที่มีความรู้พื้นฐานอยู่ในอำเภอนั้นมาก่อนด้วย

กรรมาธิการวิสามัญฝ่ายเสียงข้างน้อย (ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต) :
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๗ ที่มาของสมาชิกวุฒิสภาไม่ได้แยกเป็น ๒ ประเภทแต่กำหนดว่าสมาชิกวุฒิสภามาอย่างไร ซึ่งการกำหนดกฎหมายลูกจะนำไปสู่การเกิดปัญหาการวินิจฉัยว่ากำหนดกรอบถึงกรณีสมาชิกวุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากผู้สมัคร ๒ ประเภท อันเป็นการกำหนดเพิ่มเติมจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดภาพรวมในเรื่องที่มา และวิธีการเลือก ทั้งนี้ กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีความเห็นต่างไปจากกรรมาธิการวิสามัญเสียงข้างมากและผู้สงวนคำแปรญัตติ แม้ว่ามีเจตนาที่ดีจะแก้ปัญหาคงสมยอม และการทำให้คุณภาพของผู้ที่ได้มาเป็นสมาชิกวุฒิสภาไม่เสียหายแก่การทำหน้าที่ แต่ก็จะเป็นปัญหาอีกแบบหนึ่งในการสร้างที่มาของสมาชิกวุฒิสภาเป็น ๒ ประเภท

นายมนุชญ์ วัฒนโกเมร สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : มีข้อสังเกตประเด็นที่หนึ่ง คือจากประสบการณ์ทางการเมืองพบว่ากรณีที่มีผู้สมัครโดยผ่านสมาคมหรือองค์กรในอดีตนำไปสู่ระบบที่เรียกว่าฮั้วกัน ซึ่งทางคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญคิดระบบที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย คือ ให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิสมัครเข้ามาสู่การสรรหาในการที่จะดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา ฉะนั้น จะรับรองระบบนี้ได้อย่างไรที่จะไม่ย้อนรอยเดิมประวัติศาสตร์ในอดีตที่ผ่านมา ประเด็นที่สอง เรื่องความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประเด็นที่สาม รับรองได้หรือไม่ว่าการเข้ามาใน ๒ ระบบนี้จะไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติ อันนี้เป็นความจำเป็นซึ่งเป็นความรับผิดชอบทางการเมือง หากเกิดความผิดพลาดขึ้นในอนาคต

ประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ (ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์) :

มาตรา ๑๕ กับมาตรา ๑๕/๑ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมและเพิ่มขึ้นใหม่เพื่อให้เกิดความรอบคอบและมีรายละเอียดเพื่อป้องกันการมีตัวแทนของกลุ่มหรือองค์กรที่ไม่แท้จริงขึ้นมา ในมาตรา ๑๕ ว่า ผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเอง พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร และชำระค่าธรรมเนียมการสมัคร จำนวนสองพันห้าร้อยบาท และเพิ่มกรณีที่เป็นผู้สมัครประเภทที่สมัครโดยได้รับการเสนอชื่อ ตามมาตรา ๑๒/๑ (๒) ต้องมีหนังสือแจ้งการเสนอชื่อจากองค์กรดังกล่าวแนบมาพร้อมกับใบสมัครด้วย ให้ผู้สมัครแต่ละคนมีสิทธิสมัครเพื่อเข้ารับเลือกในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ ได้เพียงกลุ่มเดียวและสมัครในประเภทตามมาตรา ๑๒/๑ ได้เพียงประเภทเดียว รวมทั้งมีสิทธิสมัครได้เพียงอำเภอเดียว และเมื่อได้ยื่นใบสมัครแล้วจะถอนการสมัครมิได้ ผู้สมัครมีสิทธิสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๐) ได้เพียงกลุ่มเดียวและประเภทเดียวแม้จะมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านอื่นในกลุ่มอื่น นอกจากนี้ มาตรา ๑๕/๑ องค์กรซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทยมาแล้ว ไม่น้อยกว่าสามปี ซึ่งสามปีนี้เป็นเวลาเดิมที่เคยกำหนดไว้ในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญเดิม และมีได้มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรมาแบ่งปันกันหรือดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ขององค์กรมาอย่างต่อเนื่อง และองค์กรที่มีกฎหมายจัดตั้ง มีสิทธิแจ้งการเสนอชื่อผู้ซึ่งเป็นหรือเคยเป็นสมาชิกขององค์กรหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือเคยปฏิบัติหน้าที่ในองค์กร ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เพื่อสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา องค์กรละหนึ่งคน ในแต่ละจังหวัดโดยต้องระบุอำเภอไว้ด้วย และเมื่อได้แจ้งการเสนอชื่อผู้สมัครแล้ว จะถอนการเสนอชื่อผู้สมัครนั้นหรือจะเปลี่ยนชื่อผู้สมัครที่เสนอแล้วมิได้ องค์กรตามวรรคหนึ่ง ต้องลงทะเบียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด และให้เลือกกลุ่ม ตามมาตรา ๑๑ ได้เพียงกลุ่มเดียว การเสนอชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่งต้องทำโดยมติของ คณะกรรมการ มติของคณะกรรมการที่มีหน้าที่และอำนาจในการบริหารงานขององค์กรดังกล่าว และให้ทำเป็นหนังสือโดยอย่างน้อยต้องมีประวัติระบุถึงเพศความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์และสาขาวิชาของผู้ได้รับการเสนอชื่อ พร้อมทั้งหนังสือยินยอมจากผู้ได้รับการเสนอชื่อ ทั้งนี้ ตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด เพื่อให้เกิดความรอบคอบมากที่สุด

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๑๑ คน

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้แก้ไขเพิ่มเติมตามคณะกรรมการการวิสามัญ)	๒๐๒	คะแนน
ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม)	๑	คะแนน
งดออกเสียง	๘	คะแนน
ไม่ลงคะแนนเสียง	-	คะแนน

มาตรา ๑๕/๑

มาตรา ๑๕/๑ องค์กรซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี และมีได้มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรมาแบ่งปันกันหรือดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างต่อเนื่อง และองค์กรที่มีกฎหมายจัดตั้ง มีสิทธิแจ้งการเสนอชื่อผู้ซึ่งเป็นหรือเคยเป็นสมาชิกขององค์กร หรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือเคยปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรตามระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาองค์กรละหนึ่งคนในแต่ละจังหวัดโดยต้องระบุอำเภอไว้ด้วย และเมื่อได้แจ้งการเสนอชื่อผู้สมัครแล้วจะถอนหรือเปลี่ยนชื่อผู้สมัครมิได้

องค์กรตามวรรคหนึ่งต้องลงทะเบียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด และให้เลือกกลุ่มตามมาตรา ๑๑ ได้เพียงกลุ่มเดียว

การเสนอชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่งต้องทำโดยมติของคณะกรรมการที่มีหน้าที่และอำนาจในการบริหารงานขององค์กรดังกล่าว ในกรณีที่องค์กรดังกล่าวไม่มีคณะกรรมการให้ผู้ที่มิหน้าที่และอำนาจในการบริหารงานขององค์กรเป็นผู้เสนอชื่อแทน และให้ทำเป็นหนังสือโดยอย่างน้อยต้องมีประวัติระบุถึงเพศ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ และสาขาอาชีพของผู้ได้รับการเสนอชื่อ พร้อมทั้งหนังสือยินยอมจากผู้ได้รับการเสนอชื่อ ทั้งนี้ ตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญไม่มีการแก้ไข แต่เพื่อให้มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่มีการเพิ่มมาตรา ๑๒/๑ ขึ้นใหม่ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕ คณะกรรมการวิสามัญจึงมีการเสนอให้มีการเพิ่มมาตรา ๑๕/๑ ขึ้นในชั้นการพิจารณาวาระสองของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๓๐}

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๑๑ คน

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้เพิ่มตามคณะกรรมการวิสามัญ)	๒๐๓	คะแนน
ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม)	๑	คะแนน
งดออกเสียง	๗	คะแนน
ไม่ลงคะแนนเสียง	-	คะแนน

มาตรา ๑๖

มาตรา ๑๖ เอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร ประกอบด้วย

(๑) เอกสารหรือหลักฐานอันแสดงว่าตนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านใดด้านหนึ่งตามมาตรา ๑๑ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) ข้อความแนะนำตัวของผู้สมัครซึ่งมีความยาวไม่เกินที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) เอกสารหรือหลักฐานอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ผู้สมัครต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องและเป็นจริงของเอกสารและหลักฐานตามวรรคหนึ่งทุกฉบับและทุกหน้า ในกรณีที่ไม่อาจลงลายมือชื่อได้ ให้รับรองความถูกต้องและเป็นจริงตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

^{๓๐} โปรดดู ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติในมาตรา ๑๒/๑ และมาตรา ๑๕.

เอกสารหรือหลักฐานตาม (๑) ต้องมีพยานอย่างน้อยหนึ่งคนลงลายมือชื่อยืนยันว่า
ผู้นั้นมีคุณลักษณะเช่นนั้นจริง และต้องมีสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของพยานซึ่งลงลายมือชื่อ
รับรองถูกต้องแนบมาพร้อมกัน

การกำหนดตาม (๒) ให้คำนึงถึงความสะดวกในการเผยแพร่ให้ผู้สมัครรับรู้ และ
การกำหนดตาม (๓) ต้องไม่สร้างภาระแก่ผู้สมัครเกินสมควร

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๑๗

มาตรา ๑๗ ให้สำนักงวนคืนรักษาเงินค่าธรรมเนียมการสมัครตามมาตรา ๑๕
วรรคหนึ่ง ไว้จนกว่าจะมีคำสั่งประกาศผลการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง และให้ดำเนินการ
แต่ระกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ให้สำนักงวนคืนรักษาเงินค่าธรรมเนียมการสมัครดังกล่าวให้แก่ผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิก
วุฒิสภาตามประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง เว้นแต่ผู้สมัครนั้นกระทำผิด
ทุจริตในกรณีเลือกหรือรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นทำให้ตนเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

(๒) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครที่เหลือจกการจ่ายตาม (๑) ให้จัดส่งคลังเป็นรายได้
แผ่นดิน

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- คณะกรรมการการวิสามัญตัดออก : บทบัญญัติดังกล่าวเป็นการกำหนดให้มีการคืน
เงินค่าธรรมเนียมการสมัครแก่ผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาเท่านั้น แต่ไม่ได้กำหนดให้คืนเงิน
ค่าธรรมเนียมการสมัครแก่ผู้ที่มาสมัครแต่ไม่ได้รับเลือกด้วย โดยผู้สมัครเป็นประชาชนที่มีความ
ประสงค์สมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาเช่นกัน ทั้งนี้ จะมีความแตกต่างกับกรณีร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... มาตรา ๕๙ ซึ่งเป็น
การกำหนดให้คืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครให้เป็นรายได้ของพรรคการเมืองเพื่อเป็น

การสนับสนุนสถาบันพรรคการเมือง นอกจากนี้ เมื่อไม่มีการคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัคร จะมีการนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดมาตรา ๑๗ (๒) ไว้อีก

รายการแปรญัตติ

๑. นายบรรณิทธิ เศรษฐบุตฺร สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอแปรญัตติ ตัดมาตรา ๑๗ ออกทั้งมาตรา ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นด้วยกับผู้แปรญัตติและ ได้ตัดออกแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

คณะกรรมาธิการวิสามัญ มีการอภิปรายในประเด็นการคืนเงินค่าธรรมเนียม การสมัครดังกล่าวให้แก่ผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๗ (๑) สรุปดังนี้^{๓๑}

กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อซักถามว่า การคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครดังกล่าวให้แก่ผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา และไม่คืน ให้ผู้ซึ่งไม่ได้รับเลือกในมาตรา ๑๗ (๑) มีเหตุผลอย่างไร และหากไม่คืนเงินค่าธรรมเนียมจะต้อง นำส่งเงินดังกล่าวอย่างไร

กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า บทบัญญัติเกี่ยวกับการคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครให้แก่ผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา เป็นแนวคิดที่มีที่มาจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ซึ่งเชื่อมโยงกับการปฏิรูปที่ต้องการให้พรรคการเมือง มีความเป็นสถาบันและการมีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง โดยการเพิ่มเติมเงินที่ใช้ ในการสนับสนุนพรรคการเมืองจากแหล่งที่มาที่ถูกต้อง ต่อมาในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... จึงได้รับเอาแนวคิดดังกล่าว มาด้วยเหตุผลที่ว่าผู้สมัครเป็นประชาชนทั่วไปและควรได้ค่าธรรมเนียมคืนเมื่อได้รับการเลือก เพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่การทำหน้าที่ด้วย หากตัดมาตรา ๑๗ ออก ก็อาจต้องพิจารณา ความเชื่อมโยงกับบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ด้วย

กรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า หากไม่คืนเงินค่าธรรมเนียมจะต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

---

^{๓๑} บันทึกการประชุมของคณะกรรมาธิการวิสามัญ ครั้งที่ ๒ วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๐, หน้า ๑๓ - ๑๔.

คณะกรรมการการวิสามัญ ได้พิจารณาว่า เหตุผลในการค้ำประกันค่าธรรมเนียมการสมัครในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ไม่มีความเชื่อมโยงกัน เนื่องจากการค้ำประกันให้ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปเพื่อการสนับสนุนสถาบันพรรคการเมือง ซึ่งแตกต่างจากเหตุผลในการค้ำประกันให้ผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาที่เป็นการค้ำประกันค่าธรรมเนียมให้กับประชาชน ซึ่งไม่ได้กำหนดการค้ำประกันให้ประชาชนที่มาสมัครแต่ไม่ได้รับเลือกด้วย ประกอบกับนายธนนิติ เศรษฐบุตร สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้เสนอคำแปรญัตติขอตัดมาตรา ๑๗ ออกทั้งมาตราด้วย จึงไม่มีเหตุผลอันสมควรในการค้ำประกันค่าธรรมเนียมการสมัครให้แก่ผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามความในมาตรา ๑๗ (๑) และหากไม่ค้ำเงินค่าธรรมเนียมจะต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ซึ่งไม่จำเป็นต้องกำหนดเป็นมาตรา ๑๗ (๒) อีก จึงควรตัดมาตรา ๑๗ ออกทั้งมาตรา ในการนี้ กรรมการการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ไม่ขัดข้อง ดังนั้น คณะกรรมการการวิสามัญมีมติให้ตัดมาตรา ๑๗ ออกทั้งมาตรา

๒. นายสมชาย แสวงการ และพลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๑๗ ให้สำนักงานเก็บรักษาเงินค่าธรรมเนียมการสมัครตามหมวด ๑๕ วรรคหนึ่ง ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินของคณะรัฐมนตรีตามหมวด ๔๒ วรรคสอง และให้ดำเนินการแต่ละกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ให้สำนักงานค้ำเงินค่าธรรมเนียมการสมัครดังกล่าวให้แก่ผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามประกาศของคณะกรรมการตามหมวด ๔๒ วรรคสอง เว้นแต่ผู้สมัครนั้นกระทำผิดหรือทุจริตในกรณีหรือข้ออื่นเป็นอันบุคคลอื่นทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

(๒) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครที่เหลือรอดการส่งตาม (๑) ตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน”

ทั้งนี้ คณะกรรมการการวิสามัญได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๑๑ คน

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้ตัดออกตามคณะกรรมการวิสามัญ) ๒๐๖ คะแนน

ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม) - คะแนน

งดออกเสียง ๕ คะแนน

ไม่ลงคะแนนเสียง - คะแนน

มาตรา ๑๘

มาตรา ๑๘ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการรับสมัคร
ภายในระยะเวลาหรือในวันที่กำหนดเพราะเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็น
อื่นใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดให้ดำเนินการรับสมัครโดยวิธีการอื่น หรือจะกำหนด
วันรับสมัครเพิ่มเติมก็ได้

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มาตรา ๑๙

มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและ
จำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช่บังคับแก่กรณีที่คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ
ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบภายในสำนักงานหรือมอบหมายให้
หน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ตรวจสอบ แต่ไม่ว่าในกรณีใด ห้ามมิให้เปิดเผยหรือทำด้วยประการใด ๆ
ให้บุคคลอื่นซึ่งไม่มีหน้าที่ตรวจสอบดังกล่าวล่วงรู้รายชื่อหรือจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่า
จะพ้นระยะเวลารับสมัคร

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไขในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ ทั้งนี้ เพิ่มความว่า “หรือประเภท” ของมาตรา ๑๙ ในชั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดประเภทของผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภา ดังนี้

“มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยรายชื่อผู้สมัคร และจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มหรือประเภทจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่กรณีที่คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบภายในสำนักงานหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ตรวจสอบ แต่ไม่ว่าในกรณีใด ห้ามมิให้เปิดเผยหรือทำด้วยประการใด ๆ ให้บุคคลอื่น ซึ่งไม่มีหน้าที่ตรวจสอบดังกล่าวล่วงรู้รายชื่อหรือจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มหรือประเภทจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร”

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มาตรา ๒๐

มาตรา ๒๐ การเลือกในระดับอำเภอให้กระทำได้ แม้จะไม่มีผู้สมัครครบทุกกลุ่ม ตามมาตรา ๑๑

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไขในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ ทั้งนี้ เพิ่มความว่า “หรือประเภท” ของมาตรา ๒๐ ในชั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดประเภทของผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภา ดังนี้

“มาตรา ๒๐ การเลือกในระดับอำเภอให้กระทำได้ แม้จะไม่มีผู้สมัครครบทุกกลุ่มหรือประเภทตามมาตรา ๑๑”

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มาตรา ๒๑

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ความปรากฏต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งอำเภอ ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด ว่าผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือสมัครมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือหนึ่งอำเภอ หรือ แสดงข้อมูลในใบสมัครหรือเอกสารหรือหลักฐานประกอบการสมัครอันเป็นเท็จ ให้ผู้อำนวยการ การเลือกตั้งอำเภอสั่งไม่รับสมัคร ในกรณีที่รับสมัครไว้แล้ว ให้การสมัครของผู้นั้นเป็นโมฆะ และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งซึ่งพบเห็นดังกล่าวสั่งลบชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ

ผู้ถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ไม่มีสิทธิเลือกและไม่มีสิทธิ ได้รับเลือก แต่ไม่มีผลกระทบต่อกรรับสมัครหรือการเลือกที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

ในกรณีที่ความตามวรรคหนึ่งปรากฏขึ้นในระหว่างการดำเนินการเลือกไม่ว่าระดับใด ก่อนประกาศผลการเลือก ให้ถือว่าผู้สมัครผู้นั้นกระทำการเพื่อให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือ เทียบธรรม และให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นเวลา ไม่เกินหนึ่งปี ส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดตามที่ เห็นสมควร คำสั่งและการกำหนดของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคสาม ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอน สิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไขในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ทั้งนี้ เพิ่มความว่า “หนึ่งประเภท” ในวรรคแรกของมาตรา ๒๑ ในชั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดประเภทของผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภา ดังนี้

“มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ความปรากฏต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งอำเภอ ไม่ว่าจะ ด้วยเหตุใดว่าผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือสมัครมากกว่าหนึ่งกลุ่ม หนึ่งประเภทหรือหนึ่งอำเภอ หรือแสดงข้อมูลในใบสมัครหรือเอกสารหรือหลักฐานประกอบ การสมัครอันเป็นเท็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งอำเภอสั่งไม่รับสมัคร ในกรณีที่รับสมัคร ไว้แล้ว ให้การสมัครของผู้นั้นเป็นโมฆะ และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งซึ่งพบเห็นดังกล่าวสั่งลบชื่อ ผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ

..... ฯลฯ”

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มาตรา ๒๒

มาตรา ๒๒ ภายในห้าวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลารับสมัคร ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามแยกเป็นรายกลุ่มทุกกลุ่มในเขตอำเภอ โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป และให้ประกาศไว้ ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ศาลากลางจังหวัด และที่ว่าการอำเภอด้วย

การประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไขในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ ทั้งนี้ เพิ่มความว่า “และรายประเภททุกประเภท” ในวรรคแรกของมาตรา ๒๒ ในชั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดประเภทของผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภา ดังนี้

“มาตรา ๒๒ ภายในห้าวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลารับสมัคร ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามแยกเป็นรายกลุ่มทุกกลุ่มและรายประเภททุกประเภทในเขตอำเภอ โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป และให้ประกาศไว้ ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ศาลากลางจังหวัด และที่ว่าการอำเภอด้วย

..... ฯลฯ .....”

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มาตรา ๒๓

มาตรา ๒๓ กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอสิ่งไม่รับสมัครผู้ใดหรือส่งลบบชื่อผู้สมัครผู้ใด ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครหรือวันที่ผู้อำนวยการการเลือกส่งลบบชื่อ แล้วแต่กรณี

ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน เมื่อถึงวันเลือก ถ้าศาลฎีกายังมิได้วินิจฉัย ให้ดำเนินการเลือกต่อไป โดยให้ถือว่าผู้สมัครเพียงเท่าที่ปรากฏตามบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอประกาศ ในกรณีเช่นนี้ คำวินิจฉัยของศาลฎีกาไม่มีผลกระทบต่อการเลือกที่ดำเนินการไปแล้ว

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มาตรา ๒๔

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่ผู้สมัครซึ่งถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครก่อนการดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่ผู้อำนวยการการเลือกส่งลบบชื่อ และให้นำความในมาตรา ๒๓ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

หมวด ๒ ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก

หมวด ๒

ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มาตรา ๒๕

มาตรา ๒๕ ในการดำเนินการเพื่อเลือกสมาชิกวุฒิสภา ให้มีคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงาน แนะนำ อำนวยความสะดวก และรายงานปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาต่อคณะกรรมการ ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการระดับประเทศ โดยให้คณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการระดับประเทศ

(๒) คณะกรรมการระดับจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับจังหวัดอื่น และ ปลัดกรุงเทพมหานครสำหรับกรุงเทพมหานคร เป็นประธาน หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดหรือบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสามคน ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตจังหวัดซึ่งมิได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและมีได้เป็นสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือเป็นผู้สมัคร หรือมีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติ เป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตจังหวัดนั้น จำนวนสองคนเป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

(๓) คณะกรรมการระดับอำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอเป็นประธาน หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ จำนวนสามคน ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตอำเภอซึ่งมิได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และมีได้เป็นสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือเป็นผู้สมัคร หรือมีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติ เป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตอำเภอนั้น จำนวนสองคนเป็นกรรมการ และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานหรือข้าราชการประจำอำเภอซึ่งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ

ผู้มีอำนาจแต่งตั้ง การแต่งตั้ง และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการตาม (๒) และ (๓) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด สำหรับกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการจะกำหนดให้แต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครตำแหน่งใดแทนหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดตาม (๒) และหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอตาม (๓) ก็ได้

ผู้เป็นกรรมการโดยตำแหน่งหรือหัวหน้าส่วนราชการหรือบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐตาม (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี ต้องไม่เป็นผู้มีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติ เป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตจังหวัดหรืออำเภอนั้น

ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการว่า กรรมการตาม (๒) หรือ (๓) ผู้ใดมีกรณีตามวรรคสาม หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะทำให้การเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งอื่นหรือบุคคลอื่นเป็นกรรมการแทนได้ตามที่เห็นสมควร

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง และพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มาตรา ๒๖

มาตรา ๒๖ ในการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ให้เลขาธิการเป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ให้กรรมการและเลขานุการตามมาตรา ๒๕ (๒) เป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด และให้กรรมการและเลขานุการตามมาตรา ๒๕ (๓) เป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มาตรา ๒๗

มาตรา ๒๗ เมื่อพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภามีผลใช้บังคับ ให้ผู้อำนวยการการเลือกเป็นผู้ดำเนินการให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้และตามที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่คณะกรรมการกำหนด

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๒๘

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนา ในจังหวัดหรืออำเภอ แล้วแต่กรณี ที่มีการเลือก ให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือ การปฏิบัติงานของผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดหรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอได้ ในกรณีนี้ คณะกรรมการจะมอบอำนาจให้คณะกรรมการตามมาตรา ๒๕ (๒) และ (๓) เป็นผู้แต่งตั้ง แทนคณะกรรมการก็ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ในการเลือกทุกระดับ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ผู้อำนวยการ ทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรดำเนินการหรือช่วยเหลือเกี่ยวกับการ ดำเนินการเลือกได้

ในการเลือกระดับประเทศ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศได้

การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๒๙

<p>มาตรา ๒๙ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอมิหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) จัดให้มีสถานที่รับสมัครและสถานที่เลือกในเขตอำเภอ</p> <p>(๒) จัดให้มีการรับสมัคร</p> <p>(๓) ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร</p> <p>(๔) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามมาตรา ๒๒</p> <p>(๕) จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้สมัครทุกคนเพื่อให้ผู้สมัครตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการเลือก</p> <p>(๖) ควบคุมการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม</p> <p>(๗) ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ และส่งบัญชีรายชื่อของผู้ได้รับเลือก พร้อมทั้งเอกสารหรือข้อมูลตาม (๕) ไปยังผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด</p> <p>(๘) บันทึกภาพและเสียงของกระบวนการเลือกไว้เป็นหลักฐาน</p> <p>(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภามาตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย</p> <p>สถานที่เลือกต้องเป็นสถานที่ที่สามารถเดินทางไปได้โดยสะดวก พร้อมทั้งให้มีป้ายหรือเครื่องหมายอื่นใดเพื่อแสดงขอบเขตบริเวณของสถานที่เลือกไว้ด้วย</p> <p>ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด</p>
--

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มาตรา ๓๐

มาตรา ๓๐ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับจังหวัด ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดให้มีสถานที่เลือกในเขตจังหวัด
- (๒) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับอำเภอแยกเป็นรายการกลุ่ม โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับบัญชีรายชื่อจากผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ
- (๓) จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับอำเภอ เพื่อให้ผู้ได้รับเลือกได้ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการเลือก ทั้งนี้ ให้ใช้เอกสารหรือข้อมูลที่ได้รับมาจากผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ
- (๔) ควบคุมการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนให้เป็นไป โดยสุจริตและเที่ยงธรรม
- (๕) ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัด และส่งบัญชีรายชื่อของผู้ได้รับเลือก พร้อมทั้งเอกสารหรือข้อมูลตาม (๓) ไปยังผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ
- (๖) บันทึกภาพและเสียงของกระบวนการเลือกไว้เป็นหลักฐาน
- (๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการกำหนด หรือมอบหมาย

ให้นำความในมาตรา ๒๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไขในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ ทั้งนี้ เพิ่มความว่า “และประเภท” ในมาตรา ๓๐ (๒) ในชั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดประเภทของผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภา ดังนี้

“มาตรา ๓๐ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับจังหวัด ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีสถานที่เลือกในเขตจังหวัด

(๒) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับอำเภอแยกเป็นรายกลุ่มและประเภท โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับบัญชีรายชื่อจากผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ
..... ฯลฯ .....

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๓๑

มาตรา ๓๑ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีสถานที่เลือกในระดับประเทศ

(๒) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับจังหวัดแยกเป็นรายกลุ่ม โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับบัญชีรายชื่อจากผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด

(๓) จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับจังหวัด เพื่อให้ผู้ได้รับเลือกได้ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการเลือก ทั้งนี้ ให้ใช้เอกสารหรือข้อมูลที่ได้รับมาจากผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด

(๔) ควบคุมการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๕) เสนอรายชื่อและคะแนนของแต่ละบุคคลในแต่ละกลุ่มต่อคณะกรรมการเพื่อประกาศผลการเลือก

(๖) บันทึกภาพและเสียงกระบวนการเลือกไว้เป็นหลักฐาน

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

ให้นำความในมาตรา ๒๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไขในขั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ ทั้งนี้ เพิ่มคำว่า “และประเภท” ในมาตรา ๓๑ (๒) และ (๕) ในขั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดประเภทของผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภา ดังนี้

“มาตรา ๓๑ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

..... ฯลฯ .....

(๒) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับจังหวัดแยกเป็นรายกลุ่ม และประเภทโดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร และประกาศให้ประชาชนทราบ เป็นการทั่วไปภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับบัญชีรายชื่อจากผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด

..... ฯลฯ .....

(๕) เสนอรายชื่อและคะแนนของแต่ละบุคคลในแต่ละกลุ่มและประเภทต่อ คณะกรรมการ เพื่อประกาศผลการเลือก

..... ฯลฯ .....

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มาตรา ๓๒

มาตรา ๓๒ ให้ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดและ ในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก และพนักงานเจ้าหน้าที่ มีสิทธิได้รับเบี้ยเลี้ยง ค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่คณะกรรมการกำหนด

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มาตรา ๓๓

มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ประธานและกรรมการ
ในคณะกรรมการระดับจังหวัดหรือในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือพนักงาน
เจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามหน้าที่
ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ
ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ คณะกรรมการระดับจังหวัด คณะกรรมการระดับอำเภอ
ผู้อำนวยการการเลือก หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้

กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับ
จังหวัดหรือในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติ
หน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของ
คณะกรรมการหรือปฏิบัติตามคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้ง หากได้กระทำโดยสุจริต
ย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ

หมวด ๓ การเลือก

หมวด ๓

การเลือก

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๓๔

มาตรา ๓๔ การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ใช้วิธีลงคะแนนลับตามวิธีการที่กำหนด
ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๓๕

มาตรา ๓๕ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการเลือกได้ภายใน
ระยะเวลาหรือในวันที่กำหนดเพราะเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นใด
คณะกรรมการอาจกำหนดวันเลือกใหม่ของการเลือกระดับอำเภอ การเลือกระดับจังหวัด หรือ
การเลือกระดับประเทศตามความจำเป็นก็ได้

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๓๕/๑

มาตรา ๓๕/๑ กรณีที่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการ
เลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัดหรือระดับประเทศพร้อมกันทั่วราชอาณาจักรตามวันที่คณะกรรมการ
ประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๒ (๑) อันมิใช่เป็นกรณีตามมาตรา ๓๕ และคณะกรรมการมีมติด้วย
คะแนนไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ว่าการดำเนินการเลือกต่อไปตามกำหนด
วันเดิมจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมหรือเรียบบ่อย คณะกรรมการจะประกาศกำหนดวันเลือกใหม่ก็ได้
ในกรณีที่มีเหตุตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้นในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนน คณะกรรมการ
จะสั่งยกเลิกการเลือก และประกาศกำหนดวันเลือกใหม่ก็ได้

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- มีการเพิ่มขึ้นใหม่^{๓๒} : เพื่อให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ที่มีการเพิ่มเติมบทบัญญัติ
เพื่อเป็นมาตรการป้องกันปัญหากรณีที่ไม้อาจจัดให้มีการเลือกตั้งพร้อมกันทั่วราชอาณาจักรได้
จึงควรบัญญัติให้สอดคล้องกัน

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ^{๓๓}

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๑๑ คน

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้เพิ่มตามคณะกรรมการวิสามัญ)	๒๐๖	คะแนน
ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม)	-	คะแนน
งดออกเสียง	๕	คะแนน
ไม่ลงคะแนนเสียง	-	คะแนน

^{๓๒} บันทึกการประชุมของคณะกรรมการวิสามัญ ครั้งที่ ๑๑ วันศุกร์ที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๐ - ๑๑.

^{๓๓} รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๒๗.

มาตรา ๓๖

มาตรา ๓๖ ผู้สมัครอาจแนะนำตัวได้ตามวิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด บุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้สมัคร จะช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัว ต้องปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๓๗

มาตรา ๓๗ ในระหว่างการดำเนินการเลือกตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิใช่ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นเข้าไปในสถานที่เลือก เว้นแต่จะเป็นผู้ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการเลือก หรือผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจากกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี

เมื่อประกาศผลครบถ้วนแล้ว ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นซึ่งไม่มีสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือก ต้องออกจกสถานที่เลือก

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- มีการแก้ไข : เพื่อให้มีความสอดคล้องกับกระบวนการเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ (มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒) ที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมกระบวนการเลือกโดยวิธีการเลือกกันเองภายในกลุ่ม

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๑๐ คน
ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้แก้ไขเพิ่มเติมตามคณะกรรมการวิสามัญ)	๒๐๓	คะแนน
ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม)	-	คะแนน
งดออกเสียง	๖	คะแนน
ไม่ลงคะแนนเสียง	๑	คะแนน

มาตรา ๓๘

มาตรา ๓๘ ในระหว่างการดำเนินการเลือกตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกตั้งขั้นต้นผู้ใดนำเข้าไปหรือใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใด ๆ ที่อาจใช้เพื่อติดต่อสื่อสารหรือเพื่อบันทึกภาพหรือเสียง หรืออุปกรณ์อื่นใดตามที่คณะกรรมการกำหนดในสถานที่เลือก รวมทั้งบริเวณโดยรอบสถานที่เลือกตามที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี กำหนด
ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกตั้งขั้นต้นซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ และมีความจำเป็นต้องใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ตามวรรคหนึ่งเพื่อประโยชน์ในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกหรือการลงคะแนนโดยได้รับอนุญาตจากกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- มีการแก้ไข : เหตุผลเช่นเดียวกับมาตรา ๓๗

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๑๐ คน

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้แก้ไขเพิ่มเติมตามคณะกรรมการการวิสามัญ)	๒๐๕	คะแนน
ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม)	-	คะแนน
งดออกเสียง	๔	คะแนน
ไม่ลงคะแนนเสียง	๑	คะแนน

มาตรา ๓๙

มาตรา ๓๙ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดอันเป็นการขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกเข้าไป ณ สถานที่เลือก หรือมิให้ไปถึง ณ สถานที่เลือกภายในกำหนดเวลาที่จะเลือก

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๔๐

มาตรา ๔๐ การเลือกระดับอำเภอ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้สมัครทุกคนต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของ

แต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป
ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสามคน ให้ผู้ซึ่งได้
คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่ผู้ได้คะแนน
ไม่ถึงสามคนให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับหัวหน้าคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของ
แต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินหัวหน้าคน
ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ผู้ได้
คะแนนไม่ถึงหัวหน้าคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือกในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เกินสามคน
หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินสามคน ให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้
ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกสำหรับกลุ่มนั้น

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างดำเนินการ
เลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕)
มีเพียงเท่าที่มีอยู่กลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มี
ผลกระทบต่อกรเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๖/๑) ในกลุ่มใดมีผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกเลยมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวน
ผู้สมัครและแสดงตนในกลุ่มนั้น แต่ไม่น้อยกว่าสามคน ให้สันนิษฐานว่ามีการสมยอมกันในการเลือกและ
ถือว่าการเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้ผู้สมัคร
ในกลุ่มนั้นเลือกกันเองใหม่ โดยให้ผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกนั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และ
ต้องออกจากสถานที่เลือก

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เกินหัวหน้าคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินหัวหน้าคน
ให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัว
ในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอส่งบัญชีรายชื่อ
ผู้ได้รับเลือกตาม (๕) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูล
ตามมาตรา ๒๙ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และ
ไม่มีผลกระทบต่อกรเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลง
กันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้จัดให้มีกรแบ่งสายออกเป็นสายไม่เดินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน
เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสายต้องมิได้
ไม่เดินหัวหน้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่มและห้าบุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากหัวหน้ากลุ่มของตนและอยู่ในสายใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน ในขั้นนี้ ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการพรรคพรรคเลือกระดับอำเภอ ดำเนินการให้มีภควรรณบัตรคะแนนโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสามคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่มิได้คะแนนไม่ถึงสามคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๑๓) ให้ผู้อำนวยการพรรคเลือกระดับอำเภอส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการพรรคเลือกระดับจังหวัดพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตร ๒๖ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในเขตอำเภอใดมีผู้สมัครไม่เกินห้ากลุ่ม เมื่อได้ดำเนินการเลือกตาม (๑) แล้ว ไม่ต้องสั่งจัดให้มีการแบ่งสายตาม (๑๐) และให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- มีการแก้ไข : เนื่องจากกระบวนการเลือกเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ทั้งในระดับอำเภอ (มาตรา ๔๐) ระดับจังหวัด (มาตรา ๔๑) และระดับประเทศ (มาตรา ๔๒) หากใช้วิธีการเลือกไขว้ตามร่างเดิมจะมีผลต่อผู้สมัครในการพิจารณาการเลือก กรณีผู้สมัครแต่ละรายที่ได้รับคัดเลือกเข้าสู่รอบสอง เมื่อมีการจัดให้มีการแบ่งสายแล้ว จะต้องเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นในสายเดียวกัน อาจทำให้ผู้สมัครไม่สามารถพิจารณาเลือกผู้สมัครอื่นได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากข้อมูลการแนะนำตัวของผู้สมัครอาจไม่เพียงพอต่อการพิจารณาการเลือก รวมถึงผู้สมัครรายใดที่มิได้เป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป ย่อมจะไม่มีโอกาสได้รับเลือก ดังนั้น วิธีการเลือกไขว้จะทำให้เกิดการลอบบี้หรือวิ่งเต้นได้ และไม่อาจป้องกันการสมยอมกันได้ จึงมีการแก้ไขเพิ่มเติมกระบวนการเลือกทั้งสามระดับเป็นวิธีการเลือกกันเองภายในกลุ่ม

ทั้งนี้ มีการเพิ่มเติมมาตรการของการป้องกันการสมยอมกันในการเลือกทั้งในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ กล่าวคือ กรณีผู้สมัครรายใดที่สมัครรับเลือก แต่ไม่ได้รับคะแนนเลือกเลย มีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนผู้สมัครและแสดงตนในกลุ่มนั้น แต่ไม่น้อยกว่าสามคน กรณีนี้ให้สันนิษฐานว่ามีการสมยอมกันในการเลือกและถือว่าการเลือก

ไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้ผู้สมัครในกลุ่มนั้นเลือกกันเองใหม่ โดยให้ผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกนั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และต้องออกจากสถานที่เลือก

รายการแปรญัตติ

๑. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ นายปกรณ์ นิลประพันธ์ นายอภิชาติ สุข์คานนท์ และศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต (กรรมาธิการวิสามัญ) ขอสงวนความเห็นให้คงไว้ตามร่างเดิม

๒. นายสมชาย แสวงการ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และพลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร ขอสงวนคำแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๔๐ การเลือกระดับอำเภอ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้สมัครทุกคนต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้ให้ผู้สมัครแบบอิสระตามมาตรา ๑๕ (๑) ในแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินหนึ่งคน เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับผู้สมัครแบบอิสระในกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป

(๔) เมื่อตราลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการตราตราเลือกระดับอำเภอต่อตัวเนินตรา ให้มีคตรนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผยให้ผู้สมัครที่เป็นตัวแทนขององค์กรตามมาตรา ๑๕ (๒) ในแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินหนึ่งคน เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่ม

เป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับผู้สมัครที่เป็นตัวแทนขององค์กรในกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับหัวคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินหัวคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงหัวคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นอันดับสามในการเลือกตาม (๓) และ (๔) มีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสามคนในแต่ละกลุ่ม ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงสามคนในแต่ละกลุ่มให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่ในกรณีการเลือกตาม (๓) และ (๔) ที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เกินสามคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินสามคนให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกสำหรับกลุ่มนั้น

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เกินหัวคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินหัวคนให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น กลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อทางเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดการดำเนินการให้ผู้สมัครได้รับเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อทางเลือกของกลุ่มอื่น ๆ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๓) และ (๔) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๙ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้สัดให้มีคนแบ่งสอยออกเป็นสอยไม่เกินสี่สอย แต่ละสอยประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสอยมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสอยต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสอยใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน ในขั้นนี้ ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการพรรคการเมืองระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสามคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่มิได้คะแนนไม่ถึงสามคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๑๓) ให้ผู้อำนวยการพรรคการเมืองระดับอำเภอส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการพรรคการเมืองระดับจังหวัดพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๖ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

พรรคการเมืองตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในเขตอำเภอใดมีผู้สมัครไม่เกินห้ากลุ่ม เมื่อได้ดำเนินการเลือกตาม (๑๓) แล้ว ไม่ต้องจัดให้มีการแบ่งสายตาม (๑๑) และให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้”

เหตุผลของคำแปรญัตติ^{๓๔} : แปรญัตติวิธีการเลือกในมาตรา ๔๐ ถึงมาตรา ๔๒ โดยการเลือกในระดับอำเภอ ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มเลือกกันเองจนได้ผู้รับเลือก ประเภทละ ๓๐ คน รวมทั้งสองประเภทเป็นจำนวน ๖๐ คน และใช้วิธีเดียวกันในระดับจังหวัดจนได้ ๔ อันดับแรกของแต่ละกลุ่ม รวมทั้งสองประเภทจะมีผู้ได้รับเลือกจังหวัดละ ๘๐ คน โดยการเลือกกันเองภายในกลุ่ม และให้มีการแนะนำตัวเองและแสดงวิสัยทัศน์ด้วยเพื่อให้เป็นไปตามแนวคิดของการคัดกรองกันเองภายในกลุ่ม และในการเลือกระดับประเทศจะเลือกรวมทั้งสองประเภทให้ได้จำนวน ๒๐๐ คน

---

^{๓๔} บันทึกการประชุมของคณะกรรมการการวิสามัญ ครั้งที่ ๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๒๒.

๓. นายเจตน์ ศิรธรานนท์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอสงวนคำแปรญัตติ
ดังนี้

“มาตรา ๔๐ การเลือกระดับอำเภอ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้สมัครทุกคนต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการ
กำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับ
อำเภอจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับ
อำเภอกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน
โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้ ให้ผู้สมัคร
แบบอิสระตามมาตรา ๑๕ (๑) ในแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกิน
สามคน แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้ เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ
ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย
ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดหกลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับผู้สมัคร
แบบอิสระในกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป

(๔) เมื่อครบลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการพรรคหรือพรรคระดับ
อำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผยให้ผู้สมัครที่เป็นตัวแทนขององค์กร
ตามมาตรา ๑๕ (๒) ในแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสามคน
แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้ เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ
ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย
ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดหกลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับผู้สมัคร
ที่เป็นตัวแทนขององค์กรในกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับห้าคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของ
แต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกิน
ห้าคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวสลับสวดคกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น
ในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงห้าคนให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือกในการเลือก
ตาม (๓) และ (๔) มีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินหกคนในแต่ละกลุ่ม

ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงหกคนในแต่ละกลุ่ม ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่ในกรณีการเลือกตาม (๓) และ (๔) ที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เกินหกคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินหกคนให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกสำหรับกลุ่มนั้น

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เกินห้าคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินห้าคน ให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น กลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อทางเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อทางเลือกของกลุ่มอื่น ๆ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๓) และ (๔) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๙ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้จัดให้มีกรงแขงสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน ในขั้นนี้ ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีกรงแขงคะแนนโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสามคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่ผู้ซึ่งได้คะแนนไม่ถึงสามคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๑๓) ให้ผู้อำนวยการพรรคพรรคเลือกระดับอำเภอส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการพรรคพรรคเลือกระดับจังหวัดพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๖ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

พรรคดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในเขตอำเภอใดมีผู้สมัครไม่เกินห้ากลุ่ม เมื่อได้ดำเนินการเลือกตาม (๓) แล้ว ไม่ต้องจัดให้มีการแบ่งสายตาม (๑๐) และให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

เหตุผลของคำแปรญัตติ^{๓๕} : แปรญัตติในมาตรา ๔๐ ถึงมาตรา ๔๒ โดยแนวคิดที่จะทำอะไรให้ในการเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ มีบุคคลซึ่งได้รับเลือกจำนวนมากที่สุดเพื่อให้เกิดการบล็อกโหวตได้น้อยที่สุด ทั้งนี้ ในการเลือกไข้อย่างไม่สามารถป้องกันการบล็อกโหวตได้ แต่การเลือกตรงยังอาจป้องกันการบล็อกโหวตได้บางส่วน โดยไม่เห็นด้วยให้มีการเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นซึ่งไม่ใช่บุคคลที่เป็นที่รู้จักในกลุ่มของตน

คำชี้แจงประเด็นมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒^{๓๖} :

กรรมาธิการวิสามัญ ในฐานะผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ให้ข้อมูลว่า ขั้นตอนการพิจารณาประเด็นดังกล่าวของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ มีการพิจารณารูปแบบการเลือกในลักษณะการเลือกกันเองของผู้สมัคร แต่กรณีดังกล่าวอาจมีการทุจริตได้ง่ายด้วยวิธีการใช้ผลประโยชน์จูงใจผู้มีสิทธิเลือกให้เลือกบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือการบล็อกโหวต ดังนั้น จึงมีการรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ รวมทั้งสื่อมวลชน และพิจารณาเห็นด้วยกับวิธีการเลือกทั้งการเลือกกันเองในรอบแรก และการแบ่งสายเลือกกลุ่มอื่นในสายเดียวกัน ในลักษณะการเลือกไข้ในรอบที่สอง เนื่องจากการแบ่งสายโดยจับสลากจะไม่สามารถทราบได้ว่าผู้สมัครรายใดจะอยู่กลุ่มใด การลือขบับหรือวิ่งเต้นจะเป็นไปได้ยาก นอกจากนี้ได้นำแนวความคิดมาจากการเลือกตั้งของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งจะไม่มีการหาเสียงแต่จะมีการจัดทำเป็นบัญชีรายชื่อของผู้สมัคร และป้ายปิดประกาศรายละเอียดและคุณสมบัติของผู้สมัคร เนื่องจากผู้สมัคร

^{๓๕} บันทึกการประชุมของคณะกรรมการวิสามัญ ครั้งที่ ๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๒๖.

^{๓๖} บันทึกการประชุมของคณะกรรมการวิสามัญ ครั้งที่ ๙ วันศุกร์ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๐ - ๑๑ ครั้งที่ ๑๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๔ - ๑๖ ครั้งที่ ๑๑ วันศุกร์ที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๒ - ๑๔ และครั้งที่ ๑๒ วันอังคารที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๔ - ๕.

ต้องผ่านการรับรองแล้วว่าเป็นบุคคลที่ไม่มีลักษณะต้องห้าม รวมทั้งหากคณะกรรมการ
การเลือกตั้งตรวจสอบคุณสมบัติมีลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรายใด ย่อมลบชื่อผู้สมัครออก
จากบัญชีรายชื่อได้ ทั้งนี้ ผู้สมัครย่อมพิจารณารายละเอียดข้อมูลและคุณสมบัติของผู้สมัคร
รายอื่นจากคู่มือการแนะนำตัว ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้จัดทำเพื่อแจกจ่ายแล้ว
ดังนั้น ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา จึงกำหนดให้
มีทั้งการเลือกกันเองและการเลือกไขว้เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตการเลือกสมาชิกวุฒิสภาได้

กรรมาธิการวิสามัญ พิจารณาเห็นว่า วิธีการเลือกไขว้ในกระบวนการเลือกสมาชิก
วุฒิสภาตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ นั้น จะมีผลต่อผู้สมัครในการพิจารณา
การเลือก เนื่องจากผู้สมัครแต่ละรายที่ได้รับคัดเลือกเข้าสู่รอบสอง เมื่อมีการจัดให้มีการแบ่ง
สายแล้ว จะต้องเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นในสายเดียวกัน อาจทำให้ผู้สมัครไม่สามารถพิจารณาเลือก
ผู้สมัครอื่นได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากข้อมูลการแนะนำตัวของผู้สมัคร อาจไม่เพียงพอต่อ
การพิจารณาการเลือก รวมถึงผู้สมัครรายใดที่มีได้เป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป ย่อมจะไม่มีโอกาส
ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ดังนั้น จึงเห็นว่าวิธีการเลือกไขว้จะทำให้เกิดการล๊อบบี้หรือ
วิ่งเต้นได้ และไม่อาจป้องกันการสมยอมกันได้

ดังนั้น คณะกรรมาธิการวิสามัญ จึงแก้ไขความในมาตรา ๔๐ ถึงมาตรา ๔๒
โดยตัดวิธีการเลือกไขว้ออกในกระบวนการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาทั้งระดับอำเภอ ระดับจังหวัด
และระดับประเทศ

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมาธิการวิสามัญ^{๓๗} ทั้งนี้ มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้อง
กับการแก้ไขเพิ่มเติมประเภทของผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภา

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๑๐ คน

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้แก้ไขเพิ่มเติมตามคณะกรรมาธิการวิสามัญ) ๒๐๓ คะแนน

---

^{๓๗} รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม
๒๕๖๑, หน้า ๑๔๑ - ๑๕๙.

ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม)	๑	คะแนน
งดออกเสียง	๖	คะแนน
ไม่ลงคะแนนเสียง	-	คะแนน

ปรากฏผลการแก้ไขเพิ่มเติมตามมติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นดังนี้

มาตรา ๔๒ การเลือกระดับอำเภอ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้สมัครต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือเมื่อพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มและแต่ละประเภทรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกันและประเภทเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มและแต่ละประเภทที่ได้จัดตาม (๒) แล้ว ลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันและประเภทเดียวกันดังกล่าวได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดและประเภทใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นและประเภทนั้นโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่มและแต่ละประเภท เป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับกลุ่มนั้นและประเภทนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป ในกรณีที่ลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสามคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้นและประเภทนั้น และในกรณีที่มิได้คะแนนไม่ถึงสามคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๕) ในกรณีที่กลุ่มใดและประเภทใดมีผู้สมัครไม่เกินสามคน หรือมีผู้มารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินสามคน ให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกสำหรับกลุ่มนั้นและประเภทนั้นโดยไม่ต้องดำเนินการเลือก

(๖) กลุ่มใดและประเภทใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดการดำเนินการเลือกสำหรับกลุ่มนั้นและประเภทนั้น และไม่มีผลกระทบต่อทางเลือกของกลุ่มและประเภทอื่น ๆ

(๗) กลุ่มใดและประเภทใดมีผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกเลยมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนผู้สมัครและแสดงตนในกลุ่มนั้นและประเภทนั้น แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามคน ให้สันนิษฐานว่ามีการสมยอมกันในการเลือก และถือว่าการเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้ผู้สมัครในกลุ่มนั้นและประเภทนั้นเลือกกันเองใหม่ โดยให้ผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกนั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และต้องออกจากสถานที่เลือก

(๘) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๔) และ (๕) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๓๐ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๑

มาตรา ๔๑ การเลือกระดับจังหวัด ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก
- (๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดกำหนด
- (๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้
- (๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสองลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับประเทศต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสองคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงสองคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก
- (๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับหัวคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกชั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินหัวคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงหัวคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือกในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอรวมกันแล้วไม่เกินสองคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินสองคน ให้ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกสำหรับกลุ่มนั้น
- (๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างครบกำหนดนครเลือกชั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่กลุ่มใดไม่มีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อารเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๖/๑) ในกลุ่มใดมีผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกเลยมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนผู้สมัครและแสดงตนในกลุ่มนั้น แต่ไม่น้อยกว่าสามคน ให้สันนิษฐานว่ามีการสมยอมกันในการเลือกและถือว่าการเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการให้ผู้สมัครในกลุ่มนั้นเลือกกันเองใหม่ โดยให้ผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกนั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และต้องออกจากสถานที่เลือก

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอรวมกันแล้วไม่เกินห้าคน หรือมหาวิทยาลัยรวมตัวรวม (๑) ไม่เกินห้าคนให้ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอทุกคนซึ่งมหาวิทยาลัยรวมตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๔) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๓๐ (๓) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ ให้งดการดำเนินการให้ผู้มีพรรคเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อการเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้จัดให้มีพรรคแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการให้ผู้มีพรรคคะแนนโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสองลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับประเทศต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเกินให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสองคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับการเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงสองคนให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๑๓) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๙ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด
ทั้งนี้ ในจังหวัดใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอจากทุกอำเภอหรือในระดับจังหวัดไม่เกินห้ากลุ่ม
เมื่อได้ดำเนินการเลือกตาม (๓) แล้ว ไม่ต้องจัดให้มีการแบ่งสายตาม (๑๐) และให้แต่ละกลุ่มเลือก
ผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือก
ตนเองมิได้

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- มีการแก้ไข : เหตุผลเช่นเดียวกันกับมาตรา ๔๐

รายการแปรญัตติ

๑. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ นายปกรณ์ นิลประพันธ์ นายอภิชาติ สุจริตานนท์
และศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต (กรรมาธิการวิสามัญ) ขอสงวนความเห็นให้คงไว้
ตามร่างเดิม

๒. นายสมชาย แสวงการ และพลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร สมาชิกสภานิติบัญญัติ
แห่งชาติ ขอสงวนคำแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๔๑ การเลือกระดับจังหวัด ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลา
ที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับ
จังหวัดจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับ
จังหวัดกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกิน สองคน
โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้ ให้ผู้ได้รับ
เลือกระดับอำเภอสำหรับผู้สมัครแบบอิสระตามมาตรา ๔๐ (๓) ของแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือก
ผู้สมัครในกลุ่มเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครได้ไม่เกินหนึ่งคน โดยจะลงคะแนนเลือก
ตนเองก็ได้ เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด
ดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสี่ลำดับแรกของ
แต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับผู้สมัครแบบอิสระในกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการ
เลือกในระดับประเทศต่อไป

(๕) เมื่อพรรคส่งคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการพรรคระดับจังหวัดดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผยให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับผู้สมัครที่เป็นตัวแทนขององค์กรในกลุ่มนั้นเพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับประเทศต่อไป

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับหัวหน้าคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินหัวหน้า ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับการเลือกตาม (๓) และ (๔) มีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสี่คนในแต่ละกลุ่ม ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับการเลือกในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงสี่คนในแต่ละกลุ่ม ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกตั้งในระหว่างพรรคดำเนินการเลือกตั้งขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกตั้งและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่ในกรณีการเลือกตั้งตาม (๓) และ (๔) ที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เกินสามคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินสามคนให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกสำหรับกลุ่มนั้น

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งในระดับอำเภอรวมกันแล้วไม่เกินหัวหน้า หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินหัวหน้าให้ผู้ได้รับเลือกตั้งในระดับอำเภอกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกตั้งกันเอง โดยให้ถือว่าผู้ได้รับเลือกตั้งในระดับอำเภอทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น กลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อทางเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้ได้รับเลือกตั้งในระดับอำเภอ ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกตั้งสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อพรรคเลือกของผู้อื่น ๆ ให้ผู้อำนวยการพรรคระดับจังหวัดส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตั้งตาม (๓) และ (๔) ให้ผู้อำนวยการพรรคระดับประเทศ

พร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๙ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับจังหวัด เพื่อดำเนินการต่อไป

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่า จะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้จัดให้มีกรรมาธิการเป็นสหายไม่เกินสี่สหาย แต่ละสหายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ให้แบ่งให้แต่ละสหายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสหายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสหายใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสหายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสหายเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการพรรคการเมืองระดับจังหวัดดำเนินการให้มีกรรมาธิการโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสองลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับประเทศต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสองคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับการเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงสองคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๑๓) ให้ผู้อำนวยการพรรคการเมืองระดับจังหวัดส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการพรรคการเมืองระดับประเทศพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๙ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในจังหวัดใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอจากทุกอำเภอมาในระดับจังหวัดไม่เกินห้ากลุ่ม เมื่อได้ดำเนินการเลือกตาม (๑๓) แล้ว ไม่ต้องจัดให้มีกรรมาธิการตาม (๑๐) และให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้”

๓. นายเจตน์ ศิรธรานนท์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอสงวนคำแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๔๑ การเลือกระดับจังหวัด ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่ลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้ให้ผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับผู้สมัครแบบอิสระตามมาตรา ๔๐ (๓) ของแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกผู้สมัครในกลุ่มเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครได้ไม่เกินสามคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้ เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดแปดลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับผู้สมัครแบบอิสระในกลุ่มนั้นเพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับประเทศต่อไป

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผยให้ผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอผู้สมัครที่เป็นตัวแทนขององค์กรตามมาตรา ๔๐ (๔) ของแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกผู้สมัครในกลุ่มเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครได้ไม่เกินสามคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้ เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผยให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดแปดลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับผู้สมัครที่เป็นตัวแทนขององค์กรในกลุ่มนั้นเพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับประเทศต่อไป

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับหัวคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินหัวคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงหัวคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นอันดับสองในการเลือกตาม (๓) และ (๔) มีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินแปดคนในแต่ละกลุ่ม ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงแปดคนในแต่ละกลุ่ม ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่าง
การดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่ง
ได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่ในกรณีการเลือกตาม (๓) และ (๔) ที่กลุ่มใดมีผู้สมัคร
ไม่เกินแปดคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินแปดคนให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการ
เลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกสำหรับกลุ่มนั้น

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอรวมกันแล้วไม่เกินห้าคน หรือ
มารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินห้าคนให้ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการ
เลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับ
เลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น กลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับ
กลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อทางเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือก
สำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อทางเลือกของกลุ่มอื่น ๆ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับ
จังหวัดส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๓) และ (๔) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ
พร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๙ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับจังหวัด
เพื่อดำเนินการต่อไป

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่ม
ตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้จัดให้มีคนแย่งสลากออกเป็นสหายไม่เกินสี่สหาย แต่สหายประกอบด้วย
จำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ให้แบ่งให้แต่ละสหายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกัน
มากที่สุด และในแต่ละสหายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และ
ให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสหายใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสหาย
เดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสหายเดียวกันได้กลุ่มละ
หนึ่งคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับ
จังหวัดดำเนินการให้มีคนนับคะแนนโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสองลำดับแรก
ของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือก
ในระดับประเทศต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนน
สูงสุดเกินสองคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือก
ในกลุ่มนั้น และในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงสองคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๑๓) ให้ผู้อำนวยการพรรคพรรคเลือกระดับจังหวัดส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือก ตม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการพรรคพรรคเลือกระดับประเทศพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูล ตมมาตรา ๒๙ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป

พรรคดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในจังหวัดใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอจากทุกอำเภอ มระดับจังหวัดไม่เกินห้ากลุ่ม เมื่อได้ดำเนินการเลือกตม (๓) แล้ว ไม่ต้องสั่งให้มีพรรคแบ่ง สยตม (๑๐) และให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้”

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ^{๓๘} ทั้งนี้ มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับ การแก้ไขเพิ่มเติมประเภทของผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภา

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๑๐ คน

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้แก้ไขเพิ่มเติมตามคณะกรรมการวิสามัญ)	๒๐๒	คะแนน
ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม)	๑	คะแนน
งดออกเสียง	๗	คะแนน
ไม่ลงคะแนนเสียง	-	คะแนน

ปรากฏการแก้ไขเพิ่มเติมตามมติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นดังนี้

มาตรา ๔๓ การเลือกระดับจังหวัด ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้
(๑) ผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลา ที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก
(๒) เมื่อผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอมารับหรือเมื่อพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดจัดให้ผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอในกลุ่มเดียวกันและประเภท เดียวกันนั้นรวมอยู่ด้วยกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดกำหนด

^{๓๘} รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๔๑ - ๑๕๙.

(๓) ให้ผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอตาม (๒) ลงคะแนนเลือกบุคคลตาม (๒) ในกลุ่มเดียวกันและประเภทเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดและประเภทใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการนับคะแนนของกลุ่มนั้นและประเภทนั้นโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุด ลำดับแรกของแต่ละกลุ่มและแต่ละประเภท เป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับกลุ่มนั้นและประเภทนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับประเทศต่อไป ในกรณีที่ลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากัน จนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสี่คน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้นและประเภทนั้น และในกรณีที่มิได้คะแนนไม่ถึงสี่คน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนน เป็นผู้ได้รับเลือก

(๕) ในกรณีที่กลุ่มใดและประเภทใดมีผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอรวมกันแล้วไม่เกินสี่คน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินสี่คน ให้ถือว่าผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอทุกคนซึ่งมารายงานตัวนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกสำหรับกลุ่มนั้นและประเภทนั้นโดยไม่ต้องดำเนินการเลือก

(๖) กลุ่มใดและประเภทใดไม่มีผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอ ให้งดการดำเนินการเลือกสำหรับกลุ่มนั้นและประเภทนั้น และไม่มีผลกระทบต่อทางเลือกของกลุ่มและประเภทอื่น ๆ

(๗) กลุ่มใดและประเภทใดมีผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกเลยมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอและแสดงตนในกลุ่มนั้นและประเภทนั้น แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามคน ให้สันนิษฐานว่ามีการสมยอมกันในการเลือก และถือว่าการเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการให้ผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอในกลุ่มนั้นและประเภทนั้นเลือกกันเองใหม่ โดยให้ผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกนั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และต้องออกจากสถานที่เลือก

(๘) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๔) และ (๕) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๓๑ (๓) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๒

มาตรา ๔๒ การเลือกระดับประเทศ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัดต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสิบคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๓/๑) ในกลุ่มใดมีผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกเลยมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนผู้สมัครและแสดงตนในกลุ่มนั้น ให้สันนิษฐานว่ามีการสมยอมกันในการเลือกและถือว่าการเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการให้ผู้สมัครในกลุ่มนั้นเลือกกันเองใหม่ โดยให้ผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกนั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และต้องออกจากสถานที่เลือก

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย แล้วแจ้งผลการนับคะแนนให้คณะกรรมการทราบ

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับสี่สิบคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสี่สิบคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่มิได้ผู้ใดได้คะแนนไม่ถึงสี่สิบคน แต่มีจำนวนตั้งแต่ยี่สิบคนขึ้นไป ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของกลุ่มนั้นมีเท่าที่มีอยู่ แต่ถ้ามีผู้ได้คะแนนไม่ถึงยี่สิบคน ให้ผู้อำนวยการสรรหาสรรเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้ซึ่งไม่ได้รับเลือกซึ่งยังอยู่ ณ สถานที่เลือก ลงคะแนนเลือกกันเองใหม่เพื่อให้ได้จำนวนยี่สิบคน

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างการดำเนินการสรรเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกมีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๗) เมื่อผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๘) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๘) ให้จัดให้มีกรงแย่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๗) ของแต่ละกลุ่ม จับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด

(๙) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละไม่เกินห้าคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๑๐) เมื่อดำเนินการสรรเลือกตาม (๙) แล้ว ให้ผู้อำนวยการสรรเลือกระดับประเทศดำเนินการให้มีกรงนับคะแนนโดยเปิดเผย แล้วแจ้งผลกรงนับคะแนนให้คณะกรรมการทราบ

เมื่อคณะกรรมการได้รับรายงานตาม (๑๐) (๔) แล้ว ให้รอไว้ไม่น้อยกว่าห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าการเลือกเป็นไปโดยถูกต้อง สุจริต และเที่ยงธรรม ให้ประกาศผลการเลือกตาม (๑๐) (๔) ในราชกิจจานุเบกษา โดยให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบสามเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากกลุ่มนั้น ๆ

และให้กลุ่มที่มีผู้สมัครมากที่สุดเรียงตามลำดับได้รับจำนวนสมาชิกวุฒิสภาเพิ่มขึ้นอีกกลุ่มละหนึ่งคน จนกว่าจะมีจำนวนผู้ได้รับเลือกครบสองร้อยคน และสำหรับผู้ได้รับคะแนนลำดับที่สิบเอ็ดถึงลำดับที่ สิบห้าสูงสุดลำดับถัดไปหกลำดับของแต่ละกลุ่มให้อยู่ในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้น และให้กลุ่มที่มี ผู้สมัครมากที่สุดเรียงตามลำดับได้รับบัญชีสำรองเพิ่มขึ้นอีกกลุ่มละหนึ่งคน จนกว่าจะมีบัญชีสำรอง ครบหนึ่งร้อยคน และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบ

ในการจัดเรียงลำดับตามวรรคสองสำหรับผู้ที่อยู่ในลำดับที่มีคะแนนเท่ากันหรือกลุ่มที่มี ผู้สมัครเท่ากัน ให้จัดให้มีการจับสลากเพื่อเรียงลำดับต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ กำหนด

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- มีการแก้ไข : เหตุผลเช่นเดียวกันกับมาตรา ๔๐

รายการแปรญัตติ

๑. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ นายอภิชาติ สุจริตคานนท์ และศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต (กรรมาธิการวิสามัญ) ขอสงวนความเห็นให้คงไว้ ตามร่างเดิม

๒. นายสมชาย แสวงการ และพลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร สมาชิกสภานิติบัญญัติ แห่งชาติ ขอสงวนคำแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๔๒ การเลือกระดับประเทศ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัดต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลา ที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัด ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสิบคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้ ให้ผู้ได้รับ

เลือกระดับจังหวัดทั้งแบบอิสระและตัวแทนขององค์กรลงคะแนนเลือกผู้สมัครในแต่ละกลุ่ม
ได้เพียงกลุ่มละหนึ่งคน โดยลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการพรรคฯเลือกระดับประเทศ
ตัวแทนพรรคฯหนึ่งคนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๓) แล้ว
ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย ให้ผู้ซึ่ง
ได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับหนึ่งร้อยคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่
ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินหนึ่งร้อยคน ให้ผู้ซึ่ง
ได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ผู้ได้คะแนน
ไม่ถึงหนึ่งร้อยคน แต่มีจำนวนตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไป ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของกลุ่มนั้น
มีเท่าที่มีอยู่ แต่ถ้ามีผู้ได้คะแนนไม่ถึงห้าสิบคน ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้ซึ่ง
ไม่ได้รับเลือกซึ่งยังอยู่ ณ สถานที่เลือก ลงคะแนนเลือกกันเองใหม่เพื่อให้ได้จำนวนห้าสิบคน

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับสี่สิบคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของ
แต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุด
เกินสี่สิบคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น
ในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงสี่สิบคน แต่มีจำนวนตั้งแต่ยี่สิบคนขึ้นไป ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้น
ของกลุ่มนั้นมีเท่าที่มีอยู่ แต่ถ้ามีผู้ได้คะแนนไม่ถึงยี่สิบคน ให้ผู้อำนวยการพรรคฯเลือก
ระดับประเทศจัดให้ผู้ซึ่งไม่ได้รับเลือกซึ่งยังอยู่ ณ สถานที่เลือก ลงคะแนนเลือกกันเองใหม่
เพื่อให้ได้จำนวนยี่สิบคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับสี่สิบคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือก
ขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุด
เกินสี่สิบคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น
ในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงสี่สิบคน แต่มีจำนวนตั้งแต่ยี่สิบคนขึ้นไป ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของ
กลุ่มนั้นมีเท่าที่มีอยู่ แต่ถ้ามีผู้ได้คะแนนไม่ถึงยี่สิบคน ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ
จัดให้ผู้ซึ่งไม่ได้รับเลือกซึ่งยังอยู่ ณ สถานที่เลือก ลงคะแนนเลือกกันเองใหม่เพื่อให้ได้จำนวน
ยี่สิบคน

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่าง
การดำเนินการ เลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่ง
ได้รับเลือกมีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๗) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่ม
ตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๘) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นได้แนะนำตัวและแสดงวิสัยทัศน์เป็นการเฉพาะภายในกลุ่มแต่ละกลุ่มตามวิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

(๘) ให้จัดให้มีบัตรแบ่งสวดยออกเป็นสวดยไม่เกินสี่สวดย แต่สวดยประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสวดยมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุดและในแต่ละสวดยต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๗) ของแต่ละกลุ่มจับสลากคว่ำกลุ่มของตนจะอยู่ในสวดยใดให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกผู้สมัครในกลุ่มเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครได้ไม่เกินหนึ่งคนโดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้

(๙) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสวดยเดียวกันโดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสวดยเดียวกันได้กลุ่มละไม่เกินห้าคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้ เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๘) แล้ว ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับประเทศดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย แล้วแจ้งผลการนับคะแนนให้คณะกรรมการทราบ

(๑๐) เมื่อดำเนินการเสร็จตาม (๙) แล้ว ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับประเทศดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย แล้วแจ้งผลการนับคะแนนให้คณะกรรมการทราบ

เมื่อคณะกรรมการได้รับรายงานตาม (๑๐) (๙) แล้ว ให้รอไว้ไม่น้อยกว่าห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าทางเลือกเป็นไปโดยถูกต้อง สุจริตและเที่ยงธรรม ให้ประกาศผลการเลือกตาม (๑๐) (๙) ในราชกิจจานุเบกษา โดยให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบสี่เป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากกลุ่มนั้น ๆ และผู้ได้รับคะแนนลำดับที่สิบห้าถึงลำดับที่สิบสี่ห้าของ แต่ละกลุ่มอยู่ในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้น และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบ

ในการจัดเรียงลำดับตามวรรคสองสำหรับผู้ที่อยู่ในลำดับที่มีคะแนนเท่ากัน ให้จัดให้มีการจับสลากเพื่อเรียงลำดับต่อไป

ควรดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด”

๓. นายเจตน์ ศิรธรานนท์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอสงวนคำแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๔๒ การเลือกระดับประเทศให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัดต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มสงวนคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสิบคน โดยสงวนคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่สงวนคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้ให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดทั้งแบบอิสระและตัวแทนขององค์กรลงคะแนนเลือกผู้สมัครในแต่ละกลุ่มได้เพียงกลุ่มละสามคน โดยลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้

(๔) เมื่อการสงวนคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการพรรคพรรคเลือกระดับประเทศดำเนินการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับสี่สิบคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสี่สิบคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงสี่สิบคน แต่มีจำนวนตั้งแต่สี่สิบคนขึ้นไป ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของกลุ่มนั้นมีเท่าที่มีอยู่ แต่ถ้ามีผู้ได้คะแนนไม่ถึงสี่สิบคน ให้ผู้อำนวยการพรรคพรรคเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้ซึ่งไม่ได้รับเลือก ซึ่งยังอยู่ ณ สถานที่เลือก สงวนคะแนนเลือกตนเองใหม่ เพื่อให้ได้จำนวนสี่สิบคน

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างพรรคดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกมีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๗) เมื่อให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๘) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๘) ให้จัดให้มีกรงแห่งสหายออกเป็นสหายไม่เกินสี่สหาย แต่ละสหายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสหายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสหายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๗) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสหายใดให้ผู้ได้รับเลือกระดับ

จังหวัดทั้งแบบอิสระและตัวแทนองค์กรของแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกผู้สมัครในกลุ่มเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครได้ไม่เกินสามคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้

(๙) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสภายุติธรรมโดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่กลุ่มในสภายุติธรรมได้กลุ่มละไม่เกินห้าคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกตนเองหรือเลือกตนเองมิได้ เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๘) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งระดับประเทศดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย แล้วแจ้งผลการนับคะแนนให้คณะกรรมการทราบ

(๑๐) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๙) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งระดับประเทศดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย แล้วแจ้งผลการนับคะแนนให้คณะกรรมการทราบ

เมื่อคณะกรรมการได้รับรายงานตาม (๑๐) (๙) แล้ว ให้รอไว้ไม่น้อยกว่าห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าการเลือกเป็นไปโดยถูกต้อง สุจริตและเที่ยงธรรม ให้ประกาศผลการเลือกตาม (๑๐) (๙) ในราชกิจจานุเบกษา โดยให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบสี่สิบเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากกลุ่มนั้น ๆ และผู้ได้รับคะแนนลำดับที่สิบห้าถึงลำดับที่สิบห้าของแต่กลุ่มอยู่ในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้น และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบ

ในการจัดเรียงลำดับตามวรรคสองสำหรับผู้ที่อยู่ในลำดับที่มีคะแนนเท่ากัน ให้จัดให้มีการจับสลากเพื่อเรียงลำดับต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ^{๓๙} ทั้งนี้ มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมประเภทของผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภา

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๑๑ คน

^{๓๙} รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๔๑ - ๑๕๙.

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้แก้ไขเพิ่มเติมตามคณะกรรมการการวิสามัญ)	๒๐๓	คะแนน
ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม)	๑	คะแนน
งดออกเสียง	๗	คะแนน
ไม่ลงคะแนนเสียง	-	คะแนน

ปรากฏการแก้ไขเพิ่มเติมตามมติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นดังนี้

มาตรา ๔๔ การเลือกระดับประเทศ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก
  - (๒) เมื่อผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดมาครบหรือเมื่อพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดในกลุ่มเดียวกันและประเภทเดียวกันนั้นรวมอยู่ด้วยกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศกำหนด
  - (๓) ให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดตาม (๒) ลงคะแนนเลือกบุคคลตาม (๒) ในกลุ่มเดียวกันและประเภทเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้
  - (๔) กลุ่มใดและประเภทใดมีผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกเลยมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดและแสดงตนในกลุ่มนั้นและประเภทนั้น ให้สันนิษฐานว่ามีการสมยอมกันในการเลือก และถือว่าการเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดในกลุ่มนั้นและประเภทนั้นเลือกกันเองใหม่ โดยให้ผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกนั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และต้องออกจากสถานที่เลือก
  - (๕) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดและประเภทใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการนับคะแนนของกลุ่มนั้นและประเภทนั้นโดยเปิดเผย แล้วแจ้งผลการนับคะแนนให้คณะกรรมการทราบ
- เมื่อคณะกรรมการได้รับรายงานตาม (๕) แล้ว ให้รอไว้ไม่น้อยกว่าห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าทางเลือกเป็นไปโดยถูกต้อง สุจริตและเที่ยงธรรม ให้ประกาศผลการเลือกตาม (๕) ในราชกิจจานุเบกษา โดยให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มและแต่ละประเภทตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากกลุ่มและประเภทนั้น และผู้ได้รับคะแนนลำดับที่สิบเอ็ดถึงลำดับที่สิบห้าของแต่ละกลุ่มและประเภทอยู่ในบัญชีสำรองของกลุ่มและประเภทนั้น และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบ
- ในการจัดเรียงลำดับตามวรรคสองสำหรับผู้ที่อยู่ในลำดับที่มีคะแนนเท่ากัน ให้จัดให้มีการจับสลากเพื่อเรียงลำดับต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๓

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่คณะกรรมการกำหนดให้มีการนับคะแนนด้วยเครื่องกลหรือเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ ถ้าได้ดำเนินการนั้นโดยเปิดเผย ให้ถือว่าเป็นการนับคะแนนโดยเปิดเผยแล้ว

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๔๔

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ เห็นว่าการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกของคณะกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือกหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่มีการออกคำสั่ง และให้นำความในมาตรา ๒๓ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๔๕

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภากลุ่มใดมีไม่ครบจำนวน ไม่ว่าจะเพราะเหตุตำแหน่งว่างลง หรือด้วยเหตุอื่นใดอันมิใช่เพราะเหตุถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา ให้ประธานวุฒิสภาประกาศในราชกิจจานุเบกษาเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามลำดับ และให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่ ในระหว่างที่บุคคลดังกล่าวยังมีได้เข้ารับตำแหน่ง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

หากมีกรณีที่ต้องเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มใดขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามวรรคหนึ่ง แต่ไม่มีบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้นเหลืออยู่ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่าจะเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองในกลุ่มอื่นใดที่ยังมีผู้อยู่ในบัญชีสำรองเหลืออยู่แล้วดำเนินการเลื่อนบุคคลนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคหนึ่ง การจับสลากดังกล่าวให้มีผลเฉพาะการแต่งตั้งเลื่อนครั้งนั้น

ในกรณีที่ทุกกลุ่มไม่มีรายชื่อบุคคลในบัญชีสำรองเหลืออยู่สำหรับการเลื่อนบุคคลขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคสอง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่ แต่ในกรณีที่มีสมาชิกวุฒิสภาเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดและอายุของวุฒิสภาเหลืออยู่เกินหนึ่งปี ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวันนับแต่วันที่วุฒิสภามีสมาชิกเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้ได้รับเลือกตั้งดังกล่าวอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- มีการแก้ไข : เพื่อให้เกิดความชัดเจนกรณีสมาชิกวุฒิสภามีได้มาจากการแต่งตั้งและสอดคล้องกับบทบัญญัติในวรรคสองตอนต้นที่มีการใช้ถ้อยคำดังกล่าว

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ ทั้งนี้ เพิ่มความว่า “หรือประเภท” หลังคำว่า “กลุ่ม” ในทุกตำแหน่งของมาตรา ๔๕ เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมประเภทของสมาชิกวุฒิสภา ดังนี้

“มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภากลุ่มหรือประเภทใดมีไม่ครบจำนวน ไม่ว่าจะเพราะเหตุตำแหน่งว่างลง หรือด้วยเหตุอื่นใดอันมิใช่เพราะเหตุถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา ให้ประธานวุฒิสภาประกาศในราชกิจจานุเบกษาเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่ม

หรือประเภทนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามลำดับ และให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่ ในระหว่างที่บุคคลดังกล่าวยังมิได้เข้ารับตำแหน่ง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

หากมีกรณีที่ต้องเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มหรือประเภทใดขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามวรรคหนึ่ง แต่ไม่มีบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มหรือประเภทนั้นเหลืออยู่ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่าจะเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองในกลุ่มหรือประเภทอื่นใดที่ยังมีผู้อยู่ในบัญชีสำรองเหลืออยู่ แล้วดำเนินการเลื่อนบุคคลนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคหนึ่ง การจับสลากดังกล่าวให้มีผลเฉพาะการแต่งตั้งเลื่อนครั้งนั้น

ในกรณีที่ทุกกลุ่มหรือประเภทไม่มีรายชื่อบุคคลในบัญชีสำรองเหลืออยู่สำหรับการเลื่อนบุคคลขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคสอง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่ แต่ในกรณีที่มีสมาชิกวุฒิสภาเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดและอายุของวุฒิสภาเหลืออยู่เกินหนึ่งปี ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวันนับแต่วันที่วุฒิสภามีสมาชิกเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ในกรณีเช่นว่านี้ให้ผู้นั้นได้รับเลือกดังกล่าวอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่”

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๑๐ คน

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้แก้ไขเพิ่มเติมตามคณะกรรมการวิสามัญ)	๒๐๔	คะแนน
ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม)	-	คะแนน
งดออกเสียง	๕	คะแนน
ไม่ลงคะแนนเสียง	๑	คะแนน

มาตรา ๔๖

มาตรา ๔๖ ให้คณะกรรมการสั่งลบรายชื่อของบุคคลออกจากบัญชีสำรองเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔
- (๔) มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในบัญชีสำรองกลุ่มใดกระทำการใดหรือรู้เห็นเป็นใจด้วยการกระทำใดของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม
- (๕) ศาลฎีกามีคำพิพากษาตามมาตรา ๖๒ วรรคสาม

คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ถือว่าบัญชีสำรองมีเพียงเท่าที่มีอยู่

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นชอบให้เพิ่มความว่า “หรือประเภท” หลังคำว่า “กลุ่ม” ในมาตรา ๔๘ (๔) เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมประเภทของสมาชิกวุฒิสภา ดังนี้

“มาตรา ๔๘ ..... ฯลฯ .....

(๔) มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในบัญชีสำรองกลุ่มหรือประเภทใดกระทำการใดหรือรู้เห็นเป็นใจด้วยการกระทำใดของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

..... ฯลฯ .....

มาตรา ๔๗

มาตรา ๔๗ ในกรณีตามมาตรา ๔๖ (๔) และในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในบัญชีสำรองผู้ใดลาออกโดยเจตนาเพื่อให้บุคคลในลำดับถัดลงไปได้รับเลื่อนขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในลำดับถัดไปหรือบุคคลอื่นใดได้ให้ หรือสัญญาว่าจะให้ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่สมาชิกวุฒิสภาหรือบุคคลในบัญชีสำรองเพื่อลาออก ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๔๘

มาตรา ๔๘ หีบบัตรและบัตรลงคะแนน ให้มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนด ในการกำหนดเกี่ยวกับหีบบัตรต้องกำหนดให้สามารถใช้หีบบัตรเดิมได้ด้วย

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๔๙

มาตรา ๔๙ วิธีการลงคะแนน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๕๐

มาตรา ๕๐ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดใช้บัตรอื่นอันมิใช่บัตรลงคะแนนตามมาตรา ๔๘ ลงคะแนนเลือก

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๕๑

มาตรา ๕๑ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดนำบัตรลงคะแนนออกไปจากสถานที่เลือก

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๕๒

มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้ผู้ใดจงใจทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตโดยวิธีใดไว้ที่บัตรลงคะแนน

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๕๓

มาตรา ๕๓ ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรลงคะแนนใส่ลงในหีบบัตรลงคะแนนโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อเลือกโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรลงคะแนนเพิ่มขึ้นจากความจริง

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๕๔

มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพบัตรลงคะแนนที่ตนได้ลงคะแนนแล้ว

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ^{๔๐}

- มีการแก้ไข : เพื่อให้มีความชัดเจนกรณีการห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพบัตรลงคะแนนที่ตนได้ลงคะแนนแล้ว ทั้งนี้ เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... มาตรา ๙๘ รวมทั้งสอดคล้องกับถ้อยคำในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๓

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

^{๔๐} บันทึกการประชุมของคณะกรรมการการวิสามัญ ครั้งที่ ๙ วันศุกร์ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๔.

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๑๑ คน

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้แก้ไขเพิ่มเติมตามคณะกรรมการมาธิการวิสามัญ)	๒๐๖	คะแนน
ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม)	-	คะแนน
งดออกเสียง	๕	คะแนน
ไม่ลงคะแนนเสียง	-	คะแนน

มาตรา ๕๕

มาตรา ๕๕ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกนำบัตรลงคะแนนที่เลือกแล้วแสดงต่อผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าคุณเลือกหรือไม่เลือกผู้ใด

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการมาธิการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการมาธิการวิสามัญ

มาตรา ๕๖

มาตรา ๕๖ บัตรลงคะแนนดังต่อไปนี้ ให้ถือเป็นบัตรเสียและมีให้นับเป็นคะแนน

(๑) บัตรปลอม

(๒) บัตรที่มีการทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตหรือเขียนข้อความใด ๆ ลงในบัตร

ลงคะแนนนอกจากเครื่องหมายในการลงคะแนน เว้นแต่เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก

(๓) บัตรที่มีได้ทำเครื่องหมายลงคะแนน

(๔) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใด

(๕) บัตรที่ลงคะแนนให้ผู้ที่ไม่มีสิทธิได้รับเลือก

(๖) **บัตรที่ลงคะแนนให้ตนเองในกรณีที่ห้ามลงคะแนนให้ตนเอง**

- (๗) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลในกลุ่มเดียวกันในกรณีที่ห้ามลงคะแนนให้บุคคลในกลุ่มเดียวกัน
- (๘) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลเกินจำนวนที่กำหนด
- (๙) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนน
- (๑๐) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนดว่าเป็นบัตรเสีย

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- มีการแก้ไข : การตัด (๖) และ (๗) ของมาตรา ๕๖ ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ดังกล่าว เพื่อให้มีความสอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมของกระบวนการเลือกตั้งสามระดับด้วยวิธีการเลือกกันเอง (มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒)

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๑๐ คน

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้แก้ไขเพิ่มเติมตามคณะกรรมการการวิสามัญ)	๒๐๕	คะแนน
ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม)	-	คะแนน
งดออกเสียง	๕	คะแนน
ไม่ลงคะแนนเสียง	-	คะแนน

มาตรา ๕๗

มาตรา ๕๗ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเลือกให้แก่ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือก ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งให้มีการอำนวยความสะดวกในการเลือกของคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือกไว้เป็นพิเศษตามที่คณะกรรมการกำหนด

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไขในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ ทั้งนี้ มีการแก้ไขเพิ่มเติมในที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยเพิ่มความตอนท้ายของมาตรา ๕๗^{๔๑} ซึ่งมีความสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... มาตรา ๙๒ ดังนี้

“มาตรา ๕๗ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเลือกให้แก่ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือก ซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือก ให้ผู้อำนวยการเลือก จัดให้มีการอำนวยความสะดวกในการเลือกของคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือกไว้เป็นพิเศษตามที่คณะกรรมการกำหนดด้วย โดยอาจให้บุคคลอื่นหรือผู้ที่ผู้อำนวยการมอบหมายเป็นผู้กระทำการแทนโดยความยินยอมและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือกนั้น”

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๑๐ คน

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้แก้ไขเพิ่มเติมตามคณะกรรมการวิสามัญ)	๒๐๔	คะแนน
ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม)	๑	คะแนน
งดออกเสียง	๕	คะแนน
ไม่ลงคะแนนเสียง	-	คะแนน

หมวด ๔ การควบคุมการเลือกให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

หมวด ๔

การควบคุมการเลือกให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

^{๔๑} รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๖๓.

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มาตรา ๕๘

มาตรา ๕๘ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายกระทำการใด ๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร

การใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายตามวรรคหนึ่ง มิให้หมายความรวมถึง การปฏิบัติหน้าที่ตามปกติที่พึงต้องปฏิบัติในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น หรือการแนะนำหรือช่วยเหลือในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกของผู้สมัคร โดยมีได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ แม้ว่าการกระทำจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใด

ในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการหรือกรรมการที่พบเห็น มีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติหรือระงับการกระทำใดที่เห็นว่าอาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใด

ในกรณีตามวรรคสาม ให้คณะกรรมการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น สั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติการณ์อันอาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใดพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราว หรือสั่งให้ประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอในเขตหรือนอกเขตจังหวัดหรืออำเภอ หรือห้ามเข้าเขตจังหวัดหรืออำเภอใดก็ได้

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มาตรา ๕๙

มาตรา ๕๙ ก่อนประกาศผลการเลือก หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือก และสั่งให้ดำเนินการเลือกใหม่ หรือนับคะแนนใหม่

การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่งให้กรรมการแต่ละคนซึ่งพบเห็นการกระทำความผิดในเขตอำเภอหรือจังหวัดใด ให้มีอำนาจกระทำได้สำหรับการเลือกในเขตอำเภอหรือจังหวัดนั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ผู้ตรวจการเลือกตั้งและผู้อำนวยการการเลือกผู้ใดพบเห็นการกระทำตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่รายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบโดยพลัน

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัย

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวินิจฉัย

มาตรา ๖๐

มาตรา ๖๐ ก่อนประกาศผลการเลือก ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการใด หรือรู้เห็นกับการกระทำใดของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี คำสั่งของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัย

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวินิจฉัย

มาตรา ๖๑

มาตรา ๖๑ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใดให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้หรือ จัดเตรียม เพื่อจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือก ลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงิน ทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่นใดดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่ง

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๖๒

มาตรา ๖๒ เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แล้ว ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการ ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาแล้ว ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลฎีกาจะพิพากษาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิด เมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษา ว่าผู้นั้นกระทำความผิดให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาผู้นั้นสิ้นสุดลงนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งอยู่ในบัญชีสำรองด้วย และเมื่อ ศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิด ให้คณะกรรมการส่งลบบรายชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีสำรอง และให้นำความในมาตรา ๔๖ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๖๓

มาตรา ๖๓ เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แล้ว หากความปรากฏต่อคณะกรรมการว่าสมาชิกวุฒิสภาผู้ใดขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

รายการแปรญัตติ

- พลตำรวจโท ศานิตย์ มหาวรร สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอสงวนคำแปรญัตติ ในการเพิ่มมาตรา ๖๓/๑ ดังนี้

“มาตรา ๖๓/๑ นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ใช้บังคับเพื่อประโยชน์ในการสืบสวน จับกุม และรวบรวมพยานหลักฐานในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปด้วยความรวดเร็วมีประสิทธิภาพทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งจะทำให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ให้กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง และบุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในเคหสถาน สถานที่ หรือยานพาหนะใด ๆ เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อตรวจ ค้น ยึด หรืออายัด เอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานใด และกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเน้นเข้าเอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานดังกล่าวจะถูกยกย้าย ซุกซ่อน ทำลายหรือทำให้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จะเข้าทำการค้นโดยไม่ต้องมีหมายค้นก็ได้ และต้องบันทึกพฤติการณ์แห่งกรณีไว้

(๒) จับบุคคลใด ๆ ที่กระทำความผิดซึ่งหน้าอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๓) ค้นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๔) สอบสวนผู้ต้องหาในคดีความผิดอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๕) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใด ๆ หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการใด ๆ มาให้
ถ้อยคำ หรือให้ส่งบัญชีเอกสารหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อตรวจสอบหรือประกอบการพิจารณา

ทั้งนี้ การดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด”

เหตุผลของคำแปรญัตติ^{๔๒} : เนื่องจากในทางปฏิบัติ หากไม่กำหนดหน้าที่และอำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายไว้อย่างชัดเจน พนักงานเจ้าหน้าที่จะไม่อาจบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่อาจดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิดและรวบรวมพยานหลักฐานได้ทันที่ รวมถึงข้อเท็จจริงที่พนักงานเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ห่างไกลจะต้องใช้เวลานานในการเดินทางมาขอหมายค้นจากศาล โดยเฉพาะการบังคับใช้มาตรา ๗๗ (๑) ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ นี้ ซึ่งดำเนินการได้ยากในทางปฏิบัติ มีข้อสังเกตว่า ปัจจุบันมีกฎหมายหลายฉบับกำหนดหน้าที่และอำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่อื่น นอกจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการเข้าค้นและจับกุมโดยไม่มีหมายกรณีการกระทำความผิดซึ่งหน้า เช่น กฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เป็นต้น และแม้ว่าจะมีบทบัญญัติให้ค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นหรือคำสั่งของศาล ในกรณีตามมาตรา ๘๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติก็ยังคงไม่มีความมั่นใจที่จะปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าว เนื่องจากเกรงว่าจะถูกดำเนินคดีในชั้นต่อไป การเพิ่มเติมความตามคำแปรญัตติจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติที่จะได้ทราบหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายอย่างชัดเจนและการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมการเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ทั้งนี้ การกำหนดหน้าที่อำนาจตามคำแปรญัตตินั้น ให้เป็นไปเพียงตลอดระยะเวลาที่มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาเท่านั้น

คำชี้แจงของคณะกรรมการวิสามัญ^{๔๓} :

การกำหนดให้เพิ่มอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นการเข้าไปในเคหสถาน เพื่อตรวจค้นโดยไม่ต้องมีหมายค้นก็ได้ การจับกุมบุคคลใดที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบ

---

^{๔๒} บันทึกการประชุมของคณะกรรมการวิสามัญ ครั้งที่ ๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๔ - ๑๕.

^{๔๓} บันทึกการประชุมของคณะกรรมการวิสามัญ ครั้งที่ ๗ วันศุกร์ที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐, หน้า ๘ - ๙ และครั้งที่ ๙ วันศุกร์ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๗ - ๘.

รัฐธรรมนูญ หรือการค้นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นต้น เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความรวดเร็วขึ้น ซึ่งในกรณีดังกล่าวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๙๒ กำหนดเกี่ยวกับกรณีห้ามมิให้ค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นหรือคำสั่งของศาล เว้นแต่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้น โดยกำหนดไว้ในหลายกรณี ซึ่งก็ถือว่าเป็นการกำหนดไว้ในหลักกฎหมายทั่วไปที่ให้อำนาจในการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้ง โดยถือเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และมีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไว้อย่างเพียงพอแล้ว ในทางปฏิบัติ จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ดังกล่าวอีก ประกอบกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... มีการแปรญัตติในประเด็นดังกล่าวไว้เช่นกัน ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... มีมติไม่เห็นด้วยกับผู้แปรญัตติ

นอกจากนี้ กรณีการให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายหรือกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือเจ้าหน้าที่อื่นที่ได้รับมอบหมายให้ทำการสืบสวนสอบสวนในการจับกุมบุคคลใดเพื่อดำเนินการสืบสวนหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเลือกตั้ง อาจจะทำให้ไม่มีความปลอดภัยต่อการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ดังกล่าวได้ เนื่องจากไม่มีความชำนาญงานหรืออาจเกิดความพลาดพลั้งได้เพราะบุคคลที่กระทำการทุจริตอาจมีลักษณะเป็นเครือข่ายหรือมีอิทธิพล จึงควรกำหนดให้เป็นอำนาจของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดำเนินการ ส่วนคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจะเน้นด้านการขอความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ในการให้ข้อมูลเพื่อประกอบการสืบสวนสอบสวนต่อไป ดังนั้น คณะกรรมการวิสามัญ จึงพิจารณาเห็นควรไม่มีการเพิ่มบทบัญญัติตามคำแปรญัตติดังกล่าว

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ ทั้งนี้ ผู้สงวนคำแปรญัตติ ขอถอนการสงวนคำแปรญัตติดังกล่าว^{๔๔}

หมวด ๕ การคัดค้าน

หมวด ๕
การคัดค้าน

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มาตรา ๖๔

มาตรา ๖๔ ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านว่าการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศที่ตนสมัครหรือมีสิทธิเลือก แล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต่อคณะกรรมการภายในสามวันนับแต่วันเลือกในระดับนั้น ๆ และให้คณะกรรมการวินิจฉัยโดยเร็ว หากเห็นว่า**มีกรณี** ไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการสั่งยกคำร้อง และให้การเลือกตั้งดำเนินการต่อไป ในกรณีนี้คณะกรรมการเห็นว่า มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการดำเนินการตามมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สิ้นสุด

^{๔๔} รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๖๔ - ๑๖๕.

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ

- มีการแก้ไข : เนื่องจากมีการใช้คำว่า “กรณี” ซ้ำซ้อนกันหลายแห่ง จึงควรตัดคำดังกล่าวออก

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๐๘ คน

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้แก้ไขเพิ่มเติมตามคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ)	๒๐๓	คะแนน
ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม)	-	คะแนน
งดออกเสียง	๕	คะแนน
ไม่ลงคะแนนเสียง	-	คะแนน

หมวด ๖ บทกำหนดโทษ

หมวด ๖ บทกำหนดโทษ

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ

มาตรา ๖๕

มาตรา ๖๕ ในการสืบสวนหรือไต่สวน หากปรากฏว่าการให้ข้อมูล การชี้เบาะแสหรือ คำให้การของบุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้รายใดจะเป็นประโยชน์ในการพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้กระทำความผิด คนอื่นที่เป็นตัวการสำคัญ และสามารถที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยการกระทำความผิด ของผู้กระทำความผิดนั้น คณะกรรมการจะกันบุคคลนั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีก็ได้

เมื่อคณะกรรมการมีมติไม่ดำเนินคดีกับบุคคลใดแล้ว ให้สิทธิในการดำเนินคดีอาญา เป็นอันระงับไป เว้นแต่ปรากฏในภายหลังว่าผู้ถูกกันไว้เป็นพยานได้ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือไม่ไปเบิกความ หรือไปเบิกความ แต่ไม่เป็นไปตามที่ให้การหรือให้ถ้อยคำไว้ ให้การกันบุคคลไว้เป็นพยานนั้นสิ้นสุดลง และคณะกรรมการอาจดำเนินการตามกฎหมายกับบุคคลนั้นต่อไปได้

มาตรการในการกันบุคคลไว้เป็นพยานตามวรรคหนึ่ง และการเพิกถอนการกันไว้เป็นพยาน ตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไขในขั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ ทั้งนี้ มีการเสนอ แก้ไขเพิ่มเติมในขั้นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๕๕} โดยเพิ่มเติมความใน วรรคสาม เพื่อให้มีความครบถ้วนถูกต้อง คือ “มาตรการในการกันบุคคลไว้เป็นพยานตามวรรคหนึ่ง และการเพิกถอนการกันบุคคลไว้เป็นพยานตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๑๑ คน

^{๕๕} รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๘๙.

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้แก้ไขเพิ่มเติมตามคณะกรรมการการวิสามัญ) ๒๐๖ คะแนน

ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม) - คะแนน

งดออกเสียง ๕ คะแนน

ไม่ลงคะแนนเสียง - คะแนน

มาตรา ๖๖

มาตรา ๖๖ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้การเพิกถอนสิทธิดังกล่าวมีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลานับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา เว้นแต่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๖๗

มาตรา ๖๗ ผู้ใดสมัครเข้ารับเลือกมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือมากกว่าหนึ่งอำเภออันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไขในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ ทั้งนี้ มีการเพิ่มความว่า “มากกว่าหนึ่งประเภท” ของมาตรา ๖๗ ในชั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดประเภทของผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภา ดังนี้

“มาตรา ๖๗ ผู้ใดสมัครเข้ารับเลือกมากกว่าหนึ่งกลุ่ม มากกว่าหนึ่งประเภท หรือมากกว่าหนึ่งอำเภออันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี”

รายการแปรญัตติ

- นายธานี อ่อนละเอียด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๖๗ ผู้ใดสมัครเข้ารับเลือกมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือมากกว่าหนึ่งอำเภออันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษสูงสุดไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี”

เหตุผลของคำแปรญัตติ^{๖๖} : เนื่องจากมาตรา ๗๗ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้รัฐพึงกำหนดโทษทางอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรงเท่านั้น รวมทั้งหลักการลงโทษทางอาญา ได้แก่ ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน ทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟู ซึ่งการที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ นี้ กำหนดโทษทางอาญาสำหรับผู้สมัครยอมไม่สมเหตุสมผล ซึ่งทางปฏิบัติมีเพียงแต่การลงโทษจำคุกและให้รอลงอาญาไว้ หรือหากลงโทษจำคุกจริง ในอนาคตอาจมีจำนวนผู้ต้องโทษจากคดีทำนองนี้เป็นจำนวนมาก ซึ่งขัดกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าว

ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

คำชี้แจงของคณะกรรมาธิการวิสามัญ^{๖๗} : เนื่องจากกระบวนการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาฯ ฉบับนี้ แตกต่างจากกระบวนการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาที่ผ่านมา โดยกระบวนการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาที่ผ่านมาผู้สมัครไม่ต้องดำเนินการอะไรเพียงแค่ออกรายชื่อเท่านั้น แต่กระบวนการใหม่ ผู้สมัครจะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ ในการเลือก ลักษณะที่คล้ายคลึงกับการเลือกตั้งด้วย ซึ่งในการเลือกตั้งก็มีการกำหนดบทกำหนดโทษต่าง ๆ ไว้ด้วย เช่น การกระทำ

---

^{๖๖} บันทึกการประชุมของคณะกรรมาธิการวิสามัญ ครั้งที่ ๗ วันศุกร์ที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐, หน้า ๙.

^{๖๗} บันทึกการประชุมของคณะกรรมาธิการวิสามัญ ครั้งที่ ๖ วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑, หน้า ๖ - ๗.

ความผิดต่อบัตรลงคะแนน เป็นต้น ดังนั้น เมื่อผู้สมัครมีการกระทำต่าง ๆ ในลักษณะคล้าย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ต้องกำหนดบทกำหนดโทษไว้ด้วยของการกระทำ ความผิดในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน สรุปได้ว่า กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่ผ่านมา โดยเฉพาะในส่วนการได้มา ซึ่งสมาชิกวุฒิสภากำหนดโทษทางอาญาไว้บางกรณีเท่าที่จำเป็น โดยร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญฯ นี้ ได้กำหนดฐานความผิดขึ้นใหม่ซึ่งมีโทษทางอาญาด้วยตามลักษณะ การกระทำความผิดที่อาจเกิดขึ้นได้ในกระบวนการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาในรูปแบบใหม่นี้ แตกต่างจากกฎหมายเดิมที่มีได้มีการกำหนดฐานความผิดไว้ แต่ไม่ใช่กรณีที่กฎหมายเดิม กำหนดฐานความผิดที่ไม่มีโทษทางอาญาไว้แล้วมีการเพิ่มเติมโทษทางอาญาขึ้นใหม่ ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... นี้

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๖๘

มาตรา ๖๘ กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๖๙

มาตรา ๖๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี **หรือ**และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท **หรือ**ทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- **มีการแก้ไข** : เพื่อให้สอดคล้องกับบทกำหนดโทษในลักษณะดังกล่าวที่ผู้ฝ่าฝืนจะต้องรับโทษจำคุกและโทษปรับ ประกอบกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... มาตรา ๑๕๐ มีการกำหนดบทบัญญัติของบทกำหนดโทษในลักษณะทำนองเดียวกันด้วย

รายการแปรญัตติ

- นายธานี อ่อนละเอียด สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๖๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษ**สูงสุดตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี** **หรือ**ปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท **หรือ****ทั้งจำทั้งปรับ** และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี”

เหตุผลของคำแปรญัตติ : เหตุผลเช่นเดียวกับคำแปรญัตติของมาตรา ๖๗

ทั้งนี้ คณะกรรมการการวิสามัญได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ^{๔๘}

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ^{๔๙}

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๑๑ คน

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้แก้ไขเพิ่มเติมตามคณะกรรมการการวิสามัญ) ๒๐๖ คะแนน

^{๔๘} โปรดดู มาตรา ๖๗.

^{๔๙} รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๖๗.

ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม)	-	คะแนน
งดออกเสียง	๕	คะแนน
ไม่ลงคะแนนเสียง	-	คะแนน

มาตรา ๗๐

มาตรา ๗๐ ผู้สมัครผู้ใดไม่ปฏิบัติตามวิธีการหรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

บุคคลใดซึ่งมิใช่ผู้สมัครช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัวโดยไม่ปฏิบัติตามวิธีการหรือเงื่อนไขตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

รายการแปรญัตติ

- นายธานี อ่อนละเอียด สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๗๐ ผู้สมัครผู้ใดไม่ปฏิบัติตามวิธีการหรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษ**จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ** และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

.....”

เหตุผลของคำแปรญัตติ : เหตุผลเช่นเดียวกับคำแปรญัตติของมาตรา ๖๗

ทั้งนี้ คณะกรรมการการวิสามัญได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ^{๕๐}

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

^{๕๐} โปรดดู มาตรา ๖๗.

มาตรา ๗๑

มาตรา ๗๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง หรือขัดขึ้นไม่ยอมออกจากสถานที่เลือกตามมาตรา ๓๗ วรรคสองมาตรา ๔๐ (๖/๑) มาตรา ๔๑ (๖/๑) หรือมาตรา ๔๒ (๓/๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นไปเพื่อก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นในสถานที่เลือก ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- **มีการแก้ไข** : เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมกระบวนการเลือกเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภามาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒

รายการแปรญัตติ

- นายธานี อ่อนละเอียด สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๗๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง หรือขัดขึ้นไม่ยอมออกจากสถานที่เลือกตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง ต้องระวางโทษสุดไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

..... ฯลฯ”

เหตุผลของคำแปรญัตติ : เหตุผลเช่นเดียวกับคำแปรญัตติของมาตรา ๖๗

ทั้งนี้ คณะกรรมการการวิสามัญได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ^{๕๑}

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๑๑ คน

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้แก้ไขเพิ่มเติมตามคณะกรรมการการวิสามัญ) ๒๐๖ คะแนน

ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม) - คะแนน

^{๕๑} โปรดดู มาตรา ๖๗.

งดออกเสียง

๕ คะแนน

ไม่ลงคะแนนเสียง

- คะแนน

มาตรา ๗๒

มาตรา ๗๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

รายการแปรญัตติ

- นายธานี อ่อนละเอียด สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๗๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี”

เหตุผลของคำแปรญัตติ : เหตุผลเช่นเดียวกับคำแปรญัตติของมาตรา ๖๗

ทั้งนี้ คณะกรรมการการวิสามัญได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ^{๕๖}

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๗๓

มาตรา ๗๓ ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

^{๕๖} โปรดดู มาตรา ๖๗.

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

รายการแปรญัตติ

- นายธานี อ่อนละเอียด สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๗๓ ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษ **สัปดาห์ไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ**”

เหตุผลของคำแปรญัตติ : เหตุผลเช่นเดียวกับคำแปรญัตติของมาตรา ๖๗

ทั้งนี้ คณะกรรมการการวิสามัญได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ^{๕๓}

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๗๔

มาตรา ๗๔ ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกไม่ว่าเพราะเหตุใด ได้สมัครรับเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ซึ่งได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้นั้นคืนเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่ได้รับมาเนื่องจากการดำรงตำแหน่งดังกล่าวให้แก่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาด้วย

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- **มีการแก้ไข** : การเพิ่มความในวรรคสองดังกล่าว สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... มาตรา ๑๕๒ ซึ่งมีการเพิ่มเติมบทบัญญัติในลักษณะดังกล่าวเช่นเดียวกัน อันเป็นการนำหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ (มาตรา ๙๗) และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ (มาตรา ๙๒) มากำหนดไว้ในบทกำหนดโทษดังกล่าว รวมทั้งกรณีการกำหนดให้ศาลมีคำสั่งนั้น ถือเป็นการใช้สิทธิฟ้องคดีแพ่งและคดีอาญาในคราวเดียวกันอันจะทำให้กระบวนการพิจารณา

^{๕๓} โปรดดู มาตรา ๖๗.

ของศาลมีความสะดวก และรวดเร็ว เนื่องจากในทางปฏิบัติที่ผ่านมาสำนักงานเลขาธิการ วุฒิสภา จะดำเนินการฟ้องคดีทางแพ่ง จึงทำให้เป็นการแยกฟ้องแต่ละคดี ซึ่งจะต้องมีการเสีย ค่าขึ้นศาล และกระบวนการพิจารณาคดีของศาลอาจมีความล่าช้า การกำหนดให้ศาลมีคำสั่ง ดังกล่าวจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และสำนักงานฯ มีต้องเป็นโจทก์ ฟ้องคดีเอง ซึ่งถือเป็นหน้าที่และอำนาจของศาลในกระบวนการพิจารณาคดี รวมถึงการคืนเงิน ไปยังหน่วยงานใดก็ย่อมเป็นไปตามกฎหมายนั้น

รายการแปรญัตติ

- นายธานี อ่อนละเอียด สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๗๔ ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกไม่ว่าเพราะเหตุใดได้สมัคร รับเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี”

เหตุผลของคำแปรญัตติ : เหตุผลเช่นเดียวกับคำแปรญัตติของมาตรา ๖๗

ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ^{๕๔}

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมาธิการวิสามัญ

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๑๑ คน

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้แก้ไขเพิ่มเติมตามคณะกรรมาธิการวิสามัญ)	๒๐๖	คะแนน
ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม)	-	คะแนน
งดออกเสียง	๕	คะแนน
ไม่ลงคะแนนเสียง	-	คะแนน

---

^{๕๔} โปรดดู มาตรา ๖๗.

มาตรา ๗๕

มาตรา ๗๕ ผู้ได้รับรองหรือเป็นพยานซึ่งลงลายมือชื่อรับรองเอกสารหรือหลักฐานที่ใช้ประกอบการสมัครเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

รายการแปรญัตติ

- นายธานี อ่อนละเอียด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๗๕ ผู้ได้รับรองหรือเป็นพยานซึ่งลงลายมือชื่อรับรองเอกสารหรือหลักฐานที่ใช้ประกอบการสมัครเป็นเท็จ ต้องระวางโทษ **จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ** และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี”

เหตุผลของคำแปรญัตติ : เหตุผลเช่นเดียวกับคำแปรญัตติของมาตรา ๖๗

ทั้งนี้ คณะกรรมการการวิสามัญได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ^{๕๕}

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๗๖

มาตรา ๗๖ กรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดกระทำการโดยวิธีใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือให้ผู้สมัครผู้ใดได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือทำให้ผู้สมัครผู้ใดไม่ได้รับเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

^{๕๕} โปรดดู มาตรา ๖๗.

ผู้สมัครโดยยินยอมให้กรรมการบริหารหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ช่วยเหลือเพื่อให้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับ ตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

รายการแปรญัตติ

- นายธานี อ่อนละเอียด สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๗๖ กรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดกระทำการโดยวิธีใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือให้ผู้สมัครผู้ใดได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือทำให้ผู้สมัครผู้ใดไม่ได้รับเลือก ต้องระวางโทษ **จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท** และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

ผู้สมัครโดยยินยอมให้กรรมการบริหารหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ช่วยเหลือเพื่อให้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ต้องระวางโทษ **จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท** และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น”

เหตุผลของคำแปรญัตติ : เหตุผลเช่นเดียวกับคำแปรญัตติของมาตรา ๖๗

ทั้งนี้ คณะกรรมการการวิสามัญได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ^{๕๖}

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

^{๕๖} โปรดดู มาตรา ๖๗.

มาตรา ๗๗

มาตรา ๗๗ ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้เพื่อจูงใจให้ผู้อื่นสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิก วุฒิสภา หรือถอนการสมัคร หรือกระทำการใด ๆ อันไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือก หรือได้รับเลือก หรือเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

- (๑) จัด ทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด
- (๒) ทำการแนะนำตัวด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ
- (๓) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด
- (๔) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้บุคคลอื่นเข้าใจผิดในคุณสมบัติ ความรู้ความสามารถ หรือชื่อเสียงเกียรติคุณของผู้สมัครใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ความผิดตาม (๑) ให้ถือเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และให้คณะกรรมการมีอำนาจส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- มีการแก้ไข : เพื่อเป็นการจัดวางตำแหน่งของบทกำหนดโทษให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

รายการแปรญัตติ

- นายธานี อ่อนละเอียด สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๔) ของมาตรา ๗๗ ดังนี้

“(๔) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้บุคคลอื่น เข้าใจผิดในคุณสมบัติ ความรู้ความสามารถ หรือชื่อเสียงเกียรติคุณของผู้สมัครใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี”

เหตุผลของคำแปรญัตติ : เหตุผลเช่นเดียวกับคำแปรญัตติของมาตรา ๖๗

ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ^{๕๗}

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมาธิการวิสามัญ ทั้งนี้ มีการเพิ่มความในมาตรา ๗๗
วรรคแรกตอนต้น ดังนี้ “มาตรา ๗๙ ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ...” เพื่อให้มี
ความสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร พ.ศ. .... มาตรา ๗๕ ซึ่งมีบทกำหนดโทษในลักษณะเดียวกัน^{๕๘}

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๑๑ คน

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้แก้ไขเพิ่มเติมตามคณะกรรมาธิการวิสามัญ)	๒๐๖	คะแนน
ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม)	-	คะแนน
งดออกเสียง	๕	คะแนน
ไม่ลงคะแนนเสียง	-	คะแนน

มาตรา ๗๘

มาตรา ๗๘ ผู้ใดกระทำการอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการ
ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือ
ปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี
ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการเพื่อจะกลั่นแกล้งให้ผู้สมัครนั้นถูกเพิกถอนสิทธิ
เลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่
ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น
มีกำหนดยี่สิบปี

^{๕๗} โปรดดู มาตรา ๖๗.

^{๕๘} รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม
๒๕๖๑, หน้า ๑๗๓ และหน้า ๑๗๗.

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

รายการแปรญัตติ

- นายธานี อ่อนละเอียด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๗๘ ผู้ใดกระทำการอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษ**จำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท** และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการเพื่อกดดันแก่งัดให้ผู้สมัครนั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือก ต้องระวางโทษ**จำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท** และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษ**จำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท** และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี”

เหตุผลของคำแปรญัตติ : เหตุผลเช่นเดียวกับคำแปรญัตติของมาตรา ๖๗

ทั้งนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ^{๕๙}

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

^{๕๙} โปรดดู มาตรา ๖๗.

มาตรา ๗๙

มาตรา ๗๙ ผู้ใดเรียกหรือรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดเพื่อลงสมัครรับเลือกหรือไม่ลงสมัครรับเลือกเพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

รายการแปรญัตติ

- นายธานี อ่อนละเอียด สมาชิกสภาิติบัญญัติแห่งชาติ ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๗๙ ผู้ใดเรียกหรือรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดเพื่อลงสมัครรับเลือกหรือไม่ลงสมัครรับเลือกเพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครผู้ใด ต้องระวางโทษ**สัปดาห์**ตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีหรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท **หรือทั้งจำทั้งปรับ** และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี”

เหตุผลของคำแปรญัตติ : เหตุผลเช่นเดียวกับคำแปรญัตติของมาตรา ๖๗

ทั้งนี้ คณะกรรมการการวิสามัญได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ^{๖๐}

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภาิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๘๐

มาตรา ๘๐ ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

^{๖๐} โปรดดู มาตรา ๖๗.

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

รายการแปรญัตติ

- นายธานี อ่อนละเอียด สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๘๐ ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี”

เหตุผลของคำแปรญัตติ : เหตุผลเช่นเดียวกับคำแปรญัตติของมาตรา ๖๗

ทั้งนี้ คณะกรรมการการวิสามัญได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ^{๖๑}

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๘๑

มาตรา ๘๑ ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อเลือกหรืองดเว้นไม่เลือกผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

^{๖๑} โปรดดู มาตรา ๖๗.

รายการแปรญัตติ

๑. นายสมชาย แสงการ และพลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอสงวนคำแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๘๑ ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อเลือกหรืองดเว้นไม่เลือกผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี”

คำชี้แจงของคณะกรรมการการวิสามัญ^{๒๒} :

คณะกรรมการการวิสามัญ มีการพิจารณาเปรียบเทียบกับบทบัญญัติมาตรอื่น ๆ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ที่มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ๒๐ ปี ซึ่งได้แก่ มาตรา ๖๙ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๗๙ มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๕ นอกจากนี้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... มาตรา ๑๖๔ มีการกำหนดฐานความผิดดังกล่าว โดยกำหนดอัตราโทษไว้เช่นเดียวกันกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๘๑ ดังนั้น อัตราโทษตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... นั้นมีความเหมาะสมแล้ว เนื่องจากศาลย่อมใช้ดุลพินิจตามพฤติการณ์แห่งคดีในการพิจารณาพิพากษาคดี ซึ่งการพิพากษาลงโทษจำคุก ๑๐ ปี ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นมีค่อนข้างน้อยมาก ทั้งนี้ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ชี้แจงว่า บทกำหนดโทษตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ที่มีการใช้คำว่า “ผู้ใด” ย่อมหมายถึงบุคคลใด รวมถึงผู้สมัครด้วย แต่กรณีมาตรา ๘๑ ใช้คำว่า “ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใด” ย่อมหมายถึงเฉพาะผู้ที่ได้รับเลือกและมีการประกาศรายชื่อแล้ว จึงมีการกำหนดอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๕ ปี และกรณีบทกำหนดโทษอื่น ๆ ที่กำหนดว่า “ผู้ใด” อันรวมถึงผู้สมัครด้วยแล้วนั้น จะมีการกำหนดอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปี ทั้งนี้ แต่ละขั้นตอนของ

---

^{๒๒} บันทึกการประชุมของคณะกรรมการการวิสามัญ ครั้งที่ ๗ วันศุกร์ที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐, หน้า ๙ - ๑๐.

กระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ย่อมมีบทกำหนดโทษกำหนดไว้ตั้งแต่ขั้นตอนแรกก่อนสมัคร และระหว่างการเลือก ซึ่งเป็นกระบวนการในการควบคุมไว้แล้ว

๒. นายธานี อ่อนละเอียด สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๘๑ ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อเลือกหรืองดเว้นไม่เลือกผู้ใด ต้องระวางโทษ**จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ** และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี”

เหตุผลของคำแปรญัตติ : เหตุผลเช่นเดียวกับคำแปรญัตติของมาตรา ๖๗

ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ^{๖๓}

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมาธิการวิสามัญ ทั้งนี้ รายการแปรญัตติที่ ๑ ผู้แปรญัตติ ถอนคำสงวนคำแปรญัตติ

มาตรา ๘๒

มาตรา ๘๒ ผู้ใดกระทำการโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย เปิด ทำลาย ทำให้เสียหายทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพ หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรลงคะแนนหรือบัตรลงคะแนน หรือเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกที่ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกได้จัดทำตั้งแต่เวลาที่ได้เปิดและปิดหีบบัตรลงคะแนนที่ตั้งไว้เพื่อการเลือก หรือภายหลังที่ได้ปิดหีบบัตรลงคะแนนนั้น เพื่อรักษาไว้เมื่อการเลือกได้เสร็จสิ้นแล้ว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

^{๖๓} โปรดดู มาตรา ๖๗.

รายการแปรญัตติ

- นายธานี อ่อนละเอียด สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๘๒ ผู้ใดกระทำการโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนแปลง หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรลงคะแนนหรือ บัตรลงคะแนนหรือเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกที่ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกได้ จัดทำ ตั้งแต่เวลาที่ได้เปิดและปิดหีบบัตรลงคะแนนที่ตั้งไว้เพื่อการเลือก หรือภายหลังที่ได้ปิด หีบบัตรลงคะแนนนั้นเพื่อรักษาไว้เมื่อการเลือกได้เสร็จสิ้นแล้ว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปี ถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของ ผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี”

เหตุผลของคำแปรญัตติ : เหตุผลเช่นเดียวกับคำแปรญัตติของมาตรา ๖๗

ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ^{๖๔}

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มาตรา ๘๓

มาตรา ๘๓ ผู้ใดไม่ได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการเก็บรักษา บัตรลงคะแนนสำหรับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา มีหรือครอบครองไว้ซึ่งบัตรลงคะแนนโดยไม่ชอบ ไม่ว่าบัตรลงคะแนนนั้นจะเป็นบัตรลงคะแนนที่สำนักงานเป็นผู้จัดให้มีขึ้นหรือไม่ ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และ ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้น อีกกึ่งหนึ่ง และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

^{๖๔} โปรดดู มาตรา ๖๗.

รายการแปรญัตติ

- นายธานี อ่อนละเอียด สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๘๓ ผู้ใดไม่ได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการเก็บรักษาบัตรลงคะแนนสำหรับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา มีหรือครอบครองไว้ซึ่งบัตรลงคะแนนโดยไม่ชอบ ไม่ว่าบัตรลงคะแนนนั้นจะเป็นบัตรลงคะแนนที่สำนักงานเป็นผู้จัดให้มีขึ้นหรือไม่ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

..... ฯลฯ”

เหตุผลของคำแปรญัตติ : เหตุผลเช่นเดียวกับคำแปรญัตติของมาตรา ๖๗

ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ^{๖๔}

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมาธิการวิสามัญ

มาตรา ๘๔

มาตรา ๘๔ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดจงใจนับบัตรลงคะแนนหรือนับคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำด้วยประการใดโดยมิได้มีอำนาจกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสียหรือกระทำการด้วยประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้หรืออ่านบัตรลงคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงานการเลือกไม่ตรงความเป็นจริงต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมาธิการวิสามัญ

^{๖๔} โปรดดู มาตรา ๖๗.

มาตรา ๘๕

มาตรา ๘๕ ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันชั้นต่อใด ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้เล่นมีกำหนดสิบปี และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้จัดให้มีการเล่น

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้สมัคร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

รายการแปรญัตติ

- นายธานี อ่อนละเอียด สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๘๕ ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันชั้นต่อใด ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้เล่นมีกำหนดสิบปี และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้จัดให้มีการเล่น

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้สมัคร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น”

เหตุผลของคำแปรญัตติ : เหตุผลเช่นเดียวกับคำแปรญัตติของมาตรา ๖๗

ทั้งนี้ คณะกรรมการการวิสามัญได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ^{๖๖}

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

^{๖๖} โปรดดู มาตรา ๖๗.

มาตรา ๘๖

มาตรา ๘๖ ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครหรือสมาชิกวุฒิสภาผู้ใด และเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกใหม่ไม่ว่าจะมีคำร้องขอหรือไม่ให้ศาลฎีกาสั่งให้ผู้ขึ้นรับผิดในค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งที่เป็นเหตุให้ศาลฎีกามีคำสั่งเช่นว่านั้น จำนวนค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้ศาลฎีกาพิจารณาจากหลักฐานการใช้จ่ายที่คณะกรรมการเสนอต่อศาล

เงินที่ได้รับมาตามวรรคหนึ่งให้นำส่งเข้ากองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

มาตรา ๘๗

มาตรา ๘๗ ผู้ใดเปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ผู้สมัครหรือผู้เลือกเกี่ยวกับการออกเสียงเลือกในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งจนถึงเวลาปิดการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

รายการแปรญัตติ

- นายธานี อ่อนละเอียด สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๘๗ ผู้ใดเปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ผู้สมัครหรือผู้เลือกเกี่ยวกับการออกเสียงเลือกในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งจนถึงเวลาปิดการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษ **จำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ**”

เหตุผลของคำแปรญัตติ : เหตุผลเช่นเดียวกับคำแปรญัตติของมาตรา ๖๗
ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ^{๖๗}

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มาตรา ๘๘

มาตรา ๘๘ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ของสถานที่เลือก ให้ถือว่าผู้สมัครนั้นเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มาตรา ๘๙

มาตรา ๘๙ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ นอกராชาอาณาจักรจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และการกระทำของผู้เป็นคู่กรณีด้วยกัน ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้น แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าตัวการ ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

^{๖๗} โปรดดู มาตรา ๖๗.

บทเฉพาะกาล

บทเฉพาะกาล

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ

มาตรา ๙๐

มาตรา ๙๐ ในวาระเริ่มแรก ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยห้าสิบคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ โดยในการสรรหาและแต่งตั้งให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาคณะหนึ่งซึ่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ และมีความเป็นกลางทางการเมือง จำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบสองคน มีหน้าที่ดำเนินการสรรหาบุคคล ซึ่งสมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(ก) ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๑ จำนวนสองร้อยคน โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน แล้วให้จัดทำเป็นบัญชีรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยแยกตามกลุ่มที่ได้รับเลือก

(ข) ให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา คัดเลือกบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมในอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและการปฏิรูปประเทศมีจำนวนไม่เกินสี่ร้อยคนตามวิธีการที่คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภากำหนด แล้วนำรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จไม่ช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดตาม (ก)

(ค) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกผู้ได้รับเลือกตาม (ก) จากบัญชีรายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการสรรหาเลือกตั้งตามมาตรา ๙๑ และให้คัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) ให้ได้จำนวนหนึ่งร้อยเก้าสิบสี่คนรวมกับผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นสองร้อยห้าสิบคน และคัดเลือกรายชื่อสำรองจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) จำนวนห้าสิบคน ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๒) มิให้นำความในมาตรา ๑๔ (๒๓) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมาใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับสรรหาตาม (๑) (ข) และมีให้นำความในมาตรา ๑๔ (๑๙) มาใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง

(๓) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาตินำรายชื่อบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกตาม (๑) (ค) จำนวนสองร้อยห้าสิบคนดังกล่าวขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งต่อไป และให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

(๔) อายุของวุฒิสภามาตราฐานี้มีกำหนดห้าปีนับแต่วันที่มิพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาเริ่มตั้งแต่วันที่มิพระบรมราชโองการแต่งตั้ง ถ้ามีตำแหน่งว่างลง ให้เลื่อนรายชื่อบุคคลตามลำดับในบัญชีสำรองตาม (๑) (ค) ขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทน โดยให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ สำหรับสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งเมื่อพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในขณะได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ก็ให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาด้วย และให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งแทน ให้สมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนตำแหน่งที่ว่าง อยู่ในตำแหน่งเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่

(๕) ในระหว่างที่ยังไม่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งบุคคลในบัญชีสำรองขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่างตาม (๔) หรือเป็นกรณีที่ไม่มียุติรายชื่อบุคคลเหลืออยู่ในบัญชีสำรอง หรือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งที่เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

(๖) เมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลงตาม (๔) ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- มีการแก้ไข : เนื่องจากการใช้คำว่า “คณะกรรมการ” ในบทเฉพาะกาล เป็นการอ้างถึงคณะกรรมการตามบทนิยามของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาฯ รวมทั้งบทเฉพาะกาลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ นี้ จะมีคำว่า “คณะกรรมการ” ปรากฏอยู่จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ มาตรา ๙๐ (๑) (ก), มาตรา ๙๐ (๑) (ค) และมาตรา ๙๑ ดังนั้น จึงเห็นควรใช้คำว่า “คณะกรรมการ” เช่นเดียวกันทั้งฉบับ

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ ทั้งนี้ เพิ่มความในมาตรา ๙๐ (๑) (ก) คำว่า “และประเภท” ให้สอดคล้องกับการกำหนดประเภทผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภา^{๖๘} ดังนี้

“มาตรา ๙๐ ..... ฯลฯ .....

(๑) ..... ฯลฯ .....

(ก) ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๑ จำนวนสองร้อยคน โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน แล้วให้จัดทำเป็นบัญชีรายชื่อเสนอต่อคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติโดยแยกตามกลุ่มและประเภทที่ได้รับเลือก”

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๑๑ คน

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้แก้ไขเพิ่มเติมตามคณะกรรมการวิสามัญ)	๒๐๕	คะแนน
ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม)	-	คะแนน
งดออกเสียง	๖	คะแนน
ไม่ลงคะแนนเสียง	-	คะแนน

^{๖๘} รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๗๐.

มาตรา ๙๑

มาตรา ๙๑ ในการดำเนินการเลือกบุคคลเพื่อเสนอชื่อต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ตามมาตรา ๙๐ (ก) ให้ดำเนินการตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ เว้นแต่กรณีมาตรา ๔๒ วรรคสอง โดยให้คณะกรรมการแจ้งรายชื่อผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบของแต่ละกลุ่มสิบสามเป็นผู้ได้รับเลือกจากกลุ่มนั้น ๆ และให้กลุ่มที่มีผู้สมัครมากที่สุดเรียงตามลำดับได้รับจำนวนผู้ได้รับเลือกเพิ่มขึ้นอีกกลุ่มละหนึ่งคน จนกว่าจะมีจำนวนผู้ได้รับเลือกครบสองร้อยคน เป็นผู้ได้รับเลือกเพื่อส่งรายชื่อให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติพิจารณาคัดเลือกให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาต่อไป

ในการคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกบุคคลจากแต่ละกลุ่มอย่างน้อยกลุ่มละหนึ่งคนให้ได้จำนวนห้าสิบคนเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา และคัดเลือกรายชื่อจำนวนห้าสิบคนจากบุคคลในแต่ละกลุ่ม ๆ ละไม่น้อยกว่าสองคนเป็นบัญชีสำรอง

ให้สำนักสวนคืนเงินค่าธรรมเนียมนครสมัครให้แก่ผู้ได้รับเลือกตามวรรคหนึ่งโดยให้นำความในมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

- **มีการแก้ไข :** เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๙๑ เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขกระบวนการเลือกในมาตรา ๔๒ และกรณีการตัดพรรคสามของมาตรา ๙๑ ออกเพื่อให้สอดคล้องกับการตัดออกทั้งมาตราของมาตรา ๑๗ ในประเด็นการคืนเงินค่าธรรมเนียนการสมัครให้แก่ผู้ได้รับเลือก

รายการแปรญัตติ

- นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ นายปกรณ์ นิลประพันธ์ นายอภิชาติ สุจริตานนท์ และศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต (กรรมาธิการวิสามัญ) ขอสงวนความเห็นให้คงไว้ตามร่างเดิม เนื่องจากมีความเชื่อมโยงกับมาตรา ๑๑ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ ซึ่งมีการสงวนความเห็นไว้แล้ว

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ ทั้งนี้ ในชั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับการแบ่งกลุ่มและประเภทของสมาชิกวุฒิสภาตามข้อเสนอของคณะกรรมการวิสามัญ^{๒๔}

มติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๑๑ คน

ผลการลงคะแนน มีดังนี้

เห็นด้วย (ให้แก้ไขเพิ่มเติมตามคณะกรรมการวิสามัญ)	๒๐๕	คะแนน
ไม่เห็นด้วย (ให้คงไว้ตามร่างเดิม)	-	คะแนน
งดออกเสียง	๖	คะแนน
ไม่ลงคะแนนเสียง	-	คะแนน

มาตรา ๙๓ ในการดำเนินการเลือกบุคคลเพื่อเสนอชื่อต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา ๙๒ (ก) ให้ดำเนินการตามมาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๔ โดยให้คณะกรรมการแจ้งรายชื่อผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มและประเภทตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบของแต่ละกลุ่มและประเภทเป็นผู้ได้รับเลือกเพื่อส่งรายชื่อให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติพิจารณาคัดเลือกให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาต่อไป

ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่งให้ได้จำนวนห้าสิบคน เพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา และคัดเลือกรายชื่ออีกจำนวนห้าสิบคนเป็นบัญชีสำรอง

มาตรา ๙๒

มาตรา ๙๒ ในการคัดเลือกบุคคลจากบัญชีสำรองเพื่อแทนตำแหน่งที่ว่างตามมาตรา ๙๐ (๔) และตามมาตรา ๙๑ ให้นำความในมาตรา ๔๕ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

^{๒๔} รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๗๐ - ๑๗๑.

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

๒.๒.๓.๔ การพิจารณาในวาระที่สาม ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ผลการลงคะแนนในวาระที่สาม มีดังนี้

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๐๔ คน

- เห็นด้วย (เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย)	๑๙๗	เสียง
- ไม่เห็นด้วย (ไม่เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย)	-	เสียง
- งดออกเสียง	๗	เสียง
- ไม่ลงคะแนน	-	เสียง

๒.๓ ขั้นตอนการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๒.๓.๑ การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อตั้งคณะกรรมการการวิสามัญ ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมการการวิสามัญชั้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้วไปยังคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญหรือไม่ โดยให้แจ้งให้ประธานสภานิติบัญญัติทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น ต่อมาภายในกำหนดเวลาดังกล่าว คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ส่งความเห็นมายังสภานิติบัญญัติแห่งชาติแจ้งว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้วนั้น มีประเด็นไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และขณะเดียวกัน คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มีประเด็นที่ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเช่นเดียวกัน ในการนี้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงต้องดำเนินการตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวน สิบเอ็ดคน ประกอบด้วยประธานศาลรัฐธรรมนูญ หรือประธานองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง สมาชิก สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมอบหมาย ฝ่ายละห้าคน เพื่อพิจารณาแล้วเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับ แต่งตั้งเพื่อให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาและมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... จำนวน ๑๑ คน ประกอบด้วย ประธานกรรมการการเลือกตั้ง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งทางคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมอบหมาย ฝ่ายละ ๕ คน ดังนี้

๑. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่
๒. รองศาสตราจารย์ทวีศักดิ์ สุททกวาทิน
๓. พลเรือเอก ธรรม ชจิตสุวรรณ
๔. นายปกรณ์ นิลประพันธ์
๕. นายศุภชัย สมเจริญ
๖. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์
๗. นายสมชาย แสวงการ
๘. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์
๙. นายอัชพร จารุจินดา
๑๐. นายอุดม รัฐอมฤต
๑๑. พลเอก อู๊ด เป็องบน

โดยมีกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่สภานิติบัญญัติ แห่งชาติ มีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญชุดนี้ ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๓๐ วรรคห้า (๔)

๒.๓.๒ การพิจารณาของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ

๒.๓.๒.๑ สรุปประเด็นความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งและ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

(๑) ความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ตามที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สว (สนช) ๐๐๐๗/๕๗๕ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้แล้ว ได้ส่งความเห็นมายังประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามหนังสือของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ด่วนที่สุด ที่ สต ๐๐๑๓/๘๔๖ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ โดยมีประเด็นที่เห็นว่าไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่ง “เมื่อมีการดำเนินการตามมาตรา ๒๒๕ หรือ ภายหลังจากประกาศผลการเลือกตั้งหรือการเลือกแล้ว มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกผู้ใดกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น”

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง “เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๔ วรรคสอง แล้ว ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการยื่นคำร้อง ต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น”

เมื่อพิจารณาตามบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่ง กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา เพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือก ซึ่งกระทำการทุจริตในการเลือก หรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น แต่ความในมาตรา ๖๔

แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นเพียงประการเดียว ไม่ได้ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นได้ด้วย ดังนั้น มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... จึงไม่ตรงตามเจตนารมณ์มาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๒) ความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ตามที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๕๗๖ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้แล้ว ได้ส่งความเห็นมายังประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามหนังสือของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ด่วนที่สุด ที่ (รธน) ๐๓๓/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ โดยมีประเด็นที่เห็นว่าไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนี้

(๒.๑) ประเด็นการเปลี่ยนแปลงจำนวนกลุ่มการสมัครจาก ๒๐ กลุ่ม เหลือเพียง ๑๐ กลุ่ม (มาตรา ๑๑)

การกำหนดให้มีวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน แตกต่างจากวุฒิสภามาตรฐานรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่าน ๆ มา โดยมีได้มีเจตนารมณ์ให้เป็นสภาที่เลี้ยงหรือสภาตรวจสอบที่ต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ หากแต่มีเจตนารมณ์ให้เป็นสภาที่ประชาชนจากทุกภาคส่วนของสังคม (All walks of life) เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองได้อย่างแท้จริง โดยประชาชนซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด สามารถสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนิติบัญญัติได้ “โดยตรงและอย่างกว้างขวาง” เพื่อให้การตรากฎหมายเป็นไปโดยรอบคอบรอบด้านมากยิ่งขึ้นตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรากฎหมาย ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้มีการอธิบายเหตุผลของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต่อสาธารณชนไปแล้วตั้งแต่ก่อนที่จะมีการออกเสียงประชามติ ร่างรัฐธรรมนูญ ด้วยเหตุผลดังกล่าว มาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงบัญญัติว่า “วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคน ซึ่งมาจากการเลือกกันเองของ

บุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม ...” และเมื่อเป็นเช่นนี้ การแบ่งกลุ่ม จำนวนกลุ่ม และคุณสมบัติของบุคคลในแต่ละกลุ่มจึงเป็นหลักประกันอันสำคัญว่าประชาชน จากทุกภาคส่วนของสังคมสามารถเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางได้อย่างแท้จริง ความใน มาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง ตอนท้าย จึงกำหนดชัดเจนว่าการแบ่งกลุ่มนั้น “...ต้องแบ่ง ในลักษณะที่ทำให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือกทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้” อย่างเหมาะสม

แม้รัฐธรรมนูญจะมีได้กำหนดวิธีการแบ่งกลุ่ม จำนวนกลุ่ม และ คุณสมบัติของบุคคลในแต่ละกลุ่มไว้โดยให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา แต่การกำหนดเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญ ต้องพิจารณาโดยละเอียดรอบคอบและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนประกอบด้วย ซึ่งคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญได้ชี้แจงว่า ในชั้นการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้นำข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติเกี่ยวกับกลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมมาประกอบการพิจารณากำหนดจำนวนกลุ่มและคุณสมบัติของบุคคล ในแต่ละกลุ่ม และได้รับฟังความคิดเห็นของประชาชนเป็นการทั่วไปด้วยแล้ว โดยประชาชน ส่วนใหญ่เสนอให้มีการแบ่งออกเป็น ๒๐ กลุ่ม เพื่อเป็นหลักประกันว่าวุฒิสภาจะเป็นสภา ที่ประกอบด้วยประชาชนจากทุกภาคส่วนของสังคมอย่างแท้จริง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จึงได้เสนอแนวคิดการแบ่งออกเป็น ๒๐ กลุ่ม ให้ประชาชนทราบตั้งแต่ก่อนที่จะมีการออกเสียง ประชามติร่างรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ในชั้นที่มีการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงได้นำข้อเสนอการแบ่งกลุ่มออกเป็น ๒๐ กลุ่มตามที่ได้รับ ความเห็นชอบในการออกเสียงประชามติเป็นหลัก ทั้งนี้ การแบ่งกลุ่มตามร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ที่คณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญได้เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณานั้น หากพิเคราะห์โดยละเอียด จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมิได้แบ่งโดยใช้กลุ่มอาชีพแต่ประการเดียว เพราะยังมี กลุ่มผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือ เคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๗ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยด้วย

ดังนั้น การที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติให้ลดจำนวนกลุ่มลงเหลือเพียง ๑๐ กลุ่ม โดยการยุบรวมกลุ่ม จึงเป็นการลดทอนหลักประกันว่าวุฒิสภาจะเป็นสภาที่ประกอบด้วยประชาชนจากทุกภาคส่วนของสังคมอย่างแท้จริง เพราะมีความเป็นไปได้สูงมากที่จะทำให้กลุ่มเดิมที่ถูกยุบรวมเข้ากับกลุ่มอื่นจะได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาลดน้อยลงหรือไม่ได้รับเลือกเลย เช่น การยุบกลุ่มสตรีไปรวมกับกลุ่มผู้สูงอายุ (ซึ่งประกอบด้วยผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน) และกลุ่มประชาสังคม (ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มประชาสังคม องค์กรสาธารณประโยชน์ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน) จากเดิมที่สามกลุ่มนี้มีหลักประกันชัดเจนว่า จะมีผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภากลุ่มละ ๑๐ คน รวมเป็น ๓๐ คน แต่เมื่อนำมายุบรวมกันเป็นกลุ่มเดียวกัน ตัวแทนจากกลุ่มเหล่านี้จะลดลงเหลือกลุ่มละ ๒๐ คน เท่านั้น อันจะส่งผลให้บางกลุ่มที่นำมารวมเข้ากันนั้น อาจไม่มีผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาเลย เพราะมีความหลากหลายมากภายในกลุ่มกับไม่มีหลักประกันว่าการเลือกกันเองภายในแต่ละกลุ่มนั้น ผู้สมัครจะได้รับเลือกในลักษณะเฉลี่ยกันอย่างทั่วถึง กรณีเช่นนี้จึงไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๑๐๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่มุ่งหมายให้วุฒิสภามีองค์ประกอบจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมอย่างแท้จริง ทั้งยังไม่ตรงกับจำนวนกลุ่มที่ประชาชนได้รับทราบมาตั้งแต่ก่อนที่จะมีการออกเสียงประชามติอีกด้วย

(๒.๒) ประเด็นการแบ่งผู้สมัครในแต่ละกลุ่มออกเป็น ๒ ประเภท และการให้ผู้สมัครในแต่ละประเภทเลือกกันเอง (มาตรา ๑๓)

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๑๐๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติชัดเจนว่าวุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคน ซึ่งมาจาก “การเลือกกันเอง” ของบุคคลในแต่ละกลุ่มซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม ดังนั้น การเลือกตั้งกล่าวจึงมุ่งหมายให้เป็นการเลือกในระหว่างผู้สมัครด้วยกันเองอย่างเท่าเทียมกันโดยมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขอย่างเดียวกัน ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้เสนอแนวคิดในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาดังกล่าวให้ประชาชนทราบจนเป็นที่รับรู้ทั่วไปตั้งแต่ก่อนที่จะมีการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญแล้ว

อย่างไรก็ดี ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ที่ผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กำหนดให้มีการแบ่ง

ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มออกเป็นสองประเภท คือ ประเภทที่สมัครโดยอิสระ กับประเภทที่สมัคร โดยต้องได้รับการเสนอชื่อจากองค์กรตามที่กำหนด และให้ผู้สมัครในแต่ละประเภทเลือกกันเอง เท่านั้น เลือกข้ามประเภทมิได้แม้จะอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของการเลือก กันเองตามมาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งยังเป็นผลให้เกิด การแบ่งสมาชิกวุฒิสภาออกเป็นสองประเภทอีกด้วย ทั้งที่มาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย มิได้มุ่งหมายเช่นนั้น เพราะหากรัฐธรรมนูญมีความมุ่งหมายดังกล่าว ก็คงบัญญัติเกี่ยวกับการแบ่งประเภทของสมาชิกวุฒิสภา และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา แต่ละประเภท ไว้ในรัฐธรรมนูญตั้งแต่แรกในทำนองเดียวกับที่เคยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ที่ผ่านมา

นอกจากนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่า การให้มืองค์กรเป็น ผู้เสนอหรือรับรองผู้สมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภานั้น ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของ รัฐธรรมนูญอย่างแจ่มชัด เพราะมาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดว่าประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือกทุกคนสามารถสมัครรับเลือกในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ได้อย่างเสรี จึงไม่จำเป็นต้องได้รับการเสนอชื่อหรือรับรองหรือผ่านการคัดกรองจากองค์กรใด ๆ ก่อน การคัดกรองผู้สมัครหากจะมีขึ้นนั้น มาตรา ๑๐๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติไว้ชัดเจนว่าให้กระทำด้วยวิธีการที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองกันเอง มิใช่ให้ผู้อื่นหรือให้องค์กรใดมาคัดกรอง กรณีจึงเป็นการคัดกรองภายหลังจากที่ได้มีการสมัคร เข้ารับเลือกแล้ว มิใช่ก่อนการสมัครเข้ารับเลือก อีกทั้งการคัดกรองดังกล่าวต้องเป็นไป เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้การเลือกเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมด้วย

(๒.๓) ประเด็นยกเลิกการเลือกไขว้ (มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๔)

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า หลักการอันเป็น สาระสำคัญในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาคือการกำหนดมาตรการเพื่อให้การเลือกกันเอง “เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม” อย่างไรก็ตาม โดยตระหนักว่าการเลือกกันเองของผู้สมัคร ในแต่ละกลุ่มอาจมีการสมยอมกันในการเลือกโดยไม่สุจริตขึ้นได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง มีมาตรการที่เหมาะสม เพื่อลดความเป็นไปได้ในการสมยอมกันในการเลือกดังกล่าว ดังนั้น รัฐธรรมนูญจึงมีบทบัญญัติไว้ชัดเจนว่า “...เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้การเลือกตั้งกล่าว เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จะกำหนดมิให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน หรือจะกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วม

ในการคัดกรองก็ได้” และได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับมาตรการที่ห้ามมิให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน หรือที่เข้าใจกันทั่วไปว่า “การเลือกไขว้” ในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ประชาชนทราบจนเป็นที่รับรู้ทั่วไปตั้งแต่ก่อนที่จะมีการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญแล้ว คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่า การกำหนดมาตรการเลือกไขว้ในการเลือกกันเอง จะทำให้ความเป็นไปได้ในการสมยอมกันในการเลือกทำได้ยากขึ้น อันจะทำให้การเลือกเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมสมดังเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและสอดคล้องกับความประสงค์ของประชาชนที่ต้องการให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม โดยมาตรการนี้กำหนดว่าในการเลือกแต่ละระดับ เมื่อมีการเลือกกันเองในกลุ่มเป็นเบื้องต้นแล้ว ให้แบ่งกลุ่มต่าง ๆ ออกเป็นสี่สาย และให้มีการจับสลากว่ากลุ่มใดอยู่ในสายใด และให้มีการเลือกไขว้ โดยให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในแต่ละกลุ่มเลือกผู้ได้รับเลือกขั้นต้นจากกลุ่มซึ่งอยู่ในสายเดียวกัน ทั้งนี้ ได้มีการหารือกับผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีความเห็นตรงกันว่ามาตรการการเลือกไขว้ดังกล่าวจะทำให้การสมยอมกันในการเลือกทำได้ยากขึ้น ทั้งสามารถปฏิบัติได้โดยไม่มีข้อขัดข้อง ดังนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงเห็นว่าการตัดมาตรการเลือกไขว้ออกโดยไม่มีมาตรการที่เท่าเทียมหรือเข้มข้นกว่าในการลดความเป็นไปได้ในการสมยอมกันในการเลือกมาแทน เป็นการเพิ่มความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดการสมยอมกันโดยไม่สุจริตในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่มุ่งหมายให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

๒.๓.๒.๒ การพิจารณาและมติของคณะกรรมการวิสามัญ

ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาความเห็นในประเด็นต่างๆ ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามหนังสือของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ด่วนที่สุด ที่ ลต ๐๐๑๓/๘๔๖ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ที่ได้เสนอมายังประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งมี ๑ ประเด็น และประเด็นต่าง ๆ ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ตามหนังสือของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ด่วนที่สุด ที่ (รธน) ๐๓๓/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ที่ได้เสนอมายังประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งมี ๓ ประเด็น โดยที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้ให้แต่ละฝ่ายแสดงความคิดเห็น โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) การพิจารณาและลงมติของคณะกรรมการการวิสามัญในความเห็น
ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง^{๗๐}

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง
ที่กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัคร
รับเลือกตั้งของผู้นั้นเพียงประการเดียว ไม่ได้ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้อง
ต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นได้ด้วย ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่ง หรือไม่^{๗๑}

ที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญได้พิจารณาและลงมติในประเด็น
ดังกล่าว โดยองค์ประชุม จำนวน ๙ คน (ลาประชุม จำนวน ๒ คน) ปรากฏผลดังนี้

- ให้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง เป็นดังนี้

มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง “เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือก
ตามมาตรา ๔๔ วรรคสอง แล้ว ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็น
การทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดย
สุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัคร
รับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น”

ด้วยคะแนนเสียงเห็นชอบ ๙ เสียง

---

^{๗๐} ภาคผนวก ลำดับ (๔) รายงานของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย, หน้า ๔๒๕

^{๗๑} บันทึกการประชุมของคณะกรรมการการวิสามัญ ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑, หน้า ๓ - ๕ และครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์
๒๕๖๑, หน้า ๒ - ๓.

(๒) การพิจารณาและลงมติของคณะกรรมการวิสามัญในความเห็น
ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

(๒.๑) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๑๑
ประเด็นการเปลี่ยนแปลงจำนวนกลุ่มการสมัครจาก ๒๐ กลุ่ม เหลือเพียง ๑๐ กลุ่ม ไม่ตรง
ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๗ หรือไม่^{๗๒}

ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาและลงมติ
ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๑๑ ประเด็นการเปลี่ยนแปลงจำนวนกลุ่ม
การสมัครจาก ๒๐ กลุ่ม เหลือ ๑๐ กลุ่ม โดยองค์ประชุม จำนวน ๑๑ คน ปรากฏผลดังนี้

๑. ให้แก้ไขเพิ่มเติมในบททั่วไปของร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญฯ กล่าวคือ แก้ไขเพิ่มเติมตามความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
โดยกำหนดให้มีการแบ่งกลุ่มการสมัครเป็น ๒๐ กลุ่ม และ

๒. ให้แก้ไขเพิ่มเติมในบทเฉพาะกาลของร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญฯ กล่าวคือ แก้ไขเพิ่มเติมให้เป็นไปตามที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ลงมติ
เห็นชอบในวาระที่ ๓ กรณีวาระเริ่มแรกของวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
มาตรา ๒๖๙ (อายุของวุฒิสภากำหนดห้าปีนับแต่วันที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง)
โดยกำหนดให้มีการแบ่งกลุ่มการสมัครเป็น ๑๐ กลุ่ม

ด้วยคะแนนเสียงเห็นชอบ ๙ เสียง และงดออกเสียง ๒ เสียง

(๒.๒) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๑๓
ประเด็นการแบ่งผู้สมัครในแต่ละกลุ่มออกเป็น ๒ ประเภท และการให้ผู้สมัครในแต่ละประเภท
เลือกกันเองไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๗
หรือไม่^{๗๓}

ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาและลงมติ
ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๑๓ ประเด็นการแบ่งผู้สมัครในแต่ละกลุ่ม
ออกเป็น ๒ ประเภท โดยองค์ประชุม จำนวน ๑๑ คน ปรากฏผลดังนี้

---

^{๗๒} บันทึกการประชุมของคณะกรรมการวิสามัญ ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖๑, หน้า ๗ - ๒๗ ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์
๒๕๖๑, หน้า ๕ - ๙ และครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑, หน้า ๓ - ๗.

๑. ให้แก้ไขเพิ่มเติมในบททั่วไปของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ กล่าวคือ แก้ไขเพิ่มเติมตามความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยกำหนดให้ผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาโดยอิสระประเภทเดียว และ

๒. ให้แก้ไขเพิ่มเติมในบทเฉพาะกาลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ กล่าวคือ แก้ไขเพิ่มเติมให้เป็นไปตามที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ลงมติเห็นชอบในวาระที่ ๓ กรณีวาระเริ่มแรกของวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๙ (อายุของวุฒิสภากำหนดห้าปีนับแต่วันที่ มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง) โดยกำหนดให้ผู้สมัครแบ่งเป็นสมัครโดยอิสระ และสมัครโดยต้องได้รับการเสนอชื่อจากองค์กร

ด้วยคะแนนเสียงเห็นชอบ ๖ เสียง และงดออกเสียง ๕ เสียง

(๒.๓) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๔ ประเด็นยกเลิกการเลือกไข้ว ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๗ หรือไม่

ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาและลงมติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๔ ประเด็นยกเลิกการเลือกไข้ว โดยองค์ประชุมจำนวน ๑๑ คน ปรากฏผลดังนี้

๑. ให้แก้ไขเพิ่มเติมในบททั่วไปของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ กล่าวคือ แก้ไขเพิ่มเติมตามความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยกำหนดกระบวนการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ด้วยวิธีการเลือกกันเองและวิธีการเลือกไข้ว และ

๒. ให้แก้ไขเพิ่มเติมในบทเฉพาะกาลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ กล่าวคือ แก้ไขเพิ่มเติมให้เป็นไปตามที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ลงมติเห็นชอบในวาระที่ ๓ กรณีวาระเริ่มแรกของวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๙ (อายุของวุฒิสภา กำหนดห้าปีนับแต่วันที่ มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง) โดยกำหนดกระบวนการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ด้วยวิธีการเลือกกันเองโดยตรง

ด้วยคะแนนเสียงเห็นชอบ ๙ เสียง และงดออกเสียง ๒ เสียง

ทั้งนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาพร้อมกับ

รายงานดังกล่าวเพื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๗ วรรคห้า

๒.๓.๓ การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามประเด็นโต้แย้ง

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๗ วรรคห้า กำหนดว่า เมื่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... เสร็จแล้ว ให้เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเพื่อให้ความเห็นชอบ ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียงเกินสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป ในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติไม่ถึงสองในสามดังกล่าว ให้ถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบตามร่างที่คณะกรรมการวิสามัญเสนอ หลังจากประธานคณะกรรมการวิสามัญแถลงชี้แจงประกอบการเสนอรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ พร้อมกับเสนอผลการพิจารณาประเด็นข้อโต้แย้งของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและคณะกรรมการการเลือกตั้งรวม ๔ ประเด็น ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาและมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวแล้ว ทั้งนี้ เนื่องจากไม่ได้มีบทบัญญัติของกฎหมายหรือข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติกำหนดแนวทางการพิจารณาไว้ ประธานของที่ประชุมจึงขอปรึกษาต่อที่ประชุม เพื่อขอคำแนะนำการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมาเป็นแนวทางในการพิจารณา คือ พิจารณาไปที่ละประเด็นและจะเปิดโอกาสให้กรรมการวิสามัญเสียงข้างน้อยซึ่งไม่เห็นด้วย ชี้แจงต่อที่ประชุม และลงมติทั้งฉบับว่าจะเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือไม่ ซึ่งที่ประชุมไม่มีความเห็นเป็นอย่างอื่น

จากนั้น ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงดำเนินการให้ที่ประชุมพิจารณาประเด็นข้อโต้แย้งทั้ง ๔ ประเด็น เริ่มจากประเด็นข้อโต้แย้งที่ ๑ ถึงประเด็นข้อโต้แย้งประเด็นที่ ๔ ทีละประเด็นตามลำดับ โดยมีกรรมการวิสามัญเสียงข้างน้อยชี้แจงต่อที่ประชุม เมื่อพิจารณาประเด็นข้อโต้แย้งเสร็จสิ้นแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติไม่เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ด้วยคะแนนเสียงไม่ถึงสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบตามร่างที่คณะกรรมการวิสามัญเสนอตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะได้ส่งไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๘๑ ต่อไป

โดยสรุปผลการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๗๔} ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นเพียงประการเดียว ไม่ได้ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นได้ด้วย ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่ง หรือไม่

คำชี้แจงของคณะกรรมการวิสามัญ : ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดให้กรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นเพียงประการเดียว ไม่ได้ให้อำนาจกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นได้ด้วย ซึ่งไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่ง จึงเสนอแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังกล่าว

ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เห็นชอบตามที่คณะกรรมการวิสามัญเสนอ โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... เป็นดังนี้

---

^{๗๔} รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๑, หน้า ๖๐ - ๗๕.

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๖๒ เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แล้ว ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการ ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น

เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาแล้ว ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลฎีกาจะพิพากษาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิด เมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิดให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาผู้นั้นสิ้นสุดลงนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งอยู่ในบัญชีสำรองด้วย และเมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิด ให้คณะกรรมการส่งลบบรายชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีสำรอง และให้นำความในมาตรา ๔๖ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ประเด็นที่ ๒ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๑๑ ประเด็นการเปลี่ยนแปลงจำนวนกลุ่มการสมัครจาก ๒๐ กลุ่ม เหลือเพียง ๑๐ กลุ่ม ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๗ หรือไม่

คำชี้แจงของคณะกรรมการวิสามัญ : การแบ่งกลุ่มนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๗ ไม่ได้กำหนดจำนวนกลุ่มไว้ แต่กำหนดไว้กว้าง ๆ เท่านั้นว่าให้มีการแบ่งกลุ่มและให้มีสิทธิสมัครรับเลือก ทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ ซึ่งยังมีความเห็นหลากหลายไม่ว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เสนอให้มี ๒๐ กลุ่ม สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอ ๑๕ กลุ่ม เสนอ ๑๐ กลุ่ม หรือเสนอ ๕ กลุ่ม แล้วแต่กรณี คณะกรรมการวิสามัญ ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เห็นว่าไม่ว่า ๒๐ กลุ่ม หรือ ๑๐ กลุ่มก็ได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ บทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญกับบทหลักของรัฐธรรมนูญในเรื่องสมาชิกวุฒิสภานั้นแตกต่างกันหลายประการ ยกตัวอย่างเช่น จำนวนสมาชิก บทหลักจะมี ๒๐๐ คน บทเฉพาะกาล มี ๒๕๐ คน ซึ่งบทหลักไม่มีการเข้ามาใช้อำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ แต่บทเฉพาะกาล คณะรักษาความสงบแห่งชาติจะเป็นผู้เลือก และขั้นตอนสุดท้ายให้เหลือ ๕๐ คน ด้วยเหตุผลดังกล่าว

คณะกรรมการการวิสามัญเห็นว่า ถ้านำบทหลักตามคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญซึ่งได้รับฟังความคิดเห็นของประชาชน ขณะเดียวกันก็มีความเห็นของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เห็นควรเป็น ๑๐ กลุ่ม ดังนั้น จึงกำหนดในบทเฉพาะกาลเป็น ๑๐ กลุ่ม ให้แตกต่างจากบทหลัก ซึ่งจะเป็น ๒๐ กลุ่ม ตามแนวทางที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้เสนอมา กล่าวโดยสรุปได้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๗ ไม่ได้กำหนดจำนวนกลุ่มของผู้สมัคร การที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว จะกำหนดให้มีจำนวนกลุ่มเท่าใด จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้บทหลักและบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญว่าด้วย เรื่องสมาชิกวุฒิสภามีการกำหนดไว้แตกต่างกันหลายประการ เช่น จำนวน ที่มา หน้าที่และ อำนาจ ซึ่งการแบ่งกลุ่มจำนวนสิบกลุ่มในบทเฉพาะกาลของร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญฯ ที่มีความเชื่อมโยงกับบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญที่มีความแตกต่างจากบทหลัก ของรัฐธรรมนูญ จึงสามารถบัญญัติให้แตกต่างกันได้

ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เห็นชอบตามที่คณะกรรมการการวิสามัญ เสนอ โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ วรรคสอง และมาตรา ๙๑ ของ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... เป็นดังนี้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๑ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือก กันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง อันได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๒) กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๓) กลุ่มการศึกษา อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นครู อาจารย์ นักวิจัย ผู้บริหาร สถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๔) กลุ่มการสาธารณสุข อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นแพทย์ทุกประเภท เทคนิค การแพทย์ สาธารณสุข พยาบาล เภสัชกร หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๕) กลุ่มอาชีพทำนา ปลูกพืชล้มลุก หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๖) กลุ่มอาชีพทำสวน ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

- (๗) กลุ่มพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลซึ่งมิใช่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้ใช้แรงงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
  - (๘) กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง อสังหาริมทรัพย์และ สาธารณูปโภค ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
  - (๙) กลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
  - (๑๐) กลุ่มผู้ประกอบการอื่นนอกจากกิจการตาม (๙)
  - (๑๑) กลุ่มผู้ประกอบการหรืออาชีพด้านการท่องเที่ยว อันได้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบการกิจการหรือพนักงานโรงแรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
  - (๑๒) กลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
  - (๑๓) กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร การพัฒนา นวัตกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
  - (๑๔) กลุ่มสตรี
  - (๑๕) กลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
  - (๑๖) กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง นักกีฬา หรืออื่น ๆ ในทำนอง เดียวกัน
  - (๑๗) กลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
  - (๑๘) กลุ่มสื่อสารมวลชน ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
  - (๑๙) กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
  - (๒๐) กลุ่มอื่น ๆ
- การมีลักษณะอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ประกาศกำหนด
- ผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ย่อมมีสิทธิ สมัครในกลุ่มอื่น ๆ ตาม (๒๐) ได้

- มาตรา ๑๓ ผู้สมัครต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้
- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
  - (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีในวันสมัครรับเลือก
  - (๓) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อย กว่าสิบปี
  - (๔) ผู้สมัครต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) เป็นบุคคลซึ่งเกิดในอำเภอที่สมัครรับเลือก
(ข) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในอำเภอที่สมัครรับเลือกมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสองปีนับถึงวันสมัครรับเลือก
(ค) ทำงานอยู่ในอำเภอที่สมัครรับเลือกมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสองปีนับถึงวันสมัครรับเลือก
(ง) เคยทำงานหรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านอยู่ในอำเภอที่สมัครรับเลือกแล้วแต่กรณี เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสองปี
(จ) เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในอำเภอที่สมัครรับเลือกเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสองปีการศึกษา
ความใน (๓) ไม่ใช่บังคับแก่สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๔) และ (๑๕)

มาตรา ๙๑ ในวาระเริ่มแรก สำหรับการดำเนินการตามมาตรา ๙๐ (๑) (ก) ให้กลุ่มตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง มีสิบบกลุ่ม ประกอบด้วย
(๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง อันได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
(๒) กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
(๓) กลุ่มการศึกษาและการสาธารณสุข อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นครู อาจารย์ นักวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา แพทย์ทุกประเภท เทคนิคการแพทย์ สาธารณสุข พยาบาล เภสัชกร หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
(๔) กลุ่มอาชีพกสิกรรม ปศุสัตว์ประมง ทำนา ทำสวน ทำไร่ ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
(๕) กลุ่มพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลซึ่งมิใช่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้ใช้แรงงาน ผู้ประกอบวิชาชีพ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
(๖) กลุ่มผู้ประกอบการด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง อสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภค ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร การพัฒนานวัตกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
(๗) กลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นและผู้ประกอบการอื่น ๆ ผู้ประกอบธุรกิจหรืออาชีพด้านการท่องเที่ยว อันได้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบการกิจการหรือพนักงานโรงแรม ผู้ประกอบอุตสาหกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๘) กลุ่มสตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น ประชาสังคม องค์กรสาธารณประโยชน์ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๙) กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง นักกีฬา สื่อสารมวลชน ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๐) กลุ่มอื่น ๆ

การมีลักษณะอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ประกาศกำหนด

ผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ย่อมมีสิทธิ สมัครในกลุ่มอื่น ๆ ตาม (๑๐) ได้

ประเด็นที่ ๓ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๑๓ ประเด็นการแบ่งผู้สมัครในแต่ละกลุ่มออกเป็น ๒ ประเภท และการให้ผู้สมัครในแต่ละประเภท เลือกกันเองไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๗ หรือไม่ **คำชี้แจงของคณะกรรมการวิสามัญ** : กรณีการแบ่งวิธีการสมัคร เป็น ๒ วิธี ซึ่งมาตรา ๑๐๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้วุฒิสภา ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๒๐๐ คน ซึ่งมาจากการเลือกกันเองจากบุคคลต่าง ๆ โดยในการ แบ่งกลุ่มต้องแบ่งลักษณะที่ทำให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือกทุกคนสามารถเลือกอยู่ใน กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ และจากการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ การแบ่งการสมัคร ออกเป็น ๒ วิธี ได้แก่ วิธีที่ ๑ คือสมัครเอง วิธีที่ ๒ คือสมัครเอง แต่ต้องมีคำแนะนำจากองค์กร นิติบุคคลทั้งหลาย และเชื่อว่าการแบ่งกลุ่มเป็น ๒ กลุ่ม จะทำให้ได้สมาชิกวุฒิสภาที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่สอดคล้องกับบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ บทเฉพาะกาล ของรัฐธรรมนูญ ไม่ใช่บทเฉพาะกาลของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ บทเฉพาะกาลของ รัฐธรรมนูญก็แบ่งแยกจากบทหลักอย่างชัดเจน ทั้งจำนวน ที่มาและหน้าที่อำนาจแตกต่างกัน ดังนั้น การแบ่งบทหลักกับบทเฉพาะกาลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว เป็น ๒ ส่วน ย่อมไม่ขัดรัฐธรรมนูญแต่ประการใด กล่าวโดยสรุป วิธีการสมัครของผู้สมัคร ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาฯ มาตรา ๙๒ และมาตรา ๙๓ นั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๗ ไม่ได้กำหนดวิธีการสมัคร ของผู้สมัคร แต่ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิก วุฒิสภา จึงสามารถกำหนดให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือกย่อมสมัครด้วยตนเองได้ หรือ

แม้จะมาจากการแนะนำขององค์กรซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทยก็ตาม หรือกรณีองค์กรนั้น ไม่มีการแนะนำชื่อผู้สมัคร ผู้สมัครก็ย่อมสมัครด้วยตนเองได้เช่นกันโดยไม่มีการตัดสิทธิผู้สมัคร การกำหนดวิธีการสมัครของผู้สมัครเป็นสองวิธีการตามบทเฉพาะกาลของร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญฯ จึงไม่ส่งผลกระทบต่อผู้สมัครที่จะอยู่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่ประการใด และไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ประกอบกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๙ (๑) (ก) ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าวิธีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามบทเฉพาะกาลในวาระเริ่มแรก ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา การกำหนดวิธีการสมัครของผู้สมัครดังกล่าว ย่อมจะทำให้ผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจที่กำหนดเพิ่มขึ้น ตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญได้ นอกจากนี้ การเพิ่มวิธีการสมัครของผู้สมัครที่มาจาก การแนะนำขององค์กรซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทยนั้น ถือว่าเป็นการเพิ่มช่องทางให้ได้ ผู้สมัครที่มีความหลากหลายและเปิดโอกาสของการมีส่วนร่วมในการมีสิทธิแนะนำบุคคล ที่เห็นว่าสมควรจะได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาเพื่อปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่หรือ เรื่องสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิรูป อีกทั้งหากบุคคลที่มาจากองค์กรได้รับการเลือก องค์กรนั้นก็ย่อมสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้ได้รับเลือก ส่วนที่มีการโต้แย้งว่าการให้สมัครได้สองวิธีทำให้ ผู้สมัครทั้งหลายไม่สามารถเลือกกันเองได้โดยตรงนั้น แม้จะสมัครโดยวิธีการเดียว ผู้สมัคร ทั้งหลายก็ต้องเลือกกันเองในกลุ่มโดยไม่มีสิทธิไปเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้ แม้จะเพิ่มเติมให้มีการเลือกไขว้ ผู้สมัครแต่ละคนก็ยังไม่มีความสามารถเลือกผู้สมัครทุกคนได้ ผู้สมัครแต่ละคนได้แต่เลือก ผู้อื่นในกลุ่มที่มีการเลือกไขว้เท่านั้น ดังนั้น ไม่ว่าจะใช้วิธีการใดผู้สมัครทุกคนก็ไม่มีสิทธิที่จะ เลือกผู้สมัครอื่นทุกคนได้ ผู้สมัครแต่ละคนได้เพียงเลือกผู้สมัครในกลุ่มที่ตนประสงค์สมัคร เท่านั้น

ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ในชั้นการพิจารณาของที่ประชุม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกตจากสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติในประเด็นการเป็น ผู้สมัครที่มาจาก การเสนอชื่อขององค์กรซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายนั้นจะมีลักษณะเป็นการ ตัดสิทธิไม่สนองเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตามมาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง หรือไม่ ทั้งนี้ นายอัคร จารุจินดา กรรมการวิสามัญ ชี้แจงเพิ่มเติมจากคำชี้แจงดังกล่าวแล้ว ข้างต้น เนื่องจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแยกกันระหว่างบทหลักที่จะใช้บังคับตลอดไป แต่ในขณะเดียวกันในบทเฉพาะกาลจะกำหนดเฉพาะในวาระเริ่มแรก แต่สิ่งที่แตกต่างกันและ

สำคัญที่สุดของทั้ง ๒ กลุ่มนี้คือ บทหลักนั้นเมื่อมีผู้สมัครเข้ามาแล้วเลือกกันเอง ก็เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตรงซึ่งมาจากการเลือกกันเองโดยตรง แต่บทเฉพาะกาลใช้ระบบการแต่งตั้ง ไม่ได้ใช้ระบบเลือกกันเองแล้วขึ้นมาเป็นสมาชิกวุฒิสภา ทั้งนี้ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญจึงต้องมีการกำหนดให้สอดคล้องกัน ประกอบกับผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สมาชิกวุฒิสภาในระยะแรกนั้น หน้าที่หลักคือจะต้องเป็นผู้ขับเคลื่อนการปฏิรูป จึงจำเป็นต้องได้ผู้ซึ่งมีความรู้หรือความเกี่ยวข้องในประเด็นการปฏิรูปต่าง ๆ ด้วย ดังนั้น หากเป็นการสมัครกันเองเพียงประการเดียว จึงไม่อาจแน่ใจได้ว่าจะได้บุคคลที่จะมาปฏิบัติหน้าที่สมาชิกวุฒิสภาในระยะแรกได้อย่างที่หวังหรือไม่ อย่างไรก็ตาม สิ่งที่กำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลไม่ได้เป็นการตัดสิทธิผู้ใดเพราะผู้ใดก็ตามที่ประสงค์สมัครด้วยตนเอง ผู้นั้นมีสิทธิสมัครด้วยตนเองได้ไม่ว่าจะอยู่ในองค์กรหรือไม่อยู่ในองค์กรใดก็สมัครได้ เพียงแต่เพิ่มทางเลือกขององค์กรต่าง ๆ ซึ่งทำงานเกี่ยวข้องอยู่ในพื้นที่ที่ดีในเรื่องต่าง ๆ ที่มีความสำคัญเกี่ยวกับการปฏิรูปนั้นได้มีสิทธิเสนอตัวบุคคลที่เห็นว่าควรจะได้รับคัดเลือกมาเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ ซึ่งบุคคลที่มาจากองค์กรต่าง ๆ นั้นน่าจะเป็นกำลังสำคัญที่มีองค์กรสนับสนุนการทำงานในเรื่องต่าง ๆ อีกด้วย

ดังนั้น ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงเห็นด้วยตามที่คณะกรรมการการวิสามัญเสนอ ดังนี้

(๑) การแก้ไขเพิ่มเติมบททั่วไปของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ กล่าวคือ แก้ไขเพิ่มเติมตามความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยกำหนดให้มีผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาโดยอิสระประเภทเดียว

(๒) การแก้ไขเพิ่มเติมบทเฉพาะกาลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ กล่าวคือ แก้ไขเพิ่มเติมให้เป็นไปตามที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ลงมติเห็นชอบในวาระที่ ๓ กรณีวาระเริ่มแรกของวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๙ (อายุของวุฒิสภากำหนดห้าปีนับแต่วันที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง) โดยกำหนดให้ผู้สมัครแบ่งเป็นสมัครโดยอิสระ และสมัครโดยต้องได้รับการเสนอชื่อจากองค์กร

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๙๒ ในวาระเริ่มแรก ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มตามมาตรา ๙๑ อาจสมัครได้โดยวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) สมัครโดยยื่นใบสมัครด้วยตนเอง

(๒) สมัครโดยยื่นใบสมัครด้วยตนเองพร้อมแสดงหนังสือแนะนำชื่อผู้สมัครจากองค์กร ตามมาตรา ๙๓ แนบมาพร้อมกับใบสมัครด้วย

ให้ผู้สมัครแต่ละคนมีสิทธิสมัครเพื่อเข้ารับเลือกในกลุ่มตามมาตรา ๙๑ ได้เพียง กลุ่มเดียว และสมัครโดยวิธีการตามวรรคหนึ่งได้เพียงวิธีการเดียว รวมทั้งมีสิทธิสมัครได้เพียง อำเภอดียว และเมื่อได้ยื่นใบสมัครแล้วจะถอนการสมัครมิได้

ผู้ใดสมัครเข้ารับเลือกมากกว่าหนึ่งกลุ่ม มากกว่าหนึ่งวิธีการ หรือมากกว่าหนึ่งอำเภอ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามวรรคสอง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๗

มาตรา ๙๓ องค์กรซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีและมีได้ มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรมาแบ่งปันกันหรือดำเนินกิจกรรมทางการเมือง และ ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างต่อเนื่อง และองค์กรที่มีกฎหมายจัดตั้ง มีสิทธิ แนะนำชื่อผู้ซึ่งเป็นหรือเคยเป็นสมาชิกขององค์กร หรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือเคยปฏิบัติหน้าที่ ในองค์กรตามระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา องค์กรละหนึ่งคนในแต่ละจังหวัดโดยต้องระบุอำเภอไว้ด้วย และเมื่อได้แนะนำชื่อผู้สมัครแล้ว จะถอนหรือเปลี่ยนชื่อผู้ซึ่งได้แนะนำแล้วมิได้

องค์กรตามวรรคหนึ่งต้องลงทะเบียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และให้เลือกรับเลือกตามมาตรา ๙๑ ได้เพียงกลุ่มเดียว

การแนะนำชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่งต้องทำโดยมติของคณะกรรมการที่มีหน้าที่และ อำนาจในการบริหารงานขององค์กรดังกล่าว ในกรณีที่องค์กรดังกล่าวไม่มีคณะกรรมการ ให้ผู้ที่มีหน้าที่และอำนาจในการบริหารงานขององค์กรเป็นผู้แนะนำชื่อแทน และให้ทำเป็น หนังสือโดยอย่างน้อยต้องมีประวัติระบุถึงเพศ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ และสาขา อาชีพของผู้ได้รับการแนะนำชื่อพร้อมทั้งหนังสือยินยอมจากผู้ได้รับการแนะนำชื่อ ทั้งนี้ ตามที่ คณะกรรมการกำหนด

องค์กรตามวรรคหนึ่งซึ่งแจ้งการแนะนำชื่อหรือรับรองเอกสารหรือหลักฐานที่ใช้ ประกอบการสมัครเป็นเท็จ ให้การแจ้งการแนะนำชื่อหรือการรับรองเอกสารหรือหลักฐาน ดังกล่าวเป็นโมฆะ และให้คณะกรรมการประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ประเด็นที่ ๔ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๔ ประเด็นยกเลิกการเลือกไขว้ ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๗ หรือไม่

คำชี้แจงของคณะกรรมการการวิสามัญ : การเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๗ วรรคสอง ตอนท้าย บัญญัติไว้ว่า “การดำเนินการให้การเลือกตั้งกล่าวเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จะกำหนดมิให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน หรือจะกำหนดให้มีการคัดกรอง ผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้” ซึ่งถือว่าเป็น การกำหนดทางเลือกของวิธีการคัดกรองผู้สมัครด้วยวิธีการอื่นใดเพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาเป็นไป โดยสุจริตและเที่ยงธรรมเช่นเดียวกับที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้กำหนดให้มีวิธีการสมัคร สองวิธีการซึ่งเป็นการเพิ่มช่องทางเพื่อให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภามีความสุจริตและเที่ยงธรรม มากขึ้น ดังนั้น การที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... กำหนดให้ใช้วิธีการเลือกกันเองโดยตรงเท่านั้น จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ประกอบกับการที่บทหลักของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่ง สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... เพิ่มวิธีการเลือกไขว้ด้วย ถือว่าเป็นเพียงทางเลือกอย่างหนึ่งเท่านั้น แต่ก็ไม่อาจป้องกันการสมยอมกันในการเลือกกันมาก่อนได้ และไม่เป็นประโยชน์ต่อผู้สมัคร โดยอิสระที่แท้จริง อีกทั้งวิธีการดังกล่าวอาจมีปัญหาในการเลือกของผู้สมัครด้วยกันเอง ที่ไม่รู้จักกันก็ได้

ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เห็นด้วยตามที่คณะกรรมการการ วิสามัญเสนอ ดังนี้

๑. ให้แก้ไขเพิ่มเติมในบททั่วไปของร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญฯ กล่าวคือ แก้ไขเพิ่มเติมตามความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยกำหนดกระบวนการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ด้วยวิธีการเลือก กันเองและวิธีการเลือกไขว้ (มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ ของพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑)^{๗๕} และ

---

^{๗๕} พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๐ - ๔๒, หน้า ๒๔ - ๒๙.

๒. ให้แก้ไขเพิ่มเติมในบทเฉพาะกาลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ กล่าวคือ แก้ไขเพิ่มเติมให้เป็นไปตามที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ลงมติเห็นชอบในวาระที่ ๓ กรณีวาระเริ่มแรกของวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๙ (อายุของวุฒิสภา กำหนดห้าปีนับแต่วันที่ มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง) โดยกำหนดกระบวนการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ด้วยวิธีการเลือกกันเองโดยตรง (มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๖ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑)^{๗๖}

**ผลการลงมติของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๑
วันพฤหัสบดีที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๑**

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๒๑๖ ท่าน
เห็นด้วย (เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติ ๒๐๒ เสียง
ประกอบรัฐธรรมนูญฯ)

ไม่เห็นด้วย (ไม่เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติ ๑ เสียง
ประกอบรัฐธรรมนูญฯ)

งดออกเสียง ๑๓ เสียง

ไม่ลงคะแนนเสียง - เสียง

ผลการลงคะแนนปรากฏว่า ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติไม่เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ด้วยคะแนนเสียงไม่ถึงสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๑๖๗ เสียง) ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๒๔๘ คน) จึงถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบตามร่างที่คณะกรรมการการวิสามัญเสนอ ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้าของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

^{๗๖} พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๔ - ๙๖, หน้า ๔๒ - ๔๖.

๒.๔ คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒/๒๕๖๑ เรื่อง ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ส่งความเห็นของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๒๖๓ ว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๙๑ มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๖ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบมาตรา ๒๖๙ หรือไม่^{๗๗}

สรุปคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒/๒๕๖๑

วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑

เรื่อง ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติส่งความเห็นของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๒๖๓ ว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๙๑ มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๖ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบมาตรา ๒๖๙ หรือไม่

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ผู้ร้อง ส่งความเห็นของนายกิตติ วะสีนนท์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะ รวม ๓๐ คน เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๒๖๓ ว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๙๑ มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๖ ที่กำหนดให้การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาในวาระเริ่มแรกตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๙ มีการแบ่งกลุ่มการสมัครจำนวนสิบกลุ่ม โดยยุบรวมเข้ากับกลุ่มอื่นเป็นการตัดโอกาสของประชาชนในการได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาและลดทอนหลักประกันว่าวุฒิสภาจะเป็นสภาที่ประกอบด้วยประชาชนจากทุกภาคส่วนของสังคมอย่างแท้จริง ส่วนวิธีการผู้สมัครแบ่งออกเป็นสองวิธี ได้แก่ การสมัครโดยยื่นใบสมัครด้วยตนเองและการสมัครโดยยื่นใบสมัครด้วยตนเองพร้อมแสดงหนังสือแนะนำชื่อผู้สมัครจากองค์กรตามมาตรา ๙๓ เป็นการกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครโดยองค์กรต่าง ๆ ก่อนการสมัคร โดยผู้สมัครรับเลือกคนอื่นมิได้มีส่วนร่วมในการคัดกรอง ทำให้ประชาชนไม่สามารถเลือกสมัครได้อย่างเสรีทุกกลุ่ม และทำให้ไม่เป็นการเลือกกันเองในระหว่างผู้สมัครทั้งหมด แต่มีลักษณะเป็นการแบ่งโควตาระหว่างผู้สมัครอิสระกับผู้สมัครที่องค์กรแนะนำ และกระบวนการเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ที่กำหนดให้มีกระบวนการเลือกด้วยวิธีการเลือกกันเองโดยตรงวิธีเดียว ซึ่งแตกต่างจากบทหลักที่กำหนดให้มีวิธีการเลือกโดยตรงและการเลือกไขว้ จึงเป็นการเพิ่มความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดการสมยอมกัน ส่งผลให้การเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๙๑ มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๖ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗

๒. ประเด็นเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับหนังสือของผู้ร้องไว้วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๒๖๓ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติส่งความเห็นต่อผู้ร้อง และผู้ร้องได้ส่งความเห็นดังกล่าวมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย กรณีจึงเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๒๖๓ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ

^{๗๗} ภาคผนวก ลำดับ (๕) คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒/๒๕๖๑, หน้า ๔๘๑.

ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๐ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับไว้พิจารณาและมีคำสั่งรับไว้พิจารณาวินิจฉัย

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๙๑ มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๖ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบมาตรา ๒๖๙ หรือไม่

ข้อที่ว่า การกำหนดกลุ่มผู้สมัครรับเลือกตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๙๑ ที่กำหนดไว้จำนวนสิบกลุ่มซึ่งแตกต่างจากบทหลักในมาตรา ๑๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบมาตรา ๒๖๙ หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง ไม่ได้กำหนดจำนวนกลุ่มของผู้สมัครรับเลือกว่าจะต้องมีจำนวนกลุ่มเท่าใด เพียงแต่กำหนดหลักการของการแบ่งกลุ่มว่าต้องแบ่งในลักษณะที่ทำให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือกทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ การที่มาตรา ๙๑ กำหนดให้มีการแบ่งกลุ่มผู้สมัครรับเลือกเป็นจำนวนสิบกลุ่มโดยนำกลุ่มผู้สมัครรับเลือกตามมาตรา ๑๑ ที่แบ่งไว้จำนวนยี่สิบกลุ่มมาจัดกลุ่มใหม่เป็นการรวมกลุ่มผู้สมัครรับเลือกที่มีลักษณะใกล้เคียงเข้าด้วยกัน โดยไม่ได้ยกเลิกกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด ยังคงความครบถ้วนของกลุ่มอาชีพที่หลากหลายไว้ ทั้งไม่เป็นการตัดสิทธิผู้สมัครรับเลือก เนื่องจากผู้สมัครรับเลือกยังคงมีสิทธิสมัครในกลุ่มที่ถูกรวมเข้าด้วยกันได้ตามความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ อันสอดคล้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ อีกทั้งยังมีกลุ่มอื่น ๆ ตามมาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง (๑๐) เป็นหลักประกันให้ผู้สมัครรับเลือกที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ที่ไม่สามารถอยู่ใน (๑) ถึง (๙) ก็ยังมีสิทธิสมัครในกลุ่มอื่น ๆ ได้นอกจากนี้มาตรา ๙๑ เป็นบทเฉพาะกาลที่ใช้บังคับในระยะเวลาเพียงในวาระเริ่มแรกเท่านั้น ซึ่งเมื่อพ้นวาระเริ่มแรกไปแล้วกลุ่มผู้สมัครจะเป็นไปตามบทหลักในมาตรา ๑๑ ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๙๑ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบมาตรา ๒๖๙

ข้อที่ว่า การกำหนดวิธีการสมัครและการรับสมัครตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๙๒ และมาตรา ๙๓ ที่กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกอาจสมัครได้สองวิธีการ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบมาตรา ๒๖๙ หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ วรรคสอง บัญญัติให้วิธีการสมัครและการรับสมัครเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา โดยให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้ การที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๙๒ กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกในแต่ละกลุ่มตามมาตรา ๙๑ อาจสมัครได้สองวิธีการ ซึ่งทั้งสองวิธีการดังกล่าวต่างก็เป็นการสมัครด้วยตนเอง ส่วนการแนะนำชื่อผู้สมัครจากองค์กรตามมาตรา ๙๓ มิใช่เป็นวิธีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ วรรคสอง นอกจากนี้มาตรา ๙๒ ยังกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกต้องเลือกสมัครด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งเท่านั้น และเมื่อสมัครด้วยวิธีการใดแล้วจะถอนการสมัครนั้นมิได้ ทำให้

ผู้สมัครรับเลือกทุกรายสามารถเลือกที่จะสมัครได้เพียงวิธีการเดียวเท่านั้น การกำหนดวิธีการสมัครและการรับสมัครดังกล่าวจึงมิได้เป็นการตัดสิทธิในการสมัครหรือเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพียงแต่จะทำให้มีผู้สมัครที่เหมาะสมในการสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาเพื่อปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจของสมาชิกวุฒิสภาในวาระเริ่มแรก ถือได้ว่าเป็นการเพิ่มช่องทางให้ได้ผู้สมัครที่มีความหลากหลายเพื่อมาปฏิบัติภารกิจ สอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจที่เพิ่มขึ้นตามที่บัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีได้กระทบต่อหลักการเลือกกันเองแต่อย่างใด ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๙๒ และมาตรา ๙๓ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบมาตรา ๒๖๙

ข้อที่ว่ากระบวนการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ที่กำหนดให้มีกระบวนการเลือกโดยวิธีเลือกกันเองโดยตรงวิธีการเดียว ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๖ ซึ่งแตกต่างจากบทหลักตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ ที่กำหนดให้มีการเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้ (เลือกไขว้) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบมาตรา ๒๖๙ หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มีความมุ่งหมายให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จึงกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาต้องมาจากการเลือกกันเองของผู้สมัครรับเลือก โดยจะกำหนดมิให้ผู้สมัครรับเลือกในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันหรือการเลือกไขว้หรือจะกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้ จึงมิใช่บทบัญญัติที่เป็นบทบังคับเด็ดขาด เพียงแต่กำหนดหลักการไว้กว้างว่าจะใช้วิธีการดังกล่าวหรือจะกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้ การที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๖ ได้กำหนดให้การเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศเป็นการเลือกกันเองภายในกลุ่มเดียวกันโดยตรงวิธีการเดียว ถือได้ว่าเป็นการกำหนดวิธีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการที่ให้ผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้เลือกกันเองและผู้สมัครรับเลือกได้มีส่วนร่วมในการคัดกรองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ แล้ว โดยมีได้ทำให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมแต่อย่างใด ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๖ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบมาตรา ๒๖๙

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๙๑ มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๖ ไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบมาตรา ๒๖๙

๒.๕ วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลใช้บังคับ
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๖๘ ก ลงวันที่ ๑๒ กันยายน
๒๕๖๑ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

๓. สรุปการดำเนินการในการเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (ตามกำหนดวัน)

๓.๑ กระบวนการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ระหว่างการพิจารณาของ
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

วันศุกร์ที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐

- ตั้งคณะกรรมการพิจารณาศึกษา
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
(โดยคณะกรรมการใช้ร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญ ฉบับคณะกรรมการ
ร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐
เป็นหลักศึกษา รวมการประชุม จำนวน ๗ ครั้ง)

๓.๒ กระบวนการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

วันอังคารที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

- คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ส่งร่างมายังสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๓.๓ กระบวนการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

วันอังคารที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

- สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้รับ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

- สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ในวาระที่หนึ่ง
ขึ้นรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
- ตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณา
(รวมการประชุม จำนวน ๑๒ ครั้ง)

วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑

- สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณารายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว ในวาระที่สอง ขั้นการพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา
- สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาในวาระที่สาม ขั้นเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

วันศุกร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

- สภานิติบัญญัติแห่งชาติ รับประเด็นโต้แย้งของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการการเลือกตั้ง

วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

- สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตั้งคณะกรรมการการวิสามัญเพื่อพิจารณา ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ (รวมการประชุม จำนวน ๓ ครั้ง)

วันพฤหัสบดีที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๑

- สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณารายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว ตามประเด็นโต้แย้ง และลงมติเห็นชอบ

๓.๔ กระบวนการนำเสนอเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

วันพุธที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑

- ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติส่งความเห็นของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๒๖๓

ว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิก
วุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๙๑ มาตรา ๙๒
มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๕ และ
มาตรา ๙๖ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อ
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบ
มาตรา ๒๖๙ หรือไม่

วันพุธที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑

- ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ
ที่ ๑/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑

วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑

- ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อส่งไปยังนายกรัฐมนตรี
เพื่อดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย มาตรา ๘๑ ต่อไป
- เลขานุการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ส่งข้อสังเกตเกี่ยวกับ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ
ไปยังเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและเลขาธิการ
คณะกรรมการการเลือกตั้ง

วันอังคารที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๑

- เลขานุการคณะรัฐมนตรี มีหนังสือรายงานผล
การดำเนินการตามข้อสังเกตของ
คณะกรรมการการเลือกตั้ง

วันพุธที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑

- พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย

วันพุธที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑

- ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑

- วันที่มีผลใช้บังคับ

ส่วนที่ ๓

ตารางสรุปผลการพิจารณา

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ. ๒๕๖๑

หน้าว่าง

ส่วนที่ ๓

ตารางสรุปผลการพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑
ของคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

มาตรา	วาระที่หนึ่ง	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ		วาระที่สาม
		คณะกรรมการการเลือกตั้ง	วาระที่สอง ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	
ชื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ	รับหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ	ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง	เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย
คำปรารภ		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง	
มาตรา ๑		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง	
มาตรา ๒		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง	
มาตรา ๓		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง	
มาตรา ๔		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง	
มาตรา ๕		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง	
มาตรา ๖		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง	

การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ				
	วาระที่หนึ่ง	วาระที่สอง		วาระที่สาม
		คณะกรรมการการวิสามัญ	ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	
มาตรา ๗		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๘		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๙		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
หมวด ๑ ผู้สมัครและ การสมัครรับเลือก		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๑๐		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๑๑		มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๑๒		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๑๓		ตัดออก	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๑๔		มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๑๕		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๑๖		มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๑๗		ตัดออก	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๑๘		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	

มาตรา	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ		วาระที่สาม
	วาระที่หนึ่ง	วาระที่สอง	
มาตรา ๑๙	คณะกรรมการการวิสามัญ	ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ
มาตรา ๒๐	ไม่มีการแก้ไข		เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ
มาตรา ๒๑	มีการแก้ไข		เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ
มาตรา ๒๒	มีการแก้ไข		เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ
มาตรา ๒๓	มีการแก้ไข		เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ
มาตรา ๒๔	ไม่มีการแก้ไข		เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ
มาตรา ๒๕	ไม่มีการแก้ไข		เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ
หมวด ๒ ผู้ดำเนินการ เกี่ยวกับกรเลือก	ไม่มีการแก้ไข		เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ
มาตรา ๒๖	ไม่มีการแก้ไข		เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ
มาตรา ๒๗	ไม่มีการแก้ไข		เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ
มาตรา ๒๘	ไม่มีการแก้ไข		เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ
มาตรา ๒๙	ไม่มีการแก้ไข		เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ
มาตรา ๓๐	ไม่มีการแก้ไข		เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ
มาตรา ๓๑	มีการแก้ไข		เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ

การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ				
มาตรา	วาระที่หนึ่ง	วาระที่สอง		วาระที่สาม
		คณะกรรมการการวิสามัญ	ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	
มาตรา ๓๒		มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๓๓		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๓๔		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๓๕		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๓๖		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๓๗		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๓๘		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๓๙		มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๔๐		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๔๑		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๔๒		มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๔๓		มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๔๔		มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๔๕		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๔๖		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	

ความเป็นมาและประเด็นการอภิปรายการพิจารณา

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑

การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ				
มาตรา	วาระที่หนึ่ง	วาระที่สอง		วาระที่สาม
		คณะกรรมการการวิสามัญ	ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	
มาตรา ๔๗		มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๔๘		มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๔๙		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๕๐		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๕๑		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๕๒		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๕๓		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๕๔		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๕๕		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๕๖		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๕๗		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๕๘		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๕๙		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๖๐		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	

ความเป็นมาและประเด็นการอภิปรายการพิจารณา

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ		วาระที่สาม	
	วาระที่หนึ่ง	วาระที่สอง		
		คณะกรรมการการวิสามัญ		ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
มาตรา ๖๑		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๖๒		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๖๓		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๖๔		มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๖๕		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
หมวด ๕ การคัดค้าน		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๖๖		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
หมวด ๖ บทกำหนดโทษ		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๖๗		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๖๘		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๖๙		มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๗๐		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๗๑		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	

มาตรา	วาระที่หนึ่ง	วาระที่สอง		วาระที่สาม
		คณะกรรมการวิสามัญ	ที่ประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ	
มาตรา ๗๒		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ	
มาตรา ๗๓		มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ	
มาตรา ๗๔		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ	
มาตรา ๗๕		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ	
มาตรา ๗๖		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ	
มาตรา ๗๗		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ	
มาตรา ๗๘		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ	
มาตรา ๗๙		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ	
มาตรา ๘๐		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ	
มาตรา ๘๑		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ	
มาตรา ๘๒		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ	
มาตรา ๘๓		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ	
มาตรา ๘๔		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ	
มาตรา ๘๕		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญ	

มาตรา	วาระที่หนึ่ง	วาระที่สอง		วาระที่สาม
		คณะกรรมการการวิสามัญ	ที่ประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ	
มาตรา ๘๖		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๘๗		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๘๘		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๙๑		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
บทเฉพาะกาล		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๙๒		มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๙๒/๑		เพิ่มขึ้นใหม่	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๙๒/๒		เพิ่มขึ้นใหม่	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๙๒/๓		เพิ่มขึ้นใหม่	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๙๒/๔		เพิ่มขึ้นใหม่	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๙๒/๕		เพิ่มขึ้นใหม่	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๙๒/๖		เพิ่มขึ้นใหม่	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๙๒/๗		เพิ่มขึ้นใหม่	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๙๓		มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	
มาตรา ๙๔		ไม่มีการแก้ไข	เห็นด้วยกับคณะกรรมการการวิสามัญ	

ภาคผนวก

หน้าว่าง

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
และนำเสนอต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เพื่อให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและ
เที่ยงธรรม ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หน้าว่าง

ร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ....

.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิก
วุฒิสภา

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัด
สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และเป็น
ระเบียบเรียบร้อย อันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
นี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

(๒) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง
ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พุทธศักราช
๒๕๕๗ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการการเลือกตั้งด้วย

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมาย
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมาย
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน และ
ให้หมายความรวมถึงข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการ
กรรมการ หรือผู้อำนวยการการเลือก แต่งตั้งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

“ผู้สมัคร” หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

“วันเลือก” หมายความว่า วันที่คณะกรรมการประกาศกำหนดให้เป็นวันเลือก
สมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

“ผู้อำนวยการการเลือก” หมายความว่า ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ
ผู้อำนวยการ การเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

“สถานที่เลือก” หมายความว่า สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกกำหนดให้เป็น
สถานที่เลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

“จังหวัด” หมายความว่ารวมถึงกรุงเทพมหานครด้วย

“อำเภอ” หมายความว่ารวมถึงเขตด้วย

“ศาลากลางจังหวัด” หมายความว่าศาลากลางกรุงเทพมหานครด้วย

“ที่ว่าการอำเภอ” หมายความว่าสำนักงานเขตด้วย

“ผู้สูงอายุ” หมายความว่า ผู้มีอายุตั้งแต่หกสิบปีขึ้นไป

มาตรา ๕ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มิได้กำหนดไว้เป็น ประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ยู่ที่ปรากฏตามหลักฐาน ทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วย พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว

ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจ กำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามิได้กำหนดวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการกำหนดโดยทำ เป็นระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่ บุคคลทั่วไป ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ดำเนินการประกาศตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใดมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ คณะกรรมการต้องกำหนด ระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย

มาตรา ๖ การพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยประกาศในราชกิจจา นุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม ในการนี้ อาจกำหนดให้ ศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้น เป็นผู้ไต่สวนพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้

การปฏิบัติหน้าที่ของศาลฎีกาเกี่ยวกับการเลือกตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ ผู้พิพากษาซึ่งร่วมประชุมใหญ่ศาลฎีกา องค์คณะผู้พิพากษา ตลอดจนบุคคลซึ่งองค์คณะ ผู้พิพากษามอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทน แล้วแต่กรณี

ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ
ศาลยุติธรรมกำหนด

มาตรา ๗ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำเนินการ
เกี่ยวกับการเลือก รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอื่นใดที่จำเป็นได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งหรือที่มีได้
มีบัญญัติไว้แล้วเป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้ ในระหว่างเวลานับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา
ใช้บังคับจนถึงวันประกาศผลการเลือก หากมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องมีการประชุมคณะกรรมการ
ให้คณะกรรมการมีอำนาจประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกรรมการแต่ละคนอาจอยู่ ณ สถานที่
แตกต่างกันได้ และให้เลขาธิการดำเนินการบันทึกเสียงและภาพเก็บไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้
ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๙ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หมวด ๑

ผู้สมัครและการสมัครรับเลือก

มาตรา ๑๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ วรรคสอง การแบ่งกลุ่มตามมาตรา ๑๑
เป็นไปเพื่อให้บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ทุกคน
มีสิทธิสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้

มาตรา ๑๑ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือก
กันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน
หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง อันได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการ
เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๒) กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๓) กลุ่มการศึกษา อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นครู อาจารย์ นักวิจัย ผู้บริหาร สถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๔) กลุ่มการสาธารณสุข อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นแพทย์ทุกประเภท เทคนิค การแพทย์ สาธารณสุข พยาบาล เภสัชกร หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๕) กลุ่มอาชีพทำนา ปศุสัตว์ ช่างไม้ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๖) กลุ่มอาชีพทำสวน ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๗) กลุ่มพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลซึ่งมีใช้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้ใช้แรงงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๘) กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง อสังหาริมทรัพย์และ สาธารณูปโภค ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๙) กลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๐) กลุ่มผู้ประกอบการอื่นนอกจากกิจการตาม (๙)

(๑๑) กลุ่มผู้ประกอบการหรืออาชีพด้านการท่องเที่ยว อันได้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจ ท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบการกิจการหรือพนักงานโรงแรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๒) กลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๓) กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร การพัฒนา นวัตกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๔) กลุ่มสตรี

(๑๕) กลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๖) กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง นักกีฬา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๗) กลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๘) กลุ่มสื่อสารมวลชน ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๙) กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๒๐) กลุ่มอื่น ๆ

การมีลักษณะอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ย่อมมีสิทธิสมัครในกลุ่มอื่น ๆ ตาม (๒๐) ได้

มาตรา ๑๒ การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ ให้คณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับการเลือก ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดวันเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ
- (๒) กำหนดวันรับสมัคร โดยเริ่มรับสมัครไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มี การเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวันแต่ต้องไม่เกินเจ็ดวัน

วันเลือกในระดับอำเภอ ต้องไม่เกินยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลารับสมัคร วันเลือกในระดับจังหวัด ต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันเลือกในระดับอำเภอ และวันเลือกในระดับประเทศ ต้องไม่เกินสิบวันนับแต่วันเลือกในระดับจังหวัด ทั้งนี้ ในการกำหนดวันเลือกในแต่ละระดับต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

มาตรา ๑๓ ผู้สมัครต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีในวันสมัครรับเลือก
- (๓) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่าสิบปี
- (๔) เกิด มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ทำงาน หรือเคยทำงานหรือเคยศึกษาอยู่ในเขตอำเภอที่สมัครรับเลือกเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

ความใน (๓) ไม่ใช่บังคับแก่สตรีซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๔) และผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๕)

มาตรา ๑๔ ผู้สมัครต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) ติดยาเสพติดให้โทษ
- (๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ
- (๔) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

- (๕) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่
- (๖) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๗) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
- (๘) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล
- (๙) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงสิบปีนับถึงวันเลือกตั้งในระดับอำเภอ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ
- (๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- (๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน
- (๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง
- (๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (๑๕) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ
- (๑๖) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
- (๑๗) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย
- (๑๘) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

หรือเป็นผู้มีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

(๑๙) เป็นข้าราชการ

(๒๐) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๑) เป็นสมาชิกพรรคการเมือง

(๒๒) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง เว้นแต่ได้พ้นจากการดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๓) เป็นหรือเคยเป็นรัฐมนตรี เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นรัฐมนตรีมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๔) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๕) เป็นบุพการี คู่สมรส หรือบุตรของผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในคราวเดียวกัน หรือผู้ดำรงตำแหน่งใดในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ

(๒๖) เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๕ ผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเองพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร และชำระค่าธรรมเนียมการสมัครจำนวนสองพันห้าร้อยบาท

ให้ผู้สมัครแต่ละคนมีสิทธิสมัครเพื่อเข้ารับเลือกในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ ได้เพียงกลุ่มเดียวและอำเภอเดียว และเมื่อสมัครแล้วจะถอนการสมัครมิได้

ผู้สมัครมีสิทธิสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๒๐) ได้ แม้จะมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านอื่นในกลุ่มอื่น

แบบใบสมัคร วิธีการสมัคร ระยะเวลาการสมัคร สถานที่สมัคร การเรียงลำดับผู้สมัคร และวิธีการชำระค่าธรรมเนียมการสมัคร ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

แบบใบสมัครอย่างน้อยต้องมีข้อความที่ผู้สมัครต้องรับรองว่าตนมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔

การกำหนดสถานที่สมัครต้องกำหนดให้อยู่ภายในเขตอำเภอที่จะมีการเลือก

มาตรา ๑๖ เอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร ประกอบด้วย

(๑) เอกสารหรือหลักฐานอันแสดงว่าตนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านใดด้านหนึ่งตามมาตรา ๑๑ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) ข้อความแนะนำตัวของผู้สมัครซึ่งมีความยาวไม่เกินที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) เอกสารหรือหลักฐานอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ผู้สมัครต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องและเป็นจริงของเอกสารและหลักฐาน ตามวรรคหนึ่งทุกฉบับและทุกหน้า ในกรณีที่ไม้อาจลงลายมือชื่อได้ ให้รับรองความถูกต้องและเป็นจริงตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

เอกสารหรือหลักฐานตาม (๑) ต้องมีพยานอย่างน้อยหนึ่งคนลงลายมือชื่อยืนยันว่า ผู้นั้นมีคุณลักษณะเช่นนั้นจริง และต้องมีสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของพยานซึ่งลงลายมือชื่อ รับรองถูกต้องแนบมาพร้อมกัน

การกำหนดตาม (๒) ให้คำนึงถึงความสะดวกในการเผยแพร่ให้ผู้สมัครรับรู้ และการกำหนดตาม (๓) ต้องไม่สร้างภาระแก่ผู้สมัครเกินสมควร

มาตรา ๑๗ ให้สำนักงานเก็บรักษาเงินค่าธรรมเนียมการสมัครตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ไว้จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง และให้ดำเนินการ แต่ละกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ให้สำนักงานคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครดังกล่าวให้แก่ผู้ได้รับเลือกเป็น สมาชิกวุฒิสภาตามประกาศของคณะกรรมการตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง เว้นแต่ผู้สมัครนั้นกระทำการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

(๒) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครที่เหลือจากการจ่ายตาม (๑) ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๑๘ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการรับสมัคร ภายในระยะเวลาหรือในวันที่กำหนดเพราะเหตุกลางจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็น อื่นใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดให้ดำเนินการรับสมัครโดยวิธีการอื่น หรือจะกำหนด วันรับสมัครเพิ่มเติมก็ได้

มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยรายชื่อผู้สมัคร และจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่กรณีที่คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบภายในสำนักงานหรือ มอบหมายให้หน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ตรวจสอบ แต่ไม่ว่าในกรณีใด ห้ามมิให้เปิดเผยหรือทำด้วย ประการใด ๆ ให้บุคคลอื่นซึ่งไม่มีหน้าที่ตรวจสอบดังกล่าวล่วงรู้รายชื่อหรือจำนวนผู้สมัครในแต่ละ กลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร

มาตรา ๒๐ การเลือกในระดับอำเภอให้กระทำได้ แม้จะไม่มีผู้สมัครครบทุกกลุ่มตาม มาตรา ๑๑

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ความปรากฏต่อผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอไม่ว่าด้วย เหตุใดว่าผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือสมัครมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือหนึ่งอำเภอ หรือแสดงข้อมูลในใบสมัครหรือเอกสารหรือหลักฐานประกอบการสมัครอันเป็นเท็จ ให้ผู้อำนวยการ การเลือกระดับอำเภอสั่งไม่รับสมัคร ในกรณีที่รับสมัครไว้แล้ว ให้การสมัครของผู้นั้นเป็นโมฆะ และให้ ผู้อำนวยการการเลือกซึ่งพบเห็นดังกล่าวสั่งลบชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร แล้วรายงาน ให้คณะกรรมการทราบ

ผู้ถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ไม่มีสิทธิเลือกและไม่มีสิทธิ ได้รับเลือก แต่ไม่มีผลกระทบต่อการรับสมัครหรือการเลือกที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

ในกรณีที่ความตามวรรคหนึ่งปรากฏขึ้นในระหว่างการดำเนินการเลือกไม่ว่าระดับใด ก่อนประกาศผลการเลือก ให้ถือว่าผู้สมัครผู้นั้นกระทำการเพื่อให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือ เที่ยงธรรม และให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นเวลา ไม่เกินหนึ่งปี ส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดตามที่ เห็นสมควร คำสั่งและการกำหนดของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคสาม ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอน สิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๒๒ ภายในห้าวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลารับสมัคร ให้ผู้อำนวยการ การเลือกระดับอำเภอประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามแยกเป็น รายกลุ่มทุกกลุ่มในเขตอำเภอ โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร เพื่อให้ประชาชน

ทราบเป็นการทั่วไป และให้ประกาศไว้ ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
ศาลากลางจังหวัด และที่ว่าการอำเภอด้วย

การประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ
ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๓ กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอสั่งไม่รับสมัครผู้ใดหรือส่งล
ชื่อผู้สมัครผู้ใด ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศบัญชีรายชื่อ
ผู้สมัครหรือวันที่ผู้อำนวยการการเลือกส่งลชื่อ แล้วแต่กรณี

ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ
ก่อนวันเลือกไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน เมื่อถึงวันเลือก ถ้าศาลฎีกายังมิได้วินิจฉัยให้ดำเนินการเลือกต่อไป
โดยให้ถือว่าผู้สมัครเพียงเท่าที่ปรากฏตามบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ
ประกาศ ในกรณีเช่นนี้ คำวินิจฉัยของศาลฎีกาไม่มีผลกระทบต่อการเลือกที่ดำเนินการไปแล้ว

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่ผู้สมัครซึ่งถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครก่อนการ
ดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายใน
สามวันนับแต่วันที่ผู้อำนวยการการเลือกส่งลชื่อ และให้นำความในมาตรา ๒๓ วรรคสอง มาใช้
บังคับด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๒

ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก

มาตรา ๒๕ ในการดำเนินการเพื่อเลือกสมาชิกวุฒิสภา ให้มีคณะกรรมการ
เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงาน แนะนำ อำนวยความสะดวก และรายงานปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ
การเลือกสมาชิกวุฒิสภาต่อคณะกรรมการ ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการระดับประเทศ โดยให้คณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่เป็น
คณะกรรมการระดับประเทศ

(๒) คณะกรรมการระดับจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับจังหวัดอื่น
และปลัดกรุงเทพมหานครสำหรับกรุงเทพมหานคร เป็นประธาน หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด
หรือบุคลากร ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสามคน ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตจังหวัดซึ่งมิได้เป็น

เจ้าหน้าที่ของรัฐและมีได้เป็นสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือเป็นผู้สมัคร หรือมีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติ เป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตจังหวัดนั้น จำนวนสองคนเป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

(๓) คณะกรรมการระดับอำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอเป็นประธาน หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ จำนวนสามคน ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตอำเภอซึ่งมิได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และมีได้เป็นสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือเป็นผู้สมัคร หรือมีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติ เป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตอำเภอนั้น จำนวนสองคนเป็นกรรมการ และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานหรือข้าราชการประจำอำเภอซึ่งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้ง เป็นกรรมการและเลขานุการ

ผู้มีอำนาจแต่งตั้ง การแต่งตั้ง และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการตาม (๒) และ (๓) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด สำหรับกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการจะกำหนดให้แต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครตำแหน่งใดแทนหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดตาม (๒) และหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอตาม (๓) ก็ได้

ผู้เป็นกรรมการโดยตำแหน่งหรือหัวหน้าส่วนราชการหรือบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐตาม (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี ต้องไม่มีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติ เป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตจังหวัดหรืออำเภอนั้น

ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการว่า กรรมการตาม (๒) หรือ (๓) ผู้ใดมีกรณีตามวรรคสาม หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะทำให้การเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งอื่นหรือบุคคลอื่นเป็นกรรมการแทนได้ตามที่เห็นสมควร ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง และพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๒๖ ในการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ให้เลขาธิการเป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ให้กรรมการและเลขานุการตามมาตรา ๒๕ (๒) เป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด และให้กรรมการและเลขานุการตามมาตรา ๒๕ (๓) เป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ

มาตรา ๒๗ เมื่อพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภามีผลใช้บังคับ ให้ผู้อำนวยการการเลือกเป็นผู้ดำเนินการให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปตามพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญนี้และตามที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่
คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกระดับ
จังหวัดหรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนา
ในจังหวัดหรืออำเภอ แล้วแต่กรณี ที่มีการเลือก ให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือการ
ปฏิบัติงานของผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดหรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอได้ ในการนี้
คณะกรรมการจะมอบอำนาจให้คณะกรรมการตามมาตรา ๒๕ (๒) และ (๓) เป็นผู้แต่งตั้งแทน
คณะกรรมการก็ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ในการเลือกทุกระดับ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ผู้อำนวยการ
ทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรดำเนินการหรือช่วยเหลือเกี่ยวกับการ
ดำเนินการเลือกได้

ในการเลือกระดับประเทศ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่
เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศได้

การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม
ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๙ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ
ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดให้มีสถานที่รับสมัครและสถานที่เลือกในเขตอำเภอ
- (๒) จัดให้มีการรับสมัคร
- (๓) ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร
- (๔) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามมาตรา ๒๒
- (๕) จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้สมัครทุกคนเพื่อให้ผู้สมัครตรวจสอบ
และใช้ประโยชน์ในการเลือก

(๖) ควบคุมการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนให้เป็นไป
โดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๗) ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ และส่งบัญชีรายชื่อของผู้ได้รับเลือก
พร้อมทั้งเอกสารหรือข้อมูลตาม (๕) ไปยังผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด

(๘) บันทึกภาพและเสียงของกระบวนการเลือกไว้เป็นหลักฐาน

(๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

สถานที่เลือกต้องเป็นสถานที่ที่สามารถเดินทางไปได้โดยสะดวก พร้อมทั้งให้มีป้ายหรือเครื่องหมายอื่นใดเพื่อแสดงขอบเขตบริเวณของสถานที่เลือกไว้ด้วย

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๐ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับจังหวัด ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีสถานที่เลือกในเขตจังหวัด

(๒) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับอำเภอแยกเป็นรายกลุ่ม โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับบัญชีรายชื่อจากผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ

(๓) จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับอำเภอ เพื่อให้ผู้ได้รับเลือกได้ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการเลือก ทั้งนี้ ให้ใช้เอกสารหรือข้อมูลที่รับมาจากผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ

(๔) ควบคุมการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๕) ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัด และส่งบัญชีรายชื่อของผู้ได้รับเลือก พร้อมทั้งเอกสารหรือข้อมูลตาม (๓) ไปยังผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ

(๖) บันทึกภาพและเสียงของกระบวนการเลือกไว้เป็นหลักฐาน

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

ให้นำความในมาตรา ๒๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๑ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีสถานที่เลือกในระดับประเทศ

(๒) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับจังหวัดแยกเป็นรายกลุ่ม โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับบัญชีรายชื่อจากผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด

(๓) จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับจังหวัด เพื่อให้ผู้ได้รับเลือกได้ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการเลือก ทั้งนี้ ให้ใช้เอกสารหรือข้อมูลที่ได้รับมาจากผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด

(๔) ควบคุมการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนให้เป็นไป โดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๕) เสนอรายชื่อและคะแนนของแต่ละบุคคลในแต่ละกลุ่มต่อคณะกรรมการ เพื่อประกาศผลการเลือก

(๖) บันทึกภาพและเสียงกระบวนการเลือกไว้เป็นหลักฐาน

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการ กำหนดหรือมอบหมาย

ให้นำความในมาตรา ๒๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๒ ให้ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดและใน คณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก และพนักงานเจ้าหน้าที่ มีสิทธิได้รับเบี้ยเลี้ยง ค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ประธานและ กรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดหรือในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ คณะกรรมการระดับจังหวัด คณะกรรมการระดับ อำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้

กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ประธานและกรรมการในคณะกรรมการ ระดับจังหวัดหรือในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง

ของคณะกรรมการหรือปฏิบัติตามคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้ง หากได้กระทำโดยสุจริต
ย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง

หมวด ๓

การเลือก

มาตรา ๓๔ การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ใช้วิธีลงคะแนนลับตามวิธีการที่กำหนดใน
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๓๕ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการเลือกได้
ภายในระยะเวลาหรือในวันที่กำหนดเพราะเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็น
อื่นใด คณะกรรมการอาจกำหนดวันเลือกใหม่ของการเลือกระดับอำเภอ การเลือกระดับจังหวัด หรือ
การเลือกระดับประเทศตามความจำเป็นก็ได้

มาตรา ๓๖ ผู้สมัครอาจแนะนำตัวได้ตามวิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด
บุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้สมัคร จะช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัว ต้องปฏิบัติตามวิธีการ
และเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๓๗ ในระหว่างการดำเนินการเลือกตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑
หรือมาตรา ๔๒ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิใช่ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นเข้าไปในสถานที่เลือก เว้นแต่
จะเป็นผู้ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการเลือก หรือผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจากกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือก
ระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี
เมื่อประกาศผลการนับคะแนนแล้ว ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นซึ่งไม่มีสิทธิ
ที่จะเลือกหรือได้รับเลือก ต้องออกจากสถานที่เลือก

มาตรา ๓๘ ในระหว่างการดำเนินการเลือกตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑
หรือมาตรา ๔๒ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นผู้ใดนำเข้าไปหรือใช้เครื่องมือ
หรืออุปกรณ์ใด ๆ ที่อาจใช้เพื่อติดต่อสื่อสารหรือเพื่อบันทึกภาพหรือเสียง หรืออุปกรณ์อื่นใดตามที่

คณะกรรมการกำหนดในสถานที่เลือก รวมทั้งบริเวณโดยรอบสถานที่เลือกตามที่อยู่อาศัย การเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี กำหนด

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ และมีความจำเป็นต้องใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ตามวรรคหนึ่งเพื่อประโยชน์ในการรับรู้ ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกหรือการลงคะแนนโดยได้รับอนุญาตจากกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๙ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดอันเป็นการขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกเข้าไป ณ สถานที่เลือก หรือมิให้ไปถึง ณ สถานที่เลือกภายในกำหนดเวลาที่จะเลือก

มาตรา ๔๐ การเลือกระดับอำเภอ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้สมัครทุกคนต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ กำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ ดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับห้าคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินห้าคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่มิได้คะแนนไม่ถึงห้าคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๗) ในกรณีที่มีผู้สมัครไม่เกินห้าคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินห้าคน ให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้น ได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อทางเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่า จะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน ในขั้นนี้ ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการ ให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป ในกรณีที่ลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสามคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงสามคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๑๓) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๖ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในเขตอำเภอใดมีผู้สมัครไม่เกินห้ากลุ่ม เมื่อได้ดำเนินการเลือกตาม (๓) แล้ว ไม่ต้องจัดให้มีการแบ่งสายตาม (๑๐) และให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

มาตรา ๔๑ การเลือกระดับจังหวัด ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับห้าคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินห้าคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงห้าคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างการดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอรวมกันแล้วไม่เกินห้าคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินห้าคนให้ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อทางเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกันโดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสองลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับประเทศต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสองคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่มิได้คะแนนไม่ถึงสองคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๑๓) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๙ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในจังหวัดใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอจากทุกอำเภอมาระดับจังหวัดไม่เกินห้ากลุ่มเมื่อได้ดำเนินการเลือกตาม (๓) แล้ว ไม่ต้องจัดให้มีการแบ่งสายตาม (๑๐) และให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

มาตรา ๔๒ การเลือกระดับประเทศ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัดต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ จัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสิบคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับสี่สิบคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสี่สิบคน

ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้คะแนนไม่ถึงสี่สิบคน แต่มีจำนวนตั้งแต่ยี่สิบคนขึ้นไป ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของกลุ่มนั้นมีเท่าที่มีอยู่ แต่ถ้ามีผู้ซึ่งได้คะแนนไม่ถึงยี่สิบคน ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งระดับประเทศจัดให้ผู้ซึ่งไม่ได้รับเลือกซึ่งยังอยู่ ณ สถานที่เลือก ลงคะแนนเลือกกันเองใหม่เพื่อให้ได้จำนวนยี่สิบคน

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างการดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกมีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๗) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๘) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๘) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๗) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด

(๙) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละไม่เกินห้าคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๑๐) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๙) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งระดับประเทศดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย แล้วแจ้งผลการนับคะแนนให้คณะกรรมการทราบ

เมื่อคณะกรรมการได้รับรายงานตาม (๑๐) แล้ว ให้รอไว้ไม่น้อยกว่าห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าการเลือกเป็นไปโดยถูกต้อง สุจริตและเที่ยงธรรม ให้ประกาศผลการเลือกตาม (๑๐) ในราชกิจจานุเบกษา โดยให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากกลุ่มนั้น ๆ และผู้ได้รับคะแนนลำดับที่สิบเอ็ดถึงลำดับที่สิบห้าของแต่ละกลุ่มอยู่ในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้น และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบ

ในการจัดเรียงลำดับตามวรรคสองสำหรับผู้ที่อยู่ในลำดับที่มีคะแนนเท่ากัน ให้จัดให้มีการจับสลากเพื่อเรียงลำดับต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่คณะกรรมการกำหนดให้มีการนับคะแนนด้วยเครื่องกลหรือเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ ถ้าได้ดำเนินการนั้นโดยเปิดเผย ให้ถือว่าเป็นการนับคะแนนโดยเปิดเผยแล้ว

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ เห็นว่าการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกของคณะกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือกหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่มีการออกคำสั่ง และให้นำความในมาตรา ๒๓ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภากลุ่มใดมีไม่ครบจำนวน ไม่ว่าจะเพราะเหตุตำแหน่งว่างลง หรือด้วยเหตุอื่นใดอันมิใช่เพราะเหตุถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา ให้ประธานวุฒิสภาประกาศในราชกิจจานุเบกษาเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามลำดับ และให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่ ในระหว่างที่บุคคลดังกล่าวยังมีได้เข้ารับตำแหน่ง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

หากมีกรณีที่ต้องเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มใดขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามวรรคหนึ่ง แต่ไม่มีบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้นเหลืออยู่ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่าจะเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองในกลุ่มอื่นใดที่ยังมีผู้อยู่ในบัญชีสำรองเหลืออยู่ แล้วดำเนินการเลื่อนบุคคลนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคหนึ่ง การจับสลากดังกล่าวให้มีผลเฉพาะการแต่งตั้งครั้งนั้น

ในกรณีที่ทุกกลุ่มไม่มีรายชื่อบุคคลในบัญชีสำรองเหลืออยู่สำหรับการเลื่อนบุคคลขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคสอง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่ แต่ในกรณีที่มีสมาชิกวุฒิสภาเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดและอายุของวุฒิสภาเหลืออยู่เกินหนึ่งปี ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวันนับแต่วันที่วุฒิสภามีสมาชิกเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้ได้รับเลือกตั้งกล่าวอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่

มาตรา ๔๖ ให้คณะกรรมการสั่งลบรายชื่อของบุคคลออกจากบัญชีสำรองเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔

(๔) มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในบัญชีสำรองกลุ่มใดกระทำการใดหรือรู้เห็นเป็นใจด้วยการกระทำใดของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

(๕) ศาลฎีกามีคำพิพากษาตามมาตรา ๖๒ วรรคสาม

คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ถือว่าบัญชีสำรองมีเพียงเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๔๗ ในกรณีตามมาตรา ๔๖ (๔) และในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในบัญชีสำรองผู้ใดลาออกโดยเจตนาเพื่อให้บุคคลในลำดับถัดไปได้รับเลื่อนขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในลำดับถัดไปหรือบุคคลอื่นใดได้ให้ หรือสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่สมาชิกวุฒิสภาหรือบุคคลในบัญชีสำรองเพื่อลาออกให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๔๘ หีบบัตรและบัตรลงคะแนน ให้มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนดในการกำหนดเกี่ยวกับหีบบัตรต้องกำหนดให้สามารถใช้หีบบัตรเดิมได้ด้วย

มาตรา ๔๙ วิธีการลงคะแนน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๐ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดใช้บัตรอื่นอันมิใช่บัตรลงคะแนนตามมาตรา ๔๘ ลงคะแนนเลือก

มาตรา ๕๑ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดนำบัตรลงคะแนนออกไปจากสถานที่เลือก

มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้ผู้ใดจงใจทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตโดยวิธีใดไว้ที่บัตรลงคะแนน

มาตรา ๕๓ ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรลงคะแนนใส่ลงในหีบบัตรลงคะแนนโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อเลือกโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรลงคะแนนเพิ่มขึ้นจากความจริง

มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพบัตรลงคะแนน

มาตรา ๕๕ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกนำบัตรลงคะแนนที่เลือกแล้วแสดงต่อผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าตนเลือกหรือไม่เลือกผู้ใด

มาตรา ๕๖ บัตรลงคะแนนดังต่อไปนี้ ให้ถือเป็นบัตรเสียและมีให้นับเป็นคะแนน

(๑) บัตรปลอม

(๒) บัตรที่มีการทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตหรือเขียนข้อความใด ๆ ลงในบัตรลงคะแนนนอกจากเครื่องหมายในการลงคะแนน เว้นแต่เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก

(๓) บัตรที่มีได้ทำเครื่องหมายลงคะแนน

(๔) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใด

(๕) บัตรที่ลงคะแนนให้ผู้ที่ไม่ได้มีสิทธิได้รับเลือก

(๖) บัตรที่ลงคะแนนให้ตนเองในกรณีที่ห้ามลงคะแนนให้ตนเอง

(๗) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลในกลุ่มเดียวกันในกรณีที่ห้ามลงคะแนนให้บุคคล

ในกลุ่มเดียวกัน

(๘) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลเกินจำนวนที่กำหนด

(๙) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนน

(๑๐) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนดว่าเป็นบัตรเสีย

มาตรา ๕๗ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเลือกให้แก่ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือก ซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือก ให้ผู้อำนวยการเลือกจัดให้มีการอำนวยความสะดวกในการเลือกของคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือกไว้เป็นพิเศษตามที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๔

การควบคุมการเลือกให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

มาตรา ๕๘ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย
กระทำการใด ๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร

การใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายตามวรรคหนึ่ง มิให้หมายความรวมถึง
การปฏิบัติหน้าที่ตามปกติที่พึงต้องปฏิบัติในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น หรือการแนะนำ
หรือช่วยเหลือในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกของผู้สมัคร โดยมีได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ
หน้าที่ แม้ว่ากรกระทำจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใด

ในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง
ให้คณะกรรมการหรือกรรมการที่พบเห็น มีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติหรือระงับการกระทำใด
ที่เห็นว่าอาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใด

ในกรณีตามวรรคสาม ให้คณะกรรมการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีหน้าที่และ
อำนาจกำกับดูแลเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น สั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติการณ์อันอาจเป็นคุณหรือเป็น
โทษแก่ผู้สมัครใดพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราว หรือสั่งให้ประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลาง
จังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอ ในเขตหรือนอกเขตจังหวัดหรืออำเภอ หรือห้ามเข้าเขตจังหวัด หรือ
อำเภอใดก็ได้

มาตรา ๕๙ ก่อนประกาศผลการเลือก หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกมิได้
เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือ
ยกเลิกการเลือก และสั่งให้ดำเนินการเลือกใหม่ หรือนับคะแนนใหม่

การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่งให้กรรมการแต่ละคนซึ่งพบเห็นการกระทำความผิด
ในเขตอำเภอหรือจังหวัดใด ให้มีอำนาจกระทำได้สำหรับการเลือกในเขตอำเภอหรือจังหวัดนั้น ทั้งนี้
ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ผู้ตรวจการเลือกตั้งและผู้อำนวยการการเลือกผู้ใดพบเห็นการกระทำตามวรรคหนึ่ง
มีหน้าที่รายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบโดยพลัน

มาตรา ๖๐ ก่อนประกาศผลการเลือก ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใด
กระทำการใด หรือรู้เห็นกับการกระทำใดของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือ
เที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลา
ไม่เกินหนึ่งปี คำสั่งของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอน
สิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๖๑ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใดให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือก ลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงิน ทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่นใดดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่ง

มาตรา ๖๒ เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แล้ว ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการยื่น คำร้องต่อศาลฎีกา เพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาแล้ว ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลฎีกาจะพิพากษาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิด เมื่อศาลฎีกา มีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิดให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาผู้นั้นสิ้นสุดลงนับแต่วันที่หยุด ปฏิบัติหน้าที่

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งอยู่ในบัญชีสำรองด้วย และ เมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิด ให้คณะกรรมการส่งลบบรายชื่อผู้นั้นออกจากบัญชี สำรอง และให้นำความในมาตรา ๔๖ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖๓ เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แล้ว หากความปรากฏต่อคณะกรรมการว่าสมาชิกวุฒิสภาผู้ใดขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมีลักษณะ ต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า

หมวด ๕

การคัดค้าน

มาตรา ๖๔ ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัด หรือ ระดับประเทศ มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านว่าการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ ที่ตนสมัครหรือมีสิทธิเลือก แล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต่อคณะกรรมการภายในสามวันนับแต่วันเลือกในระดับนั้น ๆ และให้คณะกรรมการวินิจฉัยโดยเร็ว หากเห็นว่ามิกรณีไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วย

กฎหมาย ให้คณะกรรมการสั่งยกคำร้อง และให้การเลือกดำเนินการต่อไป ในกรณีที่คณะกรรมการ เห็นว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการดำเนินการตามมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

หมวด ๖

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๕ ในการสืบสวนหรือไต่สวน หากปรากฏว่าการให้ข้อมูล การชี้เบาะแส หรือคำให้การของบุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้รายใดจะเป็นประโยชน์ในการพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดคนอื่นที่เป็นตัวการสำคัญ และสามารถที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดนั้น คณะกรรมการจะกันบุคคลนั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีก็ได้

เมื่อคณะกรรมการมีมติไม่ดำเนินคดีกับบุคคลใดแล้ว ให้สิทธิในการดำเนินคดีอาญา เป็นอันระงับไป เว้นแต่ปรากฏในภายหลังว่าผู้ถูกกันไว้เป็นพยานได้ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือไม่ไป เบิกความ หรือไปเบิกความแต่ไม่เป็นไปตามที่ให้การหรือให้ถ้อยคำไว้ ให้การกันบุคคลไว้เป็นพยานนั้น สิ้นสุดลง และคณะกรรมการอาจดำเนินการตามกฎหมายกับบุคคลนั้นต่อไปได้

มาตรการในการกันบุคคลไว้เป็นพยานตามวรรคหนึ่ง และการเพิกถอนการกันไว้ เป็นพยานตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๖๖ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ศาลสั่ง เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้การเพิกถอน สิทธิดังกล่าวมีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลานับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา เว้นแต่ศาล อุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๖๗ ผู้ใดสมัครเข้ารับเลือกมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือมากกว่าหนึ่งอำเภอ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน สองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๖๘ กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๗๐ ผู้สมัครผู้ใดไม่ปฏิบัติตามวิธีการหรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

บุคคลใดซึ่งมิใช่ผู้สมัครช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัวโดยไม่ปฏิบัติตามวิธีการหรือเงื่อนไขตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง

มาตรา ๗๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง หรือขัดขืนไม่ยอมออกจากสถานที่เลือกตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นไปเพื่อก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นในสถานที่เลือก ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๗๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๗๓ ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๔ ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกไม่ว่าเพราะเหตุใด ได้สมัครรับเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๗๕ ผู้ได้รับรองหรือเป็นพยานซึ่งลงลายมือชื่อรับรองเอกสารหรือหลักฐานที่ใช้ประกอบการสมัครเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๗๖ กรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ใดกระทำการโดยวิธีใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือให้ผู้สมัครผู้ใดได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือทำให้ผู้สมัครผู้ใดไม่ได้รับเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่ง เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

ผู้สมัครโดยยินยอมให้กรรมการบริหารหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ช่วยเหลือเพื่อให้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๗๗ ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้เพื่อจูงใจให้ผู้อื่นสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือถอนการสมัคร หรือกระทำการใด ๆ อันไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือก หรือเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด

(๑) จัด ทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(๒) ทำการแนะนำตัวด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(๓) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(๔) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้บุคคลอื่นเข้าใจผิดในคุณสมบัติ ความรู้ความสามารถ หรือชื่อเสียงเกียรติคุณของผู้สมัครใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ความผิดตาม (๑) ให้ถือเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และให้คณะกรรมการมีอำนาจส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้

มาตรา ๗๘ ผู้ใดกระทำการอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการเพื่อจะกลั่นแกล้งให้ผู้สมัครนั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๗๙ ผู้ใดเรียกหรือรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดเพื่อลงสมัครรับเลือกหรือไม่ลงสมัครรับเลือกเพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๘๐ ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๘๑ ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อเลือกหรืองดเว้นไม่เลือกผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๘๒ ผู้ใดกระทำการโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนสภาพ หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรลงคะแนนหรือบัตรลงคะแนน หรือเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกที่ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกได้จัดทำตั้งแต่เวลาที่ได้เปิดและปิดหีบบัตรลงคะแนนที่ตั้งไว้เพื่อการเลือก หรือภายหลังที่ได้ปิดหีบบัตรลงคะแนนนั้น เพื่อรักษาไว้เมื่อการเลือกได้เสร็จสิ้นแล้ว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๘๓ ผู้ใดไม่ได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการเก็บรักษาบัตรลงคะแนนสำหรับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา มีหรือครอบครองไว้ซึ่งบัตรลงคะแนนโดยไม่ชอบ ไม่ว่าบัตรลงคะแนนนั้นจะเป็นบัตรลงคะแนนที่สำนักงานเป็นผู้จัดให้มีขึ้นหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นอีกกึ่งหนึ่ง และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๘๔ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดจงใจนับบัตรลงคะแนนหรือนับคะแนนให้ผิดไป จากความจริง หรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำด้วยประการใดโดยมิได้มีอำนาจกระทำโดยชอบ ด้วยกฎหมาย ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสียหรือกระทำการด้วยประการใด แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้หรืออ่านบัตรลงคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงานการ เลือกไม่ตรงความเป็นจริง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึง สองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๘๕ ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขั้นต่อไต่ ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้เล่นมีกำหนดสิบปี และเพิกถอนสิทธิสมัคร รับเลือกตั้งของผู้จัดให้มีการเล่น

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้สมัคร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอน สิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๘๖ ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครหรือสมาชิกวุฒิสภาผู้ใด และเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกใหม่ไม่ว่าจะมีคำร้องขอหรือไม่ ให้ศาลฎีกาสั่งให้ผู้นั้นรับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกครั้งที่เป็นเหตุให้ศาลฎีกามีคำสั่ง เช่นว่านั้น จำนวนค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้ศาลฎีกาพิจารณาจากหลักฐานการใช้จ่ายที่คณะกรรมการเสนอต่อศาล

เงินที่ได้รับมาตามวรรคหนึ่งให้นำส่งเข้ากองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

มาตรา ๘๗ ผู้ใดเปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนผู้สมัครหรือผู้เลือกเกี่ยวกับการออกเสียงเลือกในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งจนถึงเวลาปิดการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๘ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ของสถานที่เลือก ให้ถือว่าผู้สมัครนั้นเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๘๙ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ นอกราชอาณาจักรจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และการกระทำของผู้เป็นตัวการด้วยกัน ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้น แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าตัวการ ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๙๐ ในวาระเริ่มแรก ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยห้าสิบคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ โดยในการสรรหาและแต่งตั้งให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาคณะหนึ่งซึ่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ และมีความเป็นกลาง

ทางการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบสองคน มีหน้าที่ดำเนินการสรรหาบุคคล ซึ่งสมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(ก) ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามวิธีการ ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๑ จำนวนสองร้อยคน โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันที่มีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน แล้วให้จัดทำเป็นบัญชีรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความ สงบแห่งชาติโดยแยกตามกลุ่มที่ได้รับเลือก

(ข) ให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา คัดเลือกบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถ ที่เหมาะสมในอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและการปฏิรูปประเทศมีจำนวนไม่เกินสี่ ร้อยคน ตามวิธีการที่คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภากำหนดแล้วนารายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความ สงบแห่งชาติ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จไม่ช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดตาม (ก)

(ค) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกผู้ได้รับเลือกตาม (ก) จากบัญชี รายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๙๑ และให้คัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อ ที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) ให้ได้จำนวนหนึ่งร้อยเก้าสิบสี่คนรวมกับผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวง กลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหาร อากาศ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นสองร้อยห้าสิบคน และคัดเลือกรายชื่อสำรองจากบัญชี รายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) จำนวนห้าสิบคน ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่วันประกาศ ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๒) มิให้นำความในมาตรา ๑๔ (๒๓) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเคยดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีมาใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับสรรหาตาม (๑) (ข) และมีให้นำความใน มาตรา ๑๔ (๑๙) มาใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง

(๓) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาตินารายชื่อบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกตาม (๑) (ค) จำนวนสองร้อยห้าสิบคนดังกล่าวขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม แต่งตั้งต่อไป และให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

(๔) อายุของวุฒิสภามาตรานี้มีกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พระบรมราชโองการ แต่งตั้ง สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาเริ่มตั้งแต่วันที่พระบรมราชโองการแต่งตั้ง ถ้ามีตำแหน่ง ว่างลง ให้เลื่อนรายชื่อบุคคลตามลำดับในบัญชีสำรองตาม (๑) (ค) ขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทน โดยให้ ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ สำหรับสมาชิก วุฒิสภาโดยตำแหน่งเมื่อพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในขณะได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาให้พ้นจาก ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาด้วย และให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นเป็นสมาชิกวุฒิสภา

โดยตำแหน่งแทน ให้สมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนตำแหน่งที่ว่าง อยู่ในตำแหน่ง เท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่

(๕) ในระหว่างที่ยังไม่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งบุคคลในบัญชีสำรองขึ้นเป็น สมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่างตาม (๔) หรือเป็นกรณีที่ไม่มีรายชื่อบุคคลเหลืออยู่ในบัญชีสำรอง หรือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งที่เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด ให้วุฒิสภาประกอบด้วย สมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

(๖) เมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลงตาม (๔) ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๙๑ ในการดำเนินการเลือกบุคคลเพื่อเสนอชื่อต่อคณะรักษาความสงบ แห่งชาติตามมาตรา ๙๐ (ก) ให้ดำเนินการตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ เว้นแต่กรณี มาตรา ๔๒ วรรคสอง โดยให้คณะกรรมการแจ้งรายชื่อผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบของแต่ละกลุ่ม เป็นผู้ได้รับเลือกเพื่อส่งรายชื่อให้คณะรักษาความสงบ แห่งชาติพิจารณาคัดเลือกให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาต่อไป

ในการคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกบุคคล จากแต่ละกลุ่มอย่างน้อยกลุ่มละหนึ่งคนให้ได้จำนวนห้าสิบคนเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา และคัดเลือกรายชื่อจำนวนห้าสิบคน จากบุคคลในแต่ละกลุ่ม ๆ ละไม่น้อยกว่าสองคนเป็นบัญชีสำรอง

ให้สำนักงานคณบดีเงินค่าธรรมเนียมการสมัครให้แก่ผู้ได้รับเลือกตามวรรคหนึ่ง โดยให้นำความในมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๙๒ ในการคัดเลือกบุคคลจากบัญชีสำรองเพื่อแทนตำแหน่งที่ว่าง ตามมาตรา ๙๐ (๔) และตามมาตรา ๙๑ ให้นำความในมาตรา ๔๕ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

รายงาน
ของ
คณะกรรมการพิจารณาศึกษา
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกรรมการธิการ ๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

หน้าว่าง

รายงานการพิจารณาศึกษา
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
ของ
คณะกรรมการพิจารณาการศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตามที่ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มีคำสั่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่ ๑๓๒/๒๕๖๐
สั่ง ณ วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐ แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... และคำสั่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ที่ ๑๖๔/๒๕๖๐ สั่ง ณ วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณา
การศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ขึ้น
เพื่อพิจารณาศึกษาและเตรียมความพร้อมล่วงหน้าก่อนที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะได้เสนอ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติ
แห่งชาติ ตามบทบัญญัติมาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ โดยกำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน
นับแต่วันถัดจากวันที่มีคำสั่งแต่งตั้ง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาการศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ดังกล่าวเสร็จแล้ว ปรากฏผลการศึกษา ดังนี้

๑. ผู้ซึ่งคณะกรรมการได้เชิญมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น

๑.๑ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

- นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑.๒ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๑.๒.๑ นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง
และการออกเสียงประชามติ ๑

รักษาการในตำแหน่ง

รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๑.๒.๒ ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง

และการออกเสียงประชามติ ๒

๑.๒.๓ นายบัณฑิต วงษา รองผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง

และการออกเสียงประชามติ ๒

๑.๒.๔ นายวิชาญ อนงค์	ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๔
๑.๒.๕ นายธนิต ภัคดีสังข์	ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๕
๑.๒.๖ นายนวัต บุญศรี	ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมาย ๑
๑.๒.๗ นายสุพจน์ สังข์หุย	ผู้อำนวยการฝ่ายสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัย ๑
๑.๒.๘ นายจักรินทร์ ชาลีพุทธาพงศ์	ผู้อำนวยการฝ่ายสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัย ๒
๑.๒.๙ นายสุรเดช สุขสุลาภ	พนักงานการเลือกตั้ง
๑.๒.๑๐ นายชวลิต วงศ์ใหญ่	นิติกร
๑.๒.๑๑ นายชูสิทธิ์ ลิขิตมันชัย	นิติกร
๑.๓ สำนักงานศาลยุติธรรม	
๑.๓.๑ นายศุภกิจ แยมประชา	ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ประจำสำนักประธานศาลฎีกา
๑.๓.๒ นายสมยศ วงษ์ดี	นิติกรชำนาญการพิเศษ สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม
๑.๓.๓ นายยีนยง เรืองฤทธิ์	นิติกร
๑.๔ สำนักงานศาลปกครอง	
๑.๔.๑ นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
๑.๔.๒ นายเจตน์ สถาวรศีลพร	ผู้อำนวยการกลุ่มนิติการ สำนักกฎหมาย

๒. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๒.๑ กฎหมายและร่างกฎหมาย

- ๒.๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
- ๒.๑.๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐
- ๒.๑.๓ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐
- ๒.๑.๔ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐
- ๒.๑.๕ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการการเลือกตั้ง เสนอคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙)

๒.๑.๖ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) และ (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๒.๑.๗ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการการเลือกตั้ง เสนอคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙)

๒.๑.๘ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๒.๒ เอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๑ ตารางเปรียบเทียบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ - ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (เฉพาะส่วนวุฒิสภา และบทเฉพาะกาลที่เกี่ยวข้อง)

๒.๒.๒ ตารางเปรียบเทียบบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกันของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) และ (ฉบับคณะกรรมการการเลือกตั้ง เสนอคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙)

๒.๒.๓ สารบัญญัตินิติบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่เกี่ยวข้องกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... พร้อมสรุปประเด็นสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ

๒.๒.๔ โครงสร้างการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการการเลือกตั้ง เสนอคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙) และ (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐)

๒.๒.๕ รายงานผลการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ (เพื่อพิจารณาจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ร่างแรก) โดยคณะอนุกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ ในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๒.๒.๖ ข้อสังเกตและความเห็นในการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ของคณะกรรมการการสัมมนาพิจารณาศึกษา เสนอแนะ และรวบรวมความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๗ ข้อมูลแสดงกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา องค์กรที่เกี่ยวข้องในการรับคำร้องคัดค้าน และบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

๒.๒.๘ ข้อมูลเปรียบเทียบอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ กับคณะกรรมการระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

๓. ความเป็นมาและสาระสำคัญ

๓.๑ ความเป็นมา

ด้วยบทบัญญัติมาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จะต้องจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเพื่อเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้แล้วเสร็จภายใน ๒๔๐ วัน นับแต่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๖๗ วรรคสอง) และสภานิติบัญญัติแห่งชาติต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ หากสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนั้นตามที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอ (มาตรา ๒๖๗ วรรคสี่) ดังนั้น ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติและเป็นการเตรียมความพร้อมในการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... เป็นการล่วงหน้า ประกอบกับเมื่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ระยะเวลาที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นั้น หากไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นการล่วงหน้าแล้ว สภานิติบัญญัติแห่งชาติอาจจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด ดังนั้น เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแล้ว คณะกรรมาธิการที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติตั้งขึ้น จะมีข้อมูลประกอบการพิจารณาและสามารถพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้ทันตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

๓.๒ สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ที่คณะกรรมการใช้เป็นหลักในการศึกษาจะเป็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) ซึ่งสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๓.๒.๑ โครงสร้าง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ยกร่าง จำนวน ๘๖ มาตรา ประกอบด้วย ๖ หมวด และบทเฉพาะกาล คือ

๓.๒.๑.๑ หมวด ๑ ผู้สมัคร (มาตรา ๙ ถึงมาตรา ๒๒)

๓.๒.๑.๒ หมวด ๒ ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก (มาตรา ๒๓ ถึงมาตรา ๓๐)

๓.๒.๑.๓ หมวด ๓ การเลือก (มาตรา ๓๑ ถึงมาตรา ๕๓)

๓.๒.๑.๔ หมวด ๔ การควบคุมการเลือกให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม (มาตรา ๕๔ ถึงมาตรา ๕๙)

๓.๒.๑.๕ หมวด ๕ การคัดค้าน (มาตรา ๖๐)

๓.๒.๑.๖ หมวด ๖ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๖๑ ถึงมาตรา ๘๔)

๓.๒.๑.๗ บทเฉพาะกาล (มาตรา ๘๕ ถึงมาตรา ๘๖)

๓.๒.๒ ประเด็นสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐)

๓.๒.๒.๑ ประเด็นการแบ่งกลุ่มบุคคลของผู้สมัคร

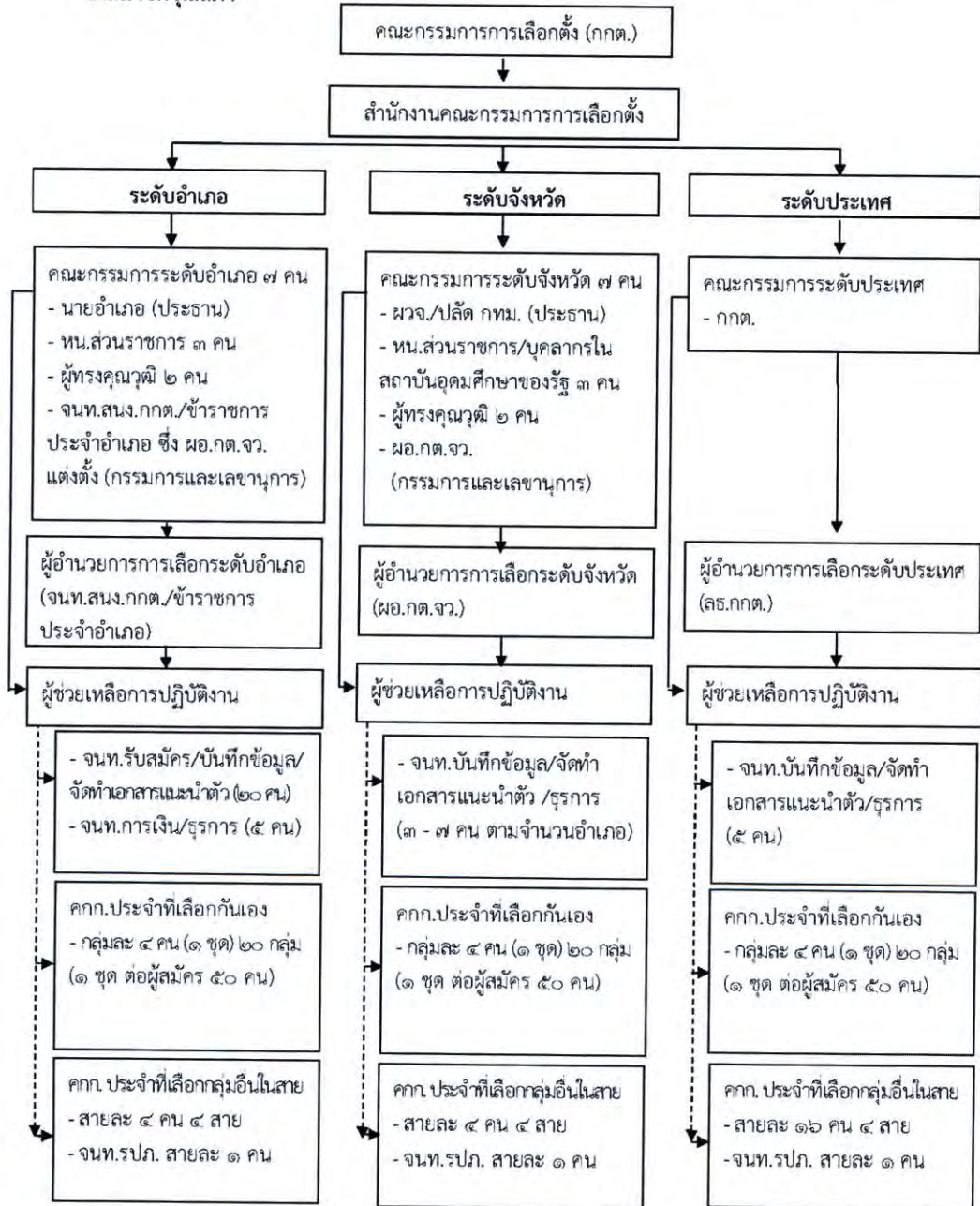
แนวความคิดของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในหลักการที่ใช้แบ่งกลุ่มบุคคลออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ มีที่มาจากผลการศึกษาของรายงานผลการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ (เพื่อพิจารณาจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ร่างแรก) โดยคณะอนุกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ ในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งการแบ่งกลุ่มนอกจากพิจารณาจำนวนประชากรและการแบ่งกลุ่มบุคคลจากภาคส่วนต่าง ๆ แล้ว ต้องใช้หลักการการแบ่งกลุ่มโดยคำนึงถึงหน้าที่อำนาจของวุฒิสภาเป็นองค์ประกอบด้วย เพื่อให้ได้กลุ่มคนที่มีแนวคิดจากกลุ่มนั้น ๆ และสามารถสะท้อนแนวคิดดังกล่าวให้เกิดประโยชน์ต่อหน้าที่อำนาจของสมาชิกวุฒิสภา โดยการแบ่งกลุ่มต้องใช้คำว่า “บุคคลที่ทำงานด้าน ...” ซึ่งการแบ่งในลักษณะดังกล่าวจะได้ทั้งบุคคลและภารกิจในกลุ่มต่าง ๆ ด้วย รวมถึงการเป็นตัวแทนกลุ่มความคิดในเชิงนโยบาย ทั้งนี้ หลักคิดในการกำหนดตัวแทนของกลุ่มบุคคลให้มาทำหน้าที่สมาชิกวุฒิสภา จำแนกหลักเกณฑ์จาก ๒ ฐานความคิดหลัก คือ ฐานความคิดด้านเศรษฐกิจหรือการใช้ชีวิต และฐานความคิดด้านสังคมหรือค่านิยม ซึ่งจากข้อมูลกลุ่มด้านต่าง ๆ สามารถจำแนกได้แก่ (๑) ฐานความคิดด้านเศรษฐกิจหรือการใช้ชีวิต ประกอบด้วย สภาหอการค้า สภาอุตสาหกรรม สมาคมธนาคารและสภาอื่นที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจหรือการค้า ธุรกิจการค้าหรือผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ แรงงานและลูกจ้าง เจ้าหน้าที่ของรัฐ (๒) ฐานความคิดด้านสังคมหรือค่านิยม ประกอบด้วย ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส ประชาสังคม นักวิชาการและการศึกษา สตรี สุขภาพและสิ่งแวดล้อม ศิลปะ วัฒนธรรม การแสดงและการกีฬา องค์การชุมชน โดยหลักการที่ใช้แบ่งกลุ่มดังกล่าว ได้นำมาปรับเพื่อให้มีสัดส่วนแต่ละกลุ่มที่ใกล้เคียงกัน และเพื่อมิให้เกิดปัญหาได้จำนวนผู้สมัครไม่ครบในแต่ละกลุ่ม แต่ในการควบคุมกลุ่มอาจทำให้ตัวแทนกลุ่มย่อยที่ใหญ่กว่ามีจำนวนตัวแทนมากกว่ากลุ่มย่อยที่เล็กกว่าในกลุ่มเดียวกัน และการกำหนดไว้ ๑๐ กลุ่ม ในทางปฏิบัติจำนวนผู้สมัครที่มีการแบ่งกลุ่มย่อย อาจทำให้หาผู้สมัครได้ไม่ครบภายในกลุ่มหรือกลุ่มย่อยในกลุ่มทั้ง ๑๐ กลุ่มเช่นกัน รวมถึงการแบ่งเป็นกลุ่มย่อยจะเกิดความยุ่งยากในทางปฏิบัติ ดังนั้น ในการแบ่งกลุ่มจึงไม่ควรคำนึงถึงตัวแทนที่จะต้องมีส่วนของผู้สมัครครบทุกกลุ่ม เนื่องจากที่มาของสมาชิกวุฒิสภาไม่ได้มีการนำระบบสัดส่วนมาใช้ แต่เป็นการกระจายให้มีผู้สมัครที่มีความหลากหลาย จึงควรมีการแยกกลุ่มให้ชัดเจน โดยมีเงื่อนไขหลักว่า ผู้สมัครสามารถลงสมัครได้

กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น ดังนั้น สมาชิกวุฒิสภาควรมาจากตัวแทนของทุกกลุ่มซึ่งต้องมีการกระจายให้ทั่วถึงมากที่สุด โดยควรจัดกลุ่มสมาชิกวุฒิสภาเป็น ๒๐ กลุ่ม และแบ่งเป็นกลุ่มบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ ทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ซึ่งการแบ่งกลุ่มบุคคลดังกล่าว ถือว่าเป็นการเปิดโอกาสกว้างให้บุคคลมีสิทธิสมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ทำงานหรือเคยทำงานด้านนั้น ๆ และรวมถึงในฐานะตัวแทนของกลุ่มนั้น ๆ หรือเป็นบุคคลผู้มีสถานภาพนั้น ๆ ด้วย

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เห็นชอบในหลักการดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่มาจากการเลือกกันเอง มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศไทยในปัจจุบัน ซึ่งคาดว่าจะได้สมาชิกวุฒิสภา ซึ่งประกอบด้วยบุคคลที่มีประสบการณ์ที่หลากหลายจากการประกอบอาชีพ องค์กรความรู้ ภูมิปัญญา หรืออัตลักษณ์ มิได้มุ่งหมายเฉพาะกลุ่มวิชาชีพที่มีการจดทะเบียนเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถร่วมกันแสดงความคิดเห็นที่หลากหลายในการพิจารณากฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติและร่วมกันขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้ อย่างไรก็ตาม ที่มาของจำนวน ๒๐ กลุ่มนั้น ได้มีการรับฟังความคิดเห็นในชั้นการยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ จากทั่วประเทศ และเห็นว่าจำนวน ๒๐ กลุ่ม มีความเหมาะสมกับสภาพข้อเท็จจริงของจำนวนประชากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ในจังหวัดที่มีขนาดแตกต่างกัน ประกอบกับเงื่อนไขในการบริหารจัดการการเลือก โดยเฉพาะการใช้จ่ายในการจัดการเลือกของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยการกำหนดชื่อกลุ่มต่าง ๆ ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ จะสะท้อนถึงกลุ่มการประกอบอาชีพ กลุ่มความรู้ความเชี่ยวชาญ และกลุ่มที่มีลักษณะในสังคมหรือมีประโยชน์ร่วมกัน ตามมาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญ โดยแบ่งเป็น ๓ กลุ่มใหญ่ คือ (๑) กลุ่มการประกอบอาชีพ ได้แก่ กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง กลุ่มการศึกษา หรือกลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม กลุ่มอาชีพทำนาฯ หรือกลุ่มอาชีพทำสวนฯ เป็นต้น (๒) กลุ่มความรู้ความเชี่ยวชาญ ได้แก่ กลุ่มสื่อสารมวลชน ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม หรือผู้ประกอบอาชีพอิสระ เป็นต้น และ (๓) กลุ่มอัตลักษณ์ ได้แก่ คนพิการ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มสตรี เป็นต้น

นอกจากนี้ สำหรับสัดส่วนของกลุ่มต่าง ๆ ได้มีการศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งเป็นข้อมูลการสำรวจสำมะโนประชากรและการสำรวจการประกอบอาชีพให้กับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย แต่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพต่าง ๆ เท่านั้น โดยไม่มีข้อมูลของกลุ่มทางสังคมหรือกลุ่มที่มีประโยชน์ร่วมกัน ส่วนข้อมูลของกระทรวงมหาดไทย เป็นข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน และข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน ซึ่งรวบรวมโดยกรมการพัฒนาชุมชนเป็นประจำทุกปี อันเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพประชากรที่อาศัยในพื้นที่ชนบท เช่น ประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรือรับจ้าง เป็นต้น ทั้งนี้ ประเทศไทยยังไม่มีฐานข้อมูลที่สมบูรณ์ในการที่จะสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ อาชีพ ประสบการณ์ คุณลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกันได้ จึงต้องวิเคราะห์จากฐานข้อมูลต่าง ๆ และจากการรับฟังความคิดเห็นจากทั่วประเทศดังกล่าว

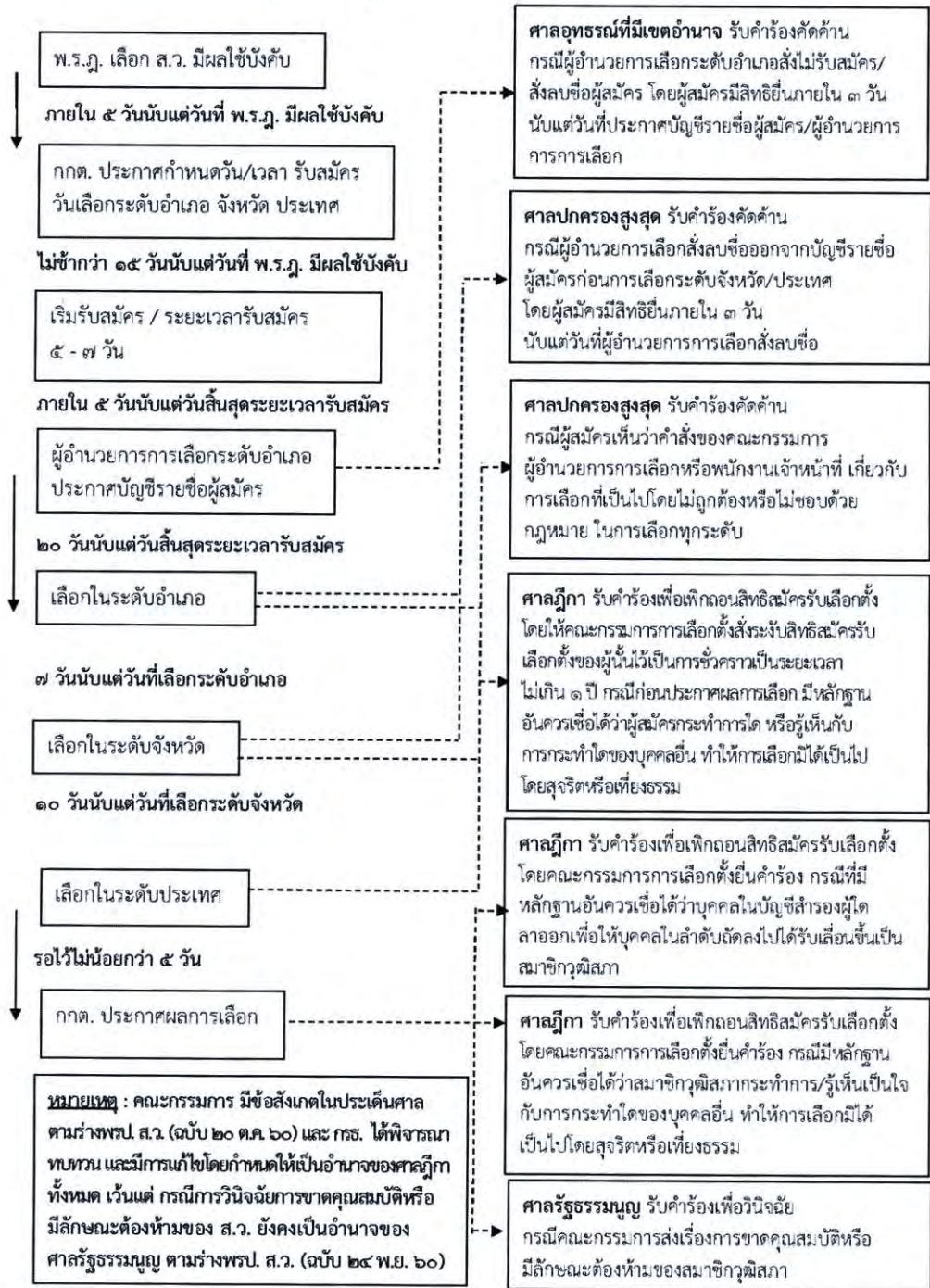
๓.๒.๒.๒ ประเด็นองค์ประกอบของคณะกรรมการระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ รวมทั้งผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของการบริหารจัดการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

๓.๒.๒.๓ ประเด็นกระบวนการเลือกเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ปรากฏตามโครงสร้างการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ดังนี้

๓.๒.๒.๔ ประเด็นศาลที่มีอำนาจรับคำร้อง พิจารณา และมีคำวินิจฉัยในคดีเกี่ยวกับ กระบวนการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ปรากฏตามแผนผังในกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

๓.๒.๒.๕ ประเด็นบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา จำแนกตามประเภทของผู้กระทำ ดังนี้

ผู้สมัคร

(๑) ระยะเวลารับสมัคร

- (๑.๑) การสมัครมากกว่า ๑ กลุ่มหรือมากกว่า ๑ อำเภอ
- (๑.๒) สมัครรับเลือกโดยรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัคร
- (๑.๓) รับรองหรือเป็นพยานรับรองเอกสารการสมัครเป็นเท็จ
- (๑.๔) การเรียกรับหรือรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดเพื่อลงสมัคร

รับเลือกหรือไม่ลงสมัครรับเลือกเพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครผู้ใด

(๒) ระยะเวลาการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

- (๒.๑) การไม่ปฏิบัติตามวิธีการหรือเงื่อนไขในการแนะนำตัว
- (๒.๒) ระหว่างการดำเนินการเลือก ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขึ้นต้นนำเข้าไปหรือใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่อาจใช้ติดต่อสื่อสารหรือเพื่อบันทึกภาพหรือเสียง
- (๒.๓) เมื่อประกาศผลการนับคะแนนแล้ว ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขึ้นต้นซึ่งไม่มีสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือกต้องออกจากสถานที่เลือก

(๒.๔) ห้ามผู้มีสิทธิเลือกใช้บัตรอื่นอันมิใช่บัตรลงคะแนนในการลงคะแนนเลือก

(๒.๕) ห้ามผู้มีสิทธิเลือกนำบัตรลงคะแนนออกไปจากสถานที่เลือก

(๒.๖) ห้ามผู้มีสิทธิเลือกใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพบัตรลงคะแนน

(๒.๗) ห้ามผู้มีสิทธิเลือกนำบัตรลงคะแนนที่เลือกแล้วแสดงต่อผู้อื่น

เพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าตนเลือกหรือไม่เลือกผู้ใด

(๒.๘) การยินยอมให้กรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ช่วยเหลือเพื่อให้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

(๒.๙) ผู้มีสิทธิเลือกเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อเลือกหรืองดเว้นไม่เลือกผู้ใด

คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๑) ระยะเวลารับสมัคร

- การเปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่ม

(๒) ระยะเวลาการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

(๒.๑) ผู้ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหรือครอบครองไว้ซึ่งบัตรลงคะแนนไม่ว่าบัตรลงคะแนนนั้นจะเป็นบัตรลงคะแนนที่สำนักงานเป็นผู้จัดให้มีขึ้นหรือไม่

(๒.๒) พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดจงใจนับบัตรลงคะแนนหรือนับคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำด้วยประการใดโดยมิได้มีอำนาจกระทำ โดยชอบด้วยกฎหมาย ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสียหรือกระทำการ ด้วยประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้หรืออ่านบัตรลงคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงานการเลือกไม่ตรงความเป็นจริง

(๒.๓) เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย กระทำการใด ๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร

บุคคลทุกประเภทที่เกี่ยวข้องในกระบวนการการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

(๑) ระยะเวลารับสมัคร

- กระทำการเพื่อจงใจให้ผู้อื่นสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ถอนการสมัคร หรือกระทำการใดอันไม่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อให้ผู้สมัครหมดสิทธิที่จะเลือกหรือ ได้รับเลือก หรือทำให้ผู้มีสิทธิเลือกเลือกตนเองหรือผู้สมัครอื่น

(๒) ระยะเวลาการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

(๑.๑) การกระทำเพื่อจงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกลงคะแนน หรือไม่ลงคะแนน

(๑.๒) การช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัวโดยไม่ปฏิบัติตามวิธีการ หรือเงื่อนไข

(๑.๓) ระหว่างการดำเนินการเลือก ห้ามมิให้ผู้ซึ่งมิใช่ผู้สมัครหรือผู้ได้รับ เลือกขั้นต้นเข้าไปในสถานที่เลือก

(๑.๔) ห้ามมิให้กระทำการขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือก เข้าไป ณ สถานที่เลือก หรือมิให้ไปถึง ณ สถานที่เลือกภายในกำหนดเวลาที่จะเลือก

(๑.๕) ห้ามผู้ใดจงใจทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตโดยวิธีใด ไร่ที่บัตรลงคะแนน

(๑.๖) ห้ามผู้ใดนำบัตรลงคะแนนใส่ลงในหีบบัตรลงคะแนนโดยไม่มี อำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตน เพื่อเลือกโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรลงคะแนนเพิ่มขึ้นจากความจริง

(๑.๗) กรณีกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใด ในพรรคการเมือง หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กระทำการเป็นการช่วยเหลือให้ผู้สมัครได้รับเลือก หรือไม่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

(๑.๘) การกระทำอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา หรือการกระทำดังกล่าวเพื่อจะกลั่นแกล้งให้ผู้สมัครถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือเพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือก หรือกรณีกระทำการดังกล่าวเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่

(๑.๙) การจงใจกระทำการใดให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรดี

(๑.๑๐) กระทำการโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพ หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรลงคะแนนหรือบัตรลงคะแนน หรือเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งที่เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งได้จัดทำตั้งแต่เวลาที่ได้เปิดและปิดหีบบัตรลงคะแนนที่ตั้งไว้เพื่อการเลือก หรือภายหลังที่ได้ปิดหีบบัตรลงคะแนนนั้นเพื่อรักษาไว้เมื่อการเลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้ว

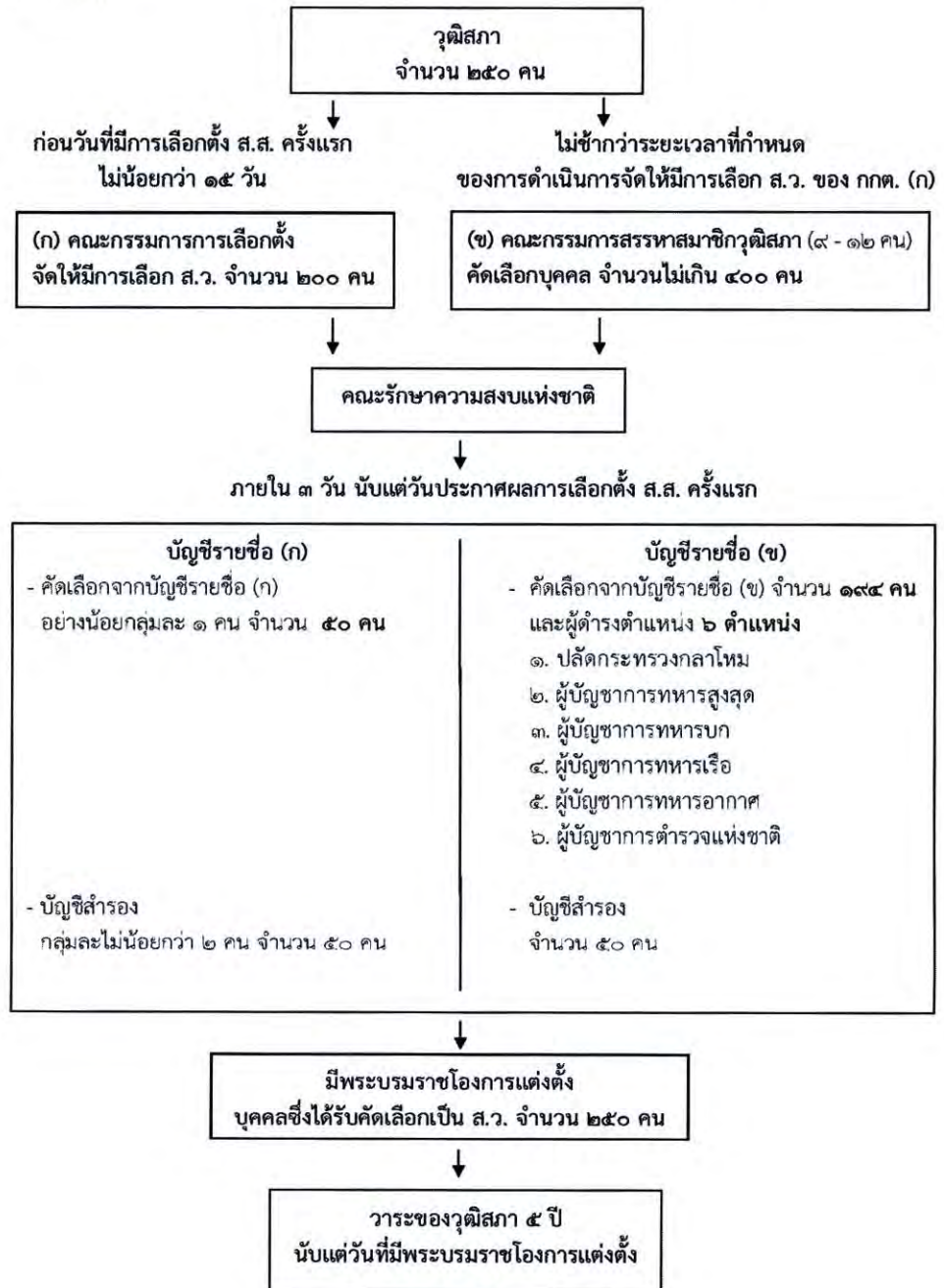
(๑.๑๑) ผู้ซึ่งไม่ได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการเก็บรักษา บัตรลงคะแนนสำหรับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา มีหรือครอบครองไว้ซึ่งบัตรลงคะแนนไม่ว่าบัตรลงคะแนนนั้นจะเป็นบัตรลงคะแนนที่สำนักงานเป็นผู้จัดให้มีขึ้นหรือไม่

(๑.๑๒) กรณีการเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขั้นต่อใด ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือก

(๑.๑๓) การดำเนินคดีเพื่อขอให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือก หรือสิทธิเลือกของผู้ใด คณะกรรมการจะขอให้ศาลสั่งให้ผู้นั้นซึ่งเป็นผู้กระทำให้การเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมอันเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกใหม่รับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกในหน่วยเลือกที่เป็นเหตุให้คณะกรรมการสั่งให้ต้องมีการเลือกใหม่นั้นด้วย โดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีใหม่ก็ได้ แต่ถ้าศาลเห็นว่าการพิจารณาตามคำขอนั้นจะทำให้คดีล่าช้า จะสั่งให้คณะกรรมการแยกไปฟ้องเป็นอีกคดีหนึ่งก็ได้

(๑.๑๔) การเปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการเลือกในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งจนถึงเวลาปิดการเลือก

๓.๒.๒.๖ ประเด็นบพเฉพาะกาล เกี่ยวกับการสรรหาและแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา
ในวาระเริ่มแรก

๔. ข้อพิจารณาและข้อสังเกต

คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ได้เริ่มดำเนินการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้โดยเชิญหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ตั้งแต่วันอังคารที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงวันศุกร์ที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ โดยพิจารณาในประเด็นสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... เรียงรายมาตรา โดยมีหลักการการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่มีความแตกต่างจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ฉบับคณะกรรมการการเลือกตั้ง เสนอคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และได้นำข้อสังเกตและความเห็นในการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เสนอแนะ และรวบรวมความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเอกสารอื่นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

ทั้งนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษาโดยใช้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) และมีข้อสังเกตในประเด็นต่าง ๆ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฉบับดังกล่าว เพื่อนำส่งให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ประกอบการพิจารณาทบทวนแล้ว ต่อมาระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการ คณะกรรมการได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) ภายหลังจากที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ มีการพิจารณาทบทวนตามข้อสังเกตแล้ว เพื่อใช้ประกอบการพิจารณา โดยมีข้อพิจารณาและข้อสังเกตในประเด็นสำคัญตามลำดับมาตราของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) ดังนี้

๔.๑ ประเด็นบทบัญญัติเกี่ยวกับความคุ้มครองของผู้มีหน้าที่ในกระบวนการเลือกเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ประกาศ หรือคำสั่ง (มาตรา ๓๓)

ควรให้คงไว้ซึ่งบทบัญญัติเกี่ยวกับความคุ้มครองของผู้มีหน้าที่ในกระบวนการเลือกเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ คณะกรรมการระดับจังหวัด คณะกรรมการระดับอำเภอ หรือผู้อำนวยการการเลือก หรือปฏิบัติตามคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือก หากได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง เนื่องจากการกำหนดลักษณะการให้ความคุ้มครองไว้ในลักษณะเช่นเดียวกับมาตรา ๕๕ ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ และมาตรา ๓๐ ของร่างพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... ซึ่งที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๐ ลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : เห็นด้วยตามข้อสังเกตของคณะกรรมการ โดยให้คงไว้ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวไว้จากมาตรา ๗ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๓๓ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) ทั้งนี้ มีการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....

๔.๒ ประเด็นการแบ่งกลุ่มของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกันที่หลากหลายของสังคม จำนวน ๒๐ กลุ่ม ในการสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา (มาตรา ๑๑)

กระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาดังกล่าวตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เป็นการให้นำหนักความสำคัญของพื้นที่จังหวัดเป็นตัวตั้ง โดยมีได้คำนึงถึงสัดส่วนของผู้สมัครผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ หรืออาชีพที่หลากหลายของสังคมของแต่ละกลุ่มอย่างเหมาะสม เนื่องจากพื้นที่จังหวัดประกอบด้วยจังหวัดขนาดใหญ่ จังหวัดขนาดกลาง และจังหวัดขนาดเล็ก รวมทั้งความแตกต่างในด้านจำนวนประชากร ดังนั้น การเลือกสมาชิกวุฒิสภาในระดับต่าง ๆ จึงอาจไม่ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

๔.๒.๑ มาตรา ๑๑ (๑) (๒) และ (๑๙) เป็นการกำหนดกลุ่มอาชีพที่อาจทำให้เกิดการกระจุกตัวของบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับกลุ่มนั้น ๆ มากเกินไป ซึ่งควรจะมีการจำแนกออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ให้ชัดเจน

๔.๒.๒ มาตรา ๑๑ (๙) เป็นการกำหนดถึงกลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลาง และขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยค่านั้น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน ซึ่งขอบเขตของกลุ่มดังกล่าวมีลักษณะกว้างเกินไป และอาจครอบคลุมถึงกลุ่มอื่น ๆ ในอนุมาตราอื่นแล้ว

๔.๒.๓ ความในมาตรา ๑๑ (๑๐) ควรตัดออก เนื่องจากเป็นการกำหนดที่มีลักษณะซ้ำซ้อนกับความในตอนที่ท้ายของ (๙) ที่กำหนดว่า “... หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน” จึงควรแก้ไขอนุมาตราดังกล่าวเป็นกลุ่มผู้ประกอบการอื่น เช่น การคมนาคม การขนส่ง โลจิสติกส์ และการบิน เป็นต้น โดยควรกำหนดบทกวาดไว้ในร่างมาตรา ๑๑ (๒๐) เพียงอนุมาตราเดียวเท่านั้น

๔.๒.๔ มาตรา ๑๑ (๑๔) เป็นการกำหนดถึงกลุ่มสตรี อันมิใช่เป็นการแบ่งกลุ่มตามสายอาชีพที่มีความหลากหลายของสังคม เนื่องจากชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันตามรัฐธรรมนูญในการสมัครรับเลือก ทั้งนี้ หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมจะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับความในวรรคท้ายของมาตรา ๑๓ ประกอบด้วย

๔.๒.๕ มาตรา ๑๑ (๑๖) เห็นควรเพิ่มเติม “กลุ่มศาสนา” ในกลุ่มดังกล่าวด้วย เพื่อให้มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : คงไว้ตามร่างเดิม และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๑๐ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๑๑ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๔.๓ ประเด็นค่าธรรมเนียมในการสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา (มาตรา ๑๕)

ควรกำหนดค่าธรรมเนียมในการสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาเป็นจำนวนห้าพันบาท ในอัตราเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ทั้งนี้ เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : คงไว้ตามร่างเดิม และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๑๔ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๑๕ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๔.๔ ประเด็นการห้ามคณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครหรือจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร (มาตรา ๑๙)

การกำหนดความในมาตรา ๑๙ มีความจำเป็นเพียงใดที่ต้องมีบทบัญญัติดังกล่าว และเพื่อวัตถุประสงค์ใด และในทางปฏิบัติอาจเป็นไปได้ยากต่อการควบคุมเพราะอาจมีการเปิดเผยข้อมูลทางสื่อมวลชน และผู้สมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาสามารถเปิดเผยการสมัครของตนเองได้

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : คงไว้ตามร่างเดิม และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๑๗ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๑๙ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๔.๕ ประเด็นการให้มีคณะกรรมการระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ (มาตรา ๒๕)

องค์ประกอบของคณะกรรมการระดับจังหวัดและระดับอำเภอที่กำหนดให้ ปลัดกรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ เป็นประธานคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งดังกล่าวอาจมีความไม่เป็นกลางทางการเมือง และอาจส่งผลให้การเลือกไม่เป็นไปอย่างเที่ยงธรรม ส่วนการกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดหรือระดับอำเภอจำนวน ๓ คน เป็นกรรมการ ควรกำหนดว่าเป็นหัวหน้าจากส่วนราชการใดให้ชัดเจน และควรกำหนดหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิในมาตรา ๒๕ (๒) และ (๓) ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นด้วย นอกจากนี้ มาตรา ๒๕ (๒) เห็นควรแก้ไขโดยจัดลำดับถ้อยคำในมาตรา ๒๕ (๒) ให้มีความชัดเจนดังนี้ “มาตรา ๒๕ (๒) คณะกรรมการระดับจังหวัด ประกอบด้วย ปลัดกรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับจังหวัดอื่น และปลัดกรุงเทพมหานครสำหรับกรุงเทพมหานคร เป็นประธาน ...”

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : คงไว้ตามร่างเดิม และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๒๔ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๒๕ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๔.๖ ประเด็นการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงาน (มาตรา ๒๘)

การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการ การเลือกในระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ควรจะต้องมีมาตรการในการคัดเลือกบุคคลซึ่งมีความเป็นกลาง ทางการเมือง และการที่บทบัญญัติในมาตรา ๒๘ กำหนดให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบอำนาจ ให้คณะกรรมการตามมาตรา ๒๕ (๒) และ (๓) เป็นผู้แต่งตั้งแทน จึงอาจทำให้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของมาตรา ๒๕ ที่กำหนดให้คณะกรรมการดังกล่าวเป็นผู้ช่วยเหลือ แนะนำ อำนวยความสะดวก และรายงานปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ต่อคณะกรรมการ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : คงไว้ตามร่างเดิม และเปลี่ยนแปลงลำดับเลข มาตราจากมาตรา ๒๗ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๒๘ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๔.๗ ประเด็นการเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ (มาตรา ๔๐ ถึงมาตรา ๔๒)

การเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ยังไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ในระดับประเทศตามความในมาตรา ๑๐๗ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ เนื่องจากไม่สามารถอ้างอิงฐานจำนวนประชากรและจำนวนอำเภอในแต่ละจังหวัดต่าง ๆ ที่มีสัดส่วนแตกต่างกันได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับจังหวัด เนื่องจากจังหวัดในประเทศไทยมีจำนวนอำเภอแตกต่างกันมาก การกำหนดให้แต่ละจังหวัดเลือกกันเอง ให้ได้จำนวน ๒ คน ต่อ ๑ กลุ่ม จึงไม่เป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทย ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่เป็นการให้ค่าน้ำหนักของแต่ละจังหวัดเท่ากัน ซึ่งไม่ใช่เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : คงไว้ตามร่างเดิม และเปลี่ยนแปลงลำดับเลข มาตราจากมาตรา ๓๖ ถึงมาตรา ๓๘ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๔๐ ถึงมาตรา ๔๒ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๔.๘ ประเด็นศาลที่มีอำนาจรับคำร้อง พิจารณา และมีคำวินิจฉัย เกี่ยวกับ กระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๔๔)

๔.๘.๑ ควรกำหนดให้ผู้สมัครใช้สิทธิยื่นคำร้องคัดค้านเกี่ยวกับการส่งไม่รับสมัคร หรือส่งไม่ลบชื่อผู้สมัครต่อศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้ง แทนศาลอุทธรณ์ที่มีเขตอำนาจ (มาตรา ๒๑) (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) อันถือเป็นการใช้สิทธิยื่นร้องคัดค้านเกี่ยวกับกระบวนการเลือก สมาชิกวุฒิสภาของประเทศ

๔.๘.๒ การกำหนดให้อำนาจศาลปกครองสูงสุดในการรับคำร้อง พิจารณา และมีคำวินิจฉัย กรณีผู้สมัครถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร (มาตรา ๒๒) (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) และกรณีคำสั่งของคณะกรรมการ ผู้อำนวยการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวกับการเลือก เป็นไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย (มาตรา ๔๐) (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) นั้น ควรมี

การกำหนดให้องค์คณะ วิธีพิจารณา และการจัดทำคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด และระเบียบดังกล่าวเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ เพื่อให้กระบวนการพิจารณาคดีทางปกครองสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งแก้ไขถ้อยคำของบทบัญญัติในวรรคสองของมาตรา ๒๒ และวรรคสองของมาตรา ๔๐ โดยเพิ่มความว่า “แสวงหาข้อเท็จจริง” เพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการพิจารณาคดีทางปกครอง และกรณีความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๐ ควรเพิ่มความว่า “การกระทำ” เพื่อให้ครอบคลุมทั้งคำสั่งหรือการกระทำของคณะกรรมการ ผู้อำนวยการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้อยู่ในอำนาจพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุดด้วย

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : มีการแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นศาลที่มีอำนาจรับคำร้อง พิพิจารณา และมีคำวินิจฉัยเกี่ยวกับกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ให้เป็นอำนาจของศาลฎีกาทั้งหมด เว้นแต่ กรณีการวินิจฉัยการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามของสมาชิกวุฒิสภายังคงเป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งแก้ไขกรณี “คำสั่งของคณะกรรมการ ผู้อำนวยการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเป็นไปไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้อิน คำร้องคัดค้านต่อศาลปกครองสูงสุด” นั้น เป็น “การดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกของคณะกรรมการ ผู้อำนวยการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้อิน คำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกา” และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๔๐ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๔๔ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) ตามลำดับ

๔.๙ ประเด็นการเข้าสู่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่าง (มาตรา ๔๕ วรรคท้าย)

การเลือกสมาชิกแทนตำแหน่งที่ว่างตามมาตรา ๔๕ วรรคท้าย ควรเพิ่มเติม ถ้อยคำให้ชัดเจนว่า เป็นการเลือกสมาชิกเพื่อให้ครบตามจำนวนสองร้อยคน ไม่ใช่เป็นการเลือกเพื่อทดแทนเฉพาะตำแหน่งที่ว่างเท่านั้น นอกจากนี้ ควรกำหนดบทยกเว้นในกรณีตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลงและเลื่อนบัญชีสำรองตามลำดับจนหมดบัญชีแล้ว ให้สามารถเลื่อนบัญชีรายชื่อสำรองจากกลุ่มอื่นได้

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : มีการเพิ่มความในมาตรา ๔๕ วรรคท้าย เป็นดังนี้ “...ในกรณีที่ทุกกลุ่มไม่มีรายชื่อบุคคลในบัญชีสำรองเหลืออยู่สำหรับการเลื่อนบุคคลขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคสอง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่ แต่ในกรณีที่มีสมาชิกวุฒิสภาเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดและอายุของวุฒิสภาเหลืออยู่เกินหนึ่งปี ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่วุฒิสภามีสมาชิกเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้ได้รับเลือกตั้งกล่าวอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่” และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๔๐ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๔๕ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๔.๑๐ ประเด็นการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของบุคคลในบัญชีสำรอง (มาตรา ๔๗)

ควรมีบทกำหนดโทษสำหรับบุคคลในลำดับถัดไปที่ได้รับเลื่อนขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทนด้วย รวมทั้งเพิ่มเติมถ้อยคำให้ชัดเจน เพื่อแสดงถึงการมีเจตนาพิเศษในการลาออกเพื่อหวังผลให้บุคคลในลำดับถัดไปได้รับเลื่อนขึ้นมาเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทนตน

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อสังเกต โดยการเพิ่มความในมาตรา ๔๗ เป็นต้นี้ “ในกรณีตามมาตรา ๔๖ (๔) และในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในบัญชีสำรองผู้ใดลาออกโดยเจตนาเพื่อให้บุคคลในลำดับถัดไปได้รับเลื่อนขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในลำดับถัดไปหรือบุคคลอื่นใดได้ให้ หรือสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่สมาชิกวุฒิสภาหรือบุคคลในบัญชีสำรองเพื่อลาออก ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น” และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๔๓ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๔๗ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๔.๑๑ ประเด็นการห้ามถ่ายภาพบัตรลงคะแนน (มาตรา ๕๔)

ควรถูกกำหนดบทบัญญัติในมาตรา ๕๔ ให้มีความชัดเจน กรณีการห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพบัตรลงคะแนน ทั้งกรณีก่อนลงคะแนนและหลังลงคะแนน

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : คงไว้ตามร่างเดิม และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๕๐ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๕๔ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๔.๑๒ ประเด็นลักษณะของบัตรเสีย (มาตรา ๕๖)

บทบัญญัติของมาตรา ๕๖ กรณีบัตรลงคะแนนประเภทใดให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย และมีให้นับเป็นคะแนน ซึ่งกรณีดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมถึงบัตรลงคะแนนที่ไม่มีการทำเครื่องหมายใดหรือมีการทำเครื่องหมายแต่ไม่สามารถทราบได้ว่าเลือกผู้ใด จึงเห็นควรเพิ่มเติมในประเด็นดังกล่าว เพื่อให้มีความครอบคลุมยิ่งขึ้น

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อสังเกต โดยแก้ไขเพิ่มเติมเป็นดังนี้ “บัตรลงคะแนนดังต่อไปนี้ ให้ถือเป็นบัตรเสียและมีให้นับเป็นคะแนน

(๑) บัตรปลอม

(๒) บัตรที่มีการทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตหรือเขียนข้อความใด ๆ ลงในบัตรลงคะแนนนอกจากเครื่องหมายในการลงคะแนน เว้นแต่เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก

(๓) บัตรที่มีได้ทำเครื่องหมายลงคะแนน

(๔) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใด

(๕) บัตรที่ลงคะแนนให้ผู้ที่ไม่มิสิทธิได้รับเลือกและได้รับเลือกตั้ง

(๖) บัตรที่ลงคะแนนให้ตนเองในกรณีที่ห้ามลงคะแนนให้ตนเอง

(๗) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลในกลุ่มเดียวกันในกรณีที่ทำลงคะแนนให้บุคคลในกลุ่มเดียวกัน

(๘) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลเกินจำนวนที่กำหนด

(๙) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนน

(๑๐) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนดว่าเป็นบัตรเสีย”

ทั้งนี้ สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... มาตรา ๑๑๙ (ฉบับวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๕๒ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๕๖ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๔.๑๓ ประเด็นการอำนวยความสะดวกในการใช้สิทธิเลือกของผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือก (มาตรา ๕๗)

ควรกำหนดถ้อยคำของบทบัญญัติมาตรา ๕๗ ในลักษณะเช่นเดียวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : คงไว้ตามร่างเดิม และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๕๓ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๕๗ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๔.๑๔ ประเด็นการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครกรณีทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม (มาตรา ๖๐)

ควรแก้ไขถ้อยคำของมาตรา ๖๐ เพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

“มาตรา ๖๐ ก่อนประกาศผลการเลือก ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการใด หรือรู้เห็นกับการกระทำความผิดของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี และให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น คำสั่งของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

คำสั่งคณะกรรมการควรตมววรรคหนึ่ง ให้ยื่นที่สุดเมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น”

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อสังเกตดังกล่าวข้างต้น และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๕๖ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๖๐ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๔.๑๕ ประเด็นการเพิกถอนสิทธิ (มาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๒)

ควรเพิ่มเติมบทบัญญัติของการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๖๒ วรรคหนึ่งด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๒๒๖ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : คงไว้ตามร่างเดิม และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๘ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๒ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๔.๑๖ ประเด็นกระบวนการวินิจฉัยคำร้องคัดค้านของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (มาตรา ๖๔)

๔.๑๖.๑ กระบวนการวินิจฉัยคดีของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะสามารถดำเนินการได้ทันภายในกำหนดเวลาหรือไม่ โดยไม่กระทบต่อความยุติธรรม ซึ่งหากระยะเวลาดำเนินการค่อนข้างจำกัด จึงเห็นควรให้มีการขยายระยะเวลาในการเลือกแต่ละระดับได้

๔.๑๖.๒ การกำหนดให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการเป็นที่สุดตามมาตรา ๖๔ เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๒๒๕ วรรคสอง แห่งรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ผู้สมัครหรือผู้ที่ถูกโต้แย้งสิทธิตามมาตรา ๖๔ ดังกล่าว จึงไม่อาจใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีทางศาลได้

๔.๑๖.๓ กรณีคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่อาจวินิจฉัยคำร้องคัดค้านได้ทันภายในกำหนดเวลา ควรมีบทบัญญัติของกฎหมายที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม รวมทั้งอยู่ภายในระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญกำหนด

๔.๑๖.๔ ความในมาตรา ๖๔ กำหนดว่า “การเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต เที่ยงธรรมหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย” เห็นควรแก้ไขเป็น “การเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต หรือไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย” ทั้งนี้ ควรแก้ไขบทบัญญัติของมาตราอื่น ๆ ในลักษณะดังกล่าว เพื่อให้มีความสอดคล้องกันทั้งฉบับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : มีการแก้ไขโดยคำตามข้อสังเกต ข้อ ๔.๑๖.๔ เป็นต้นนี้ “มาตรา ๖๔ ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านว่าการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศที่ตนสมัคร หรือมีสิทธิเลือก แล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต่อคณะกรรมการภายในสามวันนับแต่วันเลือกในระดับนั้น ๆ และให้คณะกรรมการวินิจฉัยโดยเร็ว หากเห็นว่ามีการผิดไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรมหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการสั่งยกคำร้อง และให้การเลือกดำเนินการต่อไป ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการดำเนินการตามมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด” และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๖๐ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๖๔ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๔.๑๗ ประเด็นเกี่ยวกับบทกำหนดโทษ

๔.๑๗.๑ ประเด็นการกำหนดบทยกเว้นกรณีศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา จะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น (มาตรา ๖๖)

บทบัญญัติมาตรา ๖๖ เป็นการกำหนดให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลานับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา ดังนั้น การที่กำหนดบทยกเว้นไว้ในตอนท้ายของมาตราดังกล่าวนั้น มีวัตถุประสงค์อย่างไร

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : คงไว้ตามร่างเดิม และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๖๑ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๖๖ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

**๔.๑๗.๒ ประเด็นบทกำหนดโทษกรณีการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕
วรรคสอง (มาตรา ๖๗)**

กรณีไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง เห็นควรกำหนดเฉพาะโทษทางปกครองเท่านั้น โดยไม่ควรกำหนดบทลงโทษในทางอาญาไว้ เนื่องจากเป็นลักษณะความผิดที่ไม่ร้ายแรงและการรับสมัครยอมมีระบบการตรวจสอบอยู่แล้ว ทั้งนี้ เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ วรรคสามของรัฐธรรมนูญ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : คงไว้ตามร่างเดิมในอัตราโทษทางอาญา แต่มีการแก้ไขกำหนดระยะเวลาการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งจาก ๑๐ ปี เป็น ๕ ปี และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๖๒ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๖๗ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๔.๑๗.๓ ประเด็นบทกำหนดโทษกรณีฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ (มาตรา ๖๘)

ตามบทบัญญัติในวรรคสองของมาตรา ๑๙ ที่เป็นการกำหนดให้ การดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือมอบหมายหน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร ในกรณีดังกล่าว หากปรากฏว่ามีการรั่วไหลของข้อมูล โดยมีสาเหตุจากการกระทำของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือ พนักงานเจ้าหน้าที่ จึงไม่ควรกำหนดให้เป็นความผิดของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : มีการเพิ่มเติมถ้อยคำจากคำว่า “ผู้ใด” เป็น “กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใด” และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๖๓ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๖๘ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

**๔.๑๗.๔ ประเด็นการกำหนดระยะเวลาการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง (มาตรา ๖๙
และมาตรา ๗๑)**

บทกำหนดโทษ ตามมาตรา ๖๙ และมาตรา ๗๑ ไม่ควรกำหนดระยะเวลาการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในอัตราโทษเดียวกัน เพราะการกระทำความผิดของทั้งสองมาตราดังกล่าว อาจส่งผลต่อกระบวนการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะผลกระทบของการกระทำที่มีต่อบุคคลภายนอกซึ่งไม่ใช่ผู้สมัคร ดังนั้น จึงเห็นควรกำหนดให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครตามมาตรา ๖๙ ให้มีกำหนดเพียง ๕ ปี เท่านั้น

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : มาตรา ๖๙ คงไว้ตามร่างเดิมในอัตราโทษทางอาญา คือ ผู้สมัครผู้ใดไม่ปฏิบัติตามวิธีการหรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่มีการแก้ไขกำหนดระยะเวลาการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งจาก ๑๐ ปี เป็น ๕ ปี ส่วนมาตรา ๗๑ มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดอัตราโทษทางอาญาในชั้นต่ำไว้ด้วย เป็นต้นว่า “ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับไม่เกินตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี” และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๖๔ และมาตรา ๖๖

(ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๖๙ และมาตรา ๗๑ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๔.๑๗.๕ ประเด็นการกำหนดลักษณะของความผิดและอัตราโทษ (มาตรา ๗๔)

บทกำหนดโทษ ตามมาตรา ๗๔ เป็นกรณีผู้สมัครรับเลือกรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือก จึงควรกำหนดให้ชัดเจนในลักษณะของความผิดที่ข้อเท็จจริงดังกล่าวต้องรับฟังเป็นยุติแล้วเท่านั้น นอกจากนี้ การกำหนดอัตราโทษของฐานความผิดในมาตราดังกล่าวมีความแตกต่างกับอัตราโทษของฐานความผิดที่มีลักษณะอย่างเดียวกันที่มีการกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) มาตรา ๑๕๓ จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมให้มีอัตราโทษเท่ากัน

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : มีการแก้ไขตามข้อสังเกตในการกำหนดอัตราโทษให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ดังกล่าวแล้ว และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๖๘ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๗๔ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๔.๑๗.๖ ประเด็นการกำหนดระยะเวลาการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง (มาตรา ๗๕)

บทกำหนดโทษ ตามมาตรา ๗๕ เป็นกรณีการรับรองหรือเป็นพยานซึ่งลายมือชื่อรับรองเอกสารหรือหลักฐานที่ใช้ประกอบการสมัครเป็นเท็จ จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้กระทำความผิดดังกล่าวเป็นเวลา ๕ ปี

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อสังเกตโดยกำหนดระยะเวลาการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งจาก ๑๐ ปี เป็น ๕ ปี และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๖๙ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๗๕ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๔.๑๗.๗ ประเด็นการให้มีโทษของการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง (มาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง)

บทกำหนดโทษ ตามมาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง เป็นกรณีที่กำหนดให้กรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กระทำการช่วยเหลือผู้สมัครให้ได้รับเลือกหรือไม่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา จึงเห็นควรกำหนดให้มีโทษของการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้กระทำความผิดดังกล่าวด้วย

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : คงไว้ตามร่างเดิม และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๗๐ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๗๖ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๔.๑๗.๘ ประเด็นองค์ประกอบของการกระทำความผิดตามบทกำหนดโทษ

(มาตรา ๗๗)

บทกำหนดโทษตามมาตรา ๗๗ ควรกำหนดองค์ประกอบของการกระทำความผิดให้ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นการกระทำอันไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วยการจงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใดตามมาตรา ๖๑ ด้วย

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อสังเกตเป็นดังนี้ “ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้เพื่อจงใจให้ผู้สมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือถอนการสมัคร หรือกระทำการใด ๆ อันไม่ชอบด้วยกฎหมายให้ผู้สมัครเลือกหรือได้รับเลือก หรือทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเลือกตนเองหรือผู้สมัครอื่นหรือเพื่อจงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด...” นอกจากนี้ มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดอัตราโทษทางอาญาขั้นต่ำ และกำหนดระยะเวลาเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้กระทำความผิดดังกล่าว ๑๐ ปี รวมถึงความผิดในลักษณะการจัด ทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ททรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ ให้ถือเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินด้วย และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๗๑ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๗๗ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๔.๑๗.๙ ประเด็นการเพิกถอนสิทธิของผู้กระทำการอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เพื่อเป็นการกั้นกั้นให้ผู้นั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง หรือเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๗๘ วรรคสอง และวรรคสาม)

๔.๑๗.๙.๑ บทบัญญัติของมาตรา ๗๘ วรรคสอง เห็นควรเพิ่มเติมกรณีการกระทำที่มีลักษณะเป็นการกั้นกั้นให้ผู้อื่นถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งด้วยหรือไม่ หากเห็นควรเพิ่มเติมกรณีดังกล่าว ควรเพิ่มเติมในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) มาตรา ๑๔๔ ด้วย

๔.๑๗.๙.๒ บทบัญญัติของมาตรา ๗๘ วรรคสอง และวรรคสาม กรณีโทษทางปกครองที่มีการกำหนดให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้กระทำความผิดมีความแตกต่างกับกรณีฐานความผิดในลักษณะอย่างเดียวกันที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) มาตรา ๑๔๔ ที่กำหนดให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลา

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อสังเกตข้อ ๔.๑๗.๙.๒ โดยกำหนดให้เป็นการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลา ซึ่งในบทบัญญัติของมาตรา ๗๘ วรรคสอง กำหนดให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนด ๑๐ ปี และบทบัญญัติของมาตรา ๗๘ วรรคสาม กำหนดให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนด ๒๐ ปี และเปลี่ยนแปลง

ลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๗๒ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๗๘ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๔.๑๗.๑๐ ประเด็นการใช้ถ้อยคำว่า “บัตรดี” (มาตรา ๘๐)

๔.๑๗.๑๐.๑ คำว่า “บัตรดี” ตามมาตรา ๘๐ มีความแตกต่างกับถ้อยคำที่ใช้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) มาตรา ๑๔๕ ซึ่งเป็นการกำหนดในฐานความผิดในลักษณะอย่างเดียวกัน แต่มีการใช้ถ้อยคำว่า “บัตรที่ใช้ได้” จึงเห็นควรกำหนดบทบัญญัติของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้มีรูปแบบในการใช้ถ้อยคำอย่างเดียวกัน

๔.๑๗.๑๐.๒ บทบัญญัติของมาตรา ๘๐ ไม่มีการกำหนดการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือก จึงควรเพิ่มบทบัญญัติขึ้นใหม่เป็นวรรคสอง เช่นเดียวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) มาตรา ๑๔๕

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อสังเกตทั้งสองประเด็นดังกล่าว โดยใช้ถ้อยคำว่า “บัตรที่ใช้ได้” กับเพิ่มเติมกรณีการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก และแก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... แล้ว และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๗๔ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๘๐ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๔.๑๗.๑๑ ประเด็นการกำหนดอัตราโทษจำคุกขั้นต่ำ และระยะเวลาการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

๔.๑๗.๑๑.๑ มาตรา ๘๒

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบในลักษณะของการกระทำผิดและอัตราโทษที่กำหนดไว้ของบทกำหนดโทษตามมาตรา ๗๖ และมาตรา ๘๒ แล้ว เห็นควรที่จะกำหนดอัตราโทษจำคุกขั้นต่ำตั้งแต่ ๑ ปี ไว้เช่นเดียวกัน

๔.๑๗.๑๑.๒ มาตรา ๗๓ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๔

บทกำหนดโทษ ตามมาตรา ๗๓ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๔ เป็นการกระทำความผิดที่มีลักษณะรุนแรงและส่งผลให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น จึงควรกำหนดให้อัตราโทษจำคุกของทั้งสามมาตราดังกล่าว มีอัตราโทษจำคุกขั้นต่ำตั้งแต่ ๑ ปี ด้วย นอกจากนี้ สำหรับการให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนด ๕ ปี ตามมาตรา ๘๓ วรรคหนึ่ง นั้น เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราโทษในมาตราอื่น ๆ ซึ่งเป็นการกำหนดอัตราโทษทางอาญาที่ต่ำกว่าแต่ให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนด ๑๐ ปี ดังนั้น จึงเห็นควรเพิ่มเติมระยะเวลาการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของมาตรา ๘๓ วรรคหนึ่ง เป็นเวลา ๑๐ ปี เช่นเดียวกัน

๔.๑๗.๑๑.๓ มาตรา ๘๕

อัตราโทษทางอาญาของมาตรา ๘๕ กำหนดไว้ต่ำกว่าฐานความผิดเดียวกันที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) มาตรา ๑๕๐

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อสังเกตข้อ ๔.๑๗.๑๑.๑ และ ๔.๑๗.๑๑.๓ ส่วนข้อ ๔.๑๗.๑๑.๒ มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อสังเกต เว้นแต่กรณีการกำหนดอัตราโทษทางอาญาขั้นต่ำ จะกำหนดไว้เฉพาะมาตรา ๗๓ และมาตรา ๘๔ เท่านั้น และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๗๙ และมาตรา ๘๐ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๗๓ และมาตรา ๘๕ ตามลำดับ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๔.๑๗.๑๒ ประเด็นการใช้ถ้อยคำของการเพิกถอนสิทธิ และกรณีการแยกฟ้องเป็นอีกคดีหนึ่ง (มาตรา ๘๖)

๔.๑๗.๑๒.๑ การใช้ถ้อยคำว่า “เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกหรือสิทธิเลือก” ของบทบัญญัติมาตรา ๘๖ ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้ง” ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๖ วรรคสาม และควรแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำดังกล่าวทุกแห่งที่ปรากฏในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ด้วย

๔.๑๗.๑๒.๒ การกำหนดให้อำนาจศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้งในการสั่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแยกไปฟ้องเป็นอีกคดีหนึ่งก็ได้ นั้น ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าเป็นการแยกไปฟ้องที่ศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้งนั้น โดยให้ยึดข้อเท็จจริงที่ปรากฏในสำนวนเดิมเป็นหลัก

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อสังเกตข้อ ๔.๑๗.๑๒.๑ ส่วนกรณีข้อ ๔.๑๗.๑๒.๒ มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในมาตราดังกล่าว โดยมีได้มีการกำหนดในเรื่องการแยกไปฟ้องเป็นอีกคดีหนึ่ง แต่ได้กำหนดให้เป็นอำนาจศาลฎีกาในการสั่งให้ผู้สมัครหรือสมาชิกวุฒิสภาผู้ใดต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งที่เป็นเหตุให้ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งดังกล่าว และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๘๑ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๘๖ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๔.๑๗.๑๓ ประเด็นการกำหนดอัตราโทษในการเปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน (มาตรา ๘๗)

การกระทำความผิดตามมาตรา ๘๗ มิใช่เป็นความผิดอาญาร้ายแรง จึงควรแก้ไขอัตราโทษเป็นโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕๐ และสอดคล้อง

กับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการการเลือกตั้ง เสนอต่อนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ) นอกจากนี้ ควรเพิ่มเติม บทบัญญัติเป็นวรรคสองเกี่ยวกับกรณีที่เป็นกรกระทำผิดตามมาตราดังกล่าวของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนด ๕ ปี ด้วย

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อสังเกตเกี่ยวกับอัตราโทษทางอาญาเท่านั้น และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๘๒ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๘๗ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๔.๑๘ ประเด็นเกี่ยวกับบทเฉพาะกาล

๔.๑๘.๑ มาตรา ๙๐

๔.๑๘.๑.๑ ความในมาตรา ๙๐ (๑) (ก) ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “(ก) ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามวิธีสรรหาที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๘๒ มาตรา ๑๐ จำนวนสองร้อยคน ...”

๔.๑๘.๑.๒ กระบวนการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาทั้งสองประเภทตามบทเฉพาะกาล จะสามารถได้รับการสรรหาหรือลงสมัครพร้อมกันทั้งสองประเภทได้หรือไม่

๔.๑๘.๑.๓ บัญชีสำรอง (มาตรา ๙๐ (๑) (ค))

(๑) การระบุจำนวนรายชื่อในบัญชีสำรองตามมาตรา ๙๐ (๑) (ค) ควรกำหนดบัญชีสำรองจากผู้ได้รับเลือกทั้งสองประเภท โดยกำหนดบัญชีละ ๕๐ คน ในอนุमतราดังกล่าวให้ชัดเจน

(๒) กรณีมีตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลง และจะมีการเลื่อนบัญชีสำรอง ควรพิจารณาตำแหน่งที่ว่างลงมาจากสมาชิกวุฒิสภาประเภทใด และหากเป็นประเภทที่มาจากคัดเลือกของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรพิจารณาว่า ตำแหน่งที่ว่างนั้นมาจากกลุ่มใด

๔.๑๘.๑.๔ ความในมาตรา ๙๐ (๒) ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “(๒) เมื่ออายุของวุฒิสภาลิ้นสุดลงตาม (๔) ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

๔.๑๘.๒ มาตรา ๙๑ ประเด็นการกำหนดยกเว้นบทบัญญัติของมาตรา ๔๒ (๑๐)

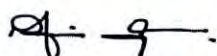
กรณีบทบัญญัติของมาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ไม่นำมาตรา ๔๒ (๑๐) มาใช้ กรณีผู้อำนวยการการเลือกตั้งระดับประเทศ ดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย ซึ่งอาจจะทำให้เกิดปัญหาว่าผู้ใดเป็นผู้รับผิดชอบในการนับคะแนน และขั้นตอนการนับคะแนนควรกระทำโดยวิธีเปิดเผยหรือไม่

๔.๑๘.๓ ประเด็นการกำหนดบทเฉพาะกาลรองรับ

ควรกำหนดบทบัญญัติในบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับบรรดาคดีที่อยู่ระหว่างการดำเนินการคดีของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ : มีการแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นข้อ ๔.๑๘.๑.๑ เกี่ยวกับความเชื่อมโยงของบทบัญญัติให้ถูกต้องโดยแก้ไขเป็นมาตรา ๙๑ ส่วนข้อ ๔.๑๘.๑.๔ มีการเพิ่มถ้อยคำตามข้อสังเกตดังกล่าว และข้อ ๔.๑๘.๒ มีการแก้ไขให้เป็นการยกเว้นบทบัญญัติของมาตรา ๙๒ วรรคสอง แล้ว และเปลี่ยนแปลงลำดับเลขมาตราจากมาตรา ๘๕ และมาตรา ๘๖ (ฉบับวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐) เป็นมาตรา ๙๐ และมาตรา ๙๑ ตามลำดับ (ฉบับวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)

๕. คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... จึงขอเสนอรายงานพร้อมด้วยข้อสังเกต เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นายสุชาติ ทรกุลเกษมสุข)

เลขานุการคณะกรรมการพิจารณาศึกษา
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

รายงาน
ของ
คณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกรรมการ ๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

หน้าว่าง

(สำเนา)
บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ที่ สว (สนช)(กมธ ๒) ๐๐๑๐/ (ร ๓) วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง รายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตามที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๘/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ) ไว้พิจารณา และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญนี้ ประกอบด้วย

๑. พลอากาศเอก จีรวิวัฒน์ มุลศาสตร์
๒. พลเอก ฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข
๓. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่
๔. พลอากาศเอก ณรงค์ศักดิ์ สังกพงศ์
๕. พลเรือเอก ธราธร ขจิตสุวรณ
๖. นางนรรรัตน์ พิมพ์
๗. นายปกรณ์ นิลประพันธ์
๘. พลเอก พิรุณ แผ้วพลสง
๙. ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง
๑๐. นายมนตรี ศรีเอี่ยมสะอาด
๑๑. พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร
๑๒. ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล
๑๓. พลเอก วิชญ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา
๑๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิศักดิ์ ลากเจริญทรัพย์
๑๕. นายศรีศักดิ์ ว่องสงสาร
๑๖. พลเอก สกล ชื่นตระกูล
๑๗. ศาสตราจารย์สม จาคูศรีพิทักษ์
๑๘. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์
๑๙. นายสมพร เทพสิทธา
๒๐. พลเอก สมหมาย เกาฏีระ
๒๑. นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข
๒๒. นายสุพันธุ์ มงคลสุธี

๒๓. นายอภิชาติ ...

- ๒๓. นายอภิชาติ สุจริตานนท์
- ๒๔. พลเอก อภิรัชต์ คงสมพงษ์
- ๒๕. นางสาวอรจิต สิงคาลวณิช
- ๒๖. ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต
- ๒๗. พลเอก อู๊ด เบื้องบน

บัดนี้ คณะกรรมการธิการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวเสร็จแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อให้โปรดนำเสนอต่ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป

(ลงชื่อ) สมคิด เลิศไพฑูรย์
(ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์)
ประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวสรญา โสภางเจริญวงศ์)
ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการธิการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกรรมการ ๒

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการธิการวิสามัญ

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๙๔ - ๕

โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๙๕

สรญา พิมพ์

สุพร/ธัญญา/ธมนวรรณ ทาน ๑

อุษา/พัชรี ทาน ๒

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตามที่ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๘/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ) ไว้พิจารณา และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน โดยมีกำหนดเวลาปฏิบัติงานภายใน ๕๘ วัน นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวเสร็จแล้วปรากฏผล ดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติเลือกตำแหน่งต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑ ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์	เป็นประธานคณะกรรมการวิสามัญ
๑.๒ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิศักดิ์ ลากเจริญทรัพย์	เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่หนึ่ง
๑.๓ พลเอก อู๊ด เบื้องบน	เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สอง
๑.๔ นางสาวอรจิต สิงคาลวนิช	เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สาม
๑.๕ นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข	เป็นเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
๑.๖ พลเรือเอก ธรธร ชจิตสุวรรณ	เป็นโฆษกคณะกรรมการวิสามัญ
๑.๗ พลเอก พิรุณ แม้วพลสง	เป็นกรรมการวิสามัญและ ประธานที่ปรึกษา
๑.๘ ศาสตราจารย์สม จาคุศรีพิทักษ์	เป็นกรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา
๑.๙ นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	เป็นกรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา

๒. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติแต่งตั้งที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ จำนวน ๒ คน ดังนี้

๒.๑ นายภัทร คำพิทักษ์
๒.๒ นายวิเชียร ชูบโรสง

๓. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติแต่งตั้ง นางสาวสรณา โสภาเจริญวงศ์ สำนักกรรมการ ๒ ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๘๖ วรรคสาม

- ๗.๖ พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร
- ๗.๗ นางสุวรรณี สิริเวชชะพันธ์
- ๗.๘ นายเจตน์ ศิรธรานนท์

๘. ผลการพิจารณา

๘.๑ ผลการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๘.๑.๑ สรุปผลการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

โดยที่มาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติว่า “ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกชั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป”

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๘.๑.๑.๑ ตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... โดยเชิญผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมชี้แจงแสดงความคิดเห็น

๘.๑.๑.๒ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยคณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน จัดโครงการสัมมนารับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ณ อาคารรัฐสภา ๒ โดยมีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้แทนกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนพรรคการเมือง ผู้แทนองค์กรชุมชนและกลุ่มอาชีพต่าง ๆ และประชาชนผู้สนใจทั่วไป รวมทั้งสื่อมวลชนทุกแขนง เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

๘.๑.๑.๓ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยคณะอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ จัดโครงการสัมมนา เรื่อง “การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ” เพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ดังนี้

(๑) วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ โรงแรมเซ็นทาราคอนเวนชัน เซ็นเตอร์ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

(๒) วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ โรงแรมฮอลิเดย์อินน์ เชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

(๔)

(๓) วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ โรงแรมเดอะริเจนท์
ชะอำ บีช รีสอร์ท อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

(๔) วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ โรงแรม ลี การ์เดนส์ พลาซ่า
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

โดยมีอดีตนักการเมืองระดับชาติในแต่ละพื้นที่ภูมิภาค ผู้บริหาร
พนักงานสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในแต่ละพื้นที่ภูมิภาค นักวิชาการ อาจารย์มหาวิทยาลัย
ภาคประชาสังคมในแต่ละพื้นที่ภูมิภาค สื่อท้องถิ่นและประชาชนทั่วไปในแต่ละพื้นที่ภูมิภาค เข้าร่วม
แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

๘.๑.๑.๔ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยคณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์
และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน และคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... จัดโครงการสัมมนารับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... เมื่อวันที่ ๑๗
พฤษภาคม ๒๕๖๐ ณ อาคารรัฐสภา ๒ โดยมีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภาขับเคลื่อน
การปฏิรูปประเทศ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้แทนสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้แทน
ศาลฎีกา ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้แทนองค์กร
กลุ่มเครือข่ายด้านต่าง ๆ สื่อมวลชน และประชาชนที่สนใจ เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

๘.๑.๑.๕ จัดให้มีช่องทางแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ผ่านทางเว็บไซต์ (Website) ของ
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของคณะกรรมการ
ร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าว

๘.๑.๑.๖ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้นำผลการรับฟังความคิดเห็น
เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ที่ได้รับ
มาสรุปและจัดทำเป็นประเด็น เพื่อนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

๘.๑.๑.๗ เมื่อจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... แล้วเสร็จ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้นำออกเผยแพร่
ทางเว็บไซต์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๘.๑.๒ สรุปผลการดำเนินการตามมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ในชั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการอำนวยการวิสามัญได้มีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และนำความคิดเห็น รวมทั้งข้อมูลตามข้อ ๘.๑.๑
มาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตราร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ครบถ้วนแล้ว ดังนี้

๘.๑.๒.๑ พิจารณาผลการศึกษาของคณะกรรมการพิจารณาศึกษา
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๘.๑.๒.๒ คำอภิปรายและการแสดงความคิดเห็นจากประธานกรรมการ
ร่างรัฐธรรมนูญ และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

๘.๑.๒.๓ พิจารณาข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเชิญ เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม และเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองหรือผู้แทน เข้าร่วมให้ข้อมูล

๘.๑.๒.๔ จัดให้มีช่องทางแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ผ่านทางเว็บไซต์ (Website) ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติและเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังกล่าว (www.senate.go.th)

๘.๒ ผลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ชื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ	ไม่มีการแก้ไข
คำปรารภ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๒	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๕	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๖	คณะกรรมการการเลือกตั้ง
มาตรา ๗	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๘	มีการแก้ไข
นายธานี อ่อนละเอียด	ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในระหว่างเวลานับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ จนถึงวันประกาศผลการเลือก หากมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องมีการประชุมคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกรรมการแต่ละคนอาจอยู่ ณ สถานที่แตกต่างกันได้ และให้เลขาธิการดำเนินการบันทึกเสียงและภาพเก็บไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดโดยต้องเป็นไปตามมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมกำหนด

(๖)

ในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หากมีกรณีที่ต้องจ่ายเบี้ยประชุมให้แก่ผู้ร่วมประชุมให้จ่ายเบี้ยประชุมแก่ผู้ร่วมประชุมซึ่งได้แสดงตนเข้าร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้”

คณะกรรมการธิการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๘/๑

คณะกรรมการธิการเพิ่มขึ้นใหม่

มาตรา ๙

ไม่มีการแก้ไข

หมวด ๑ ผู้สมัครและการสมัครรับเลือก

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๐

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๑

มีการแก้ไข

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่

นายปกรณ์ นิลประพันธ์

นายอภิชาติ สุจริตานนท์

และศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต

(กรรมการ)

ขอสงวนความเห็น

ให้คงไว้ตามร่างเดิม

นางนิพัทธา อมรรัตนเมธา

ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๑๑ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือกกันเอง ของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและแวดวงอื่น อันได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายพลเรือน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑/๑) กลุ่มความมั่นคง อันได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการทหาร

(๑/๒) กลุ่มพนักงานรัฐวิสาหกิจ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

..... ฯลฯ .....

(๕) กลุ่มอาชีพहनด ปลูกพืชล้มลุก หรืออื่น ๆ ในहनสองเดียวกัน

(๖) กลุ่มอาชีพทำนา ทำสวน ปลูกพืชล้มลุก ป่าไม้ ปลูกสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ

ในทำนองเดียวกัน

..... ฯลฯ .....

(๑๔) กลุ่มสตรี

(๑๕) กลุ่มสตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น
หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

..... ฯลฯ ....."

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย **ผู้แปรญัตติขอสงวน**

นายสมชาย แสงวงการ

และพลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร **ขอแปรญัตติ ดังนี้**

“มาตรา ๑๑ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการ
เลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน
หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มคณาจารย์หรือคณาจารย์แผ่นดินและคณาจารย์อื่น อันได้แก่ผู้เคยเป็น
ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกันกลุ่มภาคการเมือง หรืออื่น ๆ ในทำนอง
เดียวกัน

(๒) กลุ่มคณาจารย์และคณาจารย์อื่นอื่น อันได้แก่ผู้เคยเป็นหรือเคยเป็น
ผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกันกลุ่ม
ภาคการศึกษาศึกษา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกันกลุ่มภาคการศึกษาศึกษา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๓) กลุ่มคณาจารย์อื่นอื่น อันได้แก่ผู้เคยเป็นหรือเคยเป็นครู อาจารย์ นักวิจัย
ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกันกลุ่มภาคกฎหมาย
และกระบวนการยุติธรรม ผู้เป็นหรือเคยเป็นผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพ
ด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๔) กลุ่มคณาจารย์อื่นอื่น อันได้แก่ผู้เคยเป็นหรือเคยเป็นแพทย์ทุกประเภท
เวชศาสตร์ แพทย์ สาธารณสุข พยาบาล เภสัชกร หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกันกลุ่มภาควิชาการ หรืออื่น ๆ
ในทำนองเดียวกัน

(๕) กลุ่มคณาจารย์อื่นอื่น ปลูกพืชล้มลุก หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
กลุ่มภาควิชาชีพ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๖) กลุ่มคณาจารย์อื่นอื่น ไร่ไม้ ปลูกสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
กลุ่มภาคเอกชน และแรงงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๗) กลุ่มคณาจารย์อื่นอื่นหรือบุคคลซึ่งมีประสบการณ์หรือหน่วยงาน
ของรัฐ ผู้ใช้แรงงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกันกลุ่มภาคเศรษฐกิจ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๘) กลุ่มคณาจารย์อื่นอื่นหรือคณาจารย์ด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง อสังหาริมทรัพย์และ
สาธารณสุข โภชนาการ หรือคณาจารย์อื่นอื่น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกันกลุ่มภาคเกษตร หรืออื่น ๆ
ในทำนองเดียวกัน

(๙) กลุ่มคณาจารย์อื่นอื่นหรือคณาจารย์ด้านศิลปกรรมและวัฒนธรรมคณาจารย์อื่นอื่นหรือคณาจารย์
อื่นอื่น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกันกลุ่มภาคประชาสัมพันธ์ และการเพื่อพัฒนาสังคมที่ทำงานด้านสตรี
ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ทุพพลภาพ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๐) กลุ่มผู้ประกอบกิจการอื่นนอกสหกรณ์ (๙) กลุ่มภาค
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร การพัฒนานวัตกรรม สื่อสารมวลชน วรรณกรรม หรืออื่น ๆ
ในทำนองเดียวกัน

(๑๑) กลุ่มผู้ประกอบธุรกิจหรืออาชีพด้านครัวเรือนอื่น อันได้แก่ผู้ประกอบ
ธุรกิจท่องเที่ยว นักศัลยกรรม ผู้ประกอบกิจการหรือพณิชยกรรมโรงแรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๒) กลุ่มผู้ประกอบอุตสาหกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๓) กลุ่มผู้ประกอบอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรม
การพัฒนานวัตกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๔) กลุ่มสตรี

(๑๕) กลุ่มผู้สูงอายุ คณะกรรมการของสหกรณ์ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น
หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๖) กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี วรรณกรรมและบันเทิง นักกีฬา
หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๗) กลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสหกรณ์ประชานิยมหรืออื่น ๆ
ในทำนองเดียวกัน

(๑๘) กลุ่มสื่อมวลชน ผู้สร้างสรรค์วัฒนธรรม หรืออื่น ๆ ในทำนอง
เดียวกัน

(๑๙) กลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรืออื่น ๆ
ในทำนองเดียวกัน

(๒๐) กลุ่มอื่น ๆ

การมีลักษณะอื่น ๆ ทำนองเดียวกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ
ประกาศกำหนด

ผู้มีคุณสมบัติตามหมวด ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามหมวด ๑๔
ย่อมมีสิทธิสมัครในคณบดีอื่น ๆ ตาม (๒๐) ได้"

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติของสวน

นางสุวรรณี สิริเวชชะพันธ์

ขอแปรญัตติ ดังนี้

"มาตรา ๑๑ ..... ๖๑๖ ....."

(๑๔) กลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านสตรี อันได้แก่ผู้ซึ่งปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงาน
ในด้านที่เกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครอง ส่งเสริมหรือพัฒนา เพื่อเสริมสร้างบทบาทและความเท่าเทียม
ทางอาชีพ หรือสังคมให้แก่สตรี หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

..... ๖๑๖ ....."

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติของสวน

นายเจตน์ ศิรธรานนท์

ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๑๑ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มคณาจารย์หรือคณาจารย์และคณาจารย์ อื่นได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการ หน่วยงานของรัฐ หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกันภาควิชาการ

(๒) กลุ่มคณาจารย์และคณาจารย์หรือคณาจารย์ อื่นได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกันภาครัฐ

(๓) กลุ่มคณาจารย์ อื่นได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นครู อาจารย์ นักวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกันภาคเอกชน

(๔) กลุ่มคณาจารย์หรือคณาจารย์ อื่นได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นแพทย์ทุกประเภท เทคนิคการแพทย์ สัตวแพทย์ พยาบาล เภสัชกร หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกันภาควิชาชีพ

(๕) กลุ่มอาชีพหัวหน้า ปลูกพืชล้มลุก หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกันภาคอื่นที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา

(๖) กลุ่มอาชีพทำสวน ไร่ไม้ ปลูกสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน

(๗) กลุ่มพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลซึ่งมิใช่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้ใช้แรงงาน หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน

(๘) กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง อสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภค หรือคณาจารย์หรือคณาจารย์ พลัสงาน หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน

(๙) กลุ่มผู้ประกอบการด้านศิลปกรรมและงานที่เกี่ยวข้องด้วยคณานันท์ หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน

(๑๐) กลุ่มผู้ประกอบการอื่นนอกเหนือจากคณาจารย์ (๙)

(๑๑) กลุ่มผู้ประกอบการหรืออาชีพด้านการท่องเที่ยว อื่นได้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการหรือพนักงานโรงแรม หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน

(๑๒) กลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรม หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน

(๑๓) กลุ่มผู้ประกอบการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร การพัฒนาวัฒนธรรม หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน

(๑๔) กลุ่มสตรี

(๑๕) กลุ่มผู้สูงอายุ คณะกรรมาธิการหรือหน่วยงาน กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน

(๑๖) กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง นักกีฬา หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน

(๑๗) กลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน

(๑๘) กลุ่มสื่อมวลชน ผู้สร้างสรรควัฒนธรรม หรืออื่น ๆ ในหน่วยงานเดียวกัน

(๑๙) กลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๒๐) กลุ่มอื่น ๆ
ควรมีสัญลักษณ์อื่น ๆ ทำนองเดียวกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกวดกำหนด

ผู้มีคุณสมบัติตามวรรค ๑๙ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรค ๑๙ ย่อมมีสิทธิสมัครในกลุ่มอื่น ๆ ตาม (๒๐) ได้

คณะกรรมการไม่เห็นว่า

ผู้แปรรูปคดีของสงวน

นายธานี อ่อนละเอียด

ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๑๑ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

..... ๑) ๑๑ คน

(๒) กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ทนายความ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

..... ๑) ๑๑ คน

(๑๐) กลุ่มผู้ประกอบกิจการอื่นนอกจากกิจการตาม (๙) อันได้แก่ผู้ประกอบกิจการคมนาคม การขนส่ง โลจิสติกส์ และการบิน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

..... ๑) ๑๑ คน

(๑๔) กลุ่มสตรี กลุ่มองค์กรส่งเสริมบทบาทสตรีและความเท่าเทียมทางเพศสภาพ

..... ๑) ๑๑ คน

(๑๖) กลุ่มศิลปะ ศาสนา วัฒนธรรม ศิลปะ ดนตรี การแสดงและบันเทิง นักกีฬา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๗) กลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ที่ไม่แสวงหากำไร หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๘) กลุ่มสื่อสารมวลชน การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

..... ๑) ๑๑ คน

คณะกรรมการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรรูปคดีพอใจ

มาตรา ๑๒

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๓

มีการแก้ไข

นายสมชาย แสวงการ
พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร
และนายเจตน์ ศิรธรานนท์

ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๑๓ ..... ๓๑๓”

(๔) เกิด มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ทำงาน หรือเคยทำงานหรือเคยศึกษา อยู่ในเขตอำเภอที่สมัครรับเลือกเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ควรมโน (๓) ไม่ใช่บังคับแก่สตรีซึ่งสมัครในกลุ่มตามหมวด ๓๓ (๑๔) และ ผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ซึ่งสมัครในกลุ่มตามหมวด ๓๓ (๑๕)”

คณะกรรมการพิจารณาไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นางนิพัทธา อมรรัตนเมธา

ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๑๓ ..... ๓๑๓”

ควมโน (๓) ไม่ใช่บังคับแก่สตรีซึ่งสมัครในกลุ่มตามหมวด ๓๓ (๑๔) และ ผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๕)”

คณะกรรมการพิจารณาเห็นด้วย

กับผู้แปรญัตติ และได้แก้ไขแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๑๔

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๕

ไม่มีการแก้ไข

นายสมชาย แสวงการ
และพลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร

ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๑๕ ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภามี ๒ ประเภท ได้แก่

(๑) ผู้สมัครแบบอิสระ

(๒) ผู้สมัครซึ่งเป็นตัวแทนขององค์กรตามมาตรา ๑๕/๑

ผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องยื่นใบสมัคร ด้วยตนเองพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร และชำระค่าธรรมเนียมการสมัครจำนวน สิบพันห้าร้อยห้าพันบาท

..... ๓๑๓”

ผู้สมัครมีสิทธิสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๒๑) (๑๐) ได้ แม้จะมีความรู้ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านอื่นในกลุ่มอื่น

....."ลาฯ ....."

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย **ผู้แปรญัตติขอสงวน**

นายเจตน์ ศิรธรานนท์ **ขอแปรญัตติ ดังนี้**

"มาตรา ๑๕ ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกมี ๒ ประเภท ได้แก่

(๑) ผู้สมัครแบบอิสระ

(๒) ผู้สมัครซึ่งเป็นตัวแทนขององค์กรตามมาตรา ๑๕/๑

ผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเองพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร และชำระค่าธรรมเนียมการสมัครจำนวนสองพันห้าร้อยบาท

....."ลาฯ ....."

ผู้สมัครมีสิทธิสมัครในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตามมาตรา ๑๑ (๒๑) ได้ แม้จะมีความรู้ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านอื่นในกลุ่มอื่น

....."ลาฯ ....."

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย **ผู้แปรญัตติขอสงวน**

นายธานี อ่อนละเอียด **ขอแปรญัตติ ดังนี้**

"มาตรา ๑๕ ผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเองพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร และชำระค่าธรรมเนียมการสมัครจำนวนสองพันห้าร้อยบาทหนึ่งพันห้าร้อยบาท

....."ลาฯ ....."

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว **ผู้แปรญัตติพอใจ**

นางสุวรรณณี สิริเวชชะพันธ์ **ขอแปรญัตติ ดังนี้**

"มาตรา ๑๕ ....."ลาฯ ....."

แบบใบสมัครอย่างน้อยต้องมีข้อความที่ผู้สมัครต้องรับรองว่าตนมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ รวมทั้งต้องมีประวัติระบุถึงเพศ ความรู้ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ การทำงาน และลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกันในด้านที่สมัครของผู้สมัคร"

คณะกรรมการการชี้แจงแล้ว **ผู้แปรญัตติพอใจ**

(มาตรา ๑๕/๑)

นายสมชาย แสวงการ
พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร
และนายเจตน์ ศิรธรานนท์

ขอแปรญัตติเพิ่มความเป็น
มาตรา ๑๕/๑ ดังนี้

“มาตรา ๑๕/๑ ให้องค์กรกลุ่มต่าง ๆ ในแต่ละกลุ่มตามมาตรา ๑๑ ซึ่งเป็น
นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย หรือเป็นนิติบุคคลที่ได้รับการรับรองโดยกฎหมายให้จัดตั้งขึ้น
ในราชอาณาจักรมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี และต้องมีไซ้เป็นองค์กรที่แสวงหาผลกำไรหรือดำเนินกิจกรรม
ทางการเมือง มีสิทธิเสนอชื่อบุคคลที่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกขององค์กร หรือปฏิบัติหน้าที่หรือเคยปฏิบัติ
หน้าที่ในองค์กร ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ เพื่อสมัครรับเลือก
เป็นสมาชิกวุฒิสภาองค์กรละหนึ่งคน

องค์กรตามวรรคหนึ่งต้องลงทะเบียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ
การเลือกตั้งกำหนด โดยต้องแสดงหลักฐานการเป็นองค์กรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตามมาตรา ๑๑ เพียงกลุ่มเดียว
การเสนอชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่งให้ทำเป็นหนังสือโดยอย่างน้อยต้องมีประวัติ
ระบุถึงเพศ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ และสาขาอาชีพของผู้ได้รับการเสนอชื่อพร้อมทั้ง
หนังสือยินยอมจากผู้ได้รับการเสนอชื่อ ทั้งนี้ ตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด”

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๑๖

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗

นายบรรณิณี เศรษฐบุตร์

คณะกรรมการธิการคัดออก
ขอแปรญัตติตัดมาตรา ๑๗
ออกทั้งมาตรา ดังนี้

“มาตรา ๑๗ ให้ส่วนที่คณะกรรมาธิการวุฒิสภาเสนอญัตติขอแก้ไขรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๕
วรรคหนึ่ง ไว้จนกว่าจะมีพระราชบัญญัติแก้ไขรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๕ วรรคสอง และให้ตัดเนินการ
แต่ละกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ส่วนที่คณะกรรมาธิการวุฒิสภาเสนอญัตติขอแก้ไขรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๕ วรรคสอง เว้นแต่ผู้เสนอนั้น
กระทำด้วยสุจริตในกรณีหรือรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นให้แก้รัฐธรรมนูญได้เช่นไปโดยสุจริตหรือ
เที่ยงธรรม

(๒) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครที่แก้ไขรัฐธรรมนูญมาตรา (๑) ให้นำส่งคลัง
เช่นเดียวได้แผ่นดิน”

คณะกรรมการธิการเห็นด้วย
กับผู้แปรญัตติและได้คัดออกแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

นายสมชาย แสวงการ
และพลเอก สิทธิศักดิ์ สิงห์ไพร

ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๑๗ ให้อำนาจแก่นายกรัฐมนตรีเงินค่าธรรมเนียมการสมัครพรรคการเมืองพรรค ๑๕ พรรคหนึ่ง ให้อำนาจแก่นายกรัฐมนตรีพรรคสมาชิกพรรคเลือกตั้งตามหมวด ๔๒ พรรคสอง และให้อำนาจแก่นายกรัฐมนตรี ตั้งแต่บัดนี้ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้อำนาจแก่นายกรัฐมนตรีเงินค่าธรรมเนียมการสมัครตั้งพรรคให้แก่ผู้ได้รับเลือก เป็นสมาชิกวุฒิสภาตามประมวลของคณะกรรมกรพรรคตามหมวด ๔๒ พรรคสอง เว้นแต่ผู้สมัครนั้น กระทั่งพรรคทุจริตในพรรคเลือกหรือรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นทำให้อำนาจเลือกมิได้เช่นไปโดยทุจริตหรือ ทุจริต

(๒) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครที่เลือกจากพรรคช่วยเหลือ (๑) ตามมาตรา ๑๕ พรรคหนึ่ง ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน”

คณะกรรมการธิการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๑๘

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๙

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๐

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๑

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๒

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๓

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๔

ไม่มีการแก้ไข

หมวด ๒ ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๕

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๖

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๗

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๘

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๙	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓๐	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓๑	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓๒	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓๓	ไม่มีการแก้ไข
หมวด ๓ การเลือก	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓๔	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓๕	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓๕/๑	คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่
มาตรา ๓๖	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓๗	มีการแก้ไข
มาตรา ๓๘	มีการแก้ไข
มาตรา ๓๙	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔๐	มีการแก้ไข
นายวิชาชัย ณ เชียงใหม่ นายปกรณ์ นิลประพันธ์ นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ และศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต (กรรมการ)	ขอสงวนความเห็น ให้คงไว้ตามร่างเดิม

นายสมชาย แสงวงการ

และพลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร

ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๔๐ การเลือกระดับอำเภอ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้สมัครทุกคนต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกคนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้ ให้ผู้สมัครแบบอิสระตามมาตรา ๑๕ (๑) ในแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินหนึ่งคน เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับผู้สมัครแบบอิสระในกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป

(๔) เมื่อครบลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับผู้สมัครที่เป็นตัวแทนขององค์กรในกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับหัวคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกชั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินหัวคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวด้วยสละตำแหน่งของตนให้ผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้คะแนนไม่ถึงหัวคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือกในกรณีที่มีการเลือกตาม (๓) และ (๔) มีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสามคนในแต่ละกลุ่ม ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงสามคนในแต่ละกลุ่ม ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างดำเนินการเลือกชั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่ในกรณีการเลือกตาม (๓) และ (๔) ที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เกินสามคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินสามคนให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกสำหรับกลุ่มนั้น

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เกินหัวคน หรือครบวงเวียนตัวตาม (๑) ไม่เกินหัวคนให้ผู้สมัครคนนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกชั้นต้น โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งครบวงเวียนตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกชั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้นกลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อการเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้คณะกรรมการคัดเลือกสรรหาให้สมัครเลือกสรรหรือกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อการเลือกสรรของกลุ่มอื่น ๆ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำอำเภอส่งบัญชีรายชื่อ ผู้ได้รับเลือกตาม (๓) และ (๔) ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งจังหวัดพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูล ตามมาตรา ๒๙ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกตั้งประจำอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้จัดให้มีกรรมการแบ่งสวดยออกเป็นสวดยไม่เห็นที่สวดย แต่ละสวดย ประกอบด้วยจำนวนคนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แก่สวดยที่มีจำนวนคนกลุ่ม ใดเล็กน้อยจนมากที่สุด และในแต่สวดยต้องมีกลุ่มไม่เห็นหัวกลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามคน และ ไม่น้อยกว่าสาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสวดยใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ใน สวดยเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่สวดยเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน ในขั้นนี้ ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๑๒) เมื่อคัดเลือกสรรหาแล้ว ให้ผู้อำนวยการสรรหาหรือคณะกรรมการระดับ อำเภอคัดเลือกสรรหาให้สมัครรับคะแนนโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่ม เป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปคัดเลือกสรรหาในระดับจังหวัดต่อไป ในกรณีที่ ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสามคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากัน ดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะให้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงสามคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๑๓) ให้ผู้อำนวยการสรรหาหรือคณะกรรมการระดับอำเภอส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือก ตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการสรรหาหรือคณะกรรมการระดับจังหวัดพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๖ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกตั้งระดับอำเภอเพื่อคัดเลือกสรรหาต่อไป

กรรมการคัดเลือกสรรหาหรือคณะกรรมการระดับจังหวัดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในเขตอำเภอใดมีผู้สมัครไม่ถึงหัวกลุ่ม เมื่อได้คัดเลือกสรรหาแล้ว (๓) แล้ว ไม่ต้องจัดให้มีกรรมการแบ่งสวดยตาม (๑๐) และให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่สวดย ได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติของสวดย

นายเจตน์ ศิริธรรานนท์

ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๔๐ การเลือกตั้งประจำอำเภอ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้สมัครทุกคนต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่ คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการ การเลือกตั้งประจำอำเภอจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการ การเลือกตั้งประจำอำเภอกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนไว้บุคคลใดคนหนึ่งคะแนนมิได้ให้ผู้สมัครแบบอิสระตามมาตรา ๑๕ (๑) ในแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสามคน แต่จะลงคะแนนไว้บุคคลใดคนหนึ่งคะแนนมิได้ เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดหกลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับผู้สมัครแบบอิสระในกลุ่มนั้นเพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป

(๔) เมื่อครบลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งระดับอำเภอคัดเลือกตัวสมัครไว้ที่มีคะแนนคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผยให้ผู้สมัครที่เป็นตัวแทนขององค์กรตามมาตรา ๑๕ (๒) ในแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสามคน แต่จะลงคะแนนไว้บุคคลใดคนหนึ่งคะแนนมิได้ เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดหกลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับผู้สมัครที่เป็นตัวแทนขององค์กรในกลุ่มนั้นเพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป

(๕) ใ้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับหัวคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินหกคนในแต่ละกลุ่ม ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป และในกรณีที่ผู้ซึ่งได้คะแนนไม่ถึงหกคนในแต่ละกลุ่ม ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างดำเนินการเลือกตั้งขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่ในกรณีการเลือกตาม (๓) และ (๔) ที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เกินหกคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินหกคนให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกสำหรับกลุ่มนั้น

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่ครบหัวคน หรือครบหัวคนแล้วแต่ไม่ครบหัวคน ให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกตนเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้นกลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อผลการเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดการคัดเลือกตัวสมัครไว้ที่มีคะแนนสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีการเลือกตั้งขององค์กรอื่น ๆ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งระดับอำเภอส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๓) และ (๔) ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งจังหวัดพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๙ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) ตัวตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๓๐) ให้จัดให้มีคณบดีฝ่ายสหายออกเป็นสหายไม่เกินสี่สหาย แต่สหาย
ประคองด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แก่สหายที่มีจำนวนกลุ่ม
ใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสหายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และ
ให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสหายใด

(๓๑) ให้ผู้ได้รับเลือกชั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่
ในสหายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสหายเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน
ในชั้นนี้ ผู้ได้รับเลือกชั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๓๒) เมื่อคำวินิจฉัยการเลือกตั้งตาม (๓๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการช่วยกรรมการระดับ
อำเภอคำวินิจฉัยการให้มีคณบดีคณะแผนกโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่ม
เป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปคำวินิจฉัยการเลือกตั้งในระดับจังหวัดต่อไป ในกรณี
ที่มีลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเกินเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสามคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากัน
ดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงสามคน
ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๓๓) ให้ผู้อำนวยการช่วยกรรมการระดับอำเภอส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือก
ตาม (๓๒) ให้ผู้อำนวยการช่วยกรรมการระดับจังหวัดพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๖ (๕)
ภายในวันถัดจากวันเลือกตั้งระดับอำเภอเพื่อคำวินิจฉัยต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ
ที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในเขตอำเภอใดมีผู้สมัครไม่เกินห้ากลุ่ม เมื่อได้คำวินิจฉัยการเลือกตั้งตาม (๓)
แล้ว ไม่ต้องจัดให้มีคณบดีฝ่ายสหายตาม (๓๐) และในแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่ม
ได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติของสวจน

มาตรา ๔๑

มีการแก้ไข

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่

นายปกรณ์ นิลประพันธ์

นายอภิชาติ สุจริตานนท์

และศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต

(กรรมการ)

ขอสงวนความเห็น

ให้คงไว้ตามร่างเดิม

นายสมชาย แสงวงการ

และพลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร

ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๔๑ การเลือกระดับจังหวัด ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายใน

เวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนไว้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้ให้ผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับผู้สมัครแบบอิสระตามมาตรา ๔๐ (๓) ของแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกผู้สมัครในกลุ่มเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครได้ไม่เกินหนึ่งคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับผู้สมัครแบบอิสระในกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับประเทศต่อไป

(๔) เมื่อครบลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผยให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับผู้สมัครที่เป็นตัวแทนขององค์กรในกลุ่มนั้นเพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับประเทศต่อไป

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเพียงคนเดียวหรือคนเดียวที่ได้รับเลือกชั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสี่คนในแต่ละกลุ่ม ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่ผู้ซึ่งได้คะแนนไม่ถึงสี่คนในแต่ละกลุ่ม ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างครบถ้วนครบเลือกชั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่ในกรณีการเลือกตาม (๓) และ (๔) ที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เกินสามคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินสามคนให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกสำหรับกลุ่มนั้น

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอครบถ้วนแล้วไม่เกินห้าคน หรือครบถ้วนตาม (๑) ไม่เกินห้าคนให้ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอของกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกชั้นต้นของตนเอง โดยให้ถือว่าผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกชั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้นกลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อการเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ ให้งดครบถ้วนครบให้มิได้รับเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อการเลือกของกลุ่มอื่น ๆ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับ

จังหวัดส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๓) และ (๔) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๙ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป

(๔) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกชั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้รับสละความ (๔๐) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๔๑) ให้จัดให้มีทนายรับสละขอเป็นสวญไม่เดินสี่สวญ แต่ละสวญประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ให้แบ่งให้แต่ละสวญมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสวญต้องมีกลุ่มไม่เดินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสองกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๔) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสวญใด

(๔๒) ให้ผู้ได้รับเลือกชั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสวญเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่กลุ่มในสวญเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน ผู้ได้รับเลือกชั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกตนเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๔๓) เมื่อคำนวณการเลือกตาม (๔๒) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดคำนวณหาผู้มีคะแนนโดยเฉลี่ย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสองลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปคำนวณการเลือกในระดับประเทศต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสองคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงสองคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๔๔) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๔๒) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามวรรค ๒๙ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับจังหวัดเพื่อคำนวณต่อไป

ควรคำนวณการรวมพรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีที่พรรคที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในจังหวัดใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอจากทุกอำเภอในระดับจังหวัดไม่เกินห้ากลุ่ม เมื่อได้คำนวณการเลือกตาม (๓) แล้ว ไม่ต้องจัดให้มีทนายรับสละความ (๔๐) และให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกตนเองหรือเลือกตนเองมิได้”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติของสวญ

นายเจตน์ ศิริธรานนท์

ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๔๑ การเลือกระดับจังหวัด ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มสงเคราะห์เลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยสงเคราะห์เลือกตนเองก็ได้ แต่สงเคราะห์ให้บุคคลใดคนหนึ่งคณะนั้นมีได้ให้ผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับผู้สมัครแบบอิสระตามมาตรา ๔๐ (๓) ของแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกผู้สมัครในกลุ่มเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครได้ไม่เกินสามคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดคนหนึ่งคณะนั้นมีได้ เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดแปดลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับผู้สมัครแบบอิสระในกลุ่มนั้นเพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับประเทศต่อไป

(๔) เมื่อครบสงเคราะห์ของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการพรรคพรรคเลือกระดับจังหวัดคำนวณคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผยให้ผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอผู้สมัครที่เป็นตัวแทนขององค์กรตามมาตรา ๔๐ (๔) ของแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกผู้สมัครในกลุ่มเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครได้ไม่เกินสามคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดคนหนึ่งคณะนั้นมีได้ เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดแปดลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับผู้สมัครที่เป็นตัวแทนขององค์กรในกลุ่มนั้นเพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับประเทศต่อไป

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับหัวหน้าคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกชั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินหัวหน้าคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงหัวหน้า ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือกในกรณีที่การเลือกตาม (๓) และ (๔) มีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินแปดคนในแต่ละกลุ่ม ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงแปดคนในแต่ละกลุ่ม ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างครบถ้วนครบเลือกชั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่ในกรณีที่การเลือกตาม (๓) และ (๔) ที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เกินแปดคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินแปดคนให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกสำหรับกลุ่มนั้น

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอรวมกันแล้วไม่เกินหัวหน้าหรือพรรคขงพรรคตัวตาม (๑) ไม่เกินหัวหน้าให้ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอกลุ่มนั้นไม่ต้องคำนวณคะแนนเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกชั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้นกลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อการเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ ให้งดครบถ้วนพรรคตัวตาม (๑) ไม่มีผลกระทบต่อพรรคเลือกของกลุ่มอื่น ๆ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๓) และ (๔) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๙ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) ตัวตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้จัดให้มีควรวางสลากออกเป็นสอยไม่เดินสี่สอย แต่ละสอยประกอบด้วยจำนวนวงกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ให้แบ่งให้แต่ละสอยมีจำนวนวงกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสอยต้องมีกลุ่มไม่เดินห้ากลุ่มแต่ต้องมีน้อยกว่สามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสอยใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสอยเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสอยเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๑๒) เมื่อคำนวณควรวางสลากตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการควรวางสลากระดับจังหวัดคำนวณควรวางให้มีความเรียบร้อยโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสองลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปคำนวณควรวางเลือกในระดับประเทศต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสองคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงสองคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๑๓) ให้ผู้อำนวยการควรวางสลากระดับจังหวัดส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการควรวางสลากระดับประเทศพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามวรรค ๒๔ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับจังหวัดเพื่อคำนวณต่อไป

ควรวางคำนวณควรวางระดับจังหวัดหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีวางที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในจังหวัดใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอจกทุกอำเภอจกระดับจังหวัดไม่เดินห้ากลุ่ม เมื่อได้คำนวณควรวางตาม (๑๓) แล้ว ไม่ต้องจัดให้มีการแบ่งสอยตาม (๑๐) และให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติของสงวน

มาตรา ๔๒

มีการแก้ไข

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่
นายปกรณ์ นิลประพันธ์
นายอภิชาติ สุจริตานนท์
และศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต
(กรรมการ)

ขอสงวนความเห็น
ให้คงไว้ตามร่างเดิม

นายสมชาย แสวงการ
และพลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร
“มาตรา ๔๒ การเลือกระดับประเทศ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้”

ขอแปรญัตติ ดังนี้

(๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัดต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสิบคนโดยลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดคนหนึ่งคะแนนมิได้ให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดทั้งแบบอิสระและตัวแทนขององค์กรลงคะแนนเลือกผู้สมัครในแต่ละกลุ่มได้เพียงกลุ่มละหนึ่งคน โดยลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้

(๔) เมื่อครบลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งร้อยคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินหนึ่งร้อยคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ไม่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงหนึ่งร้อยคน แต่มีจำนวนตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไป ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของกลุ่มนั้นมีเท่าที่มีอยู่ แต่ถ้ามีผู้ได้คะแนนไม่ถึงห้าสิบคน ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้ซึ่งไม่ได้รับเลือกซึ่งยังมีอยู่ ณ สถานที่เลือก ลงคะแนนเลือกกันเองใหม่เพื่อให้ได้จำนวนห้าสิบคน

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับสี่สิบคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสี่สิบคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ไม่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงสี่สิบคน แต่มีจำนวนตั้งแต่ยี่สิบคนขึ้นไป ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มนั้นมีเท่าที่มีอยู่ แต่ถ้ามีผู้ได้คะแนนไม่ถึงยี่สิบคน ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้ซึ่งไม่ได้รับเลือกซึ่งยังมีอยู่ ณ สถานที่เลือก ลงคะแนนเลือกกันเองใหม่เพื่อให้ได้จำนวนยี่สิบคน

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างการดำเนินการ เลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกมีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๗) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกัน *ว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้สืบสวสดม* (๘) *ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก* ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นได้แนะนำตัวและแสดงวิสัยทัศน์เป็นการเฉพาะภายในกลุ่มแต่ละกลุ่มตามวิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

(๘) ให้จัดให้มีคณะกรรมการสงฆ์ออกเป็นสภายี่สิบคน แต่สภายี่สิบ
ประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสภามีจำนวนกลุ่ม
ใกล้เคียงกันมากที่สุดและในแต่ละสภายี่สิบต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องมีไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และ
ให้บุคคลตาม (๗) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสภายี่สิบให้ผู้ที่ได้รับเลือกขั้นต้นของ
แต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกผู้สมัครในกลุ่มเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครได้ไม่เกินหนึ่งคน
โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้

(๙) ให้ผู้ที่ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสภายี่สิบ
เดียวกันโดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสภายี่สิบเดียวกันได้กลุ่มละไม่เกินห้าคน
ผู้ที่ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกตนเองหรือเลือกตนเองมิได้เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๘) แล้ว
ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย แล้วแจ้งผลการ
การนับคะแนนให้คณะกรรมการทราบ

(๑๐) เมื่อตัวเนิตรหรือสภานิติบัญญัติ (๙) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ
ระดับประเทศดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย แล้วแจ้งผลหรือนับคะแนนให้คณะกรรมการทราบ

เมื่อคณะกรรมการได้รับรายงานตาม (๑๐) (๙) แล้ว ให้รอไว้ไม่น้อยกว่าห้าวัน
เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าการเลือกเป็นไปโดยถูกต้อง สุจริตและเที่ยงธรรม
ให้ประกาศผลการเลือกตาม (๑๐) (๙) ในราชกิจจานุเบกษา โดยให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่ม
ตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบยี่สิบเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากกลุ่มนั้น ๆ และผู้ได้รับ
คะแนนลำดับที่สิบเอ็ดยี่สิบเอ็ดถึงลำดับที่สิบห้าของยี่สิบห้าของแต่ละกลุ่มอยู่ในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้น
และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบ

ในการจัดเรียงลำดับตามวรรคสองสำหรับผู้ที่อยู่ในลำดับที่มีคะแนนเท่ากัน
ให้จัดให้มีการจับสลากเพื่อเรียงลำดับต่อไป

ควรตั้งเนิตรหรือสภานิติบัญญัติหนึ่ง ให้เนิตรหรือสภานิติบัญญัติและวิธีสรรหา
ที่คณะกรรมการกำหนด

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติของสงวน

นายเจตน์ ศิริธรรานนท์

ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๔๒ การเลือกระดับประเทศ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ที่ได้รับเลือกในระดับจังหวัดต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายใน
เวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือก
ระดับประเทศจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือก
ระดับประเทศกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกิน
สิบคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดคนหนึ่งคะแนนมิได้ให้ผู้ได้รับ
เลือกระดับจังหวัดทั้งแบบอิสระและตัวแทนขององค์กรลงคะแนนเลือกผู้สมัครในแต่ละกลุ่มได้เพียง
กลุ่มละสามคน โดยลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้

(๔) เมื่อครบวงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการตรวจตราเลือกระดับประเทศตามมติของคณะกรรมกรกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับที่สิบคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสิบคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงสิบคน แต่มีจำนวนตั้งแต่ยี่สิบคนขึ้นไป ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของกลุ่มนั้นมีเท่าที่มีอยู่ แต่ถ้ามีผู้ได้คะแนนไม่ถึงยี่สิบคน ให้ผู้อำนวยการตรวจตราเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้ซึ่งไม่ได้รับเลือกซึ่งยังอยู่ ณ สถานที่เลือก ลงคะแนนเลือกกันเองใหม่เพื่อมิได้จำนวนยี่สิบคน

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างตรวจตราตรวจเลือก ขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกมีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๗) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกัน ว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๔) ถ้าตกลงกันไม่ได้ ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๘) ให้จัดให้มีคณะกรรมการสวดยออกเป็นสวดยไม่เกินสี่สวดย แต่สวดยประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งไว้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งไว้แต่สวดยมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่สวดยต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องมีไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๗) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสวดยใดให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดทั้งแบบอิสระและตัวแทนองค์กรของแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันโดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครได้ไม่เกินสามคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้

(๙) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสวดยเดียวกันโดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสวดยเดียวกันได้กลุ่มละไม่เกินห้าคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๘) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย แล้วแจ้งผลการนับคะแนนให้คณะกรรมการทราบ

(๑๐) เมื่อตรวจตราเลือกระดับประเทศตาม (๙) แล้ว ให้ผู้อำนวยการตรวจตราเลือกระดับประเทศตามมติของคณะกรรมกรโดยเปิดเผย แล้วแจ้งผลตรวจตราเลือกให้คณะกรรมการทราบ

เมื่อคณะกรรมการได้รับรายงานตาม (๑๐) (๙) แล้ว ให้รอไว้ไม่น้อยกว่าห้าวันเมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าการเลือกเป็นไปโดยถูกต้อง สุจริตและเที่ยงธรรม ให้ประกาศผลการเลือกตาม (๑๐) (๙) ในราชกิจจานุเบกษา โดยให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบสิบเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากกลุ่มนั้น ๆ และผู้ได้รับคะแนนลำดับที่สิบเอ็ดถึงลำดับที่สิบห้าของในแต่ละกลุ่มอยู่ในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้น และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบ

ในการจัดเรียงลำดับตามวรรคสองสำหรับผู้ที่อยู่ในลำดับที่มีคะแนนเท่ากัน ให้จัดให้มีการจับสลากเพื่อเรียงลำดับต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติของสงวน

<u>มาตรา ๔๓</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๔</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๕</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๖</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๗</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๘</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๙</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๐</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๒</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๓</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๔</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๕</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๖</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๗</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>หมวด ๔ การควบคุมการเลือก</u> <u>ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๘</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๙</u>	ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๐	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๖๑	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๖๒	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๖๓	ไม่มีการแก้ไข

(มาตรา ๖๓/๑)

พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร

ขอแปรญัตติเพิ่มความ
เป็นมาตรา ๖๓/๑ ดังนี้

“มาตรา ๖๓/๑ นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ เพื่อประโยชน์ในการสืบสวน จับกุม และรวบรวมพยานหลักฐานในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปด้วยความรวดเร็วมีประสิทธิภาพทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งจะทำให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ให้กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง และบุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในเคหสถาน สถานที่ หรือยานพาหนะใด ๆ เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อตรวจ ค้น ยึด หรืออายัด เอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานใด และกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเน้นเข้า เอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานดังกล่าวจะถูกยักย้าย ซุกซ่อน ทำลายหรือทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิม จะเข้าทำการค้นโดยไม่ต้องมีหมายค้นก็ได้ และต้องบันทึกพฤติการณ์แห่งกรณีไว้

(๒) จับบุคคลใด ๆ ที่กระทำความผิดซึ่งหน้าอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้

(๓) ค้นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๔) สอบสวนผู้ต้องหาในคดีความผิดอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้

(๕) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใด ๆ หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการใด ๆ มาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งบัญชีเอกสารหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อตรวจสอบหรือประกอบการพิจารณา ทั้งนี้ การดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

หมวด ๕ การคัดค้าน

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๔

มีการแก้ไข

<u>หมวด ๖ บทกำหนดโทษ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖๕</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖๖</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖๗</u> นายธานี อ่อนละเอียด “มาตรา ๖๗ ผู้ใดสมัครเข้ารับเลือกมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือมากกว่า หนึ่งอำเภออันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษ สัปดาห์หนึ่ง หรือปรับ ไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งสัปดาห์ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี”	ไม่มีการแก้ไข ขอแปรญัตติ ดังนี้
คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว	ผู้แปรญัตติพอใจ
<u>มาตรา ๖๘</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖๙</u> นายธานี อ่อนละเอียด “มาตรา ๖๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษ คุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งสัปดาห์ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี”	มีการแก้ไข ขอแปรญัตติ ดังนี้
คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว	ผู้แปรญัตติพอใจ
<u>มาตรา ๗๐</u> นายธานี อ่อนเอียด “มาตรา ๗๐ ผู้สมัครผู้ใดไม่ปฏิบัติตามวิธีการหรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการ กำหนดตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษ คุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งสัปดาห์ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี	ไม่มีการแก้ไข ขอแปรญัตติ ดังนี้
.....าสา	
คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว	ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๗๑

นายธานี อ่อนละเอียด

“มาตรา ๗๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง

หรือขัดขืนไม่ยอมออกจากสถานที่เลือกตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง ต้องระวางโทษ**จำคุกไม่เกินหกเดือน** หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท **หรือทั้งจำทั้งปรับ**

..... ๗๑ .....

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว

มีการแก้ไข

ขอแปรญัตติ ดังนี้

ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๗๒

นายธานี อ่อนละเอียด

“มาตรา ๗๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ หรือ มาตรา ๕๓ ต้องระวางโทษ**จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี** หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท **หรือทั้งจำทั้งปรับ** และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี”

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว

ไม่มีการแก้ไข

ขอแปรญัตติ ดังนี้

ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๗๓

นายธานี อ่อนละเอียด

“มาตรา ๗๓ ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ ต้องระวาง โทษ**จำคุกไม่เกินหนึ่งปี** หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว

ไม่มีการแก้ไข

ขอแปรญัตติ ดังนี้

ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๗๔

นายธานี อ่อนละเอียด

“มาตรา ๗๔ ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกไม่ว่าเพราะเหตุใด ได้สมัครรับเลือก ต้องระวางโทษ**จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี** และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี”

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว

มีการแก้ไข

ขอแปรญัตติ ดังนี้

ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๗๕

นายธานี อ่อนละเอียด

“มาตรา ๗๕ ผู้ได้รับรองหรือเป็นพยานซึ่งลงลายมือชื่อรับรองเอกสารหรือ หลักฐานที่ใช้ประกอบการสมัครเป็นเท็จ ต้องระวางโทษ**จำคุกไม่เกินหนึ่งปี** หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท **หรือทั้งจำทั้งปรับ** และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี”

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว

ไม่มีการแก้ไข

ขอแปรญัตติ ดังนี้

ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๗๖

นายธานี อ่อนละเอียด

ไม่มีการแก้ไข

ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๗๖ กรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือผู้ใดกระทำการโดยวิธีใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือให้ผู้สมัครผู้ใดได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือทำให้ผู้สมัครผู้ใดไม่ได้รับเลือก ต้องระวางโทษ**ส่วคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท** และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

ผู้สมัครใดยินยอมให้กรรมการบริหารหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองช่วยเหลือเพื่อให้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ต้องระวางโทษ**ส่วคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท** และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น”

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๗๗

นายธานี อ่อนละเอียด

มีการแก้ไข

ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติม

ความใน (๔) ของมาตรา ๗๗ ดังนี้

“(๔) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้บุคคลอื่น เข้าใจผิดในคุณสมบัติ ความรู้ความสามารถ หรือชื่อเสียงเกียรติคุณของผู้สมัครใด ต้องระวางโทษ**ส่วคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งส่วทั้งปรับ** และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี”

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๗๘

นายธานี อ่อนละเอียด

ไม่มีการแก้ไข

ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๗๘ ผู้ใดกระทำการอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษ**ส่วคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท** และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการเพื่อจะกลับแกลังให้ผู้สมัครนั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือก ต้องระวางโทษ**ส่วคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท** และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษ**ส่วคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท** และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี”

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๗๙ นายธานี อ่อนละเอียด
ไม่มีการแก้ไข
นายธานี อ่อนละเอียด ขอแปรญัตติ ดังนี้
“มาตรา ๗๙ ผู้ใดเรียกหรือรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดเพื่อลงสมัคร
รับเลือกหรือไม่ลงสมัครรับเลือกเพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครผู้ใด ต้องระวางโทษส่วสุดตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี
หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งส่วทั้งปวง และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของ
ผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี”

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๘๐ นายธานี อ่อนเอียด
ไม่มีการแก้ไข
นายธานี อ่อนเอียด ขอแปรญัตติ ดังนี้
“มาตรา ๘๐ ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือ
เสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ ต้องระวางโทษ
ส่วสุดไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี
ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก
ต้องระวางโทษส่วสุดตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่ง
เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี”

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๘๑ นายสมชาย แสวงการ
ไม่มีการแก้ไข
นายสมชาย แสวงการ และพลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร ขอแปรญัตติ ดังนี้
“มาตรา ๘๑ ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือ
ประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อเลือกหรืองดเว้นไม่เลือกผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปี
ถึงห้าสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่ง
เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบยี่สิบปี”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายธานี อ่อนเอียด ขอแปรญัตติ ดังนี้
“มาตรา ๘๑ ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือ
ประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อเลือกหรืองดเว้นไม่เลือกผู้ใด ต้องระวางโทษส่วสุดตั้งแต่
หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งส่วทั้งปวง และให้ศาลสั่งเพิกถอน
สิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี”

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๘๒

ไม่มีการแก้ไข

นายธานี อ่อนละเอียด

ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๘๒ ผู้ใดกระทำการโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพ หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรลงคะแนนหรือ บัตรลงคะแนนหรือเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกที่ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกได้จัดทำ ตั้งแต่เวลาที่ได้เปิดและปิดหีบบัตรลงคะแนนที่ตั้งไว้เพื่อการเลือก หรือภายหลังที่ได้ปิดหีบบัตรลงคะแนน นั้นเพื่อรักษาไว้เมื่อการเลือกได้เสร็จสิ้นแล้ว ต้องระวางโทษ **สี่ศกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี** และปรับตั้งแต่ สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี”

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๘๓

ไม่มีการแก้ไข

นายธานี อ่อนละเอียด

ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๘๓ ผู้ใดไม่ได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการ เก็บรักษาบัตรลงคะแนนสำหรับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา มีหรือครอบครองไว้ซึ่งบัตรลงคะแนนโดยไม่ชอบ ไม่ว่าบัตรลงคะแนนนั้นจะเป็นบัตรลงคะแนนที่สำนักงานเป็นผู้จัดทำมีขึ้นหรือไม่ ต้องระวางโทษ **สี่ศก ตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี** หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือ **ทั้งสี่ทั้งห้า** และให้ศาลสั่งเพิก ถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

.....เวลา .....

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๘๔

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๘๕

ไม่มีการแก้ไข

นายธานี อ่อนละเอียด

ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๘๕ ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขั้นต่อใด ๆ เกี่ยวกับการ ผลของการเลือก ต้องระวางโทษ **สี่ศกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี** หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือ **ทั้งสี่ทั้งห้า** และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้เล่นมีกำหนดสิบปี และเพิกถอนสิทธิสมัคร รับเลือกตั้งของผู้จัดให้มีการเล่น

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้สมัคร ต้องระวางโทษ **สี่ศก ตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี** หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือ **ทั้งสี่ทั้งห้า** และให้ศาลสั่ง เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น”

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๘๖

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๘๗ นายธานี อ่อนละเอียด “มาตรา ๘๗ ผู้ใดเปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ผู้สมัครหรือผู้เลือกเกี่ยวกับการออกเสียงเลือกในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งจนถึงเวลาปิดการเลือก ต้องระวางโทษ <u>จำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</u> ” คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว	ไม่มีการแก้ไข ขอแปรญัตติ ดังนี้ ผู้แปรญัตติพอใจ
มาตรา ๘๘	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๘๙	ไม่มีการแก้ไข
บทเฉพาะกาล	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๙๐	มีการแก้ไข
มาตรา ๙๑ นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ นายปกรณ์ นิลประพันธ์ นายอภิชาติ สุศักดิ์านนท์ และศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต (กรรมการ)	มีการแก้ไข ขอสงวนความเห็น ให้คงไว้ตามร่างเดิม
มาตรา ๙๒	ไม่มีการแก้ไข

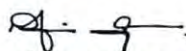
๙. ข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญ

คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... เห็นควรตั้งข้อสังเกตเพื่อเสนอต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ดังนี้

๙.๑ การดำเนินการเรื่องใด ๆ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หากยังไม่ได้กำหนดขั้นตอน กระบวนการ หรือระยะเวลาเสร็จสิ้นไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาออกระเบียบหรือประกาศ เพื่อกำหนดขั้นตอน กระบวนการ หรือระยะเวลาในการดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

๙.๒ ใบสมัครสำหรับผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา
ที่คณะกรรมการกำหนดนั้น ควรกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติของผู้สมัคร โดยระบุถึงเพศ
ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ การทำงาน และลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกันในด้าน
ที่สมัคร รวมทั้งคำรับรองของผู้สมัครว่าได้สมัครรับเลือกเพียงกลุ่มเดียวและอำเภอเดียวเท่านั้น

๑๐. คณะกรรมการวิสามัญได้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามที่ได้
มีการแก้ไขเพิ่มเติมรวมทั้งข้อสังเกตมาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว

(นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข)

เลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

หน้าว่าง

(ก)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เพื่อให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หน้าว่าง

ร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และเป็นระเบียบเรียบร้อย อันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ โทษยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

(๒) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการการเลือกตั้งด้วย

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน และให้หมายความรวมถึงข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการ กรรมการ หรือผู้อำนวยการการเลือก แต่งตั้งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

“ผู้สมัคร” หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

“วันเลือก” หมายความว่า วันที่คณะกรรมการประกาศกำหนดให้เป็นวันเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

“ผู้อำนวยการการเลือก” หมายความว่า ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

“สถานที่เลือก” หมายความว่า สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกกำหนดให้เป็นสถานที่เลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

“จังหวัด” หมายความว่า รวมถึงกรุงเทพมหานครด้วย

“อำเภอ” หมายความว่า รวมถึงเขตด้วย

“ศาลากลางจังหวัด” หมายความว่า รวมถึงศาลาว่าการกรุงเทพมหานครด้วย

“ที่ว่าการอำเภอ” หมายความว่า รวมถึงสำนักงานเขตด้วย

“ผู้สูงอายุ” หมายความว่า ผู้มีอายุตั้งแต่หกสิบปีขึ้นไป

มาตรา ๕ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มิได้กำหนดไว้ เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐาน ทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วย พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว

ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามิได้กำหนดวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการกำหนด โดยทำเป็นระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ดำเนินการประกาศตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งได้มีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ คณะกรรมการต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย

มาตรา ๒ ควรมิพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาต่อทนายความหรือทนายผู้ปฏิบัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้ทนายความเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม ในกรณีที่ อรรถทนายคดีศาลชั้นต้น ที่มีเขตอำนาจเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัย หรืออรรถทนายศาลชั้นต้น เป็นผู้มีส่วนพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้

ควรมิปฏิบัติหน้าที่ของศาลฎีกาเกี่ยวกับคดีเลือกตมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ผู้พิพากษาซึ่งร่วมประชุมใหญ่ศาลฎีกา องค์คณะผู้พิพากษา ตลอดจนบุคคลซึ่งองค์คณะผู้พิพากษามอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ที่มีหน้าที่รับยื่นประชุมเพื่อคัดค้านแล้วแต่กรณี ตมระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด

มาตรา ๗ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอื่นใดที่จำเป็นได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งหรือที่มีได้มีบัญญัติไว้แล้วเป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในระหว่างเวลานับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาคำหนดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ใช้บังคับจนถึงวันประกาศผลการเลือก หากมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องมีการประชุมคณะกรรมการให้คณะกรรมการมีอำนาจประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกรรมการแต่ละคนอาจอยู่ ณ สถานที่แตกต่างกันได้ และให้เลขาธิการดำเนินการบันทึกเสียงและภาพเก็บไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๘/๑ การพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาต่อทนายความหรือทนายผู้ปฏิบัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้การพิจารณาคดีเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม ในกรณีที่ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้น ที่มีเขตอำนาจเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้น เป็นผู้มีส่วนพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้

การปฏิบัติหน้าที่ของศาลฎีกาเกี่ยวกับการเลือกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ผู้พิพากษาซึ่งร่วมประชุมใหญ่ศาลฎีกา องค์คณะผู้พิพากษา ตลอดจนบุคคลซึ่งองค์คณะผู้พิพากษามอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทน แล้วแต่กรณี ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด

มาตรา ๙ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หมวด ๑

ผู้สมัครและการสมัครรับเลือก

มาตรา ๑๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ วรรคสอง การแบ่งกลุ่มตามมาตรา ๑๑ เป็นไปเพื่อให้บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ทุกคน มีสิทธิสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้

มาตรา ๑๑ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง อันได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๒) กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๓) กลุ่มการศึกษา อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นครู อาจารย์ นักวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๔) กลุ่มการสาธารณสุข อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นแพทย์ทุกประเภท เทคนิคการแพทย์ สาธารณสุข พยาบาล เภสัชกร หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๕) กลุ่มอาชีพทำนา ปลูกพืชล้มลุก ทำสวน ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๖) กลุ่มอาชีพทำสวน ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๗) กลุ่มพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลซึ่งมิใช่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้ใช้แรงงาน ผู้ประกอบวิชาชีพ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๘) กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง อสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภค ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๙) กลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และผู้ประกอบการอื่น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๐) กลุ่มผู้ประกอบการอื่นนอกเหนือจากนี้

(๑๑) กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจหรืออาชีพด้านการท่องเที่ยว อันได้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบกิจการหรือพนักงานโรงแรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๒) กลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๓) กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร การพัฒนานวัตกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๔) กลุ่มสตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๕) กลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๖) กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง นักกีฬา สื่อสารมวลชน ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๗) กลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๘) กลุ่มสื่อมวลชน ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๙) กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพ ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๒๐) กลุ่มอื่น ๆ

การมีลักษณะอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ย่อมมีสิทธิสมัครในกลุ่มอื่น ๆ ตาม (๒๐) ได้

มาตรา ๑๒ การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ ให้คณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับการเลือก ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดวันเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

(๒) กำหนดวันรับสมัคร โดยเริ่มรับสมัครไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวันแต่ต้องไม่เกินเจ็ดวัน

วันเลือกในระดับอำเภอ ต้องไม่เกินยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลารับสมัคร วันเลือกในระดับจังหวัด ต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันเลือกในระดับอำเภอ และวันเลือกในระดับประเทศ ต้องไม่เกินสิบวันนับแต่วันเลือกในระดับจังหวัด ทั้งนี้ ในการกำหนดวันเลือกในแต่ละระดับต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

มาตรา ๑๓ ผู้สมัครต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีในวันสมัครรับเลือก

(๓) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่สมัคร ไม่น้อยกว่าสิบปี

(๔) เกิด มีชื่ออยู่ในทะเบียนชั้นน หักสมร หรือเคยหักสมรหรือเคยศึกษาอยู่ใน เขตอำเภอที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้งผู้สมัครต้องมีลักษณะ อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) เป็นบุคคลซึ่งเกิดในอำเภอที่สมัครรับเลือก

(ข) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในอำเภอที่สมัครรับเลือกมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกัน ไม่น้อยกว่าสองปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(ค) ทำงานอยู่ในอำเภอที่สมัครรับเลือกมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า สองปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(ง) เคยทำงานหรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านอยู่ในอำเภอที่สมัครรับเลือก แล้วแต่กรณี เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสองปี

(จ) เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในอำเภอที่สมัครรับเลือกเป็นเวลาติดต่อกัน ไม่น้อยกว่าสองปีการศึกษา

ความใน (๓) ไม่ใช้บังคับแก่สตรีซึ่งสมัครในเขตกรุงเทพมหานคร ๓๓ (๓๔) และ ผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ซึ่งสมัครในกลุ่ม ตามมาตรา ๑๑ (๓๕) (๑๔)

มาตรา ๑๔ ผู้สมัครต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) ดิตยาเสพติดให้โทษ
- (๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ
- (๔) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (๕) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่
- (๖) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๗) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอน สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
- (๘) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล
- (๙) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงสิบปีนับถึงวันเลือกในระดับอำเภอ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริต ต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ
- (๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของ แผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- (๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงาน ในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมาย อาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติด ในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐาน

เป็นเจ้าของหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๕) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นเจ้าของหน้าที่อื่นของรัฐ

(๑๖) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

(๑๗) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย

(๑๘) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่า **ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง** หรือเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจขัดต่อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย **หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง**

(๑๙) เป็นข้าราชการ

(๒๐) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๑) เป็นสมาชิกพรรคการเมือง

(๒๒) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง เว้นแต่ได้พ้นจากการดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๓) เป็นหรือเคยเป็นรัฐมนตรี เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นรัฐมนตรีมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๔) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๕) เป็นบุพการี คู่สมรส หรือบุตรของผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้สมัครรับเลือก เป็นสมาชิกวุฒิสภาในคราวเดียวกัน หรือผู้ดำรงตำแหน่งใดในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ

(๒๖) เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๕ ผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเองพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร และชำระค่าธรรมเนียมการสมัครจำนวนสองพันห้าร้อยบาท

ให้ผู้สมัครแต่ละคนมีสิทธิสมัครเพื่อเข้ารับเลือกในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ ได้เพียงกลุ่มเดียวและอำเภอเดียว และเมื่อสมัครแล้วจะถอนการสมัครมิได้

ผู้สมัครมีสิทธิสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๒๐) ได้ แม้จะมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านอื่นในกลุ่มอื่น

แบบใบสมัคร วิธีการสมัคร ระยะเวลาการสมัคร สถานที่สมัคร การเรียงลำดับผู้สมัคร และวิธีการชำระค่าธรรมเนียมการสมัคร ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

แบบใบสมัครอย่างน้อยต้องมีข้อความที่ผู้สมัครต้องรับรองว่าตนมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔

การกำหนดสถานที่สมัครต้องกำหนดให้อยู่ภายในเขตอำเภอที่จะมีการเลือก

มาตรา ๑๖ เอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร ประกอบด้วย

(๑) เอกสารหรือหลักฐานอื่นแสดงว่าตนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านใดด้านหนึ่งตามมาตรา ๑๑ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) ข้อความแนะนำตัวของผู้สมัครซึ่งมีความยาวไม่เกินที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) เอกสารหรือหลักฐานอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ผู้สมัครต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องและเป็นจริงของเอกสารและหลักฐานตามวรรคหนึ่งทุกฉบับและทุกหน้า ในกรณีที่ไม้อาจลงลายมือชื่อได้ ให้รับรองความถูกต้องและเป็นจริงตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

เอกสารหรือหลักฐานตาม (๑) ต้องมีพยานอย่างน้อยหนึ่งคนลงลายมือชื่อยืนยันว่าผู้นั้นมีคุณลักษณะเช่นนั้นจริง และต้องมีสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของพยานซึ่งลงลายมือชื่อรับรองถูกต้องแนบมาพร้อมกัน

การกำหนดตาม (๒) ให้คำนึงถึงความสะดวกในการเผยแพร่ให้ผู้สมัครรับรู้ และการกำหนดตาม (๓) ต้องไม่สร้างภาระแก่ผู้สมัครเกินสมควร

มาตรา ๑๗ ให้สำนักงวนเห็นรักษาคำธรรมเนียมการสมัครตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคมหนึ่ง ไร่จนกว่าจะมีกฎกระทรวงเลือกคนสมัคร ๔๒ พรรคสอง และให้ตัวเงินพรรคแต่ละพรรคนั้น ดังต่อไปนี้

(๑) ให้สำนักงวนคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครดังกล่าวให้แก่ผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาพรรคของคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๔๒ พรรคสอง เว้นแต่ผู้สมัครนั้นกระทำผิดหรือทุจริตในพรรคเลือกหรือผู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นทำให้พรรคเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

(๒) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครที่เหลือของพรรคจลวยตม (๑) ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๑๘ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการรับสมัครภายในระยะเวลาหรือในวันที่กำหนดเพราะเหตุกลางล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดให้ดำเนินการรับสมัครโดยวิธีการอื่น หรือจะกำหนดวันรับสมัครเพิ่มเติมก็ได้

มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยรายชื่อผู้สมัคร และจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช่บังคับแก่กรณีที่คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบภายในสำนักงานหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ตรวจสอบ แต่ไม่ว่าในกรณีใด ห้ามมิให้เปิดเผยหรือทำด้วยประการใด ๆ ให้บุคคลอื่นซึ่งไม่มีหน้าที่ตรวจสอบดังกล่าวล่วงรู้รายชื่อหรือจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร

มาตรา ๒๐ การเลือกในระดับอำเภอให้กระทำได้ แม้จะไม่มีผู้สมัครครบทุกกลุ่ม ตามมาตรา ๑๑

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ความปรากฏต่อผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ ไม่ว่าจะด้วยเหตุใดว่าผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือสมัครมากกว่าหนึ่งกลุ่ม หรือหนึ่งอำเภอ หรือแสดงข้อมูลในใบสมัครหรือเอกสารหรือหลักฐานประกอบการสมัครอันเป็นเท็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอสั่งไม่รับสมัคร ในกรณีที่รับสมัครไว้แล้ว ให้การสมัครของผู้นั้นเป็นโมฆะ และให้ผู้อำนวยการการเลือกซึ่งพบเห็นดังกล่าวสั่งลบชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ

ผู้ถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ไม่มีสิทธิเลือกและไม่มีสิทธิได้รับเลือก แต่ไม่มีผลกระทบต่อการรับสมัครหรือการเลือกที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

ในกรณีที่ความตามวรรคหนึ่งปรากฏขึ้นในระหว่างการดำเนินการเลือกไม่ว่าระดับใด ก่อนประกาศผลการเลือก ให้ถือว่าผู้สมัครผู้นั้นกระทำการเพื่อให้เกิดการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปี ส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดตามที่เห็นสมควร คำสั่งและการกำหนดของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคสาม ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๒๒ ภายในห้าวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลารับสมัคร ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามแยกเป็นรายกลุ่มทุกกลุ่มในเขตอำเภอ โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป และให้ประกาศไว้ ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ศาลากลางจังหวัด และที่ว่าการอำเภอด้วย

การประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๓ กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอยังไม่รับสมัครผู้ใดหรือส่งชื่อผู้สมัครผู้ใด ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครหรือวันที่ผู้อำนวยการการเลือกส่งชื่อ แล้วแต่กรณี

ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน เมื่อถึงวันเลือก ถ้าศาลฎีกายังมิได้วินิจฉัย ให้ดำเนินการเลือกต่อไปโดยให้ถือว่าผู้สมัครเพียงเท่าที่ปรากฏตามบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอประกาศ ในกรณีเช่นนี้ คำวินิจฉัยของศาลฎีกาไม่มีผลกระทบต่อการเลือกที่ดำเนินการไปแล้ว

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่ผู้สมัครซึ่งถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครก่อนการดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่ผู้อำนวยการการเลือกส่งชื่อ และให้นำความในมาตรา ๒๓ วรรคสองมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๒

ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก

มาตรา ๒๕ ในการดำเนินการเพื่อเลือกสมาชิกวุฒิสภา ให้มีคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงาน แนะนำ อำนาจความสะดวก และรายงานปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาต่อคณะกรรมการ ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการระดับประเทศ โดยให้คณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการระดับประเทศ

(๒) คณะกรรมการระดับจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับจังหวัดอื่น และปลัดกรุงเทพมหานครสำหรับกรุงเทพมหานคร เป็นประธาน หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดหรือบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสามคน ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตจังหวัดซึ่งมิได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและมีได้เป็นสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือเป็นผู้สมัคร หรือมีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติ เป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตจังหวัดนั้น จำนวนสองคนเป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

(๓) คณะกรรมการระดับอำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอเป็นประธาน หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ จำนวนสามคน ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตอำเภอซึ่งมิได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและมีได้เป็นสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือเป็นผู้สมัคร หรือมีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติ เป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตอำเภอนั้น จำนวนสองคนเป็นกรรมการ และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานหรือข้าราชการประจำอำเภอซึ่งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ

ผู้มีอำนาจแต่งตั้ง การแต่งตั้ง และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการตาม (๒) และ (๓) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด สำหรับกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการจะกำหนดให้แต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครตำแหน่งใดแทนหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดตาม (๒) และหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอตาม (๓) ก็ได้

ผู้เป็นกรรมการโดยตำแหน่งหรือหัวหน้าส่วนราชการหรือบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐตาม (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี ต้องไม่เป็นผู้มีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติ เป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตจังหวัดหรืออำเภอ

ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการว่า กรรมการตาม (๒) หรือ (๓) ผู้ใดมีกรณีตามวรรคสาม หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะทำให้การเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งอื่นหรือบุคคลอื่นเป็นกรรมการแทนได้ตามที่เห็นสมควร

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง และพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๒๖ ในการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ให้เลขาธิการเป็นผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับประเทศ ให้กรรมการและเลขานุการตามมาตรา ๒๕ (๒) เป็นผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับจังหวัด และให้กรรมการและเลขานุการตามมาตรา ๒๕ (๓) เป็นผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับอำเภอ

มาตรา ๒๗ เมื่อพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภามีผลใช้บังคับ ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกเป็นผู้ดำเนินการให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และตามที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับจังหวัดหรือผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับอำเภอ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาในจังหวัดหรืออำเภอ แล้วแต่กรณี ที่มีการเลือก ให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับจังหวัดหรือผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับอำเภอได้ ในการนี้ คณะกรรมการจะมอบอำนาจให้คณะกรรมการตามมาตรา ๒๕ (๒) และ (๓) เป็นผู้แต่งตั้งแทนคณะกรรมการก็ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ในการเลือกทุกระดับ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ผู้อำนวยความสะดวกการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรดำเนินการหรือช่วยเหลือเกี่ยวกับการดำเนินการเลือกได้

ในการเลือกระดับประเทศ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับประเทศได้

การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๙ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับอำเภอมิหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดให้มีสถานที่รับสมัครและสถานที่เลือกในเขตอำเภอ
- (๒) จัดให้มีการรับสมัคร
- (๓) ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร

(๔) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามมาตรา ๒๒

(๕) จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้สมัครทุกคนเพื่อให้ผู้สมัครตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการเลือก

(๖) ควบคุมการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๗) ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ และส่งบัญชีรายชื่อของผู้ได้รับเลือก พร้อมทั้งเอกสารหรือข้อมูลตาม (๕) ไปยังผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด

(๘) บันทึกภาพและเสียงของกระบวนการเลือกไว้เป็นหลักฐาน

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

สถานที่เลือกตั้งต้องเป็นสถานที่ที่สามารถเดินทางไปได้โดยสะดวก พร้อมทั้งให้มีป้ายหรือเครื่องหมายอื่นใดเพื่อแสดงขอบเขตบริเวณของสถานที่เลือกไว้ด้วย

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๐ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับจังหวัด ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีสถานที่เลือกในเขตจังหวัด

(๒) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับอำเภอแยกเป็นรายกลุ่ม โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับบัญชีรายชื่อจากผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ

(๓) จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับอำเภอ เพื่อให้ผู้ได้รับเลือกได้ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการเลือก ทั้งนี้ ให้ใช้เอกสารหรือข้อมูลที่ได้รับมาจากผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ

(๔) ควบคุมการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๕) ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัด และส่งบัญชีรายชื่อของผู้ได้รับเลือก พร้อมทั้งเอกสารหรือข้อมูลตาม (๓) ไปยังผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ

(๖) บันทึกภาพและเสียงของกระบวนการเลือกไว้เป็นหลักฐาน

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

ให้นำความในมาตรา ๒๔ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๑ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดให้มีสถานที่เลือกในระดับประเทศ
  - (๒) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับจังหวัดแยกเป็นรายกลุ่ม โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับบัญชีรายชื่อจากผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด
  - (๓) จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับจังหวัด เพื่อให้ผู้ได้รับเลือกได้ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการเลือก ทั้งนี้ ให้ใช้เอกสารหรือข้อมูลที่รับมาจากผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด
  - (๔) ควบคุมการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนให้เป็นไป โดยสุจริตและเที่ยงธรรม
  - (๕) เสนอรายชื่อและคะแนนของแต่ละบุคคลในแต่ละกลุ่มต่อคณะกรรมการ เพื่อประกาศผลการเลือก
  - (๖) บันทึกภาพและเสียงกระบวนการเลือกไว้เป็นหลักฐาน
  - (๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการ กำหนดหรือมอบหมาย
- ให้นำความในมาตรา ๒๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๒ ให้ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดและ ในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก และพนักงานเจ้าหน้าที่ มีสิทธิได้รับเบี้ยเลี้ยง ค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ประธานและ กรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดหรือในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการ การเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หลีกเลี่ยง ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ทูจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการขัดขวางมิให้การเป็นไป ตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ คณะกรรมการระดับจังหวัด คณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือก ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ประธานและกรรมการในคณะกรรมการ ระดับจังหวัดหรือในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง ของคณะกรรมการหรือปฏิบัติตามคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้ง หากได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง

หมวด ๓
การเลือก

มาตรา ๓๔ การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ใช้วิธีลงคะแนนลับตามวิธีการที่กำหนด
ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๓๕ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการเลือกได้
ภายในระยะเวลาหรือในวันที่กำหนดเพราะเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็น
อื่นใด คณะกรรมการอาจกำหนดวันเลือกใหม่ของการเลือกระดับอำเภอ การเลือกระดับจังหวัด หรือ
การเลือกระดับประเทศตามความจำเป็นก็ได้

มาตรา ๓๕/๑ กรณีที่มีเหตุจำเป็นอันมีอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้ไม่สามารถ
จัดการเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัดหรือระดับประเทศพร้อมกันทั่วราชอาณาจักรตามวันที่
คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๒ (๑) อันมิใช่เป็นกรณีตามมาตรา ๓๕ และ
คณะกรรมการมีมติด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่
ว่าการดำเนินการเลือกต่อไปตามกำหนดวันเดิมจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมหรือเวียนร้อย
คณะกรรมการจะประกาศกำหนดวันเลือกใหม่ก็ได้

ในกรณีที่มีเหตุตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้นในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนน
คณะกรรมการจะสั่งยกเลิกการเลือก และประกาศกำหนดวันเลือกใหม่ก็ได้

มาตรา ๓๖ ผู้สมัครอาจแนะนำตัวได้ตามวิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด
บุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้สมัคร จะช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัว ต้องปฏิบัติตามวิธีการ
และเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๓๗ ในระหว่างการดำเนินการเลือกตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑
หรือมาตรา ๔๒ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิใช่ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นเข้าไปในสถานที่เลือก เว้นแต่
จะเป็นผู้ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการเลือก หรือผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจากกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือก
ระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี

เมื่อประกาศผลครบถ้วนคะแนนแล้ว ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นซึ่งไม่มีสิทธิ
ที่จะเลือกหรือได้รับเลือก ต้องออกจกสถานที่เลือก

มาตรา ๓๘ ในระหว่างการดำเนินการเลือกตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑
หรือมาตรา ๔๒ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นผู้ใดนำเข้าไปหรือใช้เครื่องมือ
หรืออุปกรณ์ใด ๆ ที่อาจใช้เพื่อติดต่อสื่อสารหรือเพื่อบันทึกภาพหรือเสียง หรืออุปกรณ์อื่นใดตามที่
คณะกรรมการกำหนดในสถานที่เลือก รวมทั้งบริเวณโดยรอบสถานที่เลือกตามที่ผู้อำนวยการ
การเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ
แล้วแต่กรณี กำหนด

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกชั้นต้นซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ และมีความจำเป็นต้องใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ตามวรรคหนึ่งเพื่อประโยชน์ในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกหรือการลงคะแนนโดยได้รับอนุญาตจากกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๙ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดอันเป็นการขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกเข้าไป ณ สถานที่เลือก หรือมิให้ไปถึง ณ สถานที่เลือกภายในกำหนดเวลาที่จะเลือก

มาตรา ๔๐ การเลือกระดับอำเภอ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้สมัครทุกคนต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสามคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงสามคนให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับหัวคะแนนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกชั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินหัวคะแนน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงหัวคะแนน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือกในกลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เกินสามคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินสามคน ให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกสำหรับกลุ่มนั้น

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้ระดับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างตัวนับคะแนนเลือกชั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่กลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้กรรมการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อารเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๖/๑) ในกลุ่มใดมีผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกเลยมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนผู้สมัครและแสดงตนในกลุ่มนั้น แต่ไม่น้อยกว่าสามคน ให้สันนิษฐานว่ามีการสมยอมกันในการเลือกและถือว่าการเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้ผู้สมัครในกลุ่มนั้นเลือกกันเองใหม่ โดยให้ผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกนั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และต้องออกจากสถานที่เลือก

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เกินห้าคน หรือพรรษายกเว้นตัวตาม (๑) ไม่เกินห้าคน ให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องตั้งมติพรรคเลือกตนเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งพรรษายกเว้นตัว ในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้นให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับอำเภอส่งบัญชีรายชื่อ ผู้ได้รับเลือกตาม (๔) ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับจังหวัดพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูล ตามมาตรา ๒๔ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้พรรคพรรคตั้งมติพรรคให้มีพรรคเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และ ไม่มีผลกระทบท่อพรรคเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่ม ตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๑) ตัวตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้จัดให้มีการแข่งขันสวดยออกเป็นสวดยไม่เกินสี่สวดย แต่ละสวดยประกอบด้วย จำนวนคนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่สวดยให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสวดยมีจำนวนคนกลุ่มใกล้เคียงกัน มากที่สุด และในแต่ละสวดยต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคล ตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสวดยใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสวดย เดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสวดยเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน ในขั้นนี้ ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกตนเองหรือเลือกตนเองไม่ได้

(๑๒) เมื่อตั้งมติพรรคเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับอำเภอ ตั้งมติพรรคให้มีคะแนนคะแนนโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่ม เป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปตั้งมติพรรคเลือกในระดับจังหวัดต่อไป ในกรณีที่ มีในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสามคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนน เท่ากันตั้งผลว่าจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึง สามคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๑๓) ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับอำเภอส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือก ตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับจังหวัดพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๒ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับอำเภอเพื่อตั้งมติพรรคต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ กำหนด ทั้งนี้ ในเขตอำเภอใดมีผู้สมัครไม่เกินห้ากลุ่ม เมื่อได้ตั้งมติพรรคเลือกตาม (๓) แล้ว ไม่ต้องจัดให้มีการแข่งขันสวดยตาม (๑๐) และให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้ คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกตนเองหรือเลือกตนเองไม่ได้

มาตรา ๔๑ การเลือกระดับจังหวัด ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่ คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก
- (๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับ จังหวัดจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับจังหวัด กำหนด
- (๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด ดำเนินการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสองลำดับแรกของแต่ละกลุ่ม เป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับประเทศต่อไป ในกรณีที่ ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสองคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากัน ตกลงว่าจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่ผู้ซึ่งได้คะแนนไม่ถึงสองคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับหัวคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินหัวคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันตกลงว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ไม่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงหัวคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือกในกลุ่มใดมีผู้ได้รับเลือก ในระดับอำเภอรวมกันแล้วไม่เกินสองคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินสองคน ให้ผู้ได้รับเลือก ในระดับอำเภอกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอทุกคน ซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกสำหรับกลุ่มนั้น

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างสภาคณะมนตรีหรือคณะมนตรีต่อไป ให้ผู้ซึ่งมีคุณสมบัติที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่ที่มีอยู่กลุ่มใดไม่มีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ ให้จัดการดำเนินการให้มีการเลือก สำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อทางเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๖/๑) ในกลุ่มใดมีผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกเลยมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสิบ ของจำนวนผู้สมัครและแสดงตนในกลุ่มนั้น แต่ไม่น้อยกว่าสามคน ให้สันนิษฐานว่ามีการสมยอมกัน ในการเลือกและถือว่าการเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด ดำเนินการให้ผู้สมัครในกลุ่มนั้นเลือกกันเองใหม่ โดยให้ผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกนั้นหมดสิทธิ์ที่จะเลือก และได้รับเลือก และต้องออกจากสถานที่เลือก

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอรวมกันแล้วไม่เกินหัวคน หรือ นวกรชนวนตัวตาม (๑) ไม่เกินหัวคนให้ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอทุกคนซึ่งมีนวกรชนวนตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้น ส่วหรับกลุ่มนั้น ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๔) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๓๐ (๓) ภายใน วันถัดจากวันเลือกระดับจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ ให้สภาคณะมนตรีหรือคณะมนตรีให้มีการเลือก ส่วหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อทางเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่ม ตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้จัดให้มีคณะกรรมการออกเสียงสวชนวนตัวไม่เกินสี่สวชนวน แต่สวชนวนประกอบด้วย ส่วชนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่สวชนวนให้เท่ากันไม่ได้ให้แบ่งให้แต่ละสวชนวนมีส่วชนวนกลุ่มใกล้เคียงกัน มกคที่สุด และในแต่ละสวชนวนต้องมีกลุ่มไม่เกินหัวกลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าส่วชนวนกลุ่ม และให้บุคคล ตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากส่วชนวนของตนจะอยู่ในสวชนวนใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสภายุติธรรม โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสภายุติธรรมได้คนละหนึ่งคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองไม่ได้

(๑๒) เมื่อคำนวณการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการพรรคหรือพรรคระดับจังหวัดคำนวณการให้มีความนับคะแนนโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสองลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปคำนวณการเลือกในระดับประเทศต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสองคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงสองคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๑๓) ให้ผู้อำนวยการพรรคหรือพรรคระดับจังหวัดส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการพรรคหรือพรรคระดับประเทศพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามวรรค ๒๙ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับจังหวัดเพื่อคำนวณการต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในจังหวัดใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัดแล้วเกินกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนผู้สมัคร เมื่อได้คำนวณการเลือกตาม (๑) แล้ว ไม่ต้องจัดให้มีการแบ่งสภายุติธรรม (๑๒) และให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองไม่ได้

มาตรา ๔๒ การเลือกระดับประเทศ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัดต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสิบคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนไม่ได้

(๓/๑) ในกลุ่มใดมีผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกเลยมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนผู้สมัครและแสดงตนในกลุ่มนั้น ให้สันนิษฐานว่ามีการสมยอมกันในการเลือกและถือว่าการเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการให้ผู้สมัครในกลุ่มนั้นเลือกกันเองใหม่ โดยให้ผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกนั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และต้องออกจากสถานที่เลือก

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย แล้วแจ้งผลการนับคะแนนให้คณะกรรมการทราบ

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับสี่สิบคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสี่สิบคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงสี่สิบคน แต่มีจำนวนตั้งแต่สี่สิบคนขึ้นไป ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของกลุ่มนั้น

มีเขตที่มีอยู่ แต่ถ้ามิผู้ใดคะแนนไม่ถึงยี่สิบคน ให้ผู้อำนวยความสะดวกควรถือระดับประเทศจัดให้ ผู้ซึ่งมิได้รับเลือกซึ่งยังอยู่ ณ สถานที่เลือก ลงคะแนนเลือกกันเองใหม่เพื่อมิได้จำนวนยี่สิบคน

(๒) ในกรณีที่มีผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างผล การดำเนินควรถือชั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือก มีเพียงเขตที่มีอยู่

(๓) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกชั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่ม ตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้สลับผลตาม (๔) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีสลับผล

(๔) ให้จัดให้มีคราวแบ่งส่วยออกเป็นส่วยไม่เกินสี่ส่วย แต่ละส่วยประกอบด้วย ส่วนวงกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละส่วยมีส่วนวงกลุ่มใกล้เคียงกัน มวลที่สุด และใน แต่ละส่วยต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องมีน้อยกว่ส่วนวงกลุ่ม และให้บุคคล ตาม (๓) ของแต่ละกลุ่มจับส่วยส่วนตัวกลุ่มของตนจะอยู่ในส่วยใด

(๕) ให้ผู้ได้รับเลือกชั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในส่วย เดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในส่วยเดียวกันได้กลุ่มละไม่เกิน ห้าคน ผู้ได้รับเลือกชั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๓๑) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๕) แล้ว ให้ผู้อำนวยความสะดวกควรถือระดับประเทศ ดำเนินการให้มีคราวนับคะแนนโดยเปิดเผย แล้วแจ้งผลคราวนับคะแนนให้คณะกรรมการตรวจ

เมื่อคณะกรรมการได้รับรายงานตาม (๓๑) (๕) แล้ว ให้รอไว้ไม่น้อยกว่าห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าการเลือกเป็นไปโดยถูกต้อง สุจริต และเที่ยงธรรม ให้ประกาศผลการเลือกตาม (๓๑) (๕) ในราชกิจจานุเบกษา โดยให้ผู้ได้รับคะแนน สูงสุดในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบสามเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา จากกลุ่มนั้น ๆ และให้กลุ่มที่มีผู้สมัครมากที่สุดเรียงตามลำดับได้รับจำนวนสมาชิกวุฒิสภาเพิ่มขึ้นอีก กลุ่มละหนึ่งคน จนกว่าจะมีจำนวนผู้ได้รับเลือกครบสองร้อยคน และสำหรับผู้ได้รับคะแนนลำดับที่ สิบเอ็ดถึงลำดับที่สิบห้าสูงสุดลำดับถัดไปหกลำดับของ แต่ละกลุ่มให้อยู่ในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้น และให้กลุ่มที่มีผู้สมัครมากที่สุดเรียงตามลำดับได้รับบัญชีสำรองเพิ่มขึ้นอีกกลุ่มละหนึ่งคน จนกว่าจะมี บัญชีสำรองครบหนึ่งร้อยคน และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบ

ในการจัดเรียงลำดับตามวรรคสองสำหรับผู้ที่อยู่ในลำดับที่มีคะแนนเท่ากัน หรือกลุ่มที่มีผู้สมัครเท่ากัน ให้จัดให้มีการจับสลากเพื่อเรียงลำดับต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ กำหนด

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่คณะกรรมการกำหนดให้มีการนับคะแนนด้วยเครื่องกล หรือเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ ถ้าได้ดำเนินการนั้นโดยเปิดเผย ให้ถือว่าเป็นการนับคะแนนโดยเปิดเผยแล้ว

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ เห็นว่าการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกของคณะกรรมการ ผู้อำนวยการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกา ภายในสามวันนับแต่วันที่มีการออกคำสั่ง และให้นำความในมาตรา ๒๓ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภากลุ่มใดมีไม่ครบจำนวน ไม่ว่าจะเพราะเหตุตำแหน่งว่างลง หรือด้วยเหตุอื่นใดอันมิใช่เพราะเหตุถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา ให้ประธานวุฒิสภาประกาศในราชกิจจานุเบกษาเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามลำดับ และให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่ ในระหว่างที่บุคคลดังกล่าวยังมีได้เข้ารับตำแหน่ง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

หากมีกรณีที่ต้องเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มใดขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามวรรคหนึ่ง แต่ไม่มีบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้นเหลืออยู่ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่าจะเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองในกลุ่มอื่นใดที่ยังมีผู้อยู่ในบัญชีสำรองเหลืออยู่ แล้วดำเนินการเลื่อนบุคคลนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคหนึ่ง การจับสลากดังกล่าวให้มีผลเฉพาะการแต่งตั้งเลื่อนครั้งนั้น

ในกรณีที่ทุกกลุ่มไม่มีรายชื่อบุคคลในบัญชีสำรองเหลืออยู่สำหรับการเลื่อนบุคคลขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคสอง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่ แต่ในกรณีที่มีสมาชิกวุฒิสภาเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดและอายุของวุฒิสภาเหลืออยู่เกินหนึ่งปี ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่วุฒิสภามีสมาชิกเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้ได้รับเลือกดังกล่าวอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่

มาตรา ๔๖ ให้คณะกรรมการสั่งลรายชื่อของบุคคลออกจากบัญชีสำรองเมื่อ

- (๑) ตาย
  - (๒) ลาออก
  - (๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔
  - (๔) มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในบัญชีสำรองกลุ่มใดกระทำการใดหรือรู้เห็นเป็นใจด้วยการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม
  - (๕) ศาลฎีกามีคำพิพากษาตามมาตรา ๖๒ วรรคสาม
- คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ถือว่าบัญชีสำรองมีเพียงเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๔๗ ในกรณีตามมาตรา ๔๖ (๔) และในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในบัญชีสำรองผู้ใดลาออกโดยเจตนาเพื่อให้บุคคลในลำดับถัดลงไปได้รับเลื่อนขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในลำดับถัดไปหรือบุคคลอื่นใดได้ให้ หรือสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่สมาชิกวุฒิสภาหรือบุคคลในบัญชีสำรองเพื่อลาออก ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๔๘ ทิบัตร์และบัตรลงคะแนน ให้มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนด ในการกำหนดเกี่ยวกับทิบัตร์ต้องกำหนดให้สามารถใช้ทิบัตร์เดิมได้ด้วย

มาตรา ๔๙ วิธีการลงคะแนน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๐ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดใช้บัตรอื่นอันมิใช่บัตรลงคะแนน ตามมาตรา ๔๘ ลงคะแนนเลือก

มาตรา ๕๑ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดนำบัตรลงคะแนนออกไปจากสถานที่เลือก

มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้ผู้ใดจงใจทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตโดยวิธีใดไว้ที่บัตรลงคะแนน

มาตรา ๕๓ ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรลงคะแนนใส่ลงในหีบบัตรลงคะแนนโดยไม่มีอำนาจ โดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตน เพื่อเลือกโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรลงคะแนนเพิ่มขึ้นจากความจริง

มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพ บัตรลงคะแนนที่ตนได้ลงคะแนนแล้ว

มาตรา ๕๕ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกนำบัตรลงคะแนนที่เลือกแล้วแสดงต่อผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าตนเลือกหรือไม่เลือกผู้ใด

มาตรา ๕๖ บัตรลงคะแนนดังต่อไปนี้ ให้ถือเป็นบัตรเสียและมีให้นับเป็นคะแนน

- (๑) บัตรปลอม
- (๒) บัตรที่มีการทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตหรือเขียนข้อความใด ๆ ลงในบัตรลงคะแนนนอกจากเครื่องหมายในการลงคะแนน เว้นแต่เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก
- (๓) บัตรที่มีได้ทำเครื่องหมายลงคะแนน
- (๔) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใด
- (๕) บัตรที่ลงคะแนนให้ผู้ที่ไม่ใช่ผู้มีสิทธิได้รับเลือก
- (๖) **บัตรที่ลงคะแนนไว้ที่ตนเองในกรณีที่ได้รับลงคะแนนไว้ที่ตนเอง**
- (๗) **บัตรที่ลงคะแนนไว้บุคคลในครอบครัวเดียวกันในกรณีที่ได้รับลงคะแนนไว้บุคคลในครอบครัวเดียวกัน**
- (๘) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลเกินจำนวนที่กำหนด
- (๙) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนน
- (๑๐) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนดว่าเป็นบัตรเสีย

มาตรา ๕๗ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเลือกให้แก่ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือก ซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือก ให้ผู้อำนวยการเลือกจัดให้มีการอำนวยความสะดวกในการเลือกของคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือกไว้เป็นพิเศษตามที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๔

การควบคุมการเลือกให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

มาตรา ๕๘ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายกระทำการใด ๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร

การใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายตามวรรคหนึ่ง มิให้หมายความรวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติที่พึงต้องปฏิบัติในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น หรือการแนะนำหรือช่วยเหลือในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกของผู้สมัคร โดยมีได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ แม้ว่ากระทำการจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใด

ในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการหรือกรรมการที่พบเห็น มีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติหรือระงับการกระทำใดที่เห็นว่าอาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใด

ในกรณีตามวรรคสาม ให้คณะกรรมการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น สั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติการณ์อันอาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใดพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราว หรือสั่งให้ประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอ ในเขตหรือนอกเขตจังหวัดหรืออำเภอ หรือห้ามเข้าเขตจังหวัดหรืออำเภอใดก็ได้

มาตรา ๕๙ ก่อนประกาศผลการเลือก หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือก และสั่งให้ดำเนินการเลือกใหม่ หรือนับคะแนนใหม่

การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่งให้กรรมการแต่ละคนซึ่งพบเห็นการกระทำความผิดในเขตอำเภอหรือจังหวัดใด ให้มีอำนาจกระทำได้สำหรับการเลือกในเขตอำเภอหรือจังหวัดนั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ผู้ตรวจการเลือกตั้งและผู้อำนวยความสะดวกการเลือกผู้ใดพบเห็นการกระทำตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่รายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบโดยพลัน

มาตรา ๖๐ ก่อนประกาศผลการเลือก ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการใด หรือรู้เห็นกับการกระทำใดของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี คำสั่งของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๖๑ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใดให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่ง

มาตรา ๖๒ เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แล้ว ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาแล้ว ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลฎีกาจะพิพากษาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิด เมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิดให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาผู้นั้นสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ยุติปฏิบัติหน้าที่

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งอยู่ในบัญชีสำรองด้วย และเมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิด ให้คณะกรรมการส่งลบบรายชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีสำรอง และให้นำความในมาตรา ๕๖ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖๓ เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แล้ว หากความปรากฏต่อคณะกรรมการว่าสมาชิกวุฒิสภาผู้ใดขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า

หมวด ๕ การคัดค้าน

มาตรา ๖๔ ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัด หรือระดับประเทศมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านว่าการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ ที่ตนสมัครหรือมีสิทธิเลือก แล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต่อคณะกรรมการภายในสามวันนับแต่วันเลือกในระดับนั้น ๆ และให้คณะกรรมการวินิจฉัยโดยเร็ว หากเห็นว่าสมัครผู้มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการสั่งยกคำร้อง และให้การเลือกดำเนินการต่อไป ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า การเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการดำเนินการตามมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

หมวด ๖
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๕ ในการสืบสวนหรือไต่สวน หากปรากฏว่าการให้ข้อมูล การชี้เบาะแส หรือคำให้การของบุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ร้ายไฉนจะเป็นประโยชน์ในการพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้กระทำความผิด คนอื่นที่เป็นตัวการสำคัญ และสามารถที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยการกระทำความผิด ของผู้กระทำความผิดนั้น คณะกรรมการจะกันบุคคลนั้นไว้เป็นพยานโดยไม่คำนึงคดีก็ได้

เมื่อคณะกรรมการมีมติไม่ดำเนินคดีกับบุคคลใดแล้ว ให้สิทธิในการดำเนินคดีอาญา เป็นอันระงับไป เว้นแต่ปรากฏในภายหลังว่าผู้ถูกกันไว้เป็นพยานได้ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือไม่ไปเบิกความ หรือไปเบิกความแต่ไม่เป็นไปตามที่ให้การหรือให้ถ้อยคำไว้ ให้การกันบุคคลไว้เป็นพยานนั้นสิ้นสุดลง และคณะกรรมการอาจดำเนินการตามกฎหมายกับบุคคลนั้นต่อไปได้

มาตรการในการกันบุคคลไว้เป็นพยานตามวรรคหนึ่ง และการเพิกถอนการกันไว้เป็นพยาน ตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๖๖ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ศาลสั่ง เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้การเพิกถอน สิทธิดังกล่าวมีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลานับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา เว้นแต่ ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๖๗ ผู้ใดสมัครเข้ารับเลือกมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือมากกว่าหนึ่งอำเภอ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน สองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๖๘ กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๗๐ ผู้สมัครผู้ใดไม่ปฏิบัติตามวิธีการหรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

บุคคลใดซึ่งมิใช่ผู้สมัครช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัวโดยไม่ปฏิบัติตามวิธีการ หรือเงื่อนไขตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง

มาตรา ๗๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง หรือขัดขืนไม่ยอมออกจากสถานที่เลือกตามมาตรา ๓๗ วรรคสองมาตรา ๔๐ (๖/๑) มาตรา ๔๑ (๖/๑) หรือมาตรา ๔๒ (๓/๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นไปเพื่อก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นในสถานที่เลือก ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๗๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๗๓ ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๔ ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกไม่ว่าเพราะเหตุใด ได้สมัครรับเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ซึ่งได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้นั้นคืนเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่ได้รับมาเนื่องจากการดำรงตำแหน่งดังกล่าวให้แก่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาด้วย

มาตรา ๗๕ ผู้ใดรับรองหรือเป็นพยานซึ่งลงลายมือชื่อรับรองเอกสารหรือหลักฐานที่ใช้ประกอบการสมัครเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๗๖ กรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ใดกระทำการโดยวิธีใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือให้ผู้สมัครผู้ใดได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือทำให้ผู้สมัครผู้ใดไม่ได้รับเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

ผู้สมัครใดยินยอมให้กรรมการบริหารหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ช่วยเหลือเพื่อให้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๗๗ ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้เพื่อจงใจให้ผู้อื่นสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือถอนการสมัคร หรือกระทำการใด ๆ อันไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือก หรือเพื่อจงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

(๑) จัด ทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(๒) ทำการแนะนำตัวด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(๓) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(๔) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจงใจให้บุคคลอื่นเข้าใจผิดในคุณสมบัติ ความรู้ความสามารถ หรือชื่อเสียงเกียรติคุณของผู้สมัครใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ความผิดตาม (๑) ให้ถือเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และให้คณะกรรมการมีอำนาจส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้

มาตรา ๗๘ ผู้ใดกระทำการอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการเพื่อจะกลับแก้ให้ผู้สมัครนั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๗๙ ผู้ใดเรียกรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดเพื่อลงสมัครรับเลือกหรือไม่ลงสมัครรับเลือกเพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๘๐ ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๘๑ ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อเลือกหรืองดเว้นไม่เลือกผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปี ถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอน สิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๘๒ ผู้ใดกระทำการโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย เปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนแปลง หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรลงคะแนนหรือ บัตรลงคะแนน หรือเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกที่ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกได้จัดทำ ตั้งแต่เวลาที่ได้เปิดและปิดหีบบัตรลงคะแนนที่ตั้งไว้เพื่อการเลือก หรือภายหลังที่ได้ปิด หีบบัตรลงคะแนนนั้นเพื่อรักษาไว้เมื่อการเลือกได้เสร็จสิ้นแล้ว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปี ถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้ นั้นมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๘๓ ผู้ใดไม่ได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการเก็บรักษา บัตรลงคะแนนสำหรับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา มีหรือครอบครองไว้ซึ่งบัตรลงคะแนนโดยไม่ชอบ ไม่ว่าบัตรลงคะแนนนั้นจะเป็นบัตรลงคะแนนที่สำนักงานเป็นผู้จัดทำขึ้นหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่ง เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องระวางโทษ เพิ่มขึ้นอีกกึ่งหนึ่ง และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๘๔ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดจงใจนับบัตรลงคะแนนหรือนับคะแนนให้ผิดไป จากความจริง หรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำด้วยประการใดโดยมิได้มีอำนาจกระทำโดยชอบ ด้วยกฎหมาย ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสียหรือกระทำการด้วยประการใด แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้หรืออ่านบัตรลงคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงาน การเลือกไม่ตรงความเป็นจริง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาท ถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๘๕ ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขั้นต่อใด ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือกต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้เล่นมีกำหนดสิบปี และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้จัดให้มีการเล่น

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้สมัคร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๘๖ ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครหรือสมาชิกวุฒิสภาผู้ใด และเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกใหม่ไม่ว่าจะมีคำร้องขอหรือไม่ ให้ศาลฎีกาสั่งให้ผู้นั้นรับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกครั้งที่เป็นเหตุให้ศาลฎีกามีคำสั่งเช่นนั้น จำนวนค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้ศาลฎีกาพิจารณาจากหลักฐานการใช้จ่ายที่คณะกรรมการเสนอต่อศาล

เงินที่ได้รับมาตามวรรคหนึ่งให้นำส่งเข้ากองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

มาตรา ๘๗ ผู้ใดเปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ผู้สมัครหรือผู้เลือกเกี่ยวกับการออกเสียงเลือกในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งจนถึงเวลาปิดการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๘ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ของสถานที่เลือก ให้ถือว่าผู้สมัครนั้นเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๘๙ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ นอกராชาอาณาจักรจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และการกระทำของผู้เป็นคู่กรณีด้วยกัน ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้น แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าตัวการ ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๙๐ ในวาระเริ่มแรก ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยห้าสิบคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ โดยในการสรรหาและแต่งตั้งให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาคณะหนึ่งซึ่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ และมีความเป็นกลางทางการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบสองคน มีหน้าที่ดำเนินการสรรหาบุคคลซึ่งสมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(ก) ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๑ จำนวนสองร้อยคน โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน แล้วให้จัดทำเป็นบัญชีรายชื่อเสนอต่อคณะกรรมการความสงบแห่งชาติโดยแยกตามกลุ่มที่ได้รับเลือก

(ข) ให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา คัดเลือกบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมในอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและการปฏิรูปประเทศมีจำนวนไม่เกินสี่ร้อยคน ตามวิธีการที่คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภากำหนด แล้วนำรายชื่อเสนอต่อคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จไม่ช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดตาม (ก)

(ค) ให้คณะกรรมการความสงบแห่งชาติคัดเลือกผู้ได้รับเลือกตาม (ก) จากบัญชีรายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการสรรหาตามที่กำหนดตามมาตรา ๙๑ และให้คัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) ให้ได้จำนวนหนึ่งร้อยเก้าสิบสี่คนรวมกับผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นสองร้อยห้าสิบคน และคัดเลือกรายชื่อสำรองจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) จำนวนห้าสิบคน ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๒) มิให้นำความในมาตรา ๑๔ (๒๓) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมาใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับสรรหาตาม (๑) (ข) และมีให้นำความในมาตรา ๑๔ (๑๙) มาใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง

(๓) ให้คณะกรรมการความสงบแห่งชาตินำรายชื่อบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกตาม (๑) (ค) จำนวนสองร้อยห้าสิบคนดังกล่าวขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งต่อไป และให้หัวหน้าคณะกรรมการความสงบแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

(๔) อายุของวุฒิสภานี้มีกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พระบรมราชโองการแต่งตั้ง สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาเริ่มตั้งแต่วันที่พระบรมราชโองการแต่งตั้ง ถ้ามีตำแหน่งว่างลง ให้เลื่อนรายชื่อบุคคลตามลำดับในบัญชีสำรองตาม (๑) (ค) ขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทน โดยให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ สำหรับสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งเมื่อพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในขณะได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาด้วย และให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งแทน ให้สมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนตำแหน่งที่ว่าง อยู่ในตำแหน่งเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่

(๕) ในระหว่างที่ยังไม่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งบุคคลในบัญชีสำรองขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่างตาม (๔) หรือเป็นกรณีที่ไม่มีรายชื่อบุคคลเหลืออยู่ในบัญชีสำรองหรือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งที่เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

(๖) เมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลงตาม (๔) ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๔๑ ในการดำเนินการเลือกบุคคลเพื่อเสนอชื่อต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา ๔๐ (ก) ให้ดำเนินการตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ เว้นแต่กรณีมาตรา ๔๒ วรรคสอง โดยให้คณะกรรมการแจ้งรายชื่อผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบซอมแต่แต่ละกลุ่มสิบสามเป็นผู้ได้รับเลือกจากกลุ่มนั้น ๆ และให้กลุ่มที่มีผู้สมัครมากที่สุดเรียงตามลำดับได้รับจำนวนผู้ได้รับเลือกเพิ่มขึ้นอีกกลุ่มละหนึ่งคน จนกว่าจะมีจำนวนผู้ได้รับเลือกครบสองร้อยคน เป็นผู้ได้รับเลือกเพื่อส่งรายชื่อให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติพิจารณาคัดเลือกให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาต่อไป

ในการคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกบุคคลจากแต่ละกลุ่มอย่างน้อยกลุ่มละหนึ่งคนให้ได้จำนวนห้าสิบคนเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา และคัดเลือกรายชื่อจำนวนห้าสิบคนจากบุคคลในแต่ละกลุ่ม ๆ ละไม่น้อยกว่าสองคนเป็นบัญชีสำรอง

ไว้สี่หมื่นคนคืนเงินค้ำชวรมณีนยมคตวรรษครไมให้แต่ผู้ได้รับเลือกคตวรรษครหนึ่งโดยไว้ห้าควมในมคตวรรษ ๓๗ นวใช้นั้งคับด้วยโดยอนุโสม

มาตรา ๔๒ ในการคัดเลือกบุคคลจากบัญชีสำรองเพื่อแทนตำแหน่งที่ว่างตามมาตรา ๔๐ (๔) และตามมาตรา ๔๑ ให้นำความในมาตรา ๔๕ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

.....

.....

สรุปผลการดำเนินงาน
การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ...
ของ
คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการการวิสามัญ ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณา จำนวน ๑๒ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ วันศุกร์ที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๐	ครั้งที่ ๒ วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๐
ครั้งที่ ๓ วันศุกร์ที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐	ครั้งที่ ๔ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๐
ครั้งที่ ๕ วันศุกร์ที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐	ครั้งที่ ๖ วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๐
ครั้งที่ ๗ วันศุกร์ที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐	ครั้งที่ ๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๑
ครั้งที่ ๙ วันศุกร์ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๑	ครั้งที่ ๑๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๑
ครั้งที่ ๑๑ วันศุกร์ที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๑	ครั้งที่ ๑๒ วันอังคารที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๑

*****

คณะผู้รับผิดชอบ

ในการจัดทำรายงานของคณะกรรมการการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

นายดิเรก จันทร์อินทร์ ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

ฝ่ายเลขานุการ : กลุ่มงานคณะกรรมการการวิสามัญ ๓

นางสาวสุพร นิลทัฬห	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการวิสามัญ ๓
นางสาวสรญา โสภะเจริญวงศ์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ
นางธัญญา ศรีสุพรรณ	นิติกรชำนาญการพิเศษ
นางสาวธมนวรรณ จิตสงค์	นิติกรปฏิบัติการ
นางสาวพัชรี ทองอ่อน	วิทยากรชำนาญการ
นางสาวอุษา หาสุข	วิทยากรปฏิบัติการ
นางสาวธนพร จิตต์อารีย์	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาววาสนา สุนทรพิพิธ	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

ฝ่ายเอกสารอ้างอิง

นางปิยมาภรณ์ ทองปุย	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
นายสุพัฒน์ โพธิ์เงิน	นิติกรชำนาญการ
นายนวรรตพล นิติวชิรภานนท์	นิติกรปฏิบัติการ
นางสาวมาณิกา จันทาโก	วิทยากรชำนาญการ
นางสาวณัฐรดา นาโควงศ์	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ สำนักกรรมการ ๒ โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๙๕ - ๕ โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๙๕

หน้าว่าง

รายงาน
ของ
คณะกรรมการการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกรรมการ ๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

หน้าว่าง

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ที่ สว (สนช)กมธ ๒ ๐๐๑๐/ (ร ๗) **วันที่** ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง รายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตามที่ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญชั้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบด้วย

๑. ศาสตราจารย์ชาติชาย ณ เชียงใหม่
๒. รองศาสตราจารย์ทวีศักดิ์ สุทกวาทิน
๓. พลเรือเอก ธรรม ชจิตสุวรรณ
๔. นายปกรณ์ นิลประพันธ์
๕. นายศุภชัย สมเจริญ
๖. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์
๗. นายสมชาย แสวงการ
๘. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์
๙. นายอัชพร จารุจินดา
๑๐. ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต
๑๑. พลเอก อู๊ด เบื้องบน

บัดนี้ ...

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวเสร็จแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อได้โปรดนำเสนอต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้ความเห็นชอบต่อไป

(ลงชื่อ) สมคิด เลิศไพฑูรย์
(ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์)
ประธานคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวสรญา โสภะเจริญวงศ์)
ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สำนักกรรมการ ๒
ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๙๔ - ๕
โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๙๕

สรญา พิมพ์
สุพร/ธัญญา ทาน ๑
อุษา/พัชรี ทาน ๒

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตามที่ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยกำหนดให้คณะกรรมการวิสามัญเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้วต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเพื่อความเห็นชอบ นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวเสร็จแล้วปรากฏผล ดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติเลือกตำแหน่งต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑ ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์	เป็นประธานคณะกรรมการวิสามัญ
๑.๒ พลเอก อู๊ด เบื้องบน	เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญ
๑.๓ นายสมชาย แสวงการ	เป็นเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
๑.๔ พลเรือเอก ธราธร ขจิตสุวรรณ	เป็นโฆษกคณะกรรมการวิสามัญ
๑.๕ นายศุภชัย สมเจริญ	เป็นกรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา
๑.๖ นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	เป็นกรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา

๒. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติแต่งตั้ง นางสาวสรณา โสภางเจริญวงศ์ สำนักกรรมการ ๒ ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๘๖ วรรคสาม

๓. ประเด็นความเห็น

๓.๑ ความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ตามที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๕๗๕ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้แล้ว ได้ส่งความเห็นมายังประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามหนังสือของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ด่วนที่สุด ที่ ลต ๐๐๑๓/๘๔๖ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ โดยมีประเด็นที่เห็นว่าไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่ง “เมื่อมีการดำเนินการตามมาตรา ๒๒๕ หรือภายหลังการประกาศผลการเลือกตั้งหรือการเลือกแล้ว มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกผู้ใดกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น”

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง “เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๔ วรรคสอง แล้ว ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น”

เมื่อพิจารณาตามบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่ง กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกซึ่งกระทำการทุจริตในการเลือก หรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น แต่ความในมาตรา ๖๔ แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น เพียงประการเดียว ไม่ได้ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นได้ด้วย ดังนั้น มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... จึงไม่ตรงตามเจตนารมณ์มาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๓.๒ ความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ตามที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๕๗๖ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้แล้ว ได้ส่งความเห็นมายังประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามหนังสือของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ด่วนที่สุด ที่ (รธน) ๐๓๓/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ โดยมีประเด็นที่เห็นว่าไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนี้

๓.๒.๑ ประเด็นการเปลี่ยนแปลงจำนวนกลุ่มการสมัครจาก ๒๐ กลุ่ม เหลือเพียง ๑๐ กลุ่ม (มาตรา ๑๑)

การกำหนดให้มีวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน แตกต่างจากวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่าน ๆ มา โดยมีได้มีเจตนารมณ์ให้เป็นสภาที่เลี้ยงหรือสภาตรวจสอบที่ต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ หากแต่มีเจตนารมณ์ให้เป็นสภาที่ประชาชนจากทุกภาคส่วนของสังคม (All walks of life) เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองได้อย่างแท้จริง โดยประชาชนซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด สามารถสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนิติบัญญัติได้ “โดยตรงและอย่างกว้างขวาง” เพื่อให้การตรากฎหมายเป็นไปโดยรอบคอบรอบด้านมากยิ่งขึ้นตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรากฎหมาย ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้มีการอธิบายเหตุผลของ

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต่อสาธารณชนไปแล้วตั้งแต่ก่อนที่จะมีการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ ด้วยเหตุผลดังกล่าว มาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจึงบัญญัติว่า “วุฒิสภา ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคน ซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของ สังคม ...” และเมื่อเป็นเช่นนี้ การแบ่งกลุ่ม จำนวนกลุ่ม และคุณสมบัติของบุคคลในแต่ละกลุ่มจึงเป็น หลักประกันอันสำคัญว่าประชาชนจากทุกภาคส่วนของสังคมสามารถเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางได้อย่าง แท้จริง ความในมาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง ตอนท้าย จึงกำหนดชัดเจนว่าการแบ่งกลุ่มนั้น “...ต้องแบ่งในลักษณะ ที่ทำให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือกทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้” อย่างเหมาะสม

แม้รัฐธรรมนูญจะมีได้กำหนดวิธีการแบ่งกลุ่ม จำนวนกลุ่ม และคุณสมบัติของบุคคล ในแต่ละกลุ่มไว้โดยให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา แต่การกำหนดเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญ ต้องพิจารณาโดยละเอียดรอบคอบและรับฟังความคิดเห็นของ ประชาชนประกอบด้วย ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ชี้แจงว่า ในชั้นการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้นำข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติเกี่ยวกับกลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมมาประกอบการพิจารณากำหนดจำนวนกลุ่มและคุณสมบัติของบุคคลในแต่ละกลุ่ม และได้รับฟังความคิดเห็นของประชาชนเป็นการทั่วไปไปแล้ว โดยประชาชนส่วนใหญ่เสนอให้มีการ แบ่งออกเป็น ๒๐ กลุ่ม เพื่อเป็นหลักประกันว่าวุฒิสภาจะเป็นสภาที่ประกอบด้วยประชาชนจากทุกภาคส่วน ของสังคมอย่างแท้จริง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จึงได้เสนอแนวคิดการแบ่งออกเป็น ๒๐ กลุ่ม ให้ประชาชนทราบตั้งแต่ก่อนที่จะมีการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ในชั้นที่มีการจัดทำ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงได้นำข้อเสนอการแบ่งกลุ่มออกเป็น ๒๐ กลุ่มตามที่ได้รับความคิดเห็นชอบในการออกเสียงประชามติเป็นหลัก ทั้งนี้ การแบ่งกลุ่มตามร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้เสนอต่อ สภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณานั้น หากพิจารณาโดยละเอียดจะเห็นได้ว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ มิได้แบ่งโดยใช้กลุ่มอาชีพแต่ประการเดียว เพราะยังมีกลุ่มผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๑๐๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วย

ดังนั้น การที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติให้ลดจำนวนกลุ่มลงเหลือเพียง ๑๐ กลุ่ม โดยการยุบรวมกลุ่ม จึงเป็นการลดทอนหลักประกันว่าวุฒิสภาจะเป็นสภาที่ประกอบด้วยประชาชน จากทุกภาคส่วนของสังคมอย่างแท้จริง เพราะมีความเป็นไปได้สูงมากที่จะทำให้กลุ่มเดิมที่ถูกยุบรวมเข้ากับ กลุ่มอื่นจะได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาลดน้อยลงหรือไม่ได้รับเลือกเลย เช่น การยุบกลุ่มสตรี ไปรวมกับ กลุ่มผู้สูงอายุ (ซึ่งประกอบด้วยผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน) และกลุ่มประชาสังคม (ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มประชาสังคม องค์กรสาธารณประโยชน์ หรือ อื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน) จากเดิมที่สามกลุ่มนี้มีหลักประกันชัดเจนว่าจะมีผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา กลุ่มละ ๑๐ คน รวมเป็น ๓๐ คน แต่เมื่อนำมายุบรวมกันเป็นกลุ่มเดียวกัน ตัวแทนจากกลุ่มเหล่านี้จะลดลง เหลือกลุ่มละ ๒๐ คน เท่านั้น อันจะส่งผลให้บางกลุ่มที่นำมารวมเข้ากันนั้นอาจไม่มีผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาเลย เพราะมีความหลากหลายมากภายในกลุ่ม กับไม่มีหลักประกันว่าการเลือกกันเองภายในแต่ละกลุ่มนั้น ผู้สมัครจะได้รับเลือกในลักษณะเฉลี่ยกันอย่างไร้ที่ติ กรณีเช่นนี้จึงไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๑๐๗

ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่มุ่งหมายให้วุฒิสภามีองค์ประกอบจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมอย่างแท้จริง ทั้งยังไม่ตรงกับจำนวนกลุ่มที่ประชาชนได้รับทราบมาตั้งแต่ก่อนที่จะมีการออกเสียงประชามติอีกด้วย

๓.๒.๒ ประเด็นการแบ่งผู้สมัครในแต่ละกลุ่มออกเป็น ๒ ประเภท และการให้ผู้สมัครในแต่ละประเภทเลือกกันเอง (มาตรา ๑๓)

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๑๐๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติชัดเจนว่าวุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจาก “ การเลือกกันเอง ” ของบุคคลในแต่ละกลุ่มซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม ดังนั้น การเลือกตั้งกล่าวจึงมุ่งหมายให้เป็นการเลือกในระหว่างผู้สมัครด้วยกันเองอย่างเท่าเทียมกันโดยมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขอย่างเดียวกัน ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้เสนอแนวคิดในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาดังกล่าวให้ประชาชนทราบจนเป็นที่รับรู้ทั่วไปตั้งแต่ก่อนที่จะมีการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญแล้ว

อย่างไรก็ดี ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ที่ผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กำหนดให้มีการแบ่งผู้สมัครในแต่ละกลุ่มออกเป็นสองประเภท คือ ประเภทที่สมัครโดยอิสระ กับประเภทที่สมัครโดยต้องได้รับการเสนอชื่อจากองค์กรตามที่กำหนด และให้ผู้สมัครในแต่ละประเภทเลือกกันเองเท่านั้น เลือกข้ามประเภทมิได้แม้จะอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของการเลือกกันเองตามมาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งยังเป็นผลให้เกิดการแบ่งสมาชิกวุฒิสภาออกเป็นสองประเภทอีกด้วย ทั้งที่มาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมิได้มุ่งหมายเช่นนั้น เพราะหากรัฐธรรมนูญมีความมุ่งหมายดังกล่าว ก็คงบัญญัติเกี่ยวกับการแบ่งประเภทของสมาชิกวุฒิสภา และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาแต่ละประเภท ไว้ในรัฐธรรมนูญตั้งแต่แรกในทำนองเดียวกับที่เคยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา

นอกจากนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่า การให้ม็องครเป็นผู้เสนอหรือรับรองผู้สมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภานั้น ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญอย่างแท้จริง เพราะมาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดว่าประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือกทุกคนสามารถสมัครรับเลือกในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้อย่างเสรี จึงไม่จำเป็นต้องได้รับการเสนอชื่อหรือรับรองหรือผ่านการคัดกรองจากองค์กรใด ๆ ก่อน การคัดกรองผู้สมัครหากจะมีขึ้นนั้น มาตรา ๑๐๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติไว้ชัดเจนว่าให้กระทำด้วยวิธีการที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองกันเอง มิใช่ให้ผู้อื่นหรือให้องค์กรใดมาคัดกรอง กรณีจึงเป็นการคัดกรองภายหลังจากที่ได้มีการสมัครเข้ารับเลือกแล้ว มิใช่ก่อนการสมัครเข้ารับเลือก อีกทั้งการคัดกรองดังกล่าวต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้การเลือกเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมด้วย

๓.๒.๓ ประเด็นยกเลิกการเลือกไขว้ (มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๔)

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า หลักการอันเป็นสาระสำคัญในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาคือการกำหนดมาตรการเพื่อให้การเลือกกันเอง “ เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ” อย่างไรก็ดี โดยตระหนักว่าการเลือกกันเองของผู้สมัครในแต่ละกลุ่มอาจมีการสมยอมกันในการเลือกโดยไม่สุจริตขึ้นได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีมาตรการที่เหมาะสม เพื่อลดความเป็นไปได้ในการสมยอมกันในการเลือกตั้งดังกล่าว ดังนั้น รัฐธรรมนูญจึงมีบทบัญญัติไว้ชัดเจนว่า “ ...เพื่อประโยชน์ในการ

ดำเนินการให้การเลือกตั้งกล่าวเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จะกำหนดมิให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน หรือจะกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้” และได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับมาตรการที่ห้ามมิให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน หรือที่เข้าใจกันทั่วไปว่า “การเลือกไขว้” ในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ประชาชนทราบจนเป็นที่รับรู้ทั่วไปตั้งแต่ก่อนที่จะมีการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญแล้ว คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าการกำหนดมาตรการเลือกไขว้ในการเลือกกันเอง จะทำให้ความเป็นไปได้ในการสมยอมกันในการเลือกทำได้ยากขึ้น อันจะทำให้การเลือกเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมสมดังเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและสอดคล้องกับความประสงค์ของประชาชนที่ต้องการให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม โดยมาตรการนี้กำหนดว่าในการเลือกแต่ละระดับ เมื่อมีการเลือกกันเองในกลุ่มเป็นเบื้องต้นแล้ว ให้แบ่งกลุ่มต่าง ๆ ออกเป็นสี่สาย และให้มีการจับสลากว่ากลุ่มใดอยู่ในสายใด และให้มีการเลือกไขว้ โดยให้ผู้ได้รับเลือกขึ้นต้นในแต่ละกลุ่มเลือกผู้ได้รับเลือกขึ้นต้นจากกลุ่มซึ่งอยู่ในสายเดียวกัน และได้มีการหารือกับผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความเห็นตรงกันว่ามาตรการการเลือกไขว้ดังกล่าว จะทำให้การสมยอมกันในการเลือกทำได้ยากขึ้น ทั้งสามารถปฏิบัติได้โดยไม่มีข้อขัดข้อง ดังนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงเห็นว่ามาตรการการเลือกไขว้ออกโดยไม่มีมาตรการที่เท่าเทียมหรือเข้มข้นกว่าในการลดความเป็นไปได้ในการสมยอมกันในการเลือกมาแทน เป็นการเพิ่มความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดการสมยอมกันโดยไม่สุจริตในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่มุ่งหมายให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

๔. การพิจารณาและมติ

ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาความเห็นในประเด็นต่างๆ ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามหนังสือของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ค่วนที่ สด ๐๐๑๓/๘๔๖ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ที่ได้เสนอมายังประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งมี ๑ ประเด็น และประเด็นต่าง ๆ ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ตามหนังสือของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ค่วนที่ สด (รธ) ๐๓๓/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ที่ได้เสนอมายังประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งมี ๓ ประเด็น โดยที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้ให้แต่ละฝ่ายแสดงความคิดเห็น โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๔.๑ การพิจารณาและลงมติในความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ที่เพียงประการเดียว ไม่ได้ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้ที่ได้ด้วย ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่ง หรือไม่

๔.๑.๑ เหตุผลประกอบความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “เมื่อมีการดำเนินการตามมาตรา ๒๒๕ หรือภายหลังการประกาศผลการเลือกตั้งหรือการเลือกแล้ว มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกผู้ใดกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่ง

เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น” ซึ่งเป็นการกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งกระทำการทุจริตในการเลือก หรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น แต่ความในมาตรา ๖๔ แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นเพียงประการเดียว ไม่ได้ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นได้ด้วย จึงถือว่าไม่ตรงตามเจตนารมณ์มาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นการกำหนดไว้ไม่ครบถ้วนเช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าว เนื่องจากข้อเท็จจริงของการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายบางกรณีอาจเข้าข่ายการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งก็ได้ จึงควรกำหนดไว้ให้ชัดเจนในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... และให้เป็นไปตามดุลพินิจของศาลในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยต่อไป

ทั้งนี้ กรณีความเห็นของผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ให้เพิ่มความตอนท้ายของมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง เป็นดังนี้

มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง “เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๔ วรรคสอง แล้ว ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น ตามความร้ายแรงของการกระทำตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด”

กรณีดังกล่าว เห็นควรเพิ่มความในมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง เฉพาะบทลงโทษการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเท่านั้น ส่วนความในตอนท้าย กล่าวคือ “ตามความร้ายแรงของการกระทำตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด” เห็นว่าไม่ควรกำหนดไว้ เนื่องจากข้อเท็จจริงของการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายนั้นมีความซับซ้อน ซึ่งอาจจะมิได้ขึ้นอยู่กับความร้ายแรงของการกระทำเท่านั้น และจะต้องพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป

ดังนั้น จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งกระทำการทุจริตในการเลือก หรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่นไว้ด้วย

๔.๑.๒ ความเห็นของผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่ง ไม่ได้เป็นการกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งกระทำการทุจริตในการเลือก หรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น เป็นเหตุให้ต้องเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นทั้งสองกรณี ประกอบกับ มาตรา ๒๒๖ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดบทลงโทษไว้ว่า “ในกรณีที่ศาลฎีกาพิพากษาว่าบุคคลตามวรรคหนึ่งกระทำความผิดตามที่ถูกร้อง ให้ศาลฎีกาสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลาสิบปี ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา” จึงหมายความว่า ศาลย่อมใช้ดุลพินิจพิพากษาลงโทษอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น ทั้งนี้ หากคณะกรรมการการเลือกตั้ง เห็นควรเพิ่มความในมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น เท่านั้น กรณีดังกล่าว

ถือเป็นการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง อย่างไรก็ดีตาม หากจะกำหนดตามความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวข้างต้น จึงควรกำหนดให้ชัดเจนไว้ในบทบัญญัติดังกล่าวว่า กรณีการกระทำใดเป็นเหตุให้มีการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งพิจารณาตามความร้ายแรงของการกระทำ โดยกำหนดให้ออกเป็นกฎหมายลำดับรอง ดังนี้

มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง “เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๔ วรรคสอง แล้ว ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น ตามความร้ายแรงของการกระทำตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด”

ทั้งนี้ การกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกหลักเกณฑ์ดังกล่าว จะถือเป็นแนวทางปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อป้องกันปัญหาการใช้ดุลพินิจรวมถึงการฟ้องร้องคดีที่อาจเกิดขึ้นในทางปฏิบัติได้

๔.๑.๓ ความเห็นของผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่ง กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกซึ่งกระทำการทุจริตในการเลือก หรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ซึ่งถือว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดรับรองทั้งสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือก แต่ความในมาตรา ๖๔ แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น เพียงประการเดียว ซึ่งเป็นการกำหนดเฉพาะการเพิกถอนสิทธิสมัครเลือกตั้งของผู้สมัครเท่านั้น ทั้งนี้ ข้อเท็จจริงของการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายในแต่ละกรณีอาจมีความแตกต่างกัน การพิจารณากำหนดโทษย่อมเป็นไปตามความหนักเบาในข้อเท็จจริงของการกระทำนั้น ดังนั้น จึงเห็นควรกำหนดไว้ให้ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่ง

มติที่ประชุม

ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติในประเด็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นเพียงประการเดียว ไม่ได้ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นได้ด้วย โดยองค์ประชุม จำนวน ๙ คน (ลาประชุม จำนวน ๒ คน) ปรากฏผลดังนี้

- ให้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง เป็นดังนี้

มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง “เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๔ วรรคสอง แล้ว ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น”

ด้วยคะแนนเสียงเห็นชอบ ๙ เสียง

๔.๒ การพิจารณาและลงมติในความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๔.๒.๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๑๑ ประเด็น การเปลี่ยนแปลงจำนวนกลุ่มการสมัครจาก ๒๐ กลุ่ม เหลือเพียง ๑๐ กลุ่ม ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๗ หรือไม่

๔.๒.๑.๑ เหตุผลประกอบความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

เจตนารมณ์ของการให้มีวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้ มุ่งหมายให้เป็นสภาที่ประชาชนทุกภาคส่วนที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามสามารถสมัครเข้ารับเลือก ได้อย่างกว้างขวาง เพื่อคัดเลือกบุคคลซึ่งมีความรู้ และประสบการณ์ที่หลากหลาย ได้มีโอกาสเข้ามาสมัคร เข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งในชั้นการพิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ได้มีการศึกษาข้อมูลทางวิชาการและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งปรากฏว่ามีข้อเสนอให้มีการจัดกลุ่ม การสมัคร มากถึง ๓๐ - ๔๐ กลุ่ม แต่อาจก่อให้เกิดความยุ่งยากในกระบวนการเลือกได้ คณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ จึงได้จัดประชุม สัมมนา และจัดทำแบบสำรวจความเห็น จนได้ข้อสรุปกำหนดให้เหลือ เพียงจำนวน ๒๐ กลุ่ม และได้ชี้แจงให้ประชาชนทราบตั้งแต่ในชั้นการลงคะแนนเสียงประชามติจนเป็นที่รับรู้ ทั่วไปแล้ว การที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลดจำนวนกลุ่มลงเหลือ ๑๐ กลุ่ม โดยการยุบรวมกลุ่ม จึงไม่สอดคล้อง กับสิ่งที่ประชาชนได้รับทราบแล้ว ทั้งยังเป็นการลดทอนหลักประกันว่าวุฒิสภาจะเป็นสภาที่ประกอบด้วย ประชาชนทุกภาคส่วนของสังคมดังกล่าวข้างต้น อีกทั้งเป็นการลดการกระจายกลุ่มอาชีพ ซึ่งหากกำหนดเป็น จำนวน ๒๐ กลุ่ม ผู้สมัครกลุ่มต่าง ๆ ย่อมได้รับโอกาสในการได้รับคัดเลือกที่สูงกว่าการกำหนดเหลือเพียง จำนวน ๑๐ กลุ่ม ที่ไม่มีหลักประกันใดที่ผู้สมัครจะได้รับเลือกเพราะมีความหลากหลายมากภายในกลุ่ม ดังนั้น การเปิดโอกาสให้แก่ผู้สมัครจึงเป็นแนวคิดสำคัญที่จะให้ผู้สมัครทุกกลุ่มที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ หรืออาชีพที่หลากหลายของสังคม ได้มีส่วนร่วมโดยตรงและอย่างกว้างขวางในการมีโอกาส ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภา ตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้วเห็นว่า วุฒิสภาในวาระเริ่มแรกมีหน้าที่และ อำนาจแตกต่างจากหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภาตามบททั่วไป โดยเฉพาะหน้าที่และอำนาจตามมาตรา ๒๗๐ มาตรา ๒๗๑ และมาตรา ๒๗๒ ประกอบกับมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติ เกี่ยวกับวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาในวาระเริ่มแรกไว้เป็นพิเศษ ดังนั้น จึงเห็นว่าอาจกำหนดจำนวนกลุ่ม ในบทเฉพาะกาลให้แตกต่างจากบททั่วไปได้

๔.๒.๑.๒ ความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

การแบ่งกลุ่มการสมัครของผู้สมัครตามร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เสนอ ในวาระที่ ๑ รับหลักการ โดยกำหนดการแบ่งกลุ่มการสมัครเป็น ๒๐ กลุ่ม เห็นว่า มีความเหมาะสมแล้ว แต่เมื่อพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๗ วรรคสอง ที่กำหนดให้ “การแบ่งกลุ่ม จำนวนกลุ่ม และคุณสมบัติของบุคคลในแต่ละกลุ่ม การสมัครและรับสมัคร หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกันเอง การได้รับเลือก จำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่จะพึงมีจากแต่ละกลุ่ม การขึ้นบัญชีสำรอง การเลื่อนบุคคลจากบัญชี สำรองขึ้นดำรงตำแหน่งแทน และมาตรการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้การเลือกกันเองเป็นไปโดยสุจริตและ เต็มยธรรม ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ...” ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ลงมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิก

วุฒิสภา พ.ศ. .... ในวาระที่ ๓ โดยเห็นชอบกำหนดเรื่องการแบ่งกลุ่ม จำนวนกลุ่มแล้วนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้ง เห็นว่า ประเด็นดังกล่าวเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว จึงไม่ได้มีความเห็นเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๔.๒.๑.๓ ความเห็นของผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ถือเป็นเรื่องสำคัญในการกำหนดที่มาและกระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภา เนื่องจากบทบาทของสมาชิกวุฒิสภามีความสำคัญมาก เช่น ตามมาตรา ๑๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ประชุมร่วมกันเพื่อดำเนินการในเรื่องสำคัญต่าง ๆ ไม่ว่าจะเรื่องการให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงคราม หรือการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เป็นต้น และแม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ไม่ได้กำหนดให้มีอำนาจถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ออกจากตำแหน่ง แต่ก็ยังคงไว้ซึ่งหน้าที่และอำนาจเช่นเดิมหลายประการ อาทิ การให้ความเห็นชอบผู้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ การให้ความเห็นชอบกรรมการการเลือกตั้ง การให้ความเห็นชอบผู้ตรวจการแผ่นดิน การให้ความเห็นชอบกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ การให้ความเห็นชอบกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน การให้ความเห็นชอบกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือมีสิทธิเข้าชื่อขอเปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่มีการลงมติในวุฒิสภา เป็นต้น จึงเห็นได้ว่า หน้าที่และอำนาจได้มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก ที่มาของสมาชิกวุฒิสภาจึงควรต้องเป็นบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในการทำหน้าที่ดังกล่าวด้วย

เมื่อวุฒิสภายังคงมีบทบาทที่สำคัญ โดยนอกจากหน้าที่และอำนาจโดยทั่วไปแล้วยังมีหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เช่น หน้าที่และอำนาจ ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติให้เสนอและพิจารณาในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรยับยั้งไว้ในบางกรณีให้กระทำโดยที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา และการให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีการกำหนดวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาไว้เป็นพิเศษในมาตรา ๒๖๙ ซึ่งในมาตรา ๒๖๙ (๑) (ก) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๑๐๗ จำนวนสองร้อยคนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา จึงเห็นว่าอาจกำหนดที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในบททั่วไปและบทเฉพาะกาลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ให้มีความแตกต่างกันได้ เพื่อเป็นการรองรับการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาในวาระเริ่มแรก

มติที่ประชุม

ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๑๑ ประเด็นการเปลี่ยนแปลงจำนวนกลุ่มการสมัครจาก ๒๐ กลุ่ม เหลือ ๑๐ กลุ่ม โดยองค์ประชุมจำนวน ๑๑ คน ปรากฏผลดังนี้

๑. ให้แก้ไขเพิ่มเติมในบททั่วไปของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ กล่าวคือ แก้ไขเพิ่มเติมตามความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยกำหนดให้มีการแบ่งกลุ่มการสมัครเป็น ๒๐ กลุ่ม และ

๒. ให้แก้ไขเพิ่มเติมในบทเฉพาะกาลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ แก้ไขเพิ่มเติมให้เป็นไปตามที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ลงมติเห็นชอบในวาระที่ ๓ กรณีวาระเริ่มแรกของวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๙ (อายุของวุฒิสภา กำหนดห้าปีนับแต่วันที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง) โดยกำหนดให้มีการแบ่งกลุ่มการสมัครเป็น ๑๐ กลุ่ม ด้วยคะแนนเสียงเห็นชอบ ๙ เสียง และงดออกเสียง ๒ เสียง

๔.๒.๒ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓ ประเด็นการแบ่งผู้สมัครในแต่ละกลุ่มออกเป็น ๒ ประเภท และการให้ผู้สมัครในแต่ละประเภทเลือกกันเอง ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๗ หรือไม่

๔.๒.๒.๑ เหตุผลประกอบความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในระหว่างการศึกษาจัดทำร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งประเด็นเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ต้องการสมาชิกวุฒิสภาที่มาจาก การเลือกตั้งหรือจากการสรรหาแต่งตั้ง แต่ต้องการให้วุฒิสภาที่เป็นสภามาจากประชาชน และไม่มีสังกัด คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จึงมีการพิจารณาและกำหนดรูปแบบให้ผู้ซึ่งประสงค์สมัครเพื่อรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาอย่างอิสระ และอย่างกว้างขวาง โดยไม่มีสังกัดใด ดังนั้น การกำหนดที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... จึงกำหนดกลุ่มอาชีพอย่างหลากหลายและเปิดกว้างให้ผู้สมัครเข้าสมัครในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ นอกจากนี้ ได้กำหนดวิธีการป้องกันการแทรกแซงจากกลุ่มการเมือง โดยการกำหนดกระบวนการเลือกในระดับอำเภอและระดับจังหวัดให้ผู้สมัครเลือกกันเองในการลงคะแนนได้ ๒ คน รวมทั้งเลือกตนเองได้ เพื่อป้องกันการลงคะแนนให้ผู้อื่นทั้งสองเสียง และนอกจากการเลือกกันเองได้ ใช้วิธีการเลือกไขว้ โดยการจับสลากแบ่งสายเลือกกลุ่มอื่นในสายเดียวกัน ซึ่งผู้สมัครไม่อาจทราบล่วงหน้าในการเลือกผู้สมัครรายใด กรณีดังกล่าวหากมีบุคคลใดหรือองค์กรใดใช้วิธีการที่ไม่สุจริตเพื่อให้ตนเองหรือตัวแทนองค์กรใดได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา จะต้องใช้งบประมาณค่อนข้างสูง เนื่องจากต้องมีการสมัครในทุกกลุ่มและทุกอำเภอทั่วประเทศ ดังนั้น จึงเห็นควรกำหนดให้ผู้สมัครมีประเภทเดียวโดยอิสระ เพราะหากผู้สมัครมีที่มาจากองค์กร การปฏิบัติงานต่าง ๆ อาจต้องขึ้นอยู่กับความเห็นชอบขององค์กรนั้น และไม่มีความเป็นอิสระอย่างแท้จริง ทั้งนี้ แนวทางกระบวนการเลือกตั้งดังกล่าว ได้รับการตอบรับจากประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ เป็นอย่างดี รวมทั้งเป็นที่ทราบกันทั่วไปตั้งแต่ก่อนที่จะมีการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญแล้ว อีกประการหนึ่งการกำหนดให้มีสมาชิกวุฒิสภาโดยอิสระหรือโดยต้องได้รับการเสนอชื่อจากองค์กรในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เป็นการกำหนดที่ขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ เพราะมาตราดังกล่าวไม่ได้กำหนดในเรื่องดังกล่าวไว้ แต่มีเจตนารมณ์เป็นการกำหนดให้เป็นการเลือกกันเองของผู้สมัครที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามซึ่งเป็นวิชาชีพเฉพาะตัว สามารถสมัครได้อย่างเท่าเทียมกัน และภายใต้เงื่อนไขเดียวกัน โดยมิใช่ตัวแทนขององค์กรหรือตัวแทนพื้นที่จังหวัด รวมทั้งการคัดกรองผู้สมัคร หากจะมีขึ้นนั้น มาตรา ๑๐๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดไว้ชัดเจนว่าให้กระทำด้วยวิธีการที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองกันเอง มิใช่ให้ผู้อื่นหรือให้องค์กรใดมาคัดกรอง กรณีจึงเป็นการคัดกรองภายหลังจากที่ได้มีการสมัครเข้ารับเลือกแล้ว มิใช่ก่อนการสมัครเข้ารับเลือก อีกทั้งการคัดกรองดังกล่าวต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้การเลือกเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมด้วย จึงควรนำหลักการที่รัฐธรรมนูญรองรับมากำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

๔.๒.๒.๒ ความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๑๓ ประเด็นการแบ่งผู้สมัครในแต่ละกลุ่มออกเป็น ๒ ประเภท และการให้ผู้สมัครในแต่ละประเภทเลือกกันเอง ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ลงมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ในวาระที่ ๓ แล้วนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้ง เห็นว่า ประเด็นดังกล่าวเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว จึงไม่ได้มีความเห็นเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๔.๒.๒.๓ ความเห็นของผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

หลักการของผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภา แบ่งออกเป็นผู้สมัครโดยอิสระและผู้สมัครจากการเสนอชื่อโดยองค์กร ซึ่งถือว่าผู้สมัครได้มีหลายช่องทางในการเข้าสมัครเพื่อได้รับคัดเลือกจากผู้สมัครด้วยกันเอง ทั้งนี้ การสมัครโดยอิสระเพียงอย่างเดียว จะทำให้ไม่สามารถได้ตัวแทนที่แท้จริง เนื่องจากผู้สมัครที่เข้ามาสมัครเพื่อได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภามีทั้งผู้สมัครที่ประสงค์สมัครเพื่อได้รับเลือก และอาจมีผู้สมัครที่มีได้ประสงค์ได้รับเลือกแต่สมัครเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้เลือก ซึ่งกรณีผู้สมัครที่ได้รับการเสนอชื่อจากองค์กร ย่อมถือเป็นตัวแทนของกลุ่มวิชาชีพต่าง ๆ โดยในองค์กรจะมีการจัดประชุมใหญ่เพื่อคัดกรองข้อมูลของบุคคลในองค์กรสำหรับพิจารณาคัดเลือก และจะทำให้ได้ผู้สมัครที่เป็นตัวแทนขององค์กรวิชาชีพนั้น ๆ กรณีนี้จึงถือเป็นอีกช่องทางหนึ่งของผู้สมัครที่มาจาก การเสนอชื่อโดยองค์กร ส่วนผู้สมัครอื่น ๆ ในองค์กรแม้ไม่ได้เป็นตัวแทนขององค์กรนั้น ก็ไม่เป็นการตัดสิทธิการสมัครแต่อย่างใด ย่อมใช้สิทธิสมัครโดยอิสระได้ กล่าวได้ว่า เป็นการเพิ่มโอกาสให้ประชาชนในการสมัครโดยอิสระ หรือเป็นตัวแทนจากองค์กร ทั้งจากพื้นที่และกลุ่มอาชีพ จากนั้น ในกระบวนการเลือกผู้สมัครซึ่งสมัครในสองช่องทางเข้าสู่กระบวนการเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ โดยการเลือกกันเองได้โดยตรง อย่างไรก็ตาม ช่องทางของผู้สมัครโดยอิสระ ย่อมจะมีการตกลงสมยอมกันได้ทุกขั้นตอนในกระบวนการเลือก แต่ช่องทางของผู้สมัครที่มาจาก การเสนอชื่อขององค์กร อาจมีการตกลงสมยอมกันได้ แต่ก็ไม่อาจทำได้ทุกขั้นตอน เนื่องจากจะมีวิธีการหรือกระบวนการคัดเลือกตัวแทนขององค์กร และฝ่ายการเมืองอาจเข้าแทรกแซงองค์กรต่าง ๆ ได้น้อยกว่าผู้สมัครประเภทอิสระ

นอกจากนี้ ประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้อง กรณีบทเฉพาะกาล มาตรา ๒๖๙ (๑) (ค) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดว่า “ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกผู้ได้รับเลือกตาม (ก) จากบัญชีรายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้ได้จำนวนห้าสิบคน และคัดเลือกรายชื่อสำรองจำนวนห้าสิบคน โดยการคัดเลือกดังกล่าวให้คำนึงถึงบุคคลจากกลุ่มต่าง ๆ อย่างทั่วถึง ...” กรณีดังกล่าว คณะรักษาความสงบแห่งชาติจะคัดเลือกจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ได้ ๕๐ คน และคัดเลือกจากบัญชีสำรอง ๕๐ คน แต่การคัดเลือกต้องคำนึงถึงบุคคลกลุ่มต่าง ๆ อย่างทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา ๑๓ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ แม้มาตราดังกล่าวจะมีได้กำหนดให้เลือกแต่ละกลุ่มในจำนวนเท่าใด แต่การเลือกต้องคำนึงถึงบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ อย่างทั่วถึงตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ รวมถึงการเลือกเพื่อขึ้นบัญชีสำรองก็เช่นเดียวกัน

มติที่ประชุม

ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรการ ๑๓ ประเด็นการแบ่งผู้สมัครในแต่ละกลุ่มออกเป็น ๒ ประเภท โดยองค์ประชุม จำนวน ๑๑ คน ปรากฏผลดังนี้

๑. ให้แก้ไขเพิ่มเติมในบททั่วไปของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ แก้ไขเพิ่มเติมตามความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยกำหนดให้ผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาโดยอิสระประเภทเดียว และ

๒. ให้แก้ไขเพิ่มเติมในบทเฉพาะกาลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ แก้ไขเพิ่มเติมให้เป็นไปตามที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ลงมติเห็นชอบในวาระที่ ๓ กรณีวาระเริ่มแรกของวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรการ ๒๖๙ (อายุของวุฒิสภา กำหนดห้าปีนับแต่วันที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง) โดยกำหนดให้ผู้สมัครแบ่งเป็นสมัครโดยอิสระ และสมัครโดยต้องได้รับการเสนอชื่อจากองค์กร

ด้วยคะแนนเสียงเห็นชอบ ๖ เสียง และงดออกเสียง ๕ เสียง

๔.๒.๓ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรการ ๔๒ มาตรการ ๔๓ และ มาตรการ ๔๔ ประเด็นยกเลิกการเลือกไขว้ ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรการ ๑๐๗ หรือไม่

๔.๒.๓.๑ เหตุผลประกอบความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

กระบวนการเลือกเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ตามที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอ ในวาระที่ ๑ รับหลักการนั้น กระบวนการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ จะประกอบด้วยวิธีการเลือกโดยตรงและการเลือกไขว้ กล่าวคือ เมื่อมีการเลือกกันเองในกลุ่ม เป็นเบื้องต้นแล้ว ให้แบ่งกลุ่มต่าง ๆ ออกเป็นสายนี้ออกเป็นสาย และให้มีการจับสลากว่ากลุ่มใดอยู่ในสายใด และให้มีการเลือกไขว้โดยให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในแต่ละกลุ่มเลือกผู้ได้รับเลือกขั้นต้นจากกลุ่มซึ่งอยู่ในสายเดียวกัน ซึ่งการกำหนดวิธีการนี้เพื่อเป็นการป้องกันการสมยอมกัน หรือแม้ว่าผู้สมัครจะรู้จักกันและมีการสมยอมกัน แต่โอกาสที่จะเกิดขึ้นย่อมเป็นไปได้ยาก เพราะไม่อาจทราบได้ว่าเมื่อจับสลากแบ่งสายแล้วผู้สมัครจะอยู่ในสายใด จึงทำให้ไม่อาจตกลงสมยอมกันมาแต่ต้นได้ ดังนั้น จำเป็นต้องกำหนดทั้งสองวิธีการดังกล่าวผสมผสานกัน ทั้งนี้ วิธีการเลือกไขว้ซึ่งผู้สมัครอาจไม่รู้จักผู้สมัครในกลุ่มอื่นนั้น โดยหลักการต้องการให้ผู้สมัครทุกคนเข้ามาสมัครโดยอิสระและผู้สมัครทุกคนพิจารณาจากประวัติของผู้สมัครด้วยตนเอง ซึ่งหากผู้สมัครต่างรู้จักกันมาก่อน อาจมีการเลือกโดยอาศัยการรู้จักคุ้นเคยกันมากกว่าการพิจารณาจากประวัติของผู้สมัคร อย่างไรก็ตาม อาจมีผู้สมัครที่ได้รับเลือกไม่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ในกลุ่มวิชาชีพที่โดดเด่น หรือค่อนข้างน้อย อาจจะเป็นข้อสังเกตให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาว่าการเลือกตั้งดังกล่าว มีการสมยอมกันหรือไม่ที่จะนำไปสู่การเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ดังนั้น ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ในบททั่วไปของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จึงควรใช้กระบวนการเลือกตามที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอดังกล่าว แม้ว่าวิธีการเลือกไขว้อาจจะไม่สามารถป้องกันการสมยอมกันได้ทั้งหมด แต่ก็ทำให้การเลือกที่มีการสมยอมกันเกิดขึ้นเนื่องจากต้องใช้งบประมาณในการลงทุนเป็นจำนวนมาก

๔.๒.๓.๒ ความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๔ ประเด็นยกเลิกการเลือกไขว้ ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ลงมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ในวาระที่ ๓ แล้วนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้ง เห็นว่า ประเด็นดังกล่าวได้กำหนดให้เป็นการเลือกกันเองของผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว จึงไม่ได้มีความเห็นเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๔.๒.๓.๓ ความเห็นของผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๗ กำหนดว่า “วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม โดยในการแบ่งกลุ่มต้องแบ่งในลักษณะที่ทำให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือกทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้

การแบ่งกลุ่ม จำนวนกลุ่ม และคุณสมบัติของบุคคลในแต่ละกลุ่ม การสมัคร และรับสมัคร หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกันเอง การได้รับเลือก จำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่จะพึงมี จากแต่ละกลุ่ม การขึ้นบัญชีสำรอง การเลื่อนบุคคลจากบัญชีสำรองขึ้นดำรงตำแหน่งแทน และมาตรการอื่นใด ที่จำเป็นเพื่อให้การเลือกกันเองเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาและเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้การเลือกตั้งดังกล่าวเป็นไป โดยสุจริตและเที่ยงธรรม จะกำหนดมิให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน หรือจะกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้”

ตามบทบัญญัติของมาตราดังกล่าว แสดงให้เห็นได้ว่า วุฒิสภา มาจากการเลือกกันเอง ตามวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐๗ ส่วนกระบวนการเลือก จะกำหนดมิให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน หรือจะกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้ ตามวรรคสองของมาตรา ๑๐๗ ซึ่งหมายความว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดโดยวิธีการเลือกกันเอง หรือวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้ ซึ่งวิธีการที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอคือ การเลือกกันเองและการเลือกไขว้ เพราะเห็นว่าการเลือกไขว้จะทำให้การตกลงสมยอมกันกระทำได้ยาก แต่สภานิติบัญญัติแห่งชาติเห็นว่าการเลือกไขว้ย่อมจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สมัครที่มีการตกลงสมยอมกัน แม้ว่าการเลือกไขว้จะทำให้วิธีการเลือกยากขึ้นในระดับหนึ่งและมีความซับซ้อน ซึ่งหากพิจารณาแล้ว ผู้สมัครอิสระหรือตัวแทนขององค์กรที่ส่งผู้สมัครคนเดียวจะเกิดความเสียเปรียบในวิธีการเลือกไขว้ เพราะเป็นไปได้ยากที่ผู้สมัครกลุ่มหนึ่งจะเลือกอีกกลุ่มหนึ่ง ดังนั้น จึงไม่เป็นประโยชน์ต่อผู้สมัครโดยอิสระที่แท้จริงและไม่เป็นการป้องกันการตกลงสมยอมกันมาก่อนได้

มติที่ประชุม

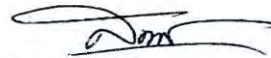
ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๔ ประเด็นยกเลิกการเลือกไข้ว โดยองค์ประชุมจำนวน ๑๑ คน
ปรากฏผลดังนี้

๑. ให้แก้ไขเพิ่มเติมในบททั่วไปของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
กล่าวคือ แก้ไขเพิ่มเติมตามความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยกำหนดกระบวนการเลือก
ในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ด้วยวิธีการเลือกกันเองและวิธีการเลือกไข้ว และ

๒. ให้แก้ไขเพิ่มเติมในบทเฉพาะกาลของร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญ กล่าวคือ แก้ไขเพิ่มเติมให้เป็นไปตามที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ลงมติเห็นชอบในวาระที่ ๓
กรณีวาระเริ่มแรกของวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๙ (อายุของวุฒิสภา กำหนด
ห้าปีนับแต่วันที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง) โดยกำหนดกระบวนการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และ
ระดับประเทศ ด้วยวิธีการเลือกกันเองโดยตรง

ด้วยคะแนนเสียงเห็นชอบ ๙ เสียง และงดออกเสียง ๒ เสียง

๕. คณะกรรมาธิการวิสามัญได้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว เพื่อให้
สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๗ วรรคห้า

(นายสมชาย แสวงการ)

เลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(ก)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เพื่อให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หน้าว่าง

ร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิก
วุฒิสภา

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัด
สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และ
เป็นระเบียบเรียบร้อย อันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

.....
.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิก
วุฒิสภา

(๒) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง
ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พุทธศักราช
๒๕๕๗ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการการเลือกตั้งด้วย

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมาย
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมาย
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน และ
ให้หมายความรวมถึงข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการ
กรรมการ หรือผู้อำนวยการการเลือก แต่งตั้งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

“ผู้สมัคร” หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

“วันเลือก” หมายความว่า วันที่คณะกรรมการประกาศกำหนดให้เป็นวันเลือก
สมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

“ผู้อำนวยการการเลือก” หมายความว่า ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ
ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

“สถานที่เลือก” หมายความว่า สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกกำหนดให้เป็น
สถานที่เลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

“จังหวัด” หมายความว่า รวมถึงกรุงเทพมหานครด้วย

“อำเภอ” หมายความว่า รวมถึงเขตด้วย

“ศาลากลางจังหวัด” หมายความว่า ศาลว่าการกรุงเทพมหานครด้วย

“ที่ว่าการอำเภอ” หมายความว่า สำนักงานเขตด้วย

“ผู้สูงอายุ” หมายความว่า ผู้มีอายุตั้งแต่หกสิบปีขึ้นไป

มาตรา ๕ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มิได้กำหนดไว้
เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ
ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐาน
ทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วย
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่
ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้
โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว

ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามิได้กำหนดวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการกำหนด โดยทำเป็นระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ดำเนินการประกาศตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งได้มีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ คณะกรรมการต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย

มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอื่นใดที่จำเป็นได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งหรือที่มีได้มีบัญญัติไว้แล้วเป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในระหว่างเวลานับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ใช้บังคับจนถึงวันประกาศผลการเลือก หากมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องมีการประชุมคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกรรมการแต่ละคนอาจอยู่ ณ สถานที่แตกต่างกันได้ และให้เลขาธิการดำเนินการบันทึกเสียงและภาพเก็บไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๘ การพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม ในกรณีนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้น ที่มีเขตอำนาจเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้น เป็นผู้ไต่สวนพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้

การปฏิบัติหน้าที่ของศาลฎีกาเกี่ยวกับการเลือกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ผู้พิพากษาซึ่งร่วมประชุมใหญ่ศาลฎีกา องค์คณะผู้พิพากษา ตลอดจนบุคคล ซึ่งองค์คณะผู้พิพากษามอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทน แล้วแต่กรณี ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด

มาตรา ๙ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หมวด ๑
ผู้สมัครและการสมัครรับเลือก

มาตรา ๑๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖ วรรคสอง การแบ่งกลุ่มตามมาตรา ๑๑ เป็นไปเพื่อให้บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๔ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๕ ทุกคน มีสิทธิสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้

มาตรา ๑๑ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง อันได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๒) กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๓) กลุ่มการศึกษาและ**ศาสตราจารย์** อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นครู อาจารย์ นักวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา **แพทย์ทุกประเภท เภศนิกศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ พยาบาล เภศัชกร** หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๓/๑) กลุ่มการสาธารณสุข อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นแพทย์ทุกประเภท เภศนิก การแพทย์ สาธารณสุข พยาบาล เภศัชกร หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๔) กลุ่มอาชีพ**ศิลปกรรม สถาปนิกชั้นสูง** ทำนา **ทิวสวน ทิวไร่ ไร่ไม้ ปศุสัตว์ ประมง** **ปลูกพืชล้มลุก** หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๔/๑) กลุ่มอาชีพทำสวน ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๕) กลุ่มพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลซึ่งมีส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้ใช้แรงงาน **ผู้ประกอบการวิชาชีพ ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ** หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๖) กลุ่มผู้ประกอบการด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง อสังหาริมทรัพย์และ สาธารณูปโภค ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน **วิเทศศาสตร์ เทคโนโลยี ศาสตร์สื่อสาร ศาสตร์พัฒนา นวัตกรรม** หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๗) กลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และ**ผู้ประกอบการอื่น ๆ ผู้ประกอบการธุรกิจหรืออาชีพด้านท่องเที่ยว อันได้แก่ผู้ประกอบการ ธุรกิจท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบการกิจการหรือพนักงานโรงแรม ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม** หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๗/๑) กลุ่มผู้ประกอบการอื่นนอกจากกิจการตาม (๗)

(๗/๒) กลุ่มผู้ประกอบการหรืออาชีพด้านการท่องเที่ยว อันได้แก่ผู้ประกอบการ ธุรกิจท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบการกิจการหรือพนักงานโรงแรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๗/๓) กลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๗/๔) กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร การพัฒนา
นวัตกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๘) กลุ่มสตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น
ประชาชนสังคม องค์กรสาธารณประโยชน์ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๘/๑) กลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น
หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๙) กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง นักกีฬา สื่อมวลชน
ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๙/๑) กลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ หรืออื่น ๆ ในทำนอง
เดียวกัน

(๙/๒) กลุ่มสื่อสารมวลชน ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๙/๓) กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพ ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๐) กลุ่มอื่น ๆ

การมีลักษณะอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ
ประกาศกำหนด

ผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๔ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๕ ย่อมมีสิทธิ
สมัครในกลุ่มอื่น ๆ ตาม (๑๐) ได้

มาตรา ๑๒ การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ

ให้คณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับการเลือก ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดวันเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

(๒) กำหนดวันรับสมัคร โดยเริ่มรับสมัครไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกา
ให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวันแต่ต้องไม่เกินเจ็ดวัน

วันเลือกในระดับอำเภอ ต้องไม่เกินยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลารับสมัคร

วันเลือกในระดับจังหวัด ต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันเลือกในระดับอำเภอ และวันเลือก

ในระดับประเทศ ต้องไม่เกินสิบวันนับแต่วันเลือกในระดับจังหวัด ทั้งนี้ ในการกำหนดวันเลือก

ในแต่ละระดับต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

มาตรา ๑๓ ผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาในแต่ละกลุ่มตามมาตรา ๑๑ ให้แบ่งออกเป็น
กลุ่มละ ๒ ประเภท ดังนี้

(๑) ประเภทที่สมัครโดยอิสระ

(๒) ประเภทที่สมัครโดยต้องได้รับทราเวนซ์ชื่อของบุคคลตามมาตรา ๑๗

มาตรา ๑๔ ผู้สมัครต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีในวันสมัครรับเลือก
- (๓) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่สมัคร

ไม่น้อยกว่าสิบปี

(๔) ผู้สมัครต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) เป็นบุคคลซึ่งเกิดในอำเภอที่สมัครรับเลือก

(ข) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในอำเภอที่สมัครรับเลือกมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกัน

ไม่น้อยกว่าสองปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(ค) ทำงานอยู่ในอำเภอที่สมัครรับเลือกมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า

สองปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(ง) เคยทำงานหรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านอยู่ในอำเภอที่สมัครรับเลือก

แล้วแต่กรณี เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสองปี

(จ) เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในอำเภอที่สมัครรับเลือกเป็นเวลาติดต่อกัน

ไม่น้อยกว่าสองปีการศึกษา

ความใน (๓) ไม่ใช้บังคับแก่สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๘) และ (๘/๑)

มาตรา ๑๕ ผู้สมัครต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ

(๔) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๕) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

(๖) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๗) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๘) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๙) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงสิบปีนับถึงวันเลือกในระดับอำเภอ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงาน ในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามกฎหมาย อาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติด ในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐาน เป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมาย ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๕) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นเจ้าของหน้าที่อื่นของรัฐ

(๑๖) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

(๑๗) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ มีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย

(๑๘) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริต ต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๑๙) เป็นข้าราชการ

(๒๐) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๑) เป็นสมาชิกพรรคการเมือง

(๒๒) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง เว้นแต่ได้พ้นจากการ ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๓) เป็นหรือเคยเป็นรัฐมนตรี เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นรัฐมนตรีมาแล้วไม่น้อยกว่า ห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๔) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่ได้พ้นจากการ เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๕) เป็นบุพการี คู่สมรส หรือบุตรของผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้สมัครรับเลือก เป็นสมาชิกวุฒิสภาในคราวเดียวกัน หรือผู้ดำรงตำแหน่งใดในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ

(๒๖) เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๖ ผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องยื่นใบสมัคร ด้วยตนเองพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร และชำระค่าธรรมเนียมการสมัคร จำนวนสองพันห้าร้อยบาท **ในกรณีที่เป็นผู้สมัครประเภทที่สมัครโดยได้รับพรรคเสนอชื่อตาม มาตรา ๑๓ (๒) ต้องมีหนังสือแจ้งพรรคเสนอชื่อของตนแก่พรรคตั้งแต่วันนั้นหรือในวันสมัครด้วย**

ให้ผู้สมัครแต่ละคนมีสิทธิสมัครเพื่อเข้ารับเลือกในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ ได้เพียงกลุ่มเดียวและ**ประเภทเดียว และสมัครในประเภทตมมวตรว ๑๓ ได้เพียงประเภทเดียว รวมทั้งมีสิทธิสมัครได้เพียงอำเภอเดียว** และเมื่อได้ยื่นใบสมัครแล้วจะถอนการสมัครมิได้

ผู้สมัครมีสิทธิสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๐) ได้ แม้จะมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านอื่นในกลุ่มอื่น

แบบใบสมัคร แบบหนังสือแจ้งการเสนอชื่อ วิธีการสมัคร ระยะเวลาการสมัคร สถานที่สมัคร การเรียงลำดับผู้สมัคร และวิธีการชำระค่าธรรมเนียมการสมัคร ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

แบบใบสมัครอย่างน้อยต้องมีข้อความที่ผู้สมัครต้องรับรองว่าตนมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๔ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๕

การกำหนดสถานที่สมัครต้องกำหนดให้อยู่ภายในเขตอำเภอที่จะมีการเลือก

มวตรว ๑๗ องค์การซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี และมีได้มีวัตถุประสงค์ประสงค์ในคราวแสวงหากว่าไรมาแข่งขันกันหรือดำเนินการหรือกิจกรรมทางเศรษฐกิจและได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ขององค์กรมาอย่างต่อเนื่อง และองค์กรที่มีกฎหมายจัดตั้ง มีสิทธิแจ้งการเสนอชื่อผู้ซึ่งเป็นหรือเคยเป็นสมาชิกขององค์กร หรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือเคยปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรตามระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา องค์การหนึ่งคนในแต่ละจังหวัดโดยต้องระบุชื่อตัวด้วย และเมื่อได้แจ้งการเสนอชื่อผู้สมัครแล้วจะถอนหรือเปลี่ยนแปลงชื่อผู้สมัครมิได้

องค์กรตมมวตรวหนึ่งต้องลงทะเบียนตามหลักเกณฑ์และวิธีที่คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนด และให้เลือกกลุ่มตมมวตรว ๑๓ ได้เพียงกลุ่มเดียว

การเสนอชื่อบุคคลตมมวตรวหนึ่งต้องทำโดยมติของคณะกรรมการที่มีหน้าที่และอำนาจในคราววิหการงานขององค์กรดังกล่าว ในกรณีที่องค์กรดังกล่าวไม่มีคณะกรรมการให้ผู้ที่มีหน้าที่และอำนาจในคราววิหการงานขององค์กรเป็นผู้เสนอชื่อแทน และให้ทำเป็นหนังสือโดยอย่างน้อยต้องมีประวัติระบุถึงเขต ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ และสวชอชพของ ผู้ได้รับการเสนอชื่อพร้อมทั้งหนังสือยินยอมสวคผู้ได้รับการเสนอชื่อ ทั้งนี้ ตมมวตรวที่คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๘ เอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร ประกอบด้วย

(๑) เอกสารหรือหลักฐานอื่นแสดงว่าตนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านใดด้านหนึ่งตามมาตรา ๑๑ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) ข้อความแนะนำตัวของผู้สมัครซึ่งมีความยาวไม่เกินที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) เอกสารหรือหลักฐานอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ผู้สมัครต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องและเป็นจริงของเอกสารและหลักฐานตามวรรคหนึ่งทุกฉบับและทุกหน้า ในกรณีที่ไม่อาจลงลายมือชื่อได้ ให้รับรองความถูกต้องและเป็นจริงตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

เอกสารหรือหลักฐานตาม (๑) ต้องมีพยานอย่างน้อยหนึ่งคนลงลายมือชื่อยืนยันว่าผู้นั้นมีคุณลักษณะเช่นนั้นจริง และต้องมีสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของพยานซึ่งลงลายมือชื่อรับรองถูกต้องแนบมาพร้อมกัน

การกำหนดตาม (๒) ให้คำนึงถึงความสะดวกในการเผยแพร่ให้ผู้สมัครรับรู้ และการกำหนดตาม (๓) ต้องไม่สร้างภาระแก่ผู้สมัครเกินสมควร

มาตรา ๑๙ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการรับสมัครภายในระยะเวลาหรือในวันที่กำหนดเพราะเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดให้ดำเนินการรับสมัครโดยวิธีการอื่น หรือจะกำหนดวันรับสมัครเพิ่มเติมก็ได้

มาตรา ๒๐ ห้ามมิให้คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มหรือประเภทจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่กรณีที่คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบภายในสำนักงานหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ตรวจสอบ แต่ไม่ว่าในกรณีใด ห้ามมิให้เปิดเผยหรือทำด้วยประการใด ๆ ให้บุคคลอื่นซึ่งไม่มีหน้าที่ตรวจสอบดังกล่าวล่วงรู้รายชื่อหรือจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มหรือประเภทจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร

มาตรา ๒๑ การเลือกในระดับอำเภอให้กระทำได้ แม้จะไม่มีผู้สมัครครบทุกกลุ่มหรือประเภทตามมาตรา ๑๑

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่ความปรากฏต่อผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอไม่ว่าด้วยเหตุใดว่าผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือสมัครมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือหนึ่งประเภทหรือหนึ่งอำเภอ หรือแสดงข้อมูลในใบสมัครหรือเอกสารหรือหลักฐานประกอบการสมัครอันเป็นเท็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอสั่งไม่รับสมัคร ในกรณีที่รับสมัครไว้แล้วให้การสมัครของผู้นั้นเป็นโมฆะ และให้ผู้อำนวยการการเลือกซึ่งพบเห็นดังกล่าวสั่งลบชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ

ผู้ถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ไม่มีสิทธิเลือกและไม่มีสิทธิได้รับเลือก แต่ไม่มีผลกระทบต่อรับสมัครหรือการเลือกที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

ในกรณีที่ความตามวรรคหนึ่งปรากฏขึ้นในระหว่างการดำเนินการเลือกไม่ว่าระดับใดก่อนประกาศผลการเลือก ให้ถือว่าผู้สมัครผู้นั้นกระทำการเพื่อให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปี ส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดตามที่เห็นสมควร คำสั่งและการกำหนดของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคสาม ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๒๓ ภายในห้าวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลารับสมัคร ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำอำเภอประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามแยกเป็นรายกลุ่มทุกกลุ่มและรายชื่อผู้สมัครในเขตอำเภอ โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป และให้ประกาศไว้ ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ศาลากลางจังหวัด และที่ว่าการอำเภอด้วย

การประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๔ กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำอำเภอสั่งไม่รับสมัครผู้ใดหรือสั่งลบชื่อผู้สมัครผู้ใด ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครหรือวันที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งสั่งลบชื่อ แล้วแต่กรณี

ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน เมื่อถึงวันเลือก ถ้าศาลฎีกายังมิได้วินิจฉัยให้ดำเนินการเลือกต่อไป โดยให้ถือว่าผู้สมัครเพียงเท่าที่ปรากฏตามบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำอำเภอประกาศ ในกรณีเช่นนี้ คำวินิจฉัยของศาลฎีกาไม่มีผลกระทบต่อการเลือกที่ดำเนินการไปแล้ว

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ผู้สมัครซึ่งถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครก่อนการดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งสั่งลบชื่อ และให้นำความในมาตรา ๒๔ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๒

ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก

มาตรา ๒๖ ในการดำเนินการเพื่อเลือกสมาชิกวุฒิสภา ให้มีคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงาน แนะนำ อำนวยความสะดวก และรายงานปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาต่อคณะกรรมการ ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการระดับประเทศ โดยให้คณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการระดับประเทศ

(๒) คณะกรรมการระดับจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับจังหวัดอื่น และปลัดกรุงเทพมหานครสำหรับกรุงเทพมหานคร เป็นประธาน หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด หรือบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสามคน ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตจังหวัดซึ่งมิได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและมีได้เป็นสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือเป็นผู้สมัคร หรือมีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติ เป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตจังหวัดนั้น จำนวนสองคนเป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

(๓) คณะกรรมการระดับอำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอเป็นประธาน หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ จำนวนสามคน ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตอำเภอซึ่งมิได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และมีได้เป็นสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือเป็นผู้สมัคร หรือมีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติ เป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตอำเภอนั้น จำนวนสองคนเป็นกรรมการ และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานหรือข้าราชการประจำอำเภอซึ่งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้ง เป็นกรรมการและเลขานุการ

ผู้มีอำนาจแต่งตั้ง การแต่งตั้ง และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการตาม (๒) และ (๓) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด สำหรับกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการ จะกำหนดให้แต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครตำแหน่งใดแทนหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ตาม (๒) และหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอตาม (๓) ก็ได้

ผู้เป็นกรรมการโดยตำแหน่งหรือหัวหน้าส่วนราชการหรือบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐตาม (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี ต้องไม่เป็นผู้มีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติ เป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตจังหวัดหรืออำเภอนั้น

ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการว่า กรรมการตาม (๒) หรือ (๓) ผู้ใดมีกรณีตามวรรคสาม หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะทำให้การเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งอื่นหรือบุคคลอื่นเป็นกรรมการแทนได้ตามที่เห็นสมควร ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง และพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นเจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๒๗ ในการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ให้เลขาธิการเป็นผู้ดำเนินการเลือกกระดัดประเทศ ให้กรรมการและเลขานุการตามมาตรา ๒๖ (๒) เป็นผู้ดำเนินการการเลือกระดับจังหวัด และให้กรรมการและเลขานุการตามมาตรา ๒๖ (๓) เป็นผู้ดำเนินการการเลือกระดับอำเภอ

มาตรา ๒๘ เมื่อพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภามีผลใช้บังคับ ให้ผู้อำนวยการการเลือกเป็นผู้ดำเนินการให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และตามที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๙ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการเลือกระดับจังหวัดหรือผู้อำนวยการเลือกระดับอำเภอ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาในจังหวัดหรืออำเภอ แล้วแต่กรณี ที่มีการเลือก ให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการเลือกระดับจังหวัดหรือผู้อำนวยการเลือกระดับอำเภอได้

ในการนี้ คณะกรรมการจะมอบอำนาจให้คณะกรรมการตามมาตรา ๒๖ (๒) และ (๓) เป็นผู้แต่งตั้งแทนคณะกรรมการก็ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ในการเลือกทุกระดับ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรดำเนินการหรือช่วยเหลือเกี่ยวกับการดำเนินการเลือกได้

ในการเลือกระดับประเทศ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการเลือกระดับประเทศได้

การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๐ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ให้ผู้อำนวยการเลือกระดับอำเภอมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดให้มีสถานที่รับสมัครและสถานที่เลือกในเขตอำเภอ
  - (๒) จัดให้มีการรับสมัคร
  - (๓) ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร
  - (๔) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามมาตรา ๒๓
  - (๕) จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้สมัครทุกคนเพื่อให้ผู้สมัครตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการเลือก
  - (๖) ควบคุมการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม
  - (๗) ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ และส่งบัญชีรายชื่อของผู้ได้รับเลือก พร้อมทั้งเอกสารหรือข้อมูลตาม (๕) ไปยังผู้อำนวยการเลือกระดับจังหวัด
  - (๘) บันทึกภาพและเสียงของกระบวนการเลือกไว้เป็นหลักฐาน
  - (๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย
- สถานที่เลือกต้องเป็นสถานที่ที่สามารถเดินทางไปได้โดยสะดวก พร้อมทั้งให้มีป้ายหรือเครื่องหมายอื่นใดเพื่อแสดงขอบเขตบริเวณของสถานที่เลือกไว้ด้วย
- ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๑ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับจังหวัด
ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดให้มีสถานที่เลือกในเขตจังหวัด
  - (๒) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับอำเภอแยกเป็นรายกลุ่ม**และประเภท** โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับบัญชีรายชื่อจากผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับอำเภอ
  - (๓) จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับอำเภอ เพื่อให้ผู้ได้รับเลือกได้ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการเลือก ทั้งนี้ ให้ใช้เอกสารหรือข้อมูลที่ได้รับจากผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับอำเภอ
  - (๔) ควบคุมการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม
  - (๕) ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัด และส่งบัญชีรายชื่อของผู้ได้รับเลือก พร้อมทั้งเอกสารหรือข้อมูลตาม (๓) ไปยังผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ
  - (๖) บันทึกภาพและเสียงของกระบวนการเลือกไว้เป็นหลักฐาน
  - (๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย
- ให้นำความในมาตรา ๓๐ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๒ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ
ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับประเทศมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดให้มีสถานที่เลือกในระดับประเทศ
  - (๒) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับจังหวัดแยกเป็นรายกลุ่ม**และประเภท** โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับบัญชีรายชื่อจากผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับจังหวัด
  - (๓) จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับจังหวัด เพื่อให้ผู้ได้รับเลือกได้ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการเลือก ทั้งนี้ ให้ใช้เอกสารหรือข้อมูลที่ได้รับจากผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับจังหวัด
  - (๔) ควบคุมการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม
  - (๕) เสนอรายชื่อและคะแนนของแต่ละบุคคลในแต่ละกลุ่ม**และประเภท**ต่อคณะกรรมการเพื่อประกาศผลการเลือก
  - (๖) บันทึกภาพและเสียงกระบวนการเลือกไว้เป็นหลักฐาน
  - (๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย
- ให้นำความในมาตรา ๓๐ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๓ ให้ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดและ
ในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก และพนักงานเจ้าหน้าที่ มีสิทธิได้รับเบี้ยเลี้ยง
ค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ประธานและ
กรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดหรือในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก
หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หลีกเลี่ยง
ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการขัดขวางมิให้การเป็นไป
ตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ คณะกรรมการระดับจังหวัด
คณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือก
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ประธานและกรรมการในคณะกรรมการ
ระดับจังหวัดหรือในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่
ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง
ของคณะกรรมการหรือปฏิบัติตามคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้ง หากได้กระทำโดยสุจริต
ย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง

หมวด ๓

การเลือก

มาตรา ๓๕ การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ใช้วิธีลงคะแนนลับตามวิธีการที่กำหนด
ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๓๖ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการเลือกได้
ภายในระยะเวลาหรือในวันที่กำหนดเพราะเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็น
อื่นใด คณะกรรมการอาจกำหนดวันเลือกใหม่ของการเลือกระดับอำเภอ การเลือกระดับจังหวัด หรือ
การเลือกระดับประเทศตามความจำเป็นก็ได้

มาตรา ๓๗ กรณีที่มีเหตุจำเป็นอันมีอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการ
เลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัดหรือระดับประเทศพร้อมกันทั่วราชอาณาจักรตามวันที่คณะกรรมการ
ประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๒ (๑) อันมิใช่เป็นกรณีตามมาตรา ๓๖ และคณะกรรมการมีมติ
ด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ว่าการดำเนินการเลือกต่อไป
ตามกำหนดวันเดิมจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมหรือเรียบริ้ย คณะกรรมการจะประกาศกำหนด
วันเลือกใหม่ก็ได้

ในกรณีที่มีเหตุตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้นในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนน
คณะกรรมการจะสั่งยกเลิกการเลือก และประกาศกำหนดวันเลือกใหม่ก็ได้

มาตรา ๓๘ ผู้สมัครอาจแนะนำตัวได้ตามวิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด บุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้สมัคร จะช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัว ต้องปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๓๙ ในระหว่างการดำเนินการเลือกตามมาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ หรือมาตรา ๔๔ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิใช่ผู้สมัครเข้าไปในสถานที่เลือก เว้นแต่จะเป็นผู้ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการเลือก หรือผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจากกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี

เมื่อประกาศผลการนับคะแนนแล้ว ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นซึ่งไม่มีสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือก ต้องออกจากสถานที่เลือก

มาตรา ๔๐ ในระหว่างการดำเนินการเลือกตามมาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ หรือมาตรา ๔๔ ห้ามมิให้ผู้สมัครผู้ใดนำเข้าไปหรือใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใด ๆ ที่อาจใช้เพื่อติดต่อสื่อสารหรือเพื่อบันทึกภาพหรือเสียง หรืออุปกรณ์อื่นใดตามที่คณะกรรมการกำหนด ในสถานที่เลือก รวมทั้งบริเวณโดยรอบสถานที่เลือกตามที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี กำหนด

ความในวรรคหนึ่งมิใช้บังคับแก่ผู้สมัครซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ และมีความจำเป็นต้องใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ตามวรรคหนึ่งเพื่อประโยชน์ในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกหรือการลงคะแนนโดยได้รับอนุญาตจากกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงการอำนวยความสะดวกตามมาตรา ๕๙ ด้วย

มาตรา ๔๑ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดอันเป็นการขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกเข้าไป ณ สถานที่เลือก หรือมิให้ไปถึง ณ สถานที่เลือกภายในกำหนดเวลาที่เลือก

มาตรา ๔๒ การเลือกระดับอำเภอ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้สมัครต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มและแต่ละประเภทรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกันและประเภทเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มและแต่ละประเภทที่ได้จัดตาม (๒) แล้ว ลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันและประเภทเดียวกันดังที่กล่าวได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดและประเภทใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นและประเภทนั้นโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสวมตัวบัตรแรกของแต่ละกลุ่มและแต่ละประเภท เป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับกลุ่มนั้นและประเภทนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกตั้งในระดับจังหวัดต่อไป ในกรณีที่ลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินห้าคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้คะแนนไม่ถึงห้าคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๔/๑) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับห้าคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินห้าคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้คะแนนไม่ถึงห้าคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๔/๒) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๔/๑) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๔/๑) มีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๕) ในกรณีที่กลุ่มใดและประเภทใดมีผู้สมัครไม่เกินสามห้าคน หรือมีผู้มารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินสามห้าคน ให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้นและประเภทนั้นโดยไม่ต้องดำเนินการเลือกตั้ง

(๖) กลุ่มใดและประเภทใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้นและประเภทนั้น และไม่มีผลกระทบต่อทางเลือกของกลุ่มและประเภทอื่น ๆ

(๗) กลุ่มใดและประเภทใดมีผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกเสียมียี่สิบคนไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนผู้สมัครและแสดงตนในกลุ่มนั้นและประเภทนั้น แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามคน ให้สันนิษฐานว่ามีครบสมยอมกันในคราวเลือกตั้ง และถือว่าคราวเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งระดับอำเภอดำเนินการให้ผู้สมัครในกลุ่มนั้นและประเภทนั้นเลือกกันเองใหม่ โดยให้ผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกนั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และต้องออกจากรสทวนที่เลือก

(๗/๑) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๗/๒) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๗/๒) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๗/๑) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด

(๗/๓) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน ในขั้นนี้ ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๗/๔) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๗/๓) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ ดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่ม เป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป ในกรณีที่ ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสามคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากัน ดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงสามคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๘) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๔) และ (๕) (๗/๔) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๓๐ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ กำหนด ทั้งนี้ ในเขตอำเภอใดมีผู้สมัครไม่เกินห้ากลุ่ม เมื่อได้ดำเนินการเลือกตาม (๓) แล้ว ไม่ต้องจัดให้มีการแบ่งสายตาม (๗/๒) และให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่ม ได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

มาตรา ๔๓ การเลือกระดับจังหวัด ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่ คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการ การเลือกระดับจังหวัดจัดให้ผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอในกลุ่มเดียวกันและประเภทเดียวกัน แต่ละกลุ่มรวมอยู่ด้วยกันในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดกำหนด

(๓) ให้ผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอตาม (๒) แต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลตาม (๒) ในกลุ่มเดียวกันและประเภทเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะ ลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดและประเภทใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือก ระดับจังหวัดดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นและประเภทนั้นโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับ คะแนนสูงสุดสี่ลำดับแรกของแต่ละกลุ่มและแต่ละประเภท เป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับ กลุ่มนั้นและประเภทนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับประเทศต่อไป ในกรณีที่ลำดับใดมีผู้ได้ คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสี่คน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าว จับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้นและประเภทนั้น และในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึง สี่คน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๔/๑) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับห้าคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของ แต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินห้าคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ผู้ได้คะแนน ไม่ถึงห้าคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๔/๒) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๔/๑) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่าง ดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือก ตาม (๔/๑) มีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๕) ในกรณีที่กลุ่มใดและประเภทใดมีผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอ รวมกันแล้วไม่เกินสี่ห้าคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินสี่ห้าคน ให้ถือว่าผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้นและประเภทนั้นโดยไม่ต้องดำเนินการเลือก

(๖) กลุ่มใดและประเภทใดไม่มีผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอ ให้งดการดำเนินการเลือกสำหรับกลุ่มนั้นและประเภทนั้น และไม่มีผลกระทบท่อการเลือกของกลุ่มและประเภทอื่น ๆ

(๗) กลุ่มใดและประเภทใดมีผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกเลยมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอและแสดงตนในคณุนั้นและประเภทนั้น แต่ต้องไม่น้อยกว่าสองคน ให้สันนิษฐานว่ามีควรรสมยอนกันในควรรเลือก และถือว่าควรรเลือกไม่ขึ้นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ผู้อำนวยการควรรเลือกระดับจังหวัดจัดควรรเลือกให้ผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอในคณุนั้นและประเภทนั้นเลือกกันเองใหม่ โดยให้ผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกนั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และต้องออกควรรสถวนที่เลือก

(๗/๑) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๗/๒) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๗/๒) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๗/๑) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด

(๗/๓) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน ในขั้นนี้ ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๗/๔) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๗/๓) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสองลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับประเทศต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสองคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงสองคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๘) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๔) และ (๕) (๗/๔) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๓๑ (๓) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในจังหวัดใดมีผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอจากทุกอำเภอในระดับจังหวัดไม่เกินห้ากลุ่ม เมื่อได้ดำเนินการเลือกตาม (๓) แล้ว ไม่ต้องจัดให้มีการแบ่งสายตาม (๗/๒) และให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

มาตรา ๔๔ การเลือกระดับประเทศ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกันและ**ประเภทเดียวกันนั้นรวมอยู่ด้วยกัน** ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศกำหนด

(๓) ให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดตาม (๒) แต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลตาม (๒) ในกลุ่มเดียวกันและ**ประเภทเดียวกันได้ไม่เกินสองสิบคน** โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) **กลุ่มใดและประเภทใดมีผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกเลยมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดและแสดงตนในกลุ่มนั้นและประเภทนั้น** ให้สันนิษฐานว่ามีพรรคสมยอมกันในพรรคเลือก และถือว่าพรรคเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ผู้อำนวยการพรรคหรือระดับประเทศดำเนินการให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดในกลุ่มนั้นและ**ประเภทนั้นเลือกกันเองใหม่** โดยให้ผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกนั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือกและ**ต้องออกจกพรรคที่เลือก**

(๕/๑) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย

(๕/๒) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับสี่สิบคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสี่สิบคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงสี่สิบคน แต่มีจำนวนตั้งแต่สี่สิบคนขึ้นไป ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของกลุ่มนั้นมีเท่าที่มีอยู่ แต่ถ้ามีผู้ได้คะแนนไม่ถึงสี่สิบคน ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้ซึ่งไม่ได้รับเลือกซึ่งยังอยู่ ณ สถานที่เลือก ลงคะแนนเลือกกันเองใหม่เพื่อให้ได้จำนวนสี่สิบคน

(๕/๓) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕/๒) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างการดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกมีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๕/๔) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๕/๕) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๕/๕) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๕/๔) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด

(๕/๖) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละไม่เกินห้าคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๕) เมื่อครบลงคะแนนของ**กลุ่มใดและประเภทใดแล้วเสร็จ**ดำเนินการเลือกตาม (๕/๖) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการนับคะแนน**ของกลุ่มนั้นและประเภทนั้น**โดยเปิดเผย แล้วแจ้งผลการนับคะแนนให้คณะกรรมการทราบ

เมื่อคณะกรรมการได้รับรายงานตาม (๕) แล้ว ให้รอไว้ไม่น้อยกว่าห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าการเลือกเป็นไปโดยถูกต้อง สุจริตและเที่ยงธรรม ให้ประกาศผลการเลือกตั้งตาม (๕) ในราชกิจจานุเบกษา โดยให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่ม**และ** **แต่ละประเภท**ตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากกลุ่ม**และ** **ประเภท**นั้น และผู้ได้รับคะแนนลำดับที่สิบเอ็ดถึงลำดับที่สิบห้าของแต่ละกลุ่ม**และ** **ประเภท**อยู่ในบัญชีสำรองของกลุ่ม**และ** **ประเภท**นั้น และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบ

ในการจัดเรียงลำดับตามวรรคสองสำหรับผู้ที่อยู่ในลำดับที่มีคะแนนเท่ากัน ให้จัดให้มีการจับสลากเพื่อเรียงลำดับต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่คณะกรรมการกำหนดให้มีการนับคะแนนด้วยเครื่องกลหรือเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ ถ้าได้ดำเนินการนั้นโดยเปิดเผย ให้ถือว่าเป็นการนับคะแนนโดยเปิดเผยแล้ว

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ เห็นว่าการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกของคณะกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือกหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่มีการออกคำสั่ง และให้นำความในมาตรา ๒๔ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๗ ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภากลุ่ม**หรือ** **ประเภท**ใดมีไม่ครบจำนวน ไม่ว่าเพราะเหตุตำแหน่งว่างลง หรือด้วยเหตุอื่นใดอันมิใช่เพราะเหตุถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา ให้ประธานวุฒิสภาประกาศในราชกิจจานุเบกษาเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่ม**หรือ** **ประเภท**นั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามลำดับ และให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่ ในระหว่างที่บุคคลดังกล่าวยังมีได้เข้ารับตำแหน่ง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

หากมีกรณีที่ต้องเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่ม**หรือ** **ประเภท**ใดขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามวรรคหนึ่ง แต่ไม่มีบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่ม**หรือ** **ประเภท**นั้นเหลืออยู่ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่าจะเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองในกลุ่ม**หรือ** **ประเภท**อื่นใดที่ยังมีผู้อยู่ในบัญชีสำรองเหลืออยู่ แล้วดำเนินการเลื่อนบุคคลนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคหนึ่ง การจับสลากดังกล่าวให้มีผลเฉพาะการเลื่อนครั้งนั้น

ในกรณีที่ทุกกลุ่ม**หรือ** **ประเภท**ไม่มีรายชื่อบุคคลในบัญชีสำรองเหลืออยู่สำหรับการเลื่อนบุคคลขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคสอง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่ แต่ในกรณีที่มีสมาชิกวุฒิสภาเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดและอายุของวุฒิสภาเหลืออยู่เกินหนึ่งปี ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวันนับแต่วันที่วุฒิสภามีสมาชิกเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้ได้รับเลือกตั้งกล่าวอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่

มาตรา ๔๘ ให้คณะกรรมการสั่งลรายชื่อของบุคคลออกจากบัญชีสำรองเมื่อ

- (๑) ตาย
  - (๒) ลาออก
  - (๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๔ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๕
  - (๔) มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในบัญชีสำรองกลุ่มหรือประเภทใดกระทำการใดหรือรู้เห็นเป็นใจด้วยการกระทำใดของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม
  - (๕) ศาลฎีกามีคำพิพากษาตามมาตรา ๖๔ วรรคสาม
- คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ถือว่าบัญชีสำรองมีเพียงเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๔๙ ในกรณีตามมาตรา ๔๘ (๔) และในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในบัญชีสำรองผู้ใดลาออกโดยเจตนาเพื่อให้บุคคลในลำดับถัดไปได้รับเลื่อนขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในลำดับถัดไปหรือบุคคลอื่นใดได้ให้ หรือสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่สมาชิกวุฒิสภาหรือบุคคลในบัญชีสำรองเพื่อลาออก ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๕๐ ทั้บัตรและบัตรลงคะแนน ให้มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนด ในการกำหนดเกี่ยวกับบัตรต้องกำหนดให้สามารถใช้บัตรเดิมได้ด้วย

มาตรา ๕๑ วิธีการลงคะแนน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดใช้บัตรอื่นอันมิใช่บัตรลงคะแนน ตามมาตรา ๕๐ ลงคะแนนเลือก

มาตรา ๕๓ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดนำบัตรลงคะแนนออกไปจากสถานที่เลือก

มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้ผู้ใดจงใจทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตโดยวิธีใดไว้ที่บัตรลงคะแนน

มาตรา ๕๕ ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรลงคะแนนใส่ลงในบัตรลงคะแนนโดยไม่มีอำนาจ โดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตน เพื่อเลือกโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรลงคะแนนเพิ่มขึ้นจากความจริง

มาตรา ๕๖ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพบัตรลงคะแนนที่ตนได้ลงคะแนนแล้ว

มาตรา ๕๗ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกนำบัตรลงคะแนนที่เลือกแล้วแสดงต่อผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าตนเลือกหรือไม่เลือกผู้ใด

มาตรา ๕๘ บัตรลงคะแนนดังต่อไปนี้ ให้ถือเป็นบัตรเสียและมีให้นับเป็นคะแนน

(๑) บัตรปลอม

(๒) บัตรที่มีการทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตหรือเขียนข้อความใด ๆ ลงในบัตรลงคะแนนนอกจากเครื่องหมายในการลงคะแนน เว้นแต่เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก

(๓) บัตรที่มีได้ทำเครื่องหมายลงคะแนน

(๔) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใด

(๕) บัตรที่ลงคะแนนให้ผู้ที่ไม่ได้มีสิทธิได้รับเลือก

(๖) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลเกินจำนวนที่กำหนด

(๗) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนน

(๘) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนดว่าเป็นบัตรเสีย

มาตรา ๕๙ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเลือกให้แก่ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือก ซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือก ให้ผู้อำนวยการเลือกจัดให้มีการอำนวยความสะดวกในการเลือกของคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือกไว้ด้วย โดยอาจให้บุคคลอื่นหรือผู้ที่ผู้อำนวยการเลือก มอบหมายเป็นผู้กระทำการแทนโดยความยินยอมและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือกนั้น

หมวด ๔

การควบคุมการเลือกให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

มาตรา ๖๐ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย กระทำการใด ๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร

การใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายตามวรรคหนึ่ง มิให้หมายความรวมถึง การปฏิบัติหน้าที่ตามปกติที่พึงต้องปฏิบัติในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น หรือการแนะนำ หรือช่วยเหลือในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกของผู้สมัคร โดยมีได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ แม้ว่ากระทำการจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใด

ในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการหรือกรรมการที่พบเห็น มีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติหรือระงับการกระทำใด ที่เห็นว่าอาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใด

ในกรณีตามวรรคสาม ให้คณะกรรมการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีหน้าที่ และอำนาจกำกับดูแลเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น สั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติการณ์อันอาจเป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใดพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราว หรือสั่งให้ประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอ ในเขตหรือนอกเขตจังหวัดหรืออำเภอ หรือห้ามเข้าเขตจังหวัด หรืออำเภอใดก็ได้

มาตรา ๖๑ ก่อนประกาศผลการเลือก หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกมิได้ เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือ ยกเลิกการเลือก และสั่งให้ดำเนินการเลือกใหม่ หรือนับคะแนนใหม่

การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่งให้กรรมการแต่ละคนซึ่งพบเห็นการกระทำความผิด ในเขตอำเภอหรือจังหวัดใด ให้มีอำนาจกระทำได้สำหรับการเลือกในเขตอำเภอหรือจังหวัดนั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ผู้ตรวจการเลือกตั้งและผู้อำนวยความสะดวกการเลือกผู้ใดพบเห็นการกระทำตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่รายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบโดยพลัน

มาตรา ๖๒ ก่อนประกาศผลการเลือก ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใด กระทำการใด หรือรู้เห็นกับการกระทำใดของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือ เที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลา ไม่เกินหนึ่งปี คำสั่งของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอน สิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๖๓ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใดให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือก ลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงิน ทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่นใดดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่ง

มาตรา ๖๔ เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๔ วรรคสอง แล้ว ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็น กับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการ ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น

เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาแล้ว ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลฎีกาจะพิพากษาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิด เมื่อศาลฎีกา มีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิดให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาผู้นั้นสิ้นสุดลงนับแต่ วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งอยู่ในบัญชีสำรองด้วย และเมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิด ให้คณะกรรมการส่งลบบรายชื่อผู้นั้นออกจาก บัญชีสำรอง และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖๕ เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๔ วรคสอง แล้ว หากความปรากฏต่อคณะกรรมการว่าสมาชิกวุฒิสภาผู้ใดขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๔ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า

หมวด ๕
การคัดค้าน

มาตรา ๖๖ ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัด หรือระดับประเทศมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านว่าการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศที่ตนสมัครหรือมีสิทธิเลือก แล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต่อคณะกรรมการภายในสามวันนับแต่วันเลือกในระดับนั้น ๆ และให้คณะกรรมการวินิจฉัยโดยเร็ว หากเห็นว่าไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการสั่งยกคำร้อง และให้การเลือกดำเนินการต่อไป ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการดำเนินการตามมาตรา ๖๑ วรคหนึ่ง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

หมวด ๖
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๗ ในการสืบสวนหรือไต่สวน หากปรากฏว่าการให้ข้อมูล การชี้เบาะแส หรือคำให้การของบุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ร้ายไฉนจะเป็นประโยชน์ในการพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้กระทำความผิด คนอื่นที่เป็นตัวการสำคัญ และสามารถที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดนั้น คณะกรรมการจะกักบุคคลนั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีก็ได้

เมื่อคณะกรรมการมีมติไม่ดำเนินคดีกับบุคคลใดแล้ว ให้สิทธิในการดำเนินคดีอาญา เป็นอันระงับไป เว้นแต่ปรากฏในภายหลังว่าผู้ถูกกักไว้เป็นพยานได้ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือไม่ไปเบิกความ หรือไปเบิกความแต่ไม่เป็นไปตามที่ให้การหรือให้ถ้อยคำไว้ ให้การกักบุคคลไว้เป็นพยานนั้น สิ้นสุดลง และคณะกรรมการอาจดำเนินการตามกฎหมายกับบุคคลนั้นต่อไปได้

มาตรการในการกักบุคคลไว้เป็นพยานตามวรรคหนึ่ง และการเพิกถอนการกักบุคคลไว้เป็นพยานตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๖๘ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้การเพิกถอนสิทธิดังกล่าวมีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลานับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา เว้นแต่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๖๙ ผู้ใดสมัครเข้ารับเลือกมากกว่าหนึ่งกลุ่ม **มรดคหวหนึ่งประเทศ** หรือมากกว่าหนึ่งอำเภออันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๗๐ กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๗๒ ผู้สมัครผู้ใดไม่ปฏิบัติตามวิธีการหรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

บุคคลใดซึ่งมิใช่ผู้สมัครช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัวโดยไม่ปฏิบัติตามวิธีการหรือเงื่อนไขตามมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง

มาตรา ๗๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง **หรือขัดขืน** **ไม่ยอมออกผลทดสอบที่เลือกตามมรดค ๔๒ (๗) มรดค ๔๓ (๗) หรือมาตรา ๔๔ (๔)** ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นไปเพื่อก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นในสถานที่เลือกตั้ง ระวางโทษเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๗๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๑ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๗๕ ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๖ หรือมาตรา ๕๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๖ ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกไม่ว่าเพราะเหตุใด ได้สมัครรับเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ซึ่งได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้นั้นคืนเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่ได้รับมาเนื่องจากการดำรงตำแหน่งดังกล่าวให้แก่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาด้วย

มาตรา ๗๗ ผู้ได้รับรองหรือเป็นพยานซึ่งลงลายมือชื่อรับรองเอกสารหรือหลักฐานที่ใช้ประกอบการสมัครเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๗๘ กรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ใดกระทำการโดยวิธีใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือให้ผู้สมัครผู้ใดได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือทำให้ผู้สมัครผู้ใดไม่ได้รับเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

ผู้สมัครใดยินยอมให้กรรมการบริหารหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ช่วยเหลือเพื่อให้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๗๙ ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้เพื่อจูงใจให้ผู้อื่นสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือถอนการสมัคร หรือกระทำการใด ๆ อันไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้อื่นหมดสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือก หรือเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

(๑) จัด ทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(๒) ทำการแนะนำตัวด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(๓) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(๔) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้บุคคลอื่นเข้าใจผิดในคุณสมบัติ ความรู้ความสามารถ หรือชื่อเสียงเกียรติคุณของผู้สมัครใด

ความผิดตาม (๑) ให้ถือเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และให้คณะกรรมการมีอำนาจส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้

มาตรา ๘๐ ผู้ใดกระทำการอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการเพื่อจะกลั่นแกล้งให้ผู้สมัครนั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาท ถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๘๑ ผู้ใดเรียกรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดเพื่อลงสมัครรับเลือก หรือไม่ลงสมัครรับเลือกเพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๘๒ ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๘๓ ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อเลือกหรืองดเว้นไม่เลือกผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปี ถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอน สิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๘๔ ผู้ใดกระทำการโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย เปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนแปลง หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรลงคะแนนหรือ บัตรลงคะแนน หรือเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกที่ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกได้จัดทำ ตั้งแต่เวลาที่ได้เปิดและปิดหีบบัตรลงคะแนนที่ตั้งไว้เพื่อการเลือก หรือภายหลังที่ได้ปิด หีบบัตรลงคะแนนนั้นเพื่อรักษาไว้เมื่อการเลือกได้เสร็จสิ้นแล้ว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปี ถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้ นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๘๕ ผู้ใดไม่ได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการเก็บรักษา บัตรลงคะแนนสำหรับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา มีหรือครอบครองไว้ซึ่งบัตรลงคะแนนโดยไม่ชอบ ไม่ว่าบัตรลงคะแนนนั้นจะเป็นบัตรลงคะแนนที่สำนักงานเป็นผู้จัดทำมีขึ้นหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่ง เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องระวางโทษ เพิ่มขึ้นอีกกึ่งหนึ่ง และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๘๖ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดจงใจนับบัตรลงคะแนนหรือนับคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำด้วยประการใดโดยมิได้มีอำนาจกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสียหรือกระทำการด้วยประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้หรืออ่านบัตรลงคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงานการเลือกไม่ตรงความเป็นจริง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๘๗ ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันชั้นต่อใด ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้เล่นมีกำหนดสิบปี และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้จัดให้มีการเล่น

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้สมัคร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๘๘ ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครหรือสมาชิกวุฒิสภาผู้ใด และเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกใหม่ไม่ว่าจะมีคำร้องขอหรือไม่ ให้ศาลฎีกาสั่งให้ผู้นั้นรับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งที่เป็นเหตุให้ศาลฎีกามีคำสั่งเช่นว่านั้น จำนวนค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้ศาลฎีกาพิจารณาจากหลักฐานการใช้จ่ายที่คณะกรรมการเสนอต่อศาล

เงินที่ได้รับตามวรรคหนึ่งให้นำส่งเข้ากองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

มาตรา ๘๙ ผู้ใดเปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ผู้สมัครหรือผู้เลือกเกี่ยวกับการออกเสียงเลือกในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งจนถึงเวลาปิดการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๐ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ของสถานที่เลือก ให้ถือว่าผู้สมัครนั้นเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๙๑ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ นอกราชอาณาจักรจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และการกระทำของผู้เป็นตัวการด้วยกัน ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้น แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าตัวการ ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๙๒ ในวาระเริ่มแรก ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยห้าสิบคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ โดยในการสรรหา และแต่งตั้งให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาคณะหนึ่งซึ่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ และมีความเป็นกลางทางการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบสองคน มีหน้าที่ดำเนินการสรรหาบุคคล ซึ่งสมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(ก) ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามวิธีการที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๓ และมาตรา ๙๔ มาตรา ๙๒/๑ มาตรา ๙๒/๒ มาตรา ๙๒/๓ มาตรา ๙๒/๔ มาตรา ๙๒/๕ และมาตรา ๙๒/๖ จำนวนสองร้อยคน โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ก่อนวันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน แล้วให้จัดทำเป็นบัญชีรายชื่อเสนอต่อ คณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยแยกตามกลุ่มและประเภทที่ได้รับเลือก

(ข) ให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา คัดเลือกบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมในอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและการปฏิรูปประเทศมีจำนวนไม่เกินสี่ร้อยคน ตามวิธีการที่คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภากำหนด แล้วนำรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จไม่ช้ากว่า ระยะเวลาที่กำหนดตาม (ก)

(ค) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกผู้ได้รับเลือกตาม (ก) จากบัญชีรายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการตามมาตรา ๙๓ และให้คัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับ การสรรหาตาม (ข) ให้ได้จำนวนหนึ่งร้อยเก้าสิบสี่คนรวมกับผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นสองร้อยห้าสิบคน และคัดเลือกรายชื่อสำรองจากบัญชีรายชื่อ ที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) จำนวนห้าสิบคน ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่วันประกาศผล การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๒) มีให้นำความในมาตรา ๑๕ (๒๓) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเคยดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีมาใช้บังคับกับผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับสรรหาตาม (๑) (ข) และมีให้นำความใน มาตรา ๑๕ (๑๙) มาใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง

(๓) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาตินำรายชื่อบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกตาม (๑) (ค) จำนวนสองร้อยห้าสิบคนดังกล่าวขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม แต่งตั้งต่อไป และให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

(๔) อายุของวุฒิสภาตามมาตรานี้มีกำหนดห้าปีนับแต่วันที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาเริ่มตั้งแต่วันที่ที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง ถ้ามีตำแหน่งว่างลง ให้เลือกรายชื่อบุคคลตามลำดับในบัญชีสำรองตาม (๑) (ค) ขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทน โดยให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ สำหรับสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งเมื่อพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในขณะได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาก็ให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาด้วย และให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งแทน ให้สมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนตำแหน่งที่ว่าง อยู่ในตำแหน่งเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่

(๕) ในระหว่างที่ยังไม่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งบุคคลในบัญชีสำรองขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่างตาม (๔) หรือเป็นกรณีที่ไม่มีรายชื่อบุคคลเหลืออยู่ในบัญชีสำรอง หรือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งที่เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

(๖) เมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลงตาม (๔) ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๙๒/๑ ในวาระเริ่มแรกสำหรับการดำเนินการตามมาตรา ๙๒ (๑) (ก) ให้กลุ่มตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง มีสิบกลุ่ม ประกอบด้วย

(๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง อันได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๒) กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๓) กลุ่มการศึกษาและการสาธารณสุข อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นครู อาจารย์ นักวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา แพทย์ทุกประเภท เทคนิคการแพทย์ สาธารณสุข พยาบาล เภสัชกร หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๔) กลุ่มอาชีพพลีกรรม ปลูกรักษาพันธุ์สัตว์ ทำนา ทำสวน ทำไร่ ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๕) กลุ่มพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลซึ่งมีส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้ใช้แรงงาน ผู้ประกอบวิชาชีพ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๖) กลุ่มผู้ประกอบการด้านสิ่งแวดล้อม สิ่งเมือง อสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภค ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร การพัฒนานวัตกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๗) กลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และผู้ประกอบการอื่น ๆ ผู้ประกอบธุรกิจหรืออาชีพด้านการท่องเที่ยว อันได้แก่ผู้ประกอบการท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบการหรือพนักงานโรงแรม ผู้ประกอบอุตสาหกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๘) กลุ่มสตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น ประชาสังคม องค์กรสาธารณประโยชน์ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๙) กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง นักกีฬา สื่อสารมวลชน
ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๐) กลุ่มอื่น ๆ

มาตรา ๙๒/๒ ในวาระเริ่มแรก ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มตามมาตรา ๙๒/๑
อาจสมัครได้ดังต่อไปนี้

(๑) สมัครโดยอิสระ

(๒) สมัครโดยต้องได้รับการเสนอชื่อจากองค์กรตามมาตรา ๙๒/๓

ในกรณีที่เป็นผู้สมัครตาม (๒) ต้องมีหนังสือแจ้งการเสนอชื่อจากองค์กรดังกล่าว
แนบมาพร้อมกับใบสมัครด้วย

ให้ผู้สมัครแต่ละคนมีสิทธิสมัครเพื่อเข้ารับเลือกในกลุ่มตามมาตรา ๙๒/๑ ได้เพียง
กลุ่มเดียว และสมัครในประเภทตามวรรคหนึ่งได้เพียงประเภทเดียว รวมทั้งมีสิทธิสมัครได้เพียง
อำเภอเดียว และเมื่อได้ยื่นใบสมัครแล้วจะถอนการสมัครมิได้

ผู้ใดสมัครเข้ารับเลือกมากกว่าหนึ่งกลุ่ม มากกว่าหนึ่งประเภท หรือมากกว่า
หนึ่งอำเภออันเป็นการไม่ปฏิบัติตามวรรคสาม ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๔

มาตรา ๙๒/๓ องค์กรซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี
และมีได้มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรมาแบ่งปันกันหรือดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและ
ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ขององค์กรมาอย่างต่อเนื่อง และองค์กรที่มีกฎหมายจัดตั้ง มีสิทธิแจ้ง
การเสนอชื่อผู้ซึ่งเป็นหรือเคยเป็นสมาชิกขององค์กร หรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือเคยปฏิบัติหน้าที่
ในองค์กรตามระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม
รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา
องค์กรละหนึ่งคนในแต่ละจังหวัดโดยต้องระบุอำเภอไว้ด้วย และเมื่อได้แจ้งการเสนอชื่อผู้สมัครแล้ว
จะถอนหรือเปลี่ยนชื่อผู้สมัครมิได้

องค์กรตามวรรคหนึ่งต้องลงทะเบียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ
กำหนด และให้เลือกกลุ่มตามมาตรา ๙๒/๑ ได้เพียงกลุ่มเดียว

การเสนอชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่งต้องทำโดยมติของคณะกรรมการที่มีหน้าที่และ
อำนาจในการบริหารงานขององค์กรดังกล่าว ในกรณีที่องค์กรดังกล่าวไม่มีคณะกรรมการให้ผู้ที่
มีหน้าที่และอำนาจในการบริหารงานขององค์กรเป็นผู้เสนอชื่อแทน และให้ทำเป็นหนังสือโดย
อย่างน้อยต้องมีประวัติระบุถึงเพศ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ และสาขาอาชีพของผู้ได้รับ
การเสนอชื่อพร้อมทั้งหนังสือยินยอมจากผู้ได้รับการเสนอชื่อ ทั้งนี้ ตามแบบที่คณะกรรมการ
กำหนด

องค์กรตามวรรคหนึ่งซึ่งแจ้งการเสนอชื่อหรือรับรองเอกสารหรือหลักฐานที่ใช้
ประกอบการสมัครเป็นเท็จ ให้การแจ้งการเสนอชื่อหรือรับรองเอกสารหรือหลักฐานดังกล่าวเป็นโมฆะ
และให้คณะกรรมการประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

มาตรา ๙๒/๔ การเลือกระดับอำเภอ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้สมัครต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิ์ที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือเมื่อพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มและแต่ละประเภทรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกันและประเภทเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มและแต่ละประเภทที่ได้จัดตาม (๒) แล้ว ลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันและประเภทเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดและประเภทใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นและประเภทนั้นโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่มและแต่ละประเภท เป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับกลุ่มนั้น และประเภทนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป ในกรณีที่ลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากัน จนเป็นเหตุให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสามคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใด จะได้รับเลือกในกลุ่มนั้นและประเภทนั้น และในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงสามคน ให้เฉพาะผู้ซึ่ง ได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๕) ในกรณีที่กลุ่มใดและประเภทใดมีผู้สมัครไม่เกินสามคน หรือมีผู้มารายงานตัว ตาม (๑) ไม่เกินสามคน ให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และประเภทนั้นโดยไม่ต้องดำเนินการเลือก

(๖) กลุ่มใดและประเภทใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดการดำเนินการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และประเภทนั้น และไม่มีผลกระทบต่อการเลือกของกลุ่มและประเภทอื่น ๆ

(๗) กลุ่มใดและประเภทใดมีผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกเลยมีจำนวนไม่น้อยกว่า ร้อยละสิบของจำนวนผู้สมัครและแสดงตนในกลุ่มนั้นและประเภทนั้น แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามคน ให้สันนิษฐานว่ามีการสมยอมกันในการเลือก และถือว่าการเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้ผู้สมัครในกลุ่มนั้นและประเภทนั้นเลือกกันเองใหม่ โดยให้ผู้ที่ไม่ได้รับคะแนนเลือกนั้นหมดสิทธิ์ที่จะเลือกและได้รับเลือก และต้องออกจากสถานที่เลือก

(๘) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๔) และ (๕) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๓๑ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ กำหนด

มาตรา ๙๒/๕ การเลือกระดับจังหวัด ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิ์ที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้ได้รับเลือกระดับอำเภามาครบหรือเมื่อพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดจัดให้ผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอในกลุ่มเดียวกันและประเภทเดียวกันนั้นรวมอยู่ด้วยกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดกำหนด

(๓) ให้ผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอตาม (๒) ลงคะแนนเลือกบุคคลตาม (๒) ในกลุ่มเดียวกันและประเภทเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดและประเภทใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการนับคะแนนของกลุ่มนั้นและประเภทนั้นโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุด ลำดับแรกของแต่ละกลุ่มและแต่ละประเภท เป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับกลุ่มนั้นและประเภทนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับประเทศต่อไป ในกรณีที่ลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสี่คน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากับดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้นและประเภทนั้น และในกรณีที่มิได้คะแนนไม่ถึงสี่คน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๕) ในกรณีที่กลุ่มใดและประเภทใดมีผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอรวมกันแล้วไม่เกินสี่คน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินสี่คน ให้ถือว่าผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอทุกคนซึ่งมารายงานตัวนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกสำหรับกลุ่มนั้นและประเภทนั้นโดยไม่ต้องดำเนินการเลือก

(๖) กลุ่มใดและประเภทใดไม่มีผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอ ให้งดการดำเนินการเลือกสำหรับกลุ่มนั้นและประเภทนั้น และไม่มีผลกระทบต่อการเลือกของกลุ่มและประเภทอื่น ๆ

(๗) กลุ่มใดและประเภทใดมีผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกเลยมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอและแสดงตนในกลุ่มนั้นและประเภทนั้น แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามคน ให้สันนิษฐานว่ามีการสมยอมกันในการเลือก และถือว่าการเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการให้ผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอในกลุ่มนั้นและประเภทนั้นเลือกกันเองใหม่ โดยให้ผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกนั้นหมดสิทธิ์ที่จะเลือกและได้รับเลือก และต้องออกจากสถานที่เลือก

(๘) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๔) และ (๕) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๓๑ (๓) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๒/๖ การเลือกระดับประเทศ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิ์ที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดมาครบหรือเมื่อพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดในกลุ่มเดียวกันและประเภทเดียวกันนั้นรวมอยู่ด้วยกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศกำหนด

(๓) ให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดตาม (๒) ลงคะแนนเลือกบุคคลตาม (๒) ในกลุ่มเดียวกันและประเภทเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) กลุ่มใดและประเภทใดมีผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกเลยมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดและแสดงตนในกลุ่มนั้นและประเภทนั้น

ให้สันนิษฐานว่ามีการสมยอมกันในการเลือก และถือว่าการเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดในกลุ่มนั้นและประเภทรุ่นเลือกกันเองใหม่ โดยให้ผู้ไม่ได้รับคะแนนเลือกนั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และต้องออกจากสถานที่เลือก

(๕) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดและประเภทใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการนับคะแนนของกลุ่มนั้นและประเภทรุ่นโดยเปิดเผย แล้วแจ้งผลการนับคะแนนให้คณะกรรมการทราบ

เมื่อคณะกรรมการได้รับรายงานตาม (๕) แล้ว ให้รอไว้ไม่น้อยกว่าห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ถ้าคณะกรรมการเห็นว่ากรเลือกเป็นไปโดยถูกต้อง สุจริตและเที่ยงธรรม ให้ประกาศผลการเลือกตาม (๕) ในราชกิจจานุเบกษา โดยให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มและแต่ละประเภทตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากกลุ่มและประเภทรุ่น และผู้ได้รับคะแนนลำดับที่สิบเอ็ดถึงลำดับที่สิบห้าของแต่ละกลุ่มและประเภท อยู่ในบัญชีสำรองของกลุ่มและประเภทรุ่น และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบ

ในการจัดเรียงลำดับตามวรรคสองสำหรับผู้ที่อยู่ในลำดับที่มีคะแนนเท่ากัน ให้จัดให้มีการจับสลากเพื่อเรียงลำดับต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๙๒/๗ ผู้ใดขัดขืนไม่ยอมออกจากสถานที่เลือกตามมาตรา ๙๒/๔ (๗) มาตรา ๙๒/๕ (๗) หรือมาตรา ๙๒/๖ (๔) ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗๓

มาตรา ๙๓ ในการดำเนินการเลือกบุคคลเพื่อเสนอชื่อต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา ๙๒ (๑) (ก) ให้เมื่อดำเนินการเสร็จตามหมวด ๙๒ หมวด ๙๓ และหมวด ๙๔ โดยให้คณะกรรมการแจ้งรายชื่อผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มและประเภทตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบของแต่ละกลุ่มและประเภทเป็นผู้ได้รับเลือกเพื่อส่งรายชื่อให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติพิจารณาคัดเลือกให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาต่อไป

ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่งให้ได้จำนวนห้าสิบคน เพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา และคัดเลือกรายชื่ออีกจำนวนห้าสิบคนเป็นบัญชีสำรอง

มาตรา ๙๔ ในการคัดเลือกบุคคลจากบัญชีสำรองเพื่อแทนตำแหน่งที่ว่างตามมาตรา ๙๒ (๔) และตามมาตรา ๙๓ ให้นำความในมาตรา ๔๗ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

.....
.....

สรุปผลการดำเนินงาน
การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ของ
คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการการวิสามัญ ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณา จำนวน ๓ ครั้ง ดังนี้
ครั้งที่ ๑ วันจันทร์ที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ครั้งที่ ๒ วันพุธที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑
ครั้งที่ ๓ วันอังคารที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

*****

คณะผู้รับผิดชอบ

ในการจัดทำรายงานของคณะกรรมการการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

นายดิเรก จันทรอินทร์ ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

ฝ่ายเลขานุการ : กลุ่มงานคณะกรรมการการวิสามัญ ๓

นางสาวสุพร นิลทัพ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการวิสามัญ ๓
นางสาวสรญา โสภะเจริญวงศ์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ
นางธัญญา ศรีสุพรรณ	นิติกรชำนาญการพิเศษ
นางสาวธมนวรรณ จิตสงค์	นิติกรปฏิบัติการ
นางสาวพัชรี ทองอ่อน	วิทยากรชำนาญการ
นางสาวอุษา หาสุข	วิทยากรปฏิบัติการ
นางสาวธนพร จิตต์อารีย์	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาววาสนา สุนทรพิพิธ	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

ฝ่ายเอกสารอ้างอิง

นางปิยมาภรณ์ ทองปุย	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิงฯ
นายสุพัฒน์ โพธิ์เงิน	นิติกรชำนาญการ
นายนวรรตพล นิติวชิรภานนท์	นิติกรชำนาญการ
นางสาวมาณริกา จันทาโก	วิทยากรชำนาญการ
นางสาวณัฐรดา นาโควงศ์	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ สำนักกรรมการ ๒ โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๓ ๙๑๙๔ - ๕ โทรสาร ๐ ๒๘๓๓ ๙๑๙๕

หน้าว่าง

(๒๓)
คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๖๑

เรื่องพิจารณาที่ ๕/๒๕๖๑

วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑

เรื่อง ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติส่งความเห็นของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๒๖๓ ว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๖ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบมาตรา ๒๖๕ หรือไม่

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ผู้ร้อง ส่งความเห็นของนายกิตติ วะสีนนท์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะ รวม ๓๐ คน เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๒๖๓ โดยมีข้อเท็จจริงตามหนังสือและเอกสารประกอบสรุปได้ดังนี้

ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ ซึ่งในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ในวาระที่สอง และลงมติให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวในวาระที่สาม และได้ส่ง

- ๒ -

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ที่ผ่านความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งและคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญหรือไม่ และให้แจ้งให้ผู้ร้องทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่รับตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ประธานกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือแจ้งความเห็นมายังผู้ร้องภายในระยะเวลาดังกล่าวว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่ง และประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้มีหนังสือแจ้งความเห็นมายังผู้ร้องว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๔ ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ต่อมาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ซึ่งได้พิจารณาและมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวตามความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง และแก้ไขเพิ่มเติมตามความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยให้การแบ่งกลุ่มการสมัครในบทหลักมีการแบ่งเป็นยี่สิบกลุ่ม ส่วนบทเฉพาะกาลมีการแบ่งกลุ่มเป็นสิบกลุ่ม และวิธีการสมัครในบทหลัก กำหนดให้สมัครโดยอิสระประเภทเดียว ส่วนบทเฉพาะกาลกำหนดการสมัครโดยอิสระและสมัครโดยต้องได้รับการเสนอชื่อจากองค์กรที่กำหนดไว้ รวมทั้งกระบวนการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศในบทหลัก กำหนดให้ใช้วิธีการเลือกตนเองและวิธีการเลือกไขว้ ส่วนบทเฉพาะกาลกำหนดให้ใช้วิธีการเลือกตนเองโดยตรง

ต่อมาคณะกรรมการวิสามัญ ฯ เสนอรายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๑

- ๓ -

ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... และลงมติให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว

นายกิตติ วะสินนท์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะ มีความเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๖ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ โดยมีเหตุผลดังนี้

๑. รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ มุ่งหมายให้สมาชิกวุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงาน ด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม และประชาชนทุกภาคส่วนมีสิทธิสมัครเพื่อรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้โดยอิสระและอย่างกว้างขวาง การกำหนดให้มีจำนวนกลุ่มการสมัครจำนวนมากย่อมเป็นหลักประกันว่าวุฒิสภาจะเป็นสภาที่ประกอบด้วยประชาชนจากทุกภาคส่วนของสังคมอย่างแท้จริง และทำให้การจัดกลุ่มผู้สมัครมีความหลากหลาย ซึ่งการแบ่งกลุ่มการสมัครจำนวนมากย่อมเป็นไปตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๕๑ ทำให้กลุ่มเดิมที่ถูกยุบรวมเข้ากับกลุ่มอื่นอาจจะได้รับเลือกลดน้อยลงหรือไม่ได้รับเลือกเลย จึงเป็นการตัดโอกาสของประชาชนในการได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาและลดทอนหลักประกันว่าวุฒิสภาจะเป็นสภาที่ประกอบด้วยประชาชนจากทุกภาคส่วนของสังคมอย่างแท้จริง

๒. การแบ่งวิธีการสมัครตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๕๒ ที่มีการแบ่งวิธีการสมัครออกเป็นสองวิธี ได้แก่ การสมัครโดยยื่นใบสมัครด้วยตนเองและการสมัครโดยยื่นใบสมัครด้วยตนเองพร้อมแสดงหนังสือแนะนำชื่อผู้สมัครจากองค์กรตามมาตรา ๕๓ ซึ่งการสมัครโดยวิธีนี้ เป็นการกำหนดให้องค์กรมีสิทธิแนะนำชื่อผู้สมัครได้โดยมติของคณะกรรมการที่มีหน้าที่และอำนาจในการบริหารงานขององค์กร จึงเป็นการกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครโดยองค์กรต่าง ๆ ก่อนการสมัคร โดยผู้สมัครรับเลือกคนอื่นมิได้มีส่วนร่วมในการคัดกรอง แม้มาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) จะใช้ถ้อยคำในทำนองเดียวกันแต่มีผลแตกต่างกัน กล่าวคือ กรณีตามมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง (๒) ผู้สมัครจะต้องผ่านการคัดกรองจากองค์กรที่กำหนดไว้เสียก่อนว่าจะแนะนำหรือเสนอให้ผู้สมัครเพื่อเข้ารับการเลือกหรือไม่ อันมี

- ๔ -

ผลทำให้ประชาชนไม่สามารถเลือกสมัครได้อย่างเสรีทุกกลุ่ม แต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขการคัดกรองจากองค์กรเสียก่อนว่าจะทำคำแนะนำเพื่อให้มีสิทธิสมัครได้หรือไม่ และบทบัญญัติดังกล่าวมีผลทำให้ไม่เป็นการเลือกกันเองในระหว่างผู้สมัครทั้งหมด แต่มีลักษณะเป็นการแบ่งโควตาระหว่างผู้สมัครอิสระกับผู้สมัครที่องค์กรแนะนำ

๓. กระบวนการเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๔๔ มาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๖ ที่กำหนดให้มีกระบวนการเลือกด้วยวิธีการเลือกกันเองโดยตรงวิธีการเดียว ซึ่งแตกต่างจากบทหลักของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ที่กำหนดให้มีวิธีการเลือกโดยตรงและการเลือกไขว้ อันสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นวิธีการป้องกันการสมยอมกัน แม้จะไม่สามารถป้องกันการสมยอมกันได้ทั้งหมดแต่ก็ทำให้การสมยอมกันเกิดขึ้นได้ยากเพราะต้องใช้งบประมาณในการลงทุนจำนวนมาก ดังนั้นการกำหนดให้มีการเลือกกันเองโดยตรงวิธีการเดียวจึงเป็นการเพิ่มความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดการสมยอมกัน ส่งผลให้การเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗

นายกิตติ วะสินนท์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะ จึงเสนอความเห็นเป็นหนังสือ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๑ ต่อผู้ร้องเพื่อให้ส่งความเห็นดังกล่าวไปยังศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๒๖๓

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับหนังสือของผู้ร้องไว้วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๒๖๓ หรือไม่ เห็นว่า เป็นกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาและเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... เสร็จสิ้นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๓ แล้ว แต่นายกิตติ วะสินนท์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะ รวม ๓๐ คน มีความเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ที่ผ่านความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในบทเฉพาะกาล มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๖ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ จึงเสนอความเห็นดังกล่าวต่อผู้ร้องเพื่อให้ส่งไปยังศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๒๖๓ ผู้ร้อง

- ๕ -

ได้ส่งความเห็นเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ส่งความเห็นต่อผู้ร้อง และผู้ร้องได้ส่งความเห็นดังกล่าวมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย กรณีจึงเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๒๖๓ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๐ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับไว้พิจารณาและมีคำสั่งรับไว้พิจารณาวินิจฉัย และให้ผู้แทนของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ลงมติเห็นชอบในวาระที่สาม นายกิตติ วะสินนท์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งเป็นผู้แทนของฝ่ายผู้เสนอความเห็น ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๓ วรรคห้า จัดทำความเห็นเป็นหนังสือยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งเป็นผู้แทนของฝ่ายผู้เสนอความเห็น ผู้แทนของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ลงมติเห็นชอบในวาระที่สาม และประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๓ วรรคห้า ยื่นความเห็นเป็นหนังสือ และศาลรัฐธรรมนูญสั่งรับรวมไว้ในสำนวน สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เห็นว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ตามหลักการที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ โดยมีเจตนารมณ์ที่จะกำหนดกลุ่มของสมาชิกวุฒิสภาให้มีความหลากหลายมากที่สุด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาสามารถสมัครในกลุ่มที่ตนมีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ หรือมีลักษณะที่เหมือนหรือใกล้เคียงกับคนมากที่สุด โดยในชั้นรับฟังความคิดเห็นของประชาชนได้รับการเสนอแนะให้มีการแยกออกเป็นสี่สิบกลุ่ม เพราะเห็นว่าเป็นจำนวนที่เหมาะสมที่สุดกับสภาพสังคมไทย และในคำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำขึ้นเพื่อแจกจ่ายเผยแพร่แก่ประชาชนก็ระบุไว้ว่า “รัฐธรรมนูญฉบับนี้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นฝ่ายนิติบัญญัติได้ โดยไม่ต้องเป็นนักการเมืองเพื่อให้กฎหมายนั้นมาจากมุมมองของประชาชนหลากหลายกลุ่ม ศ.ว. มี ๒๐๐ คน

- ๖ -

แบ่งเป็น ๒๐ กลุ่ม ตามสถานภาพความรู้ความสามารถและอาชีพ” ส่วนการกำหนดให้มีการเลือก โดยใช้วิธีการเลือกไขว้กันระหว่างกลุ่มมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการสมยอมหรือรู้เห็นเป็นใจ ในการเลือกไว้ได้ในระดับหนึ่ง

สำหรับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง (๒) ที่บัญญัติเกี่ยวกับการสมัครโดยวิธีได้รับคำแนะนำจากองค์กรที่กำหนดนั้น จะมีผลทำให้มิใช่เป็นการเลือกกันเองในระหว่างผู้สมัครทั้งหมด แต่มีลักษณะเป็นการแบ่งโควตาระหว่าง ผู้สมัครอิสระกับผู้สมัครที่องค์กรแนะนำ ซึ่งต้องผ่านการคัดกรองจากองค์กรที่กำหนดไว้เสียก่อนว่า จะแนะนำหรือเสนอให้ผู้สมัครเพื่อเข้ารับเลือกหรือไม่ และในกลุ่มใด อันมีผลทำให้ประชาชน ไม่สามารถเลือกสมัครได้อย่างอิสระ ทั้งที่การตัดสินใจว่าจะสมัครหรือไม่และสมัครในกลุ่มใดนั้น เป็นสิทธิส่วนบุคคลโดยแท้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง และองค์กรที่กำหนดขึ้นก็ไม่มี ความเกี่ยวข้องกับผู้สมัคร รวมทั้งยังเป็นช่องทางให้เกิดการสมยอมในการสมัครเข้ารับเลือกและการเลือก อันจะทำให้การเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมได้โดยง่าย การที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ วรรคสอง ได้บัญญัติให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา จะกำหนดมิให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันก็ได้ นั้น มุ่งหมายที่จะให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่ม เลือกคนจากกลุ่มอื่นโดยเสมอภาคกันอันเป็นหลักการพื้นฐานของรัฐธรรมนูญ มิได้มุ่งหมายให้มีการแยก ประเภทในการสมัครและในการเลือก เพราะหากประสงค์เช่นนั้นก็ย่อมต้องบัญญัติไว้ชัดเจน ในรัฐธรรมนูญมาตั้งแต่แรกแล้ว นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ วรรคสอง ที่บัญญัติว่า “หรือจะ กำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรอง ก็ได้” ก็มิได้มีความหมายให้บุคคลอื่นมาเป็นผู้คัดกรองผู้สมัคร แต่หากเป็นวิธีการที่ผู้สมัครเป็นผู้มี ส่วนร่วมในการคัดกรอง มิใช่ให้องค์กรหรือบุคคลอื่นใดที่ไม่มีสิทธิเลือกมาคัดกรอง ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ในส่วนที่เกี่ยวกับ วิธีการสมัครโดยยื่นใบสมัครด้วยตนเองพร้อมแสดงหนังสือแนะนำชื่อผู้สมัครจากองค์กรตามมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง (๒) การแนะนำผู้สมัครโดยองค์กรตามมาตรา ๕๑ และกระบวนการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ตามมาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๖ ที่ให้ผู้สมัครซึ่งยื่น

- ๓ -

ใบสมัครโดยวิธีที่แตกต่างกัน แยกกันเลือกเป็นแต่ละวิธีการสมัครเพื่อให้ได้บัญชีรายชื่อแยกเป็นสองประเภทตามวิธีการสมัคร จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบมาตรา ๒๖๕ (๑) (ก)

๒. นายกิตติ วะสินนท์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งเป็นผู้แทนของฝ่ายผู้เสนอความเห็นให้ความเห็นมีเนื้อหาเช่นเดียวกันกับหนังสือลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๑ ที่ยื่นต่อผู้ร้อง

๓. ผู้แทนของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ลงมติเห็นชอบในวาระที่สาม ให้ความเห็นว่า การกำหนดที่มาและกระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นเรื่องสำคัญเนื่องจากสมาชิกวุฒิสภามีบทบาทสำคัญตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ที่มาของสมาชิกวุฒิสภาจึงควรต้องเป็นบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการทำหน้าที่ดังกล่าวด้วย ซึ่งที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในบทหลักและบทเฉพาะกาลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ย่อมมีความแตกต่างกันได้ สำหรับการที่แบ่งผู้สมัครออกเป็นผู้สมัครโดยอิสระและผู้สมัครโดยการแนะนำชื่อโดยองค์กรที่กำหนดไว้ ถือว่ามีหลายช่องทางในการสมัครซึ่งการสมัครโดยอิสระเพียงอย่างเดียว จะทำให้ไม่สามารถได้ตัวแทนที่แท้จริงเนื่องจากมีผู้สมัครที่ประสงค์สมัครเพื่อได้รับเลือกและอาจมีผู้สมัครที่ประสงค์ทำหน้าที่เป็นผู้เลือก ผู้สมัครที่ได้รับการแนะนำชื่อจากองค์กรดังกล่าว ย่อมถือเป็นตัวแทนของกลุ่มวิชาชีพต่าง ๆ ส่วนผู้สมัครอื่น ๆ แม้ไม่ได้เป็นตัวแทนขององค์กรนั้นก็ไม่ใช่การตัดสิทธิการสมัครโดยอิสระแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม ช่องทางผู้สมัครโดยอิสระย่อมมีการตกลงสมยอมกันได้ทุกขั้นตอนในกระบวนการเลือก ส่วนช่องทางผู้สมัครที่มาจากการแนะนำชื่อขององค์กรอาจมีการตกลงสมยอมกันได้แต่ไม่อาจกระทำได้ทุกขั้นตอน เนื่องจากมีกระบวนการคัดเลือกตัวแทนองค์กรซึ่งฝ่ายการเมืองอาจเข้าแทรกแซงองค์กรต่าง ๆ ได้น้อยกว่าผู้สมัครโดยอิสระ และโดยที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ แสดงให้เห็นว่าวุฒิสภามาจากการเลือกกันเอง ส่วนกระบวนการเลือก จะกำหนดมิให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน หรือจะกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้ ซึ่งวิธีการที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอคือการเลือกกันเองและการเลือกไขว้ เพราะเห็นว่ากรการเลือกไขว้จะทำให้การตกลงสมยอมกันกระทำได้ยาก อย่างไรก็ตาม การเลือกไขว้ย่อมเป็นประโยชน์ต่อผู้สมัครที่มีการตกลงสมยอมกัน แม้ว่าการเลือกไขว้จะทำให้วิธีการเลือกยากขึ้นในระดับหนึ่งและมีความซับซ้อน แต่เมื่อพิจารณาแล้ว ผู้สมัครอิสระหรือผู้ที่องค์กรแนะนำคนเดียวจะเกิดความเสียเปรียบในวิธีการเลือกไขว้ เพราะเป็นไปได้ยากที่ผู้สมัครกลุ่มหนึ่งจะเลือก

- ๘ -

อีกกลุ่มหนึ่ง คำนึง จึงไม่เป็นประโยชน์ต่อผู้สมัครโดยอิสระที่แท้จริงและไม่เป็นการป้องกันการตกลง
สมยอมกันมาก่อนได้ การที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. .... ตามบทเฉพาะกาลที่กำหนดให้การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาในวาระเริ่มแรกแตกต่างไปจากสมาชิก
วุฒิสภาที่ได้มาตามบทหลักย่อมกระทำได้ เพื่อให้ตรงกับหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภาตามที่รัฐธรรมนูญ
กำหนด เนื่องจากผู้ที่จะเข้ามาปฏิบัติหน้าที่สมาชิกวุฒิสภาในระยะแรกต้องทำหน้าที่ขับเคลื่อนการปฏิรูป
จึงจำเป็น ต้องได้ผู้ซึ่งมีความรู้หรือความเกี่ยวข้องในประเด็นต่าง ๆ ในเรื่องการปฏิรูปด้วย การให้มีการ
สมัครเพียงประการเดียวนั้น อาจไม่สามารถแน่ใจได้ว่าจะได้บุคคลที่จะมาปฏิบัติหน้าที่สมาชิกวุฒิสภา
ในระยะแรกได้อย่างเหมาะสมกับภาระหน้าที่ดังกล่าว อีกทั้งการบัญญัติให้มีผู้สมัครสองประเภทมิได้
เป็นการตัดสิทธิประชาชนที่จะมีสิทธิสมัครได้ด้วยตนเอง แต่การมีผู้สมัครที่ได้รับการแนะนำชื่อจาก
องค์กรค้ำจุนจะเป็นการเพิ่มทางเลือกขององค์กรต่าง ๆ ซึ่งทำงานเกี่ยวข้องอยู่ในพื้นที่หรือในเรื่องต่าง ๆ
ที่มีความสำคัญเกี่ยวกับการปฏิรูปได้มีสิทธิแนะนำตัวบุคคล จึงเป็นการเพิ่มช่องทางการสมัครเพื่อให้ได้
สมาชิกวุฒิสภาที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ที่สภานิติบัญญัติให้ความเห็นชอบแล้วนั้น จึงไม่มีข้อความ
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

๔. ประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ ให้ความเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ไม่ได้
กำหนดจำนวนกลุ่มของผู้สมัคร การที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มา
ซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... จะกำหนดให้มีจำนวนกลุ่มเท่าใด จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
นอกจากนี้บทหลักและบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญว่าด้วยเรื่องสมาชิกวุฒิสภามีการกำหนดไว้แตกต่าง
กันหลายประการ เช่น จำนวน ที่มา หน้าที่และอำนาจ ซึ่งการแบ่งกลุ่มจำนวนสิบกลุ่มในบทเฉพาะกาล
ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... เป็นไปตามมติ
ของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติในวาระที่สาม ที่มีความเชื่อมโยงกับบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ
ที่มีความแตกต่างจากบทหลักของรัฐธรรมนูญ จึงสามารถบัญญัติให้แตกต่างกันได้ สำหรับวิธีการสมัคร
ของผู้สมัครตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
มาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๓ นั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ไม่ได้กำหนดวิธีการสมัครของผู้สมัคร
แต่ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา จึงสามารถ

กำหนดให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือกข้อมสมัครด้วยตนเองได้ หรือแม้จะมาจากการแนะนำขององค์กรซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทยก็ตาม หรือกรณีองค์กรนั้นไม่มีการแนะนำชื่อผู้สมัคร ผู้สมัครก็ข้อมสมัครด้วยตนเองได้เช่นกัน โดยไม่มีการคัดสิทธิของผู้สมัคร การกำหนดวิธีการสมัครของผู้สมัครเป็นสองวิธีการตามบทเฉพาะกาลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... จึงไม่ส่งผลกระทบในทางลบต่อผู้สมัครที่จะอยู่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งแต่ประการใด และไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ประกอบกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๘ (๑) (ก) ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าวิธีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามบทเฉพาะกาลในวาระเริ่มแรกให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา การกำหนดวิธีการสมัครของผู้สมัครดังกล่าว ข้อมจะทำให้อำนาจที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภามีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจที่กำหนดเพิ่มขึ้นตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญได้ นอกจากนี้ การเพิ่มวิธีการสมัครของผู้สมัครที่มาจากคำแนะนำขององค์กรซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทยนั้น ถือว่าเป็นการเพิ่มช่องทางให้ผู้ใช้สมัครที่มีความหลากหลายและเปิดโอกาสของการมีส่วนร่วมในการมีสิทธิแนะนำบุคคลที่เห็นว่าสมควรจะได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาเพื่อปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่หรือเรื่องสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิรูป อีกทั้งหากบุคคลที่มาจากองค์กรได้รับการเลือก องค์กรนั้นก็ข้อมสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้ได้รับเลือก ส่วนที่มีการโต้แย้งว่าการให้สมัครได้สองวิธีทำให้ผู้สมัครทั้งหลายไม่สามารถเลือกกันเองได้โดยตรงนั้น แม้จะสมัครโดยวิธีการเดียว ผู้สมัครทั้งหลายก็ต้องเลือกกันเองในกลุ่มโดยไม่มีสิทธิไปเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้ แม้จะเพิ่มเติมให้มีการเลือกไขว้ ผู้สมัครแต่ละคนก็ยังไม่มีสิทธิเลือกผู้สมัครทุกคนได้ ผู้สมัครแต่ละคนได้แต่เลือกผู้สมัครอื่นในกลุ่มที่มีการเลือกไขว้เท่านั้น ดังนั้น ไม่ว่าจะใช้วิธีการใดผู้สมัครทุกคนก็ไม่มีสิทธิที่จะเลือกผู้สมัครอื่นทุกคนได้ ผู้สมัครแต่ละคนทำได้เพียงเลือกผู้สมัครในกลุ่มที่ตนประสงค์สมัครเท่านั้น

สำหรับการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ วรรคสอง ตอนท้าย บัญญัติไว้ว่า “การดำเนินการให้การเลือกตั้งดังกล่าวเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จะกำหนดมิให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน หรือจะกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้” ซึ่งถือเป็นการกำหนดทางเลือกของวิธีการคัดกรองผู้สมัครด้วยวิธีการอื่นใดเพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

- ๑๐ -

เช่นเดียวกับที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้กำหนดให้มีวิธีการสมัครสองวิธีการซึ่งเป็นการเพิ่มช่องทาง เพื่อให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภามีความสุจริตและเที่ยงธรรมมากขึ้น ดังนั้น การที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... กำหนดให้ใช้วิธีการเลือกกันเองโดยตรงเท่านั้น จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ประกอบกับการที่บทหลักของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... เพิ่มวิธีการเลือกไขว้ด้วย ถือว่าเป็นเพียงทางเลือกอย่างหนึ่งเท่านั้น แต่ก็ไม่อาจป้องกันการสมยอมกันในการเลือกกันมาก่อนได้และไม่เป็นประโยชน์ต่อผู้สมัครโดยอิสระที่แท้จริง อีกทั้งวิธีการดังกล่าวอาจมีปัญหาในการเลือกของผู้สมัครด้วยกันเองที่ไม่รู้จักกันก็ได้

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาหนังสือของผู้ร้อง เอกสารประกอบ และความเห็นเป็นหนังสือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายแล้วเห็นว่า คดีมีข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๖ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบมาตรา ๒๖๕ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ เป็นบทบัญญัติอยู่ในบทเฉพาะกาลว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาในวาระเริ่มแรก ซึ่งบัญญัติไว้แตกต่างจากบทหลักของรัฐธรรมนูญ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อรองรับหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภาในวาระเริ่มแรกที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ หน้าที่และอำนาจในการพิจารณาและการกั้นกรองกฎหมาย การตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน และการให้คำแนะนำหรือการให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ รวมทั้งมีหน้าที่และอำนาจตามบทเฉพาะกาลในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๐ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรยับยั้งไว้ตามมาตรา ๑๓๗ (๒) หรือ (๓) ซึ่งให้กระทำโดยที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๑ และการให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีในระหว่างห้าปีแรกนับแต่วันที่มีรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ บทบัญญัติในบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญที่ยกเว้นบทหลักของรัฐธรรมนูญและให้อำนาจบางประการแก่วุฒิสภาในวาระเริ่มแรกนั้น เป็นไปเพื่อแก้ไขปัญหในช่วงเปลี่ยนผ่านระหว่างการบังคับใช้รัฐธรรมนูญฉบับก่อนกับฉบับปัจจุบัน

- ๑๑ -

เพื่อให้การบังคับใช้รัฐธรรมนูญเป็นไปอย่างราบรื่นและเหมาะสมกับสภาพบ้านเมืองในระยะเริ่มแรก รวมทั้งเพื่อให้วุฒิสภาสมาชิกปฏิบัติหน้าที่ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติต่อไปได้อย่างต่อเนื่องจนกว่า กลไกที่กำหนดขึ้นใหม่หรือใช้บังคับนั้นมีความพร้อมหรือสามารถดำเนินการได้ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ได้บัญญัติว่า ในวาระเริ่มแรกให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยห้าสิบคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ โดยกำหนดการสรรหา และแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาดำเนินการ ๒ ส่วน คือ ส่วนแรกสมาชิกวุฒิสภามาจากการสรรหา โดยคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่เกินสี่ร้อยคน แล้วให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ดำเนินการคัดเลือกให้ได้จำนวนหนึ่งร้อยเก้าสิบสี่คนร่วมกับผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ รวมเป็นจำนวนสองร้อยคน ส่วนที่สองสมาชิกวุฒิสภาจำนวนห้าสิบคน มาจากการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ จำนวนสองร้อยคน แล้วให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกให้ได้จำนวนห้าสิบคนและคัดเลือก รายชื่อสำรองจำนวนห้าสิบคน ทั้งนี้ การจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาจำนวนสองร้อยคนของ คณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคน ซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม โดยในการแบ่งกลุ่มต้องแบ่งกลุ่มในลักษณะที่ทำให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัคร รับเลือกทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การแบ่งกลุ่ม จำนวนกลุ่ม และคุณสมบัติของบุคคลในแต่ละกลุ่ม การสมัครและการรับสมัคร หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกันเอง การได้รับเลือก จำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่จะพึงมีจากแต่ละกลุ่ม การขึ้นบัญชีสำรอง การเลื่อนบุคคลจาก บัญชีสำรองขึ้นดำรงตำแหน่งแทน และมาตรการอื่นที่จำเป็นเพื่อให้การเลือกกันเองเป็นไปโดยสุจริตและ เทียบธรรม ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา และ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้การเลือกตั้งดังกล่าวเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จะกำหนดมิให้ ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน หรือจะกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือก ด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้”

- ๑๒ -

สำหรับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๕๑ ถึงมาตรา ๕๖ เป็นบทบัญญัติที่อยู่ในบทเฉพาะกาลที่ยกเว้นเนื้อหาบทหลักของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยมาตรา ๕๑ กำหนดให้มีกลุ่มผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภา จำนวนสิบกลุ่ม มาตรา ๕๒ กำหนดวิธีการสมัครโดยในวาระเริ่มแรกผู้สมัครรับเลือกในแต่ละกลุ่ม ตามมาตรา ๕๑ อาจสมัครได้สองวิธีการ คือ สมัครโดยยื่นใบสมัครด้วยตนเองและสมัครโดยยื่นใบสมัคร ด้วยตนเองพร้อมหนังสือแนะนำชื่อผู้สมัครจากองค์กรนิติบุคคลตามมาตรา ๕๓ ทั้งนี้ ให้ผู้สมัครแต่ละ คนมีสิทธิสมัครได้เพียงกลุ่มเดียวและวิธีการเดียว รวมทั้งสมัครได้เพียงอำเภอเดียว และเมื่อยื่นใบสมัคร แล้วจะถอนมิได้ มาตรา ๕๓ ได้กำหนดลักษณะขององค์กรนิติบุคคลและวิธีการแนะนำชื่อผู้สมัคร รับเลือก และมาตรา ๕๔ ถึงมาตรา ๕๖ ได้กำหนดวิธีการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และ ระดับประเทศ โดยกำหนดให้การเลือกทุกระดับใช้วิธีการเลือกกันเองภายในกลุ่มผู้สมัครรับเลือก กลุ่มเดียวกันและวิธีการสมัครเดียวกันตามมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ โดยไม่มีการเลือกระหว่างกลุ่ม หรือการเลือกไขว้ ซึ่งบทเฉพาะกาลดังกล่าวมีขึ้นเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายใหม่แทนกฎหมายเดิม เป็นไปอย่างเหมาะสมกับสภาพการบังคับใช้กฎหมายในช่วงเปลี่ยนผ่าน และเป็นการบังคับใช้ในวาระ เริ่มแรกเท่านั้น บทเฉพาะกาลนี้จึงอาจมีเนื้อหาแตกต่างจากบทบัญญัติในส่วนอื่นอันเป็นบทหลักได้ แต่บทเฉพาะกาลดังกล่าวจะต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ด้วย

ข้อที่ว่ากำหนดกลุ่มผู้สมัครรับเลือกตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๕๑ ที่กำหนดไว้จำนวนสิบกลุ่มซึ่งแตกต่างจากบทหลัก ในมาตรา ๑๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบมาตรา ๒๖๕ หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง ไม่ได้กำหนดจำนวนกลุ่มของผู้สมัครรับเลือกว่าจะต้องมีจำนวน กลุ่มเท่าใด เพียงแต่กำหนดหลักการของการแบ่งกลุ่มว่าต้องแบ่งในลักษณะที่ทำให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิ สมัครรับเลือกทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ ซึ่งหมายความว่า การแบ่งกลุ่มที่ทำให้ประชาชน ซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้โดยอิสระ เพื่อเปิด โอกาสผู้ที่ประสงค์จะสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาสามารถสมัครในกลุ่มที่ตนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกันหรือทำงานหรือเคยทำงาน ด้านต่าง ๆ อันใกล้เคียงกับตนมากที่สุด ส่วนจำนวนกลุ่มผู้สมัครรับเลือกจะเป็นเท่าใดย่อมเป็นไป

ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภากำหนด การที่มาตรา ๕๑ กำหนดให้มีการแบ่งกลุ่มผู้สมัครรับเลือกเป็นจำนวนสิบกลุ่ม โดยนำกลุ่มผู้สมัครรับเลือกตามมาตรา ๑๑ ที่แบ่งไว้จำนวนยี่สิบกลุ่มมาจัดกลุ่มใหม่เป็นการรวมกลุ่มผู้สมัครรับเลือกที่มีลักษณะใกล้เคียงเข้าด้วยกัน โดยไม่ได้ยกเลิกกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด ยังคงความครบถ้วนของกลุ่มอาชีพที่หลากหลายไว้ ทั้งไม่เป็นการคัดสิทธิผู้สมัครรับเลือก เนื่องจากผู้สมัครรับเลือกยังคงมีสิทธิสมัครในกลุ่มที่ถูกรวมเข้าด้วยกันได้ตามความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ อันสอดคล้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ อีกทั้งยังมีกลุ่มอื่น ๆ ตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง (๑๐) เป็นหลักประกันให้ผู้สมัครรับเลือกที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ที่ไม่สามารถอยู่ใน (๑) ถึง (๕) ก็ยังมีสิทธิสมัครในกลุ่มอื่น ๆ ได้นอกจากนี้มาตรา ๕๑ เป็นบทเฉพาะกาลที่ใช้บังคับในระยะเวลาเพียงในวาระเริ่มแรกเท่านั้น ซึ่งเมื่อพ้นวาระเริ่มแรกไปแล้วกลุ่มผู้สมัครจะเป็นไปตามบทหลักในมาตรา ๑๑ ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๕๑ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบมาตรา ๒๖๕

ข้อที่ว่ากำหนดวิธีการสมัครและการรับสมัครตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๓ ที่กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกอาจสมัครได้สองวิธีการ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบมาตรา ๒๖๕ หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ วรรคสอง บัญญัติให้วิธีการสมัครและการรับสมัครเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา โดยให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้ การที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๕๒ กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกในแต่ละกลุ่มตามมาตรา ๕๑ อาจสมัครได้สองวิธีการ คือ สมัครโดยยื่นใบสมัครด้วยตนเอง หรือสมัครโดยยื่นใบสมัครด้วยตนเองพร้อมแสดงหนังสือแนะนำชื่อผู้สมัครจากองค์กรตามมาตรา ๕๓ แบบมาพร้อมกับใบสมัครด้วย ซึ่งทั้งสองวิธีการดังกล่าวต่างก็เป็นการสมัครด้วยตนเอง ส่วนการแนะนำชื่อผู้สมัครจากองค์กรตามมาตรา ๕๓ มิใช่เป็นวิธีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกสมาชิกวุฒิสภามาตรามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ วรรคสอง หากแต่เป็นเพียงการเปิดโอกาสให้องค์กรซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทย

- ๑๔ -

มาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีและมีได้มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรมาแบ่งปันกันหรือดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างต่อเนื่องและเป็นองค์กรที่มีกฎหมายจัดตั้งได้มีส่วนร่วมในการแนะนำชื่อผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้มาตรา ๕๒ ยังกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องเลือกสมัครด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งเท่านั้น และเมื่อสมัครด้วยวิธีการใดแล้วจะถอนการสมัครนั้นมิได้ทำให้ผู้สมัครรับเลือกทุกรายสามารถเลือกที่จะสมัครได้เพียงวิธีการเดียวเท่านั้น การกำหนดวิธีการสมัครและการรับสมัครดังกล่าวจึงมิได้เป็นการตัดสิทธิในการสมัครหรือเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพียงแต่จะทำให้มีผู้สมัครที่เหมาะสมในการสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาเพื่อปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจของสมาชิกวุฒิสภาในวาระเริ่มแรก ถือได้ว่าเป็นการเพิ่มช่องทางให้ได้ผู้สมัครที่มีความหลากหลายเพื่อมาปฏิบัติภารกิจสอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจที่เพิ่มขึ้นตามที่บัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีได้กระทบต่อหลักการเลือกกันเองแต่อย่างใด ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๑ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบมาตรา ๒๖๕

ข้อที่ว่ากระบวนการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ที่กำหนดให้มีกระบวนการเลือกโดยวิธีเลือกกันเองโดยตรงวิธีการเดียว ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๖ ซึ่งแตกต่างจากบทหลักตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ ที่กำหนดให้มีการเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้ (เลือกไขว้) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบมาตรา ๒๖๕ หรือไม่ เห็นว่ารัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มีความมุ่งหมายให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จึงกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาต้องมาจากการเลือกกันเองของผู้สมัครรับเลือก โดยจะกำหนดมิให้ผู้สมัครรับเลือกในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันหรือการเลือกไขว้หรือจะกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้ จึงมิใช่บทบัญญัติที่เป็นบทบังคับเด็ดขาด เพียงแต่กำหนดหลักการไว้กว้างว่าจะใช้วิธีการดังกล่าวหรือจะกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้ การที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

- ๑๕ -

พ.ศ. .... มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๖ ได้กำหนดให้การเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศเป็นการเลือกกันเองภายในกลุ่มเดียวกันโดยตรงวิธีการเดียว ซึ่งแตกต่างจากกระบวนการเลือกตามที่กำหนดไว้ในบทหลักตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ ที่กำหนดให้มีการเลือกโดยตรงและเลือกไขว้ ถือได้ว่าเป็นการกำหนดวิธีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการที่ให้ผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้เลือกกันเองและผู้สมัครรับเลือกได้มีส่วนร่วมในการคัดกรองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ แล้ว โดยมีได้ทำให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมแต่อย่างใด ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๖ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบมาตรา ๒๖๕

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๖ ไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบมาตรา ๒๖๕

- ๑๖ -

(คำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๖๑)

(นายจรูญ กักคิชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัช ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายมนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิตติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ถ้วนที่สุด

ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๒๗๒๐

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญดังกล่าวข้างต้น

ด้วยในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไว้บางประการ และมีมติเห็นด้วยกับข้อสังเกตนั้น

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงส่งข้อสังเกตดังกล่าวมาเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๙๗ วรรคสอง รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิติ ภาสุข)

เลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักการประชุม

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๕๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๕๒

ด่วนที่สุด

ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๒๗๒๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญดังกล่าวข้างต้น

ด้วยในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไว้บางประการ และมีมติเห็นด้วยกับข้อสังเกตนั้น

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงส่งข้อสังเกตดังกล่าวมาตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๙๗ วรรคสอง รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิติ ภาสุข)

เลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักการประชุม

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๕๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๕๒

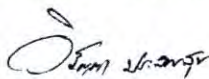
ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... แล้ว เห็นควรตั้งข้อสังเกต ดังนี้

๑. การดำเนินการเรื่องใด ๆ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หากยังไม่ได้กำหนดขั้นตอน กระบวนการ หรือระยะเวลาเสร็จสิ้นไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาออกระเบียบหรือประกาศ เพื่อกำหนดขั้นตอน กระบวนการ หรือระยะเวลาในการดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

๒. ใบสมัครสำหรับผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาที่คณะกรรมการกำหนดนั้น ควรกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติของผู้สมัคร โดยระบุถึงเพศ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ การทำงาน และลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกันในด้านที่สมัคร รวมทั้งคำรับรองของผู้สมัครว่าได้สมัครรับเลือกเพียงกลุ่มเดียว ประเภทเดียว และอำเภอเดียวเท่านั้น

ถูกต้องตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร้อยตำรวจเอก หญิง

(วิรัชญา ประสพสุข)

ผู้อำนวยการสำนักงานการประชุม

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ที่ นร ๐๕๐๓/๒๕๕๗๗

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๑

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
เลขรับ 8/๗๗
วันที่ 15 ส.ค. 2561
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

เรื่อง รายงานผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ด่วนที่สุด ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๒๗๒๐ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ สค ๐๐๑๓/๔๔๑๗
ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑

ตามที่ได้ส่งข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ไปเพื่อดำเนินการ นั้น

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เสนอรายงานผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ ดังกล่าว มาเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๑ รับทราบรายงานผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอ และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ ได้แจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งส่งรายงานในเรื่องนี้จำนวน ๗๕๐ ชุดให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยตรงต่อไปแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัชวิลาส)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๕๕๕ /๑๑ วันที่ ๑๐ / ส.ค. / ๖๑
เวลา ๑๓.๐๘ น. วันที่ ๑๖.๐๘
สำนักงานประชุม

กองนิติธรรม
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๓๕๒ (กรณีปกติ)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๕๐๕๘ (VAแจ้งมติกรม/005)

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่ ๒๐๒ /๒๕๖๑
วันที่ ๑๖ / ส.ค. / ๒๕๖๑
เวลา ๑๓.๕๖ น.

ทะเบียนรับ สลป. ๒
เลขที่รับ 221
วันที่ 16 ส.ค. 2561
เวลา 14.30 น.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
เลขที่ 16043
วันที่ ๗5 สค ๖๑
เวลา 15.30 น.

ที่ นร ๐๕๐๓/๒๕๕๗๙

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง รายงานผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ สต ๐๐๑๓/๔๔๑๗ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑

ทะเบียนรับ สลป. 2
เลขที่รับ ๗๙๖
วันที่ 15 ส.ค. 2561
เวลา 15.42 น.

ตามที่ได้เสนอรายงานผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ไปเพื่อดำเนินการความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ รับทราบรายงานผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอ และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบแล้ว ทั้งนี้ ขอได้โปรดส่งรายงานในเรื่องนี้ จำนวน ๗๕๐ ชุด ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยตรงต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุทิน ชาญวีรกูล)

ผู้อำนวยการกองนิติธรรม ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- เรียน รอง ผอ.สลป.๒
 ผอ.สลป.๒
 เพื่อทราบ
 พิจารณาดำเนินการ
 มอบพนักงานดำเนินการ
 _____

กองนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๕๒ (กรณีปกติ)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (0/๙ อินชันทัด/005)

๗๙๖๗๖

- 16043 16043 16043 สลป. ๒

1๖.๘.๖๑

นางสมิทธา เหล็กพรหม

๑๖.๘.๖๑

ผอ.สลป.๒

กค

ที่ ลต ๐๐๑๓/๔๔๑๗

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่
กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๗/๑๘๑๑๑ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างแบบใบสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๕ แผ่น

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งว่ารองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี มีคำสั่งมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งรับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาแนวทางและความเหมาะสมและสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการในภาพรวม แล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ความละเอียดตามอ้างถึง นั้น

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งขอเรียนว่า ได้ดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ แล้วดังนี้

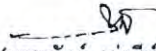
๑. ประเด็นการกำหนดขั้นตอน กระบวนการ หรือระยะเวลาเสร็จสิ้นในการดำเนินการเรื่องใดๆ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งอยู่ระหว่างขั้นตอนการจัดทำร่างระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ซึ่งในการจัดทำระเบียบดังกล่าว กรณีเรื่องใดที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มิได้กำหนดขั้นตอน กระบวนการ หรือระยะเวลาเสร็จสิ้นในการดำเนินการไว้ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้กำหนดขั้นตอน กระบวนการ หรือระยะเวลาเสร็จสิ้นเพิ่มเติมไว้ในระเบียบเรียบร้อยแล้ว โดยขณะนี้ระเบียบดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณากฎหมาย ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการการเลือกตั้งและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และจะเสนอคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาต่อไป

/๒. ประเด็นการกำหนด...

๒. ประเด็นการกำหนดรายละเอียดของใบสมัครจะต้องมีประวัติของผู้สมัคร โดยระบุถึงเพศ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ การทำงาน และลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกันในด้านที่สมัคร รวมทั้งคำรับรองของผู้สมัครว่าได้สมัครรับเลือกเพียงกลุ่มเดียว ประเภทเดียว และอำเภอเดียวเท่านั้น สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการจัดทำร่างแบบใบสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา โดยกำหนดรายละเอียดครบถ้วนตามข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญฯ แล้วรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายณัฏฐ์ เกล้าสีห์สกุล)

รองเลขาธิการฯ ปฏิบัติหน้าที่แทน
เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

สำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒
ฝ่ายจัดการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๔
โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๘๓๐๐
โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๕๖๒

ส.ว. ๑๗

ใบสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

กลุ่มที่ ..... วิธีการสมัคร สมัครโดยอิสระ สมัครโดยคำแนะนำขององค์กร
อำเภอ ..... จังหวัด .....

ใบสมัครเลขที่ ..... (สำหรับเจ้าหน้าที่กรอก)

ข้าพเจ้า

(๑) นาย/นาง/นางสาว/ยศ .....

เพศ ชาย หญิง

สัญชาติ .....

(๒) เลขประจำตัวประชาชน

-

(๓) เกิดวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

(๔) อายุ ..... ปี สถานที่เกิดอำเภอ ..... จังหวัด .....

(๕) ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน เลขที่ .....

ตรอก/ซอย ..... หมู่ที่ ..... ถนน .....

ตำบล/เทศบาล ..... อำเภอ .....

จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ .....

(๖) ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ บ้านเลขที่ ..... ตรอก/ซอย .....

หมู่ที่ ..... ถนน ..... ตำบล/เทศบาล .....

อำเภอ ..... จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ .....

โทรศัพท์ ..... โทรสาร .....

(๗) บิดาชื่อ ..... สัญชาติ .....

(๘) มารดาชื่อ ..... สัญชาติ .....

(๙) คู่สมรสชื่อ ..... สัญชาติ .....

(๑๐) คุณวุฒิการศึกษา

- ระดับปริญญาตรี สาขา.....สถานศึกษา.....

สำเร็จการศึกษาเมื่อปี.....

- ระดับปริญญาโท สาขา.....สถานศึกษา.....

สำเร็จการศึกษาเมื่อปี.....

- ระดับปริญญาเอก สาขา.....สถานศึกษา.....

สำเร็จการศึกษาเมื่อปี.....

รูปถ่ายหรือรูปภาพ
พิมพ์จากระบบฐานข้อมูล
ทะเบียนราษฎร

/(๑๑) อาชีพสุดท้าย...

(ใบต่อ)

- (๑๑) อาชีพสุดท้ายก่อนสมัครรับเลือก .....
- (๑๒) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หรือทำงานในกลุ่มที่สมัครเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี
ระหว่างวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .... ถึงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....
- (๑๓) คุณสมบัติอื่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ประกอบมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... กำหนดอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ
- ๑. เป็นบุคคลซึ่งเกิดในอำเภอที่สมัครรับเลือก
  - ๒. มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในอำเภอที่สมัครรับเลือกมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสองปี นับถึงวันสมัครรับเลือก
  - ๓. ทำงานอยู่ในอำเภอที่สมัครรับเลือกมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสองปีนับถึงวันสมัครรับเลือก
  - ๔. เคยทำงานหรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านอยู่ในอำเภอที่สมัครรับเลือกแล้วแต่กรณีเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสองปี
  - ๕. เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในอำเภอที่สมัครรับเลือกเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสองปีการศึกษา

ข้าพเจ้าขอสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มที่ ..... เพียงกลุ่มเดียว สมัครโดยวิธีการ
 สมัครโดยอิสระ สมัครโดยคำแนะนำขององค์กร เพียงวิธีการเดียว และสมัครอำเภอ .....
 เพียงอำเภอเดียว และข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้าพเจ้าเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา และได้แสดง
 ข้อมูลในใบสมัคร เอกสารและหลักฐานประกอบการสมัครเป็นจริงทุกประการ โดยมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะ
 ต้องห้ามเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

(ลงชื่อ) ..... ผู้สมัคร

(.....)

ยื่น ณ วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

คำเตือน ๑. ผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หรือสมัครมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือหนึ่งอำเภอ หรือแสดงข้อมูลในใบสมัครหรือเอกสารหรือหลักฐานประกอบการสมัครอันเป็นเท็จ ให้ถือว่าผู้สมัครผู้นั้นกระทำการเพื่อให้เกิดการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวไม่เกินหนึ่งปีและให้ศาลฎีกาสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

๒. ผู้ใดสมัครเข้ารับเลือกมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือมากกว่าหนึ่งอำเภอ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี ตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

๓. ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกไม่เพราะเหตุใด ได้สมัครรับเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี ตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

(ใบท้าย)

บันทึกการให้ถ้อยคำของผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

เขียนที่ .....

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ข้าพเจ้า ..... ขอให้ถ้อยคำด้วยความสัตย์จริงต่อ
ผู้อำนวยการการเลือกตั้งระดับอำเภอ อำเภอ ..... จังหวัด ..... ดังต่อไปนี้

๑. ถาม ท่านใช้หลักฐานใดบ้างมาใช้ประกอบการสมัครรับเลือก

ตอบ ข้าพเจ้าได้นำหลักฐานที่ข้าพเจ้าได้รับรองแล้วประกอบการสมัครรับเลือก ดังนี้

- เอกสารแนะนำตัว
- สำเนาบัตรประชาชนของพยาน
- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
- เอกสารยืนยันคุณสมบัติตามข้อ (๑๓)
- สำเนาทะเบียนบ้าน
- หนังสือยินยอมให้เสนอชื่อ (ส.ว. ....)
- หนังสือรับรอง (ส.ว. ๙)
- อื่นๆ ระบุ .....
- หนังสือแนะนำชื่อผู้สมัครจากองค์กร (ส.ว. ....)

๒. ถาม ท่านยืนยันรับรองความถูกต้องของเอกสารหลักฐานการสมัครรับเลือกหรือไม่

ตอบ ข้าพเจ้าขอยืนยันรับรองความถูกต้องของเอกสารหลักฐานเป็นจริงทุกประการ

๓. ถาม ท่านเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา โดยมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม
เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือก ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๘ และ
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา มาตรา ๑๓ และ ๑๔ ดังนี้

ตอบ ข้าพเจ้ามีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีในวันสมัครรับเลือก
- มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์หรือทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่าสิบปี
- มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ที่ทำงาน หรือเคยทำงาน หรือเคยศึกษาอยู่ในเขตอำเภอ

ที่สมัครรับเลือกเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

ตอบ ข้าพเจ้าไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- ไม่ติดยาเสพติดให้โทษ
- ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- ไม่เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใดๆ
- ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- ไม่อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่
- ไม่วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- ไม่อยู่ในระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอน

สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

- ไม่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังโดยหมายของศาล
- ไม่เคยได้รับโทษจำคุก โดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงสิบปีนับถึงวันเลือกตั้งในระดับอำเภอ

เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

- ไม่เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อ

หน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ไม่เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

ไม่เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง
 ไม่อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
 ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

ไม่เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
 ไม่เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใดๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการธิการ มีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย

ไม่เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงหรือเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

ไม่เป็นข้าราชการ
 ไม่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

ไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมือง
 ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง เว้นแต่ได้พ้นจากการดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

ไม่เป็นหรือเคยเป็นรัฐมนตรี เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นรัฐมนตรีมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

ไม่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

ไม่เป็นบุพการี คู่สมรส หรือบุตรของผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ในคราวเดียวกัน หรือผู้ดำรงตำแหน่งใดในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ

ไม่เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ

๔. ถาม ในการสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาครั้งนี้ ท่านสมัครรับเลือกกลุ่มเดียว วิธีการสมัครเดียว และอำเภอเดียวรวมทั้งได้แสดงข้อมูลในใบสมัครและเอกสารหลักฐานการสมัครตามความเป็นจริงใช่หรือไม่

ตอบ ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้าพเจ้าสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภากลุ่มเดียว วิธีการสมัครเดียว และอำเภอเดียวและได้แสดงข้อมูลในใบสมัครและเอกสารหลักฐานการสมัครตามความเป็นจริงทุกประการ

ข้อความข้างต้นนี้ได้อ่านให้ข้าพเจ้าฟังแล้ว ขอรับรองว่าถูกต้องและใช้ยืนยันในชั้นศาลได้ด้วย
จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ) .....
(.....) ผู้ให้ถ้อยคำ

(ลงชื่อ) .....
(.....) ผู้บันทึก/จด/อ่าน

คำสั่ง ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับอำเภอ

ให้รับใบสมัคร

ไม่ให้รับใบสมัครเพราะ .....

(ลงชื่อ) .....
(.....)
ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับอำเภอ
อำเภอ .....
วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

เลขที่ 274
วันที่ 10.20

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
เลขที่ 11813
วันที่ 19 มิ.ย. 2561
เวลา 11.00 น.

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๕๑๑๑

ทะเบียนรับ สลป. 2
เลขที่รับ 394
วันที่ 22 มิ.ย. 2561
เวลา 14.00

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอสั่งเกิดของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ทะเบียนรับ สลป. 4
เลขที่รับ 166
วันที่ 22 มิ.ย. 61
เวลา 14.18 น.
เรียน เลขที่การคณะกรรมการการเลือกตั้ง เลขที่รับ 159
วันที่ 21 มิ.ย. 2561
เวลา 14.58 น.

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ส่วนที่สุต ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๒๗๒๐ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ และข้อสังเกตในเรื่องนี้

ด้วยสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ได้เสนอข้อสังเกตของคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว
มีคำสั่งมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งรับข้อสังเกตของคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วย
การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ไปพิจารณาร่วมกับ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการในภาพรวม แล้วส่งให้สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอได้โปรดพิจารณาดำเนินการตามคำสั่งรองนายกรัฐมนตรี
(นายวิษณุ เครืองาม) ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

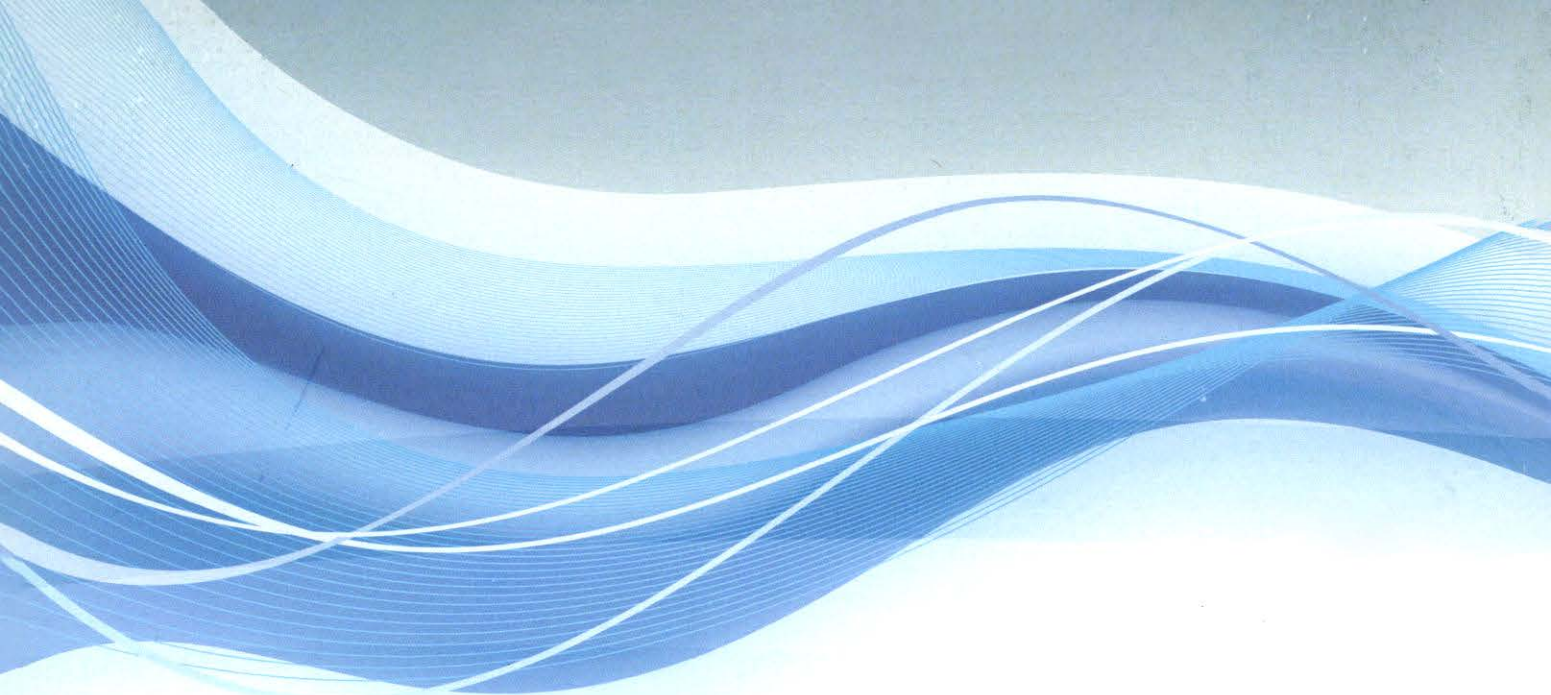
มนตรี
พันตรี วุฒิจเอก
(จรัลวิทย์ ภูษาฯ)
เลขที่การคณะกรรมการการเลือกตั้ง
กองนิติธรรม
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๕๒ (เครื่องคิด)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (๐/หนังสือราชการ/ส่งมอบหมาย)

(นายสมโภชน์ ราชแพทยาคม)
รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง
เรียน รอง ผอ. สลป. ๒
 ผอ. สลป. ๕
 เจ้าหน้าที่
 พิจารณาดำเนินการ
 มอบหมายงานดำเนินการ
นางสมิทธิภา เจริญธรรม
ผอ. สลป. ๕

(นายณัฐ ใสสหัสกุล)
รอง ลอ. กต.
๗ มิ.ย. ๒๕๖๑
๑๙ มิ.ย. ๒๕๖๑
๒๒ มิ.ย. ๖๑

หน้าว่าง

หน้าว่าง

**ออกแบบโดย : สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๐ ๒๕๓๑ ๙๔๑๙, ๐ ๒๕๓๑ ๙๔๗๑ - ๒, ๐ ๒๕๓๑ ๙๔๗๕**

